

1947 Sewel
deel 1/13

UBU

A Compendious ^{Z⁸⁹ 2701}
G U I D E
to the

Low-Dutch Language;

Containing the most necessary and essential *Grammar-Rules*, whereby one may speedily, and without much difficulty, attain to the knowledge of the aforesaid Language, and the right use of the Dutch Particles *de* and *het*, so much wanted hitherto.

Korte
W E G W Y Z E R
der

Nederduytsche Taal;

Behelzende de noodigste en weezendlykste
Letterkonstige Regelen, om spoedig en
zonder veel moeite tot kennisse
dier Taale te geraaken.

By WILLIJAM SEWEL.

The third Edition, with some Additions.



Te AMSTERDAM,

By JACOB TER BEEK, bezyden de
Beurs, in de Gekroonde Bybel. 1747.

2

To the READER. 3

Since in the compiling of this GRAMMARI have endeavoured to be short, where the matter could allow it; it must not be expected that I should prefix a large Preamble to this Treatise. All what I intend to say is, that having observed the great superfluity of matter in other Tracts of this kind, and how tedious, nay almost impossible, it is for beginners to learn such a multitude of Rules, as they have been clogg'd with in other Grammars; and considering also that hitherto never any thing of value hath been said concerning the Gender of Nouns, and the use of the Dutch Particles *de* and *het*, the chiefest stumblingblock for the

A 2

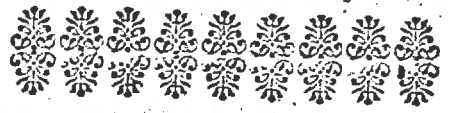
En-

To the READER.

English; I was thereby induced to try whether I could not procure a more easy method to them: and tho' I found it to be a toilsom labour, yet the consideration of the benefit which I believed would thereby accrew to the Learner, encouraged me to attempt this Essay; which if it may prove to be no less perspicuous than short, and thereby contribute to a more speedy obtaining of the knowledge of the *Dutch* Language, I shall think my pains sufficiently rewarded.

W.S.

a Com-



A Compendious

G U I D E

to the

Low-Dutch Language.



The *Low-Dutch* have in their *Alphabet* the same Letters as the *English*; but they pronounce them after a different manner, and according to the *English* dialect thus:

A, aw. B, bea. C, cea. D, dea. E, ea. F, ef. G, ghea. H, haw. I, ee. J, jea. K, kaw. L, el. M, em. N, en. O, o. P, pea. Q, kuw. R, er. S, es. T, tea. U, uw. V, vea. W, wea. X, ix. Y, i. Z, zeddet.

Among these A, E, I, O, U, Y. are *Vowels*, but J and V are *Consonants*. How these Letters, that differ in the use and pronunciation from the *English*, are pronounced, may be seen by the following list.

A 3

Con-

PRONUNCIATION.



Very letter in the Dutch Language is pronounced; and not so variously as in the English, but almost always alike, especially in that spelling which is most approved of, and now used by our best Authors.

A. Is pronounced broader than in *English*, as may be heard in the word *Water*, which has the same sound as in *English*. And *Al* all, *bal* ball, *vallen* to fall, found as the *English* words *Shall*, *dalliance*. Also *Hand* differs but little from the *English* pronunciation.

AA. Sounds as *AW* in *English*, as may be heard in *Gaau* to go, *gaas* samplar, *aam*, *awm*, (a certain wine cask;) read *Gawn*, *gawze*, *awm*.

AAI. and **AAU.** are also pronounced broad, as in the word *Fraai* fine or handfom, *zaait* soweth, *maaijen* to mow, *blauw* blew, *flaauw* faint, *graauwen* to snarl.

AE. Is the old spelling for *AA*. But now the best spellers use it to express the sound of the *English* *A* in the word *lady*, as may be heard

to the Low-Dutch Language. 7
heard in the words *Paerd* horse, *staert* tail, *kaers* candle, for which some will write *Peerd*, *steert*, *keers*: thō it must be confest that the former is much better.

AI. Is heard in the word *Kaizer* Emperor which however generally is written *Keyzer* or *Keizer*, and hath almost the sound which is heard in the *English* word *Eye*, and in the old spelling it is used for *Aai*, but very improperly.

AU. In the old spelling stands for *AW* in *English*.

C. Was formerly used as in *English* promiscuously for *C* and *K*; but now it is almost rejected, only in some few words it remains still in use, as *Ceel* scrowl or bill, *cieraad* ornament, *ciersel* attire, *cyfer* cipher; which yet some will spell, *Seel*, *sieraad*, *siersel*, *syfer*.

CH. Is pronounced somewhat alike to the *G* when it comes at the end of a Syllable; as *Ach* alas, *recht* right, *licht* light, *doch* thō, *lucht* air; say *ag*, *regt*, *ligt*, *dog*, *lugt*.

E. is often pronounced as *EA* in *English*, as in the words *Cedel* bill or note, *weder* weather; *neder* down, *veder* feather, *beker* cup, *leger* army, read *Ceadle*, *weader*, *neader*, *veader*, *beaker*, *leaguer*:

8 A Compendious Guide

But the words *En* and, *ben* them, *ren* run, *lenden* loins, *wel* well, *spel* a pin, *rest* remainder, *vest* the city walls, have the same sound as is heard in the word *Then*, *when*, *well*, *spell*, *rest*, *vest*; and in the words *Ster* star, *pers* pers, *redde* to retrieve, the same sound is heard as in *Versē*, *berse*, *ready*.

E. In the end of a word must always be pronounced, but softly, as in *Zonde* sin, *te gronde* to the bottom, *gaande* going, *staande* standing.

EE. Is always pronounced as *EA* in English, as in *Zee* sea, *ree* rōe or harbour, *een* one, *been* bone, *beest* hath, *leest* liverth, *geest* giveth, *meer* more, *zeer* very or fore, *leeuw* lion, *meuw* a gull: read *Zea*, *rea*, *ean*, *bean*, *beast*, &c.

EI. Is much used by many in stead of *EY*, which last nevertheless I must prefer before the former; judging it to come nearest to the pronunciation, if we write, *Kleyn* little, *reyn* clean, *leydde* led, *zeyde* said; the sound of which is much alike with the *Y* in English, so as it sounds in the word *Eye*.

EU. Is a sound which the English have not, and is heard in the words, *Neus* nose, *reus* giant, *deur* door, *steur* sturgeon, sounding just like the French word *cœur*.

G. Tho' standing before *E*, *I*, or *Y*, is almost pro-

to the Low-Dutch Language. 9

pronounced as *Gh* in English, as *Geel* yellow, *geeven* to give, *gierig* covetous, *gy* thou, *gyzelen* to take for hostage; read, *Gheal*, *gheaveu*, *gheerig*, *ghy*, *ghyzelen*.

I. Has never the sound of *Y* as in *Zin* fence, *min* less or love, *kind* child, *blind* blind, *wind*, friend, *schip* ship, *wip* swipe. But as *I* in English in *Sin*, *ship*, *whip*.

IE. Is pronounced as *EE* in English as in *Zie* see, *drie* three, *lief* dear, *dief* thief, *zien* to see, *wien* whom, *bier* beer, *stier* bull: read *Zee*, *dree*, *leef*, *deef*, *zeen*, *meen*, *beer*, *steer*.

J. is used as *Y* in English, as *Ja* yes, *yok* yoke, *Jan* John; say *yaw*, *yok*, *yan*.

O. Is pronounced differently, as *Oven* oven, *open* open, *over* over, *bouen* gardens, *holen* holes, read *Oaven*, *open*, *oaver*, *boaven*, *boalen*: But, *Borst* breast, *dorst* thirst, *worst* saucidge; *dom* dull, *som* sun, *bond* dog, *bont* furr, *zon* sun, *won* got, *most* must, *wolf* wolf, *wolk* cloud, are almost pronounced; *Burst*, *durst*, *wurst*, *dum*, *sun*, *zun*, *wun*, *bund*, *bunt*, *must*, *wolf*, *wulk*. Whereas the words, *Hól* hollow, *ról* rouwl, *gól*f wave, *kól*f club, *dól*k dagger, *wól*k people, *kóp* cup or head, *dóp* shell, *bórd* board, *gört* oatmeal, *vos* fox, *rós* red, *zót* fool, *rót* rotten or a rat

Compendious Guide

- sâr* to, *God* God, *wlôt* rafter or floating, *môt* moth, have a hard sound, like unto the words, *Hollow*, *borrow*, *God*, and ought therefore to be always accented, as I have done all along in my Dictionary and other writings of mine, thô there are hitherto but few Writers that observe it.
- OE.** Is pronounced as *OO*. in *English*, as in *Goed* good, *moed* courage, *koel* cool, *stoel* chair, *zaen* kiss, *groen* green, *boer* countryman, *roer* rudder, *zoet* sweet, *moet* must, *roet* foot: read *Good*, *mood*, *cool*, *stool*, *soon*, *groon*, *boor*, *roor*, *zoot*, *moot*, *root*.
- OI.** Is used by some instead of *OOI*. but not properly.
- OO.** Is pronounced as *OA* in *English*, as *Lood* lead, *rood* red, *boor* piercer, *door* through, *goor* sowr, *hoor* hearken, *loon* wages, *boon* bean, which are pronounced as these *English* words, *Load*, *road*, *boar*, *door*, *gore*, *whore*, *loan*, *bone*.
- OOI.** Is used in the word *Hooi* hay, *mooi* fine, *gooijen* to throw, and has a broad sound, almost as *boai*.
- OU.** Is used in *Oud* old, *bout* wood, *stout* bold, *vrouw* woman, and has the same sound as the *English* words, *Gout*, *stout*, *now*, *how*.
- S.** In the old spelling is generally used instead

to the Low-Dutch Language. 11

- stead of *Z*; but most Writers of any note will write now, *Servet* napkin; *simpel* *simpel*, *sissen* to whizz, *siroop* molasses, *suiker* sugar; en *Zand* land, *zeker* certain, *zee* sea, *zout* salt, *zwaerd* sword.
- U.** Is generally pronounced as in *English*, and when it stands single for *Thee* or *Tom* it is almost pronounced *Ew* or *Ue*. In the words *Dul* mad, *sul* slide, *dun* thin, *punt* point, *zulk* such, *seburfd* itchy or itchy, *zuster* sister, *schuttel* platter, is heard the same sound as in these *English* words *Dull*, *run*, *sculk*, *scurf*, *dusty*, *scuttle*. Some also will write *Uren*, *muren*, *duren*, instead of *Uuren* hours, *muren* walls, *duuren* to last; but it is very improper.
- UE.** Was formerly used instead of *UU*, but is grown out of date now.
- UI.** Is used by severall instead of *UY*. writing, *Huis*, *muys*, *guis*, for *Huys* house, *muys* mouse, *guys* knife. But what good reason they have for it I can't tell, because I look upon it to be quite against all reason; and the same I affirm of *Reis*, *eisch*, *leiden*, *weiden*, instead of *Reys* journey, *eysch* demand; *leiden* to lead, *weiden* to pasture.
- UU.** Is used in *Uur* hour, *huur* hire, *muur* wall, *uur* fire, *luur* lee, *duur* thrust;

12 A Compendious Guide

which sound is heard in the words *so Dure, inure, allure, new, sew.*

UY. Is pronounced almost as *OI.* in English, and is used in the words *Uyl owl, wuyt foul or dirty, buylen to howl, muylen slippers, luyd loud, nyt out, tuyn garden, the sound of which words almost agreeth with Oil, moil, toil, void, join.*

Of the PARTS of SPEECH.

IN the *Dutch*, as well as in other Languages, are eight *Parts of Speech*, viz *Noun, Pronoun, Verb, Participle, Adverb, Conjunction, Preposition, & Interjection.* Whereunto may be added the *Particles. De, het,* in *English* the, *deexe, dit this, die, dat that, een, a or an, and te to, &c.*

Of the PARTICLES.

The *Particles* serve to make a distinction of *Cases and Genders*, and are used also in the *Declension of Nouns.*

De is of the *Masculine and Feminine*, and *Het* of the *Neuter Gender*, which *Particles* are declinable, as may be seen by the following example.

Sing

to the Low-Dutch Language. 13

Sing.

Nominative *De* and *het*, The.
Genitive *Des, der*, and *van het*, Of the.
Dative *Den, der*, and *aan het*, To the.
Accusative *Den, het*, The.
Ablative *Van de* or *van het*, From the.

Plur.

N. *De*, The.
G. *Der*, Of the.
D. *Den*, To the.
Ac. *De*, The.
Ab. *Van de*, From the.

But more of this when we come to the *Declension of Nouns.*

The *Particles Deez, deeze, dit This, and Die, dat That*, being properly *Pronouns*, will be found among them; however let it be observed, that *Die* and *deeze* be of the *Masculine and Feminine*, and *Dat* and *dit* of the *Neuter Gender*:

Nom. *Een, eene*, A or an.
Gen. *Eens, eenes, eener*, Of a or of an.
Dat. *Eenen, aan eene*, To a or to an.
Acc. *Eenen, eene, een*, A or an.
Abl. *Van eenen, van eene, van een.*

From a or an.

Note. *Een* is of the *Masculine and Neuter*, and *Eene* of the *Feminine Gender.*

A 7

Con-

Concerning the use of the
P A R T I C L E S.*De, Die, Deeze, Het, Dat, Dit.*

WHEREAS the *English* always use the *Particles* *The, that* and *this* promiscuously before all *Nouns*, as for instance, *The man, the woman, the horse, the child; That street, that colour, that field, that house; This bird, this way, this beast, this thing;* for which the *Dutch* say. *De man, de vrouw, het paerd, het kind; Die straat, die koleur, dat veld, dat huys; Deeze vogel, deeze weg, dit beest, dit ding;* it seems an almost unsurmountable difficulty for the *English*, to learn the right use of these *Particles*, because there have not yet any sufficient rules been given for it. Which tho' it may seem almost impossible yet I will offer some general ones, which I do not know to have been observed by any besides my self, and may be of great advantage for the *English*.

First it must be observed that there are three *Genders*, viz. The *Masculine, Feminine, and Neuter*, as appears in the use of our *Adjectives* and *Particles*, for we say, *Een groot man*, a great man, *eene groote vrouw*, a great woman, *een groot kind*, a great child; and yet

we must acknowledge, that this rule in regard of the *Adjectives* is defective; because we say *Een goede* (and not *goed*) *Broeder* a good brother, *een goede Zuster* a good sister, and *een goed Wyf* a good wife; so that oftentimes it is hard to determine whether those *Nouns* that require the *Particles, De, die or deeze*, be of the *Masculine or Feminine gender*; but most certain it is that the *Nouns* to which the *Particles, Het, dat or dit* are added, are of the *Neuter gender*; and therefore the final *E* in the *Adjectives*, when joined with such words, is generally rejected; for because we say *Het, dat or dit Paerd, Het, dat, or dit Huys, Het, dat or dit Schip, Het, dat or dit Kind*, we also say *Een sterk paerd*, a strong horse, *een hoog huys*, a high house, *een groot schip*, a great ship, *een mooi kind*, a fine child, and not *sterke paerd, hooge huys, groote schip, mooije kind*: and because we say *De, die or deeze vogel, De, die or deeze pen*, we never say *een snel vogel or een styf pen*, but *een snelle vogel* a swift bird, *een styve pen* a stiff penn. Yet this rule admits of an exception, for we say *het platte land, het groene kussen* &c. And when the *Adjective* is placed behind a *Substantive* of the *Feminine gender*, the final *e* is left off, as if the *Substantive* was a *Neuter*, thus, *Eene vrouw groot van vermoegen*, a woman of great ability.

Of

16 A Compendious Guide
OF NOUNS.

NOouns are words wherewithall things and qualities are named and distinguished, as *een Mensch* a man, *een kind* a child, *een beest* a beast, *een kruid* a herb, *roorn* anger, *heerlykheid* glory, *quaad* bad, *zwart* black, *kleyn* little, small, &c.

These Nouns are divided into *Substantives* and *Adjectives*.

Substantives are Nouns subsisting of themselves, as *de Hemel* the Heaven, *de zon* the sun, *een golf* a wave, *een Hertog* a Duke, *koude* cold, *goedbeyd* goodness, *haat* hatred, *nyd* envy.

Adjectives cannot be used alone, as having no perfect signification, unless joined to *Substantives*, whose form and quality they express, as *Sterk* strong, *zwak* weak, *schoon* clean, *vuyl* foul, *droog* dry, *koud* cold, *hoog* high, *laag* low. But sometimes two *Substantives* are join'd together, one of which serves for an *Adjective*, as *een Water-moolen* a Water mill, *een Kerk-dief* a Church-robber, *een Dief-benker* a Hangman, *een Dienst-knecht* a Man servant, *regen-water* rain-water, *een Dood-kest* a Coffin, *een Koorne-zolder* a Corn-loft, *een Koorn-kooper* a Corn-merchant. But before I say more of the *Adjectives* I'll first treat.

Of

to the Low-Dutch Language. 17

Of the **SUBSTANTIVES** a part.

There are several *Substantives* that may be called *Primitives* or *Original*, from which other *Substantives* are formed, as.

<i>Visch</i> Fish.	<i>Vischer</i> Fisher.
<i>Trompēt</i> Trumpet.	<i>Trompetter</i> Trumpeter.
<i>Vraag</i> Question.	<i>Vraager</i> Asker, querist.
<i>Holland.</i>	<i>Hollander</i> a Hollander, Dutchman.
<i>Tuyn</i> Garden.	<i>Tuynier</i> Gardener.
<i>Vogel</i> Bird.	<i>Vogelaar</i> Fowler.
<i>Koppel</i> Couple.	<i>Koppelaar</i> Pander.
<i>Amsterdam.</i>	<i>Amsterdammer</i> One born at Amsterdam.

Some there are which end in *schap*, as
Meester Master. *Meesterschap* Mastership.
Vriend Friend. *Vrindschap* Friendship.
Ridder Knight. *Ridderschap* Knighthood.
Schout Sheriff. *Schoutschap* Sheriffalty.
Maag Kinsman. *Maagschap* Relation.
Broeder Brother. *Broederschap* Brotherhood.

Some few end in *ist*, as.
Latin Latyn. *Latynist* Latinist.
Droogen Drugs. *Droogst* Druggist.

Some end in *dom*, as.
Paus Pope. *Pausdom* Popery.

.Har.

18 . A Compendious Guide

Hartog Duke. *Hertogdom* Dukedom.
Christen Christian. *Christendom* Christianity.
Heyden Heathen. *Heydendom* Heathenism.

A great many *Substantives* are deriv'd from *Adjectives*, and end in *heyd*, as.

Groot Great. *Grootheyd* Greatness.
Blind Blind. *Blindheyd* Blindness.
Zwak Weak. *Zwakheyd* Weakness.

Wit White.

Witheyd Whiteness.

Menschelyk Humane.

Menschelykheyd Humanity.

Rechtvaerdig Righteous.

Rechtvaerdigheyd Righteousness.

Some end in *te*, as.

Dik Thick. *Dikte* Thickness.

Diep Deep. *Diepte* Depth.

Hoog High. *Hoogte* Height.

Laag Low. *Laagte* Lowness.

Groot Big. *Grootte* Bigness.

Scherp Sharp. *Scherpte* Edge.

Sterk Strong. *Sterkte* Strength.

Steyl Steep. *Steylste* Steepness.

Some *Nouns Substantives* are form'd from *Verbs*, as.

Eeten to Eat. *Eeter* Eater.

Geeven to Give. *Geever* Giver.

Snyden to Cut. *Snyder* Cutter, taylor.

Vliegen to Fly. *Vlieger* Flyer, kite.

The

to the Low-Dutch Language. 19

The most part of the *Verbs* may also be turned into *Nouns*; as *Veel spreken vermoeit hem*, Much speaking tires him. *Het zien gaat het hooren te boven*, Seeing is to be preferred before hearing.

Most all *Dutch Nouns* may be changed into *Diminutives*, thus:

Boom Tree.

Boomtje or *boomken*, a Little tree.

Kind Child.

Kindje or *kindeken*, a Little child, infant.

Huis House.

Huysje or *huysken*, a Little house.

Boek Book.

Boekje or *boekken*, a Little book.

Rok Coat.

Rokje or *roksken*, a Little coat.

Straat Street.

Straatje, a Little street, alley.

Vogel Bird.

Vogeltje or *vogelken*, a Little Bird.

Bel Bell.

Belletje or *belleken*, a Little bell.

Mol Mole.

Molletje a Little mole.

Kam Comb.

Kammetje a Little comb.

Stem Voice.

Stemmetje a Little or small voice.

Man Man.

Man-

20 A Compendious Guide

Mannetje or *manneken*, a Little man, or male.

Pen Pen, pin.

Pennetje a Little pin or peg.

Ton Barrel.

Tonnetje or *tonneken*, a Little barrel.

Stad City.

Steedtje or *stedeken*, a Little city, town.

Wind Wind.

Windtje or *windeken*, a Little gale, a small breeze.

Of the GENDER of NOUNS.

The Dutch have three Genders whereby Nouns may be distinguished from one another, viz. The *Masculine*, *Feminine* and *Neuter*, of which having already given some instructions, where I treated concerning the Particles, *De*, *die*, *deezee*, *het*, *dat*, *dit*, the Reader is referred thereto. However since I said there, that it is oftentimes hard to determine whether a Noun be of the *Masculine* or *Feminine Gender*, (for a great many are of both) I'll lay down here as a general rule, that those Nouns, where the Particle *de* is alter'd into *den* in the *Accusative Case*, are of the *Masculine gender*, as *Berg* a Hill, *boom* tree, *vogel* bird, *naam* name, *dood* death, &c. as also that the *Genitive* of the *Masculine* and *Neuter* is *des*, as *des mans* of the man, *des bergs* of the hill, *des booms* of the tree,

der

to the Low-Dutch Language. 21

des vogels of the bird, *des lands* of the land, *des huizes* of the house. And that the *Genitive* of the *Feminine* is *der*, as *der vrouwe* of the woman, *der Koninginne* of the Queen, *der zee* of the sea, *der wereld* of the world, *der waarheyt*, of the truth, *der dwaalinge* of the error It is true we say sometimes *des vrouws voorzoon*, the wifes son of the first marriage, *zyn dochters kind*, his daughters child, and *'s werelds eere*, the honour of the world; but it is lookt upon by our best Authors to be irregular.

But it must be confessed, that many Writers amongst us do not observe this distinction, yet our best Authors do, and our Translators of the Bible have given heed to it. And to satisfy the Learners, this will be demonstrated at large with several examples, when I treat of the *Declension*, and will be further explained in the description of the *Adjectives*.

Tho' never any Rules, how to know the *Gender* of a Noun, were given by any (that I know of), yet I will venture to lay down some general ones, which may be of a very great help to Learners. Be it observed therefore that:

All Nouns signifying the Doer or Actor of any thing, and ending in *er* or *aar*, as *Aanbanger* adherer, *aanlokker* enticer, *bakker* baker, *brenger* bringer or carrier, *daader* doer,

gee-

22 A Compendious Guide

geever giver, *handelaar* actor or merchant, *bangelaar* angler, *hoefster* cougher, *kaekelaar* tattler, *kiezer* choofer, *leezer* reader, *maaker* maker, *maakelaar* broker, *neemer* taker, *prediker* preacher, *schepper* creator or drawer, *tapper* tapster, *wiffcher* filher, *vechter* fighter, *wagenaar* waggoner, *zinger* singer, &c. are of the *Masculine gender* and therefore require the Particles, *De, die* or *deeze*.

Exc. But words ending in *ster* are generally of the *Feminine gender* as *Naaiſter* learnſter, *vryſter* a laſs; yet *meefter* maſter, is of the *maſculine gender*.

All Nouns ending in *beyd*, as *Argbeyd* cunningneſs, *behendigbeyd* dexterity, *dankbaarbeyd* thankfulneſs, *beyligbeyt* holineſs, *ſnoodbeyd* enormity, *vroomigbeyd* piety, *waarbeyd* truth, &c. are of the *Feminine gender*; and require the Particles, *De, die* or *deeze*.

All Nouns deriv'd from verbs, and ending in *ing*, as *Aandryving* promoting, *aanloking* enticing, *begraaving* burying, *dwaaling* error, *fuſeling* trifling, *grondlegging* foundation, *handeling* dealing, *inbeelding* imagination, *kafdyding* chaſtiſement, *naa- volging* imitation, *perſing* preſſing, *reyniging* cleanſing, *riſeling* a buzzing noiſe, *ruyting* bartering, *foortering* ſorting, *tim- mering*

to the Low-Dutch Language. 23

mering building, *voering* lining or carrying, *zwymeling* giddineſs, &c. are of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De, die* or *deeze*.

Whereunto may be added ſome Nouns ending in *ling*, that are either of the *Masculine* or *Common gender*, as *Edelling* gentleman, *leerling* diſciple, *ſteedeling* citizen, *ſterveling* mortal, *uytwykeling* outcaſt, and require alſo the Particles, *De, die* or *deeze*.

Nouns terminating in *ſchap*, as *Boodſchap* meſſage, *blydſchap*, joy, *broederschap* brotherhood, *eygenſchap* attribute, *gemeenſchap* communion, *maatſchap* fellowſhip, *meesterschap* maſterſhip, *vrindſchap* friendſhip, *vroedschap* the Common Council, *ridderschap* knightſhip, *rekenſchap* account &c. are generally of the *Feminine gender* and require the Particles, *De, die* or *deeze*: Yet we ſay *het Admiraalſchap* Admiralſhip, *het Apoſtelschap* Apoſtelſhip, *het Burgerſchap* Citizens freedom, *het Gereedschap* Inſtruments or tools, *het Prieſterschap* Prieſthood, *het Gezelschap* Company, *het genootſchap* ſociety, *het Gezantschap* Embaſſage, *het ſcboutſchap* ſheriffaty, *het maagſchap* kindred, *het zwagerſchap* affinity, *het Landſchap*, Province or Landſkip: for theſe are of the *Neuter gender*.

Nouns ending in *ry* or *ny*, as *Boevery* knavery,

24. A Compendious Guide

very, *ghytery* roguery, *huyghelery* hypocrisy, *jaagery* venery, *kancieery* chancery, *praatery* talking, *specery* spices, *talmery* tautology, *tovery* witchcraft, *verwery* a dyers-workhouse, *gekkerny* foolery, *jokkerny* jest, *spotterny* mockery, *slaaverny* slavery, &c. are of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De, die* or *deeze*.

Nouns terminating in *te*, as *Diepte* depth, *dikte* thickness, *drukke* much business, *geboorte* birth, *gestalte* shape, *gemeente* church, *grootte* greatness, *gedaante* shape or form, *hoogte* height, *krankte* weakness, *laagte* lowness, *moeite* pains, *scherpte* sharpness, *sterkte* strength, *steylte* precipice, *zickte* sickness &c. are generally of the *Feminine gender*, and require the Particles, *De, die* or *deeze*.

Exc. The words, *Gebeente* bones, *gedeelte* part, *gedierte* animals, *geraamte* skeleton, *gestoelte* pew, *gesteente* precious stones, *gesternte* stars, *gevogelte* fowls, *gebergte* mountains, *geboefte* a Roguish crew, *gedarmte* Guts or bowels, and perhaps some few more, are of the *Neuter gender*, and require the Particles, *Het, dat* or *dit*.

Nouns terminating in *nis*, as *Behoudenis* safety, *betekenis* signification, *beeldtenis* image, *befnydenis* circumcision, *ergernis* offence, *erffenis* heritage, *erkenenis* acknowledgement,

to the Low-Dutch Language. 25

ment. *gefykenis* likeness, *gevanckenis* prison, *kennis* knowledge, *ontroerenis* disturbance, *ontsteltenis* astonishment, *schennis* violation, *vergifenis* pardon, *vergeetenis* oblivion, &c. are of the *Feminine gender*, that require the Particles. *De, die* or *deeze*. Except *Vonnis* judgement, *Getuygenis* testimony, which are of the *Neuter gender*.

Nouns ending in *sel*, as *Aanloksel* allure-ment, *Afspruytsel* Derivative, *beduytsel* signification, *beginsel* beginning, *beletsel* hindrance, *beskutsel* fence, *borduurtsel* embroidered work, *arutsel* print, *insteeksel* an inserted piece, *maaksel* fabrik, *naaisel* seam, *olifet* extreme unction, *sondeersel* soder, *rooifsel* attire, *verdichtsel* fable, *verfoeifsel* abomination, *voegsel* joint, *weeffsel* woven work, *zweemsel* likeness, &c. are of the *Neuter gender*, and require the Particles, *Het, dat* or *dit*. *Exc.* *Fronsel*, a plait or wrinkle, *stijffel* starch, *geffsel* a whip, which assume the Particles, *De, die, deeze*.

Nouns ending in *dom* are generally of the *Neuter gender*, and require the particles *Het, dat* or *dit*; as, *Bisdom* Bishoprick, *Pausdom* Popery, *Hertogdom* Dukedom, *Christendom* Christianity, *Heydendom* Heathenism, *Foodendom* Judaicism, *Menschdom* mankind.

But *Rykdom* riches, *ouderdom* age, and
B
wasdom

wisdom growth, are of the masculine gender, and require the particles *de*, *die*, or *deeze*.

All *Diminutives* which formerly did terminate in *ken*, but now generally in *tje*, or *je*, as *Mannetje* a little man, *mandtje* a little basket, *vrouwetje* a little woman, *wyffje* a little wife, *huysje* a little house, *scheepje* a little ship, *paerdje* a little horse, *vogeltje* a little bird, &c. are of the *Neuter gender*, and require the Particles, *Het*, *dat* or *dit*.

All Verbs of the *Infinitive Mood*, when used instead of *Substantives*, are of the *Neuter Gender*, as *het gaan*, the going, *het drinken*, the drinking, *het eeten*, the eating or victuals, *het spreken* the speaking.

To these Rules I shall add, that when we will express the *Female*, we use the Terminations *ster*, *in*, *es*; as for instance, to turn the words *Man* man, *vrind* friend, *beer* bear, *leeuw* lion, *kooper* buyer, *maaker* maker, *praater* talker, *bedelaar* begger, *vryer* bachelor, *leeraar* teacher, *meester* master, *martelaar* martyr, into the *Female gender*, we say *Mannin* woman, *vrindin* a woman friend, *beerin* a female bear, *leuw* a lioness, *koopster* a she buyer, *maakster* a she maker, *praatster* a talkative woman or girl, *bedelaarster* or *bedelaarés* a she begger, *vryster* a lass or spinster, *leeraarés* a woman teacher, *meesterés*

to the Low-Dutch Language. 27
terés mistress, *martelaarés* a woman martyr.

Wherunto may be added these following words:

Koning King.
Koningin Queen.
Hertog Duke.
Hertogin Dutchess.
God God.
Godin or *Godés* Goddess.
Prins Prince.
Prinses Princess.
Keyzer Emperor. *Keyzerin* Empress.
Priester Priest. *Priesterin* Priestess.
Prophet Prophet. *Prophetés* prophetess.

Some are Irregular in respect of this rule, as.

Man Man.
Vrouw Woman.
Jongen Boy.
Meysje Girl.
Nees a He-cousin, nephew.
Nicht a She-cousin, neece.
Knecht a Man servant.
Meyd a Maid servant.
Heuzst a Stone-horse.
Merry a Mare.
Ren a Male dog.
Teef a Bitch.

28 A Compendious Guide

Kater a He-cat.
Kat a She-cat.
Hert a Deer, buk.
Hnde a Doe, hind.
Rammelaar a Buck-rabbit.
Voedster a Doe rabbit.
Haan a Cock.
Hen, hoen a Hen.

Of the Number of the Nouns.

Numbers are twofold *Singular* and *Plural*: and most *Nouns* terminate their *Plurals* in *en* or *n*, some also in *s*, and some in both. However *Monosyllables* end always in *en*, Except *Kók* Cook, *kóks* cooks; and *Maat* when it signifies *fellow*, for then the *Plural* is *Maats*; but if it stands for *Measure*, then the *Plural* is *Maaten*; so *Boot* a Boat and *Breast-jewel*, *Boots* Boats, *Booten* Breast-jewels.

Nouns making their *Plurals* in *en* are as followeth.

<i>Gat</i> Hole.	<i>Gaten</i> Holes.
<i>Kruyd</i> Herb.	<i>Kruyden</i> Herbs.
<i>Zoon</i> Son.	<i>Zoonen</i> Sons.
<i>Hand</i> Hand.	<i>Handen</i> Hands.
<i>Been</i> Leg.	<i>Beenen</i> Legs.
<i>Muur</i> Wal.	<i>Muuren</i> Wallen.
<i>Ketting</i> Chain.	<i>Kettingen</i> Chains.

Ge-

to the Low-Dutch Language. 29

<i>Gebod</i> Command.	<i>Geboden</i> Commandments.
<i>Vat</i> Vessel.	<i>Vaten</i> Vessels.
<i>Brood</i> Loaf,	<i>Brooden</i> Loaves.
<i>Slot</i> Lock.	<i>Sloten</i> Locks.
<i>Aal</i> Eel.	<i>Aalen</i> Eels.
<i>Lot</i> Lot.	<i>Loten</i> Lots.
<i>Slang</i> Snake.	<i>Slangen</i> Snakes.
<i>Gebed</i> Prayer.	<i>Gebeden</i> Prayers.
<i>Olifant</i> Elefant.	<i>Olifanten</i> Elefants.
<i>Omgang</i> Circuit, procession.	
<i>Omgangen</i> Circuits, processions.	

Likewise all *Nouns* ending in *ing*, as

<i>Draaying</i> Turning.
<i>Draayingen</i> Turnings.
<i>Beweeging</i> Motion.
<i>Beweegingen</i> Motions.
<i>Reyniging</i> Cleansing.
<i>Reynigingen</i> Cleansings.
<i>Wedspreeking</i> Gainfaying.
<i>Wedspreekingen</i> Gainfayings.
<i>Leerling</i> Disciple.
<i>Leerlingen</i> Disciples.
<i>Sterveling</i> Mortal.
<i>Stervelingen</i> Mortals.

Some of these that make the plural in *en*, double their last letter, as

<i>Bed</i> Bed.	<i>Bedden</i> Beds.
-----------------	---------------------

B 3

Brug

30 A Compendious Guide

<i>Brug</i> Bridge	<i>Bruggen</i> Bridges.
<i>Bus</i> Box.	<i>Bussen</i> Boxes.
<i>Knóp</i> Bud.	<i>Knóppen</i> Buds.
<i>Lip</i> Lip.	<i>Lippen</i> Lips.
<i>Bril</i> Spectacles.	<i>Brillen</i> More than one pair of spectacles.
<i>Gek</i> Fool.	<i>Gekken</i> Fools.
<i>Rók</i> Coat.	<i>Rókken</i> Coats.
<i>Pót</i> Pot.	<i>Póttén</i> Pots.
<i>Zak</i> Bag.	<i>Zakken</i> Bags.
<i>Trap</i> Step, stair.	<i>Trappen</i> Stairs, steps.
<i>Ball</i> Ball.	<i>Ballen</i> Balls.

Those that end in *f* generally change that letter in *v*, as

<i>Lijf</i> Body.	<i>Lyven</i> Bodies.
<i>Graf</i> Grave.	<i>Graven</i> Graves.
<i>Gaaf</i> Gift.	<i>Gaaven</i> Gifts.
<i>Huyf</i> Coif.	<i>Huyven</i> Coifs.
<i>Hóf</i> Garden, court.	<i>Hóven</i> Gardens, courts.
<i>Dief</i> Thief.	<i>Dieven</i> Thieves.
<i>Wolf</i> Wolf.	<i>Wóven</i> Wolves.
<i>Wijf</i> Wife.	<i>Wyven</i> Wives.
Exc. <i>Bef</i> Band.	<i>Beffen</i> Bands, <i>Mof</i> Muff,
<i>Moffen</i> Muffs, <i>Straf</i> Punishment,	<i>Straffen</i> Punishments.

Those that end in *s*, have the Plural generally in *zen*, as

Blaas Bladder. *Blaazen* Bladders.

Doos

to the Low-Dutch Language. 31

<i>Doos</i> Box.	<i>Doozen</i> Boxes.
<i>Huys</i> House.	<i>Huyzen</i> Houses.
<i>Glaas</i> Glass.	<i>Glazen</i> Glasses.
<i>Roos</i> Rose.	<i>Roozen</i> Roses.
<i>Muys</i> Mouse.	<i>Muyzen</i> Mice.
Exc. <i>Bus</i> Box, <i>Bussen</i> Boxes, <i>Kus</i> Kiss,	<i>Kussen</i> Kisses.

Words ending in *en* or *aar* and *el* terminate in the Plural in *s* and *en*, as

<i>Vader</i> Father.	
<i>Vaders</i> and <i>Vaderen</i> ,	Fathers.
<i>Broeder</i> Brother.	
<i>Broeders</i> and <i>Broederen</i> ,	Brethren.
<i>Zuster</i> Sister.	
<i>Zusters</i> and <i>Zustersen</i> ,	Sisters.
<i>Meester</i> Master.	
<i>Meesters</i> and <i>Meesteren</i> ,	Masters.
<i>Vervolger</i> Persecutor.	
<i>Vervolgers</i> and <i>Vervolgeren</i> ,	Persecutors.
<i>Schryver</i> Writer.	
<i>Schryvers</i> and <i>Schryveren</i> ,	Writers.
<i>Leeraar</i> Teacher.	
<i>Leeraars</i> and <i>Leeraaren</i> ,	Teachers.
<i>Minnaar</i> Lover.	
<i>Minnaars</i> and <i>Minnaaren</i> ,	Lovers.
<i>Distel</i> Thistle.	
<i>Distels</i> and <i>Distelen</i> ,	Thistles.
<i>Appel</i> Appel.	
<i>Appels</i> and <i>Appelen</i> ,	Apples.

B 4

Ta.

32 A Compendious Guide

Tafel Table. and *Tafelen*, Tables.
Tafels and *Tafelen*, Tables.
Geffel Whip. and *Geffelen*, Whips.
Geffels and *Geffelen*, Whips.
Vogel Bird. and *Vogelen* Birds.
Vogels and *Vogelen* Birds.
Dekfel Cover. and *Dekfelen*, Covers.
Dekfels and *Dekfelen*, Covers.

To these may be added *Keten* Chain, *ketens* and *ketenen* chains; *Schepen* a Justice, *Schepens* or *Schepenen* Justices, *Jongen* boy, *jongens*, *jongers* boys, and *jongeren* lads or disciples. Yet it ought to be noted, tho' it is not observed so generally, that these *Plurals* in *s* are properly the *Nominatives*, and those in *en* the *Genitives*, and *Datives*, or *Ablatives*.

Diminutives make their *Plurals* to end in *s*, as

Hondtje a Little dog.
Hondtjes Little dogs.
Steentje a Little stone.
Steentjes Little stones.
Panneken a Little pan.
Pannekens Little pans.
Boomken a Little tree.
Boomkens Little trees.
Kindtje
Kindken } a Little child.

Kin-

to the Low-Dutch Language. 33

Kindertjes
Kinderkens } Little children.

Nouns ending in *e* have their *Plural* in *en*, as

Boode Messenger. *Booden* Messengers.
Henne Hen. *Hennen* Hens.
Heere Lord. *Heeren* Lords.
Zee Sea. *Zeen* Seas.
Reyze Journey. *Reyzen* Journeys,
 voyages.

Stede Town. *Steden* Towns, cities.
Offerande Offering. *Offeranden* Offerings.

But of these there are but few; although formerly it was very usual to say in the *Nominative* *Bedde*, *mensche*, *spyz*, *motte*, *padde*, *graave*, *vrouw*. Yet now we say *Bed*, *Bed*, *mensch* man, *spys* meat, *pad* toad, *graaf* earl, *vrouw* woman, using the other in the *Genitive* or *Dative*, or it may be *Ablative Case*.

Nouns ending in *heyd* alter their *Singular* into *heden* in the *Plural*, as *Boosheyd* wickedness, *boosheden* wickednesses, *uytmuntendheyd* excellency, *uytmuntendheden* excellencies.

Some *Nouns* are *Irregular* in the *Plural* by increasing their *Syllables*, as

volk People, *Volken* and *wolkeren* Nations.
 B 5 *Beers*

34 A Compendious Guide

Beer Bone *Beenderen* Bones. for
Beenen signifies Leggs.
 Blad Leaf. *Bladen* or *Bladeren* Leaves.
 Gemoed Mind. *Gemoederen* Minds.
 Kind Child. *Kinderen* Children.
 Rad Wheel. *Raderen* Wheels.
 Lied Song. *Lieder* Songs.
 Hoen Hen. *Hoenderen* Hens.
 Ey Egg. *Eyeren* Eggs.
 Kalf Calf. *Kalveren* Calves.
 Lam Lamb. *Lammeren* Lambs.
 Reden Discourse. *Redenen* Discourses, rea-
 sons.
 Rund Bullock. *Runderen* Bullocks.
 Land Land, country.
 Landen Countries.
 Landeryen Lands.
 Stad City. *Steden* Cities. } are also
 Schip Ship. *Schepen* Ships. } Irregular.
 Leer Doctrine, *Leeringen* Doctrines.
 Severall Nouns have no Plural number, as
 Kaf Chaf. *Pik* Pitch.
 Vlas Flax. *Gras* Grass.
 Pekel Pickel. *Rogge* Ry.
 Honing Hony. *Zout* Salt.
 Some few Nouns want the Singular num-
 ber, as
 Hersenen Brains.

On-

to the Low-Dutch Language. 35

Ouders Parents.
Lieden Folks.

Of the DECLENSION.

Nouns are Declined Singularly and Plural-
 ly, with six Cases, Viz. the *Nominative*, *Geni-
 tive*, *Dative*, *Accusative*, *Vocative* and
Ablative:

The *Nominative* being betokened by *een*,
de or *het*, giveth the name and signification
 of the Noun, and cometh before the *Verb*,
 answering to the question *who* or *what*, as
De Koning komt, The King cometh.

The *Genitive* being known by the tokens
des or *der*, answereth to the question *whose*
 or *whereof*, as *Des Konings goedertierenheyd*,
 The clemency of the King; *het zaad der*
vrouw, the seed of the woman.

The *Dative* is known by the token *den*, *der*
 or *aan de*, and answereth to the question *to*
whom or *to what*, as *De zaak is den Koning*
en der Koninginne voorgedragen, The mat-
 ter is proposed to the King and the Queen.

The *Accusative* dependeth from the *Verb*,
 and may be known by the tokens *den* or *de*,
 answering to the question *whom* or *what*, as
Zy hebben den Koning en de Koningin gezien,
 They have seen the King and the Queen.

The *Vocative* is known by calling or spea-
 king to, as *O Koning*, *O King*.

B 6

The

36 A Compendious Guide

The *Ablative* may be known by the token *van den* or *wan de*, as *Daar is een order gekomen van den Koning en de Koninginne*, There is an order come from the King and the Queen.

Note that *van* signifieth both *of* and *from*, *of* when it serves to the *Genitive*, and *from* when applied to the *Ablative Case*; which will best be learned by use.

Be it also observ'd, that *den* in the *Dative case* is Masculine, and *der* Feminine: and also *den* in the *Accusative* Masculine, and *de* Feminine.

Thus it appears that the chiefest variation in the Declining of *Dutch Nouns* is made by the *Particles* that are placed before them. Yet most *Nouns* admit some distinct terminations, as the following Examples will shew.

Singular.

Nom.	<i>De Man, de mensch</i>	The Man.
Gen.	<i>Des Mans, des menschen</i>	Of the man.
Dat.	<i>Den Man, den mensch</i>	To the man.
Acc.	<i>Den Man, den mensch</i>	The man.
Voc.	<i>O Man, o mensch</i>	O Man.
Abl.	<i>Van den Man, van den mensch</i>	From the man.

Nom.

to the Low-Dutch Language. 37

Plural.

Nom.	<i>De Mannen, de menschen</i>	The Men.
Gen.	<i>Der Mannen, der menschen</i>	Of the men.
Dat.	<i>Den Mannen, den or aan de menschen</i>	To the men.
Acc.	<i>De Mannen, de menschen</i>	The Men.
Voc.	<i>O Mannen, o menschen</i>	O Men.
Abl.	<i>Van de Mannen, van de menschen</i>	From the men.

Sing.

Nom.	<i>een Heer</i>	a Lord.
Gen.	<i>eens Heeren</i>	Of a Lord.
Dat.	<i>eenen Heere</i>	To a Lord.
Acc.	<i>eenen Heer</i>	a Lord.
Voc.	<i>O Heer or Heere</i>	O Lord.
Abl.	<i>Van den Heere</i>	From the Lord.

Plur.

Nom.	<i>de Heeren</i>	the Lords.
Gen.	<i>der Heeren</i>	of the Lords.
Dat.	<i>den Heeren</i>	To the Lords.
Acc.	<i>de Heeren</i>	the Lords.
Voc.	<i>O Heeren</i>	O Lords.
Abl.	<i>Van de Heeren</i>	From the Lords.

Sing.

Nom.	<i>De Vader</i>	The Father.
------	-----------------	-------------

B 7

Gen.

38 A Compendious Guide

Gen. *Des Vaders* Of the Father.
 Dat. *den Vader* To the Father.
 Acc. *den Vader* the Father.
 Voc. *O Vader* O Father.
 Abl. *Van den Vader* From the Father.

Plur.

Nom. *De Vaders* The Fathers.
 Gen. *Der Vaders* Of the Fathers.
 Dat. *Den Vaders* To the Fathers.
 Acc. *De Vaders* the Fathers.
 Voc. *O Vaders* O Fathers.
 Abl. *Van de Vaders* From the Fathers.

Sing.

Nom. *De Hond* the Dog.
 Gen. *Des Hond* or *van den hond* of the Dog.
 Dat. *Den Hond* or *aan den hond* to the Dog.
 Acc. *den Hond* the Dog.
 Voc. *O Hond* O Dog.
 Abl. *Van den hond* From the Dog.

Plur.

Nom. *De Honden* the Dogs.
 Gen. *Der* or *van de honden* of the dogs.
 Dat. *Den* or *aan de honden* to the dogs.
 Acc. *de Honden* the dogs.
 Voc. *O Honden* O dogs.
 Abl. *Van de honden* from the dogs.

Sing.

to the Low-Dutch Language. 39

Sing.

Nom. *De Boom* the Tree.
 Gen. *Des Boom* or *van den boom* of the tree.
 Dat. *Den* or *aan den boom* To the tree.
 Acc. *den Boom* the tree.
 Voc. *O Boom* O Tree.
 Abl. *Van den Boom* from the tree.

Plur.

Nom. *De Boomen* the Trees.
 Gen. *Der* or *van de boomen* of the trees.
 Dat. *Den* or *aan de boomen* To the trees.
 Acc. *de Boomen* the Trees.
 Voc. *O Boomen* O Trees.
 Abl. *van de Boomen* from the trees.

Sing.

Nom. *De Berg* the Mount or hill.
 Gen. *des Bergs* or *van den berg* of the mount.
 Dat. *Den* or *aan den berg* to the mount.
 Acc. *den Berg* the mount.
 Voc. *O Berg* O mount.
 Abl. *Van den berg* from the mount.

Plur.

Nom. *De Bergen* the Mounts.
 Gen. *der* or *van de bergen* of the mounts
 Dat. *Den Bergen* to the mounts.
 Acc. *de Bergen* the mounts.

Voc.

40 A Compendious Guide

Voc. *O Bergen* O mounts.
Abl. *Van de bergen* from the mounts.

Sing.

Nom. *De Naam* the Name.
Gen. *Des Naams* or *van den naam* Of the Name.

Dat. *Den Naame* to the Name.

Acc. *den Naam* the Name.

Voc. *O Naam* O Name.

Abl. *Van den Naam* from the Name.

Plur.

Nom. *De Naamen* the Names.
Gen. *Der* or *van de Naamen* of the Names.

Dat. *den Naamen* to the Names.

Acc. *de Naamen* the Names.

Voc. *O Naamen* O Names.

Abl. *Van de Naamen* from the Names.

Note. *Zon* the *Sun*, which seemeth to be of the *Masculine Gender*, is nevertheless of the *Feminine*, and hath the Genitive *der Zonne*.

Declension of Nouns of the Feminine Gender.

Sing.

Nom. *De Vrouw* the Woman.

Gen. *Der Vrouw* of the Woman.

Dat. *Der Vrouw* or *aan de Vrouw* to the Woman.

Acc.

to the Low-Dutch Language. 41

Acc. *de Vrouw* the Woman

Voc. *O Vrouw* or *vrouwe* O Woman.

Abl. *Van de Vrouw* from the Woman.

Plur.

Nom. *De Vrouwen* the Women.

Gen. *der Vrouwen* of the Women.

Dat. *den Vrouwen* to the Women.

Acc. *de Vrouwen* the Women.

Voc. *O Vrouwen* O Women.

Abl. *van de Vrouwen* from the Women.

Sing.

Nom. *De dochter* The Daughter.

Gen. *der dochter* or *des dochters* of the daughter.

Dat. *der* or *aan de dochter* to the daughter.

Acc. *de dochter* the daughter.

Voc. *O dochter* O daughter.

Abl. *van de dochter* from the daughter.

Plur.

Nom. *De dochters* The daughters.

Gen. *der dochteren* of the daughters.

Dat. *den dochteren* to the daughters.

Acc. *de dochters* or *dochteren* the daughters.

Voc. *O dochters* O daughters.

Abl. *van de dochteren* from the daughters.

Sing.

Nom. *De wereld* The world.

Gen.

42 A Compendious Guide
Gen. *der wereld* or *van de wereld* of the world.

Dat. *der* or *aan de wereld* to the world.
Acc. *de wereld* the world.
Voc. *O wereld* O world.
Abl. *van de wereld* from the world.

Plur.

Nom. *Werelden* Worlds.

Note. The other Cases in the Plural Number not being usual, are therefore omitted.

Sing.

N. *De waarheyd* The truth.
G. *der waarheyd* or *van de waarheyd* of the truth.
D. *der* or *aan de waarheyd* to the truth.
A. *de waarheyd* the truth.
V. *O waarheyd* O truth.
A. *van de waarheyd* from the truth.

Plur.

N. *De waarheden* The truths.
G. *der* or *van de waarheden* of the truths.
D. *den waarheden* to the truths.
A. *de waarheden* the truths.
V. *O waarheden* O truths.
A. *van de waarheden* from the truths.
And so all other Nouns ending in *heyd*.

Sing.

to the Low-Dutch Language. 43

Sing.

N. *De dwaaling* The error.
G. *der* or *van de dwaaling* of the error.
Dat. *der* or *aan de dwaaling* to the error.
Acc. *de dwaaling* the error.
Voc. *O dwaaling* O error.
Abl. *van de dwaaling* from the error.

Plur.

N. *De dwaalingen* The errors.
G. *der* or *van de dwaalingen* of the errors.
Dat. *den dwaalingen* to the errors.
Acc. *de dwaalingen* the errors.
Voc. *O dwaalingen* O errors.
Ab. *van de dwaalingen* from the errors.

Thus all other Nouns ending in *ing*, Except those in *ing*, as *Leerling*, &c. who are of the Masculine or Common gender, forming the Genitive thus, *des Leerlings*, the Dative *den* or *aan den Leerling*, the Accusative *den Leerling*, and the Ablative *van den Leerling*.

Sing.

Nom. *De kennis* The knowledge.
Gen. *der kennisse* of the knowledge.
Dat. *der kennisse* or *aan de kennisse* to the knowledge.

Acc.

44 A Compendious Guide

Acc. *de kennis* the knowledge.
 Voc. *O kennis* O knowledge.
 Abl. *van de kennis* or *kennisse* from the knowledge.

This Noun wants the *Plural*; but *Gevangen* Prison, and *gelykenis* similitude or parable, are in the *Plural* *Gevangenissen* and *Gelykenissen*; and thus are all other Nouns ending in *nis* declined.

Nouns ending in *schap* have in the Genitive *der* and *des*, as *des gezelschaps* of the company, *der vriendschap* of the friendship.

Nouns Feminine terminating in *ry*, *ny*, and *te* have in the Genitive, *der*, as *Nom. de Tovery* the Witchcraft, *de Slaaverny* the Slavery. Gen. *der Toverye* of the Witchcraft, *der Slaavernye* of the Slavery, and likewise *der Geboorte* of the Birth, *der Gemeente* of the Church. But the Neuter *Gebeente*, hath *des gebeente* of the bones.

Sing.

Nom. *De stad* The city.
 Gen. *der stad* or *stede*, 's *stads* or *van de stad* of the city.
 Dat. *aan de stad* or *der stede* to the city.
 Acc. *de stad* the city.
 Voc. *O stad* O city.
 Abl. *van de stad* from the city.

Plur.

to the Low-Dutch Language. 45

Plur.

Nom. *De steden* The cities.
 Gen. *der* or *van de steden* of the cities.
 Dat. *der* or *aan de steden* to the cities.
 Acc. *de steden* the cities.
 Voc. *O steden* O cities.
 Abl. *van de steden* from the cities.

Maan the Moon, and *Star* Star, have in the Genitive, *der Maane* and *der Starre*.

Declension of Nouns of the Neuter Gender.

Sing.

Nom. *Het wyf* The wife or woman.
 Gen. *des wyfs* or *van 't wyf* of the wife.
 Dat. *aan 't wyf* or *den wyve* to the wife.
 Acc. *het wyf* the wives.
 Voc. *O wyf* O wife.
 Abl. *van het wyf* from the wife.

Plur.

Nom. *De wyven* The wives or women.
 Gen. *der* or *van de wyven* of the wives.
 Dat. *den* or *aan de wyven* to the wives.
 Acc. *de wyven* the wives.
 Voc. *O wyven* O wives.
 Abl. *van de wyven* from the wives.

Sing.

46 A Compendious Guide

Sing.

Nom. *Het kind.* The Child.
 Gen. *des kinds* or *van 't kind* of the child.
 Dat. *aan het kind* to the child.
 Acc. *het kind* the child.
 Voc. O kind O child.
 Abl. *Van het kind* or *van kinde* from the child.

Plur.

Nom. *De kinderen* The children.
 Gen. *aer* or *van de kinderen* of the children.
 Dat. *den* or *aan de kind-eren* to the children.
 Acc. *de kinderen* the children.
 Voc. O *kinderen*. O children.
 Abl. *van de kinderen* from the children.

Sing.

Nom. *Het volk* The people or nation.
 Gen. *des volks* or *van 't volk* of the people.
 Dat. *den volke* or *aan 't volk* to the people.
 Acc. *het volk* the people.
 Voc. O *volk* O people.
 Abl. *van het volk* from the people.

Plur.

Nom. *De volken* or *volkeren* The people or Nations.
 Gen. *der volkeren* or *van de volken* of the people.

Dat.

To the Low-Dutch Language. 47

Dat. *den volken* or *aan de volkeren* to the people.

Acc. *de volken* or *volkeren* the people.
 Voc. O *volken* or *volkeren* O people or nations.

Abl. *van de volken* or *volkeren* from the people.

Sing.

Nom. *Het gemoed* The mind.
 Gen. *des gemoeds* or *van 't gemoed* of the mind.

Dat. *aan 't gemoed* to the mind.

Acc. *het gemoed* the mind.

Voc. O *gemoed* O mind.

Abl. *van het gemoed* from the mind.

Plur.

Nom. *De gemoederen* The minds.

Gen. *der* or *van de gemoederen* of the minds.

Dat. *den* or *aan de gemoederen* to the minds.

Acc. *de gemoederen* the minds.

Voc. O *gemoederen* O minds.

Abl. *van de gemoederen* from the minds.

Sing.

Nom. *Het land* The country.

Gen. *des lands* or *van 't land* of the country.

Dat. *den lande* or *aan 't land* to the country.

Acc. *het land* the country.

Voc.

48 A Compendious Guide

Voc. O land O country.
 Abl. van het land, en in den lande from
 and in the country.

Plur.

Nom. De landen The countries.
 Gen. der or van de landen of the countries.
 Dat. den or aan de landen to the countries.
 Acc. de landen the countries.
 Voc. O landen O countries.
 Abl. van de landen from the countries.

Sing.

Nom. Het Huys The house.
 Gen. des huyses or van 't huys of the house.
 Dat. den huysze or aan 't huys to the house.
 Acc. het huys the house.
 Voc. O huys O house.
 Abl. van 't huys or van den huysze from the
 house.

Plur.

Nom. De huizen The houses.
 Gen. der or van de huizen of the houses.
 Dat. den or aan den huizen to the houses.
 Acc. de huizen the houses.
 Voc. O huizen O houses.
 Abl. van de huizen from the houses.

Note. Ten huysze signifies at the house,
 and 't huys at home.

Sing.

to the Low Dutch Language. 49

Sing.

Nom. Het schip. The ship.
 Gen. des schips or van het schip of the ship.
 Dat. aan 't schip or den schepe to the ship.
 Acc. het schip the ship.
 Voc. O schip O ship.
 Abl. van 't schip from the ship.
 te schepe in the ship.

Plur.

Nom. De schepen The ships.
 Gen. der or van de schepen of the ships.
 Dat. den or aan de schepen to the ships.
 Acc. de schepen the ships.
 Voc. O schepen O ships.
 Abl. van de schepen from the ships.

Sing.

Nom. Het gedeelte The part.
 Gen. des gedeeltens or van 't gedeelte of the
 part.
 Dat. aan 't gedeelte to the part.
 Acc. het gedeelte the part.
 Voc. O gedeelte O part.
 Abl. van 't gedeelte from the part.

Plur.

Nom. De gedeelten The parts.
 Gen. der or van de gedeelten of the parts.
 Dat.

50 A Compendious Guide

Dat. *den* or *aan de gedeelten* to the parts.

Acc. *de gedeelten* the parts.

Voc. *O gedeelten* O parts.

Abl. *van de gedeelten* from the parts.

And so the other *Nenters* ending in *te*

Sing.

Nom. *Het beginsel* or *begin* The beginning.

Gen. *des beginsels*, or *begins* or *van 't beginsel*, from the beginning.

Dat. *aan 't beginsel* or *begin* to the beginning.

Acc. *het beginsel* or *begin* the beginning.

Voc. *O beginsel* or *begin* O beginning.

Abl. *van het beginsel* or *begin* and *in den beginne*, from the beginning and in the beginning.

Plur.

Nom. *De beginselen* The beginnings.

Gen. *der* or *van de beginselen* of the beginnings.

Dat. *den* or *aan de beginselen* to the beginnings.

Acc. *de beginselen* the beginnings.

Voc. *O beginselen* O beginnings.

Abl. *van de beginselen* from the beginnings.

And so other *Nouns* ending in *sel*.

Sing.

to the Low Dutch Language. 51

Sing.

Nom. *Het vogeltje* The little bird.

Gen. *des vogeltjes* or *'t vogeltjes* of the little bird or the little birds.

Dat. *aan het vogeltje* to the little bird.

Acc. *het vogeltje* the little bird.

Voc. *O vogeltje* O little bird.

Abl. *van 't vogeltje* from the little bird.

Plur.

Nom. *De vogeltjes* The little birds.

Gen. *der vogeltjes* of the little birds.

Dat. *den* or *aan de vogeltjes* to the little birds.

Acc. *de vogeltjes* the little birds.

Voc. *O vogeltjes* O little birds.

Abl. *van de vogeltjes* from the little birds.

Note. That the Particle *des* or *van het* is often omitted with the *Diminutives* in the *Genitive*, as *'t vrouwtjes man* the little womans husband, *'t scheepjes zeyl* the sail of the little ship.

I have been some what prolix in giving Examples of *Declension*, because all other *Dutch Grammars* that ever I have seen, do not give sufficient instructions concerning the variations of the *Cases*. I shall now proceed to the description

Of the ADJECTIVES in particular.

Adjectives have severall terminations, as

<i>Lang</i> Long.	<i>Kort</i> Short.
<i>Breed</i> Broad.	<i>Smal</i> Narrow.
<i>Stout</i> Bold.	<i>Bloode</i> Cowardous.
<i>Blyd</i> Glad.	<i>Bedroefd</i> Sorry, sad.
<i>Groot</i> Great.	<i>Kleyn</i> Little, small.
<i>Hoog</i> High.	<i>Laag</i> Low.
<i>Glad</i> Smooth.	<i>Oueffen</i> Rough.
<i>Dik</i> Thick.	<i>Dun</i> Thin.

Some, being derived from *Verbs*, end in *lyk*, as

<i>Verkoopelyk</i> Salable.	from
<i>Verkoopen</i>	to Sell.
<i>Tastelyk</i> Palpable.	from
<i>Tasten</i>	to Handle.
<i>Verfoeyelyk</i> Abominable.	from
<i>Verfoeyen</i>	to Abominate.
<i>Wenschelyk</i> Desirable.	from
<i>Wenschen</i>	to Wish.

And some end in *baar*, as

<i>Beloonbaar</i> Rewardable.	from
<i>Beloonen</i>	to Reward.
<i>Betaalbaar</i> Solvable.	from
<i>Betaalen</i>	to Pay.
<i>Beschimmelbaar</i> Subject to moulding.	from
	<i>Be-</i>

<i>Beschimmelen</i>	to Mould.
<i>Bevriesbaar</i>	That which can freeze up. from
<i>Bevriezen</i>	to Freeze up.
<i>Eetbaar</i>	Edible, fit to be eaten. from
<i>Eeten</i>	to Eat.
<i>Handelbaar</i>	Tractable. from
<i>Handelen</i>	to Handle, treat.
<i>Kenbaar</i>	That which may be known. from
<i>Kennen</i>	to Know.
<i>Leverbaar</i>	Fit to be delivered. from.
<i>Leveren</i>	to Deliver.
<i>Verdedigbaar</i>	Defensible. from
<i>Verdedigen</i>	to Defend.
<i>Vruchtbaar</i>	Fruitfull. from
<i>Vrucht</i>	Fruit.
<i>Verstaanbaar</i>	Intelligible. from
<i>Verstaan</i>	to Understand.
<i>Wisselbaar</i>	Exchangeable. from.
<i>Wisselen</i>	to Exchange.

Severall that are deriv'd from *Substantives* end also in *lyk*, as

<i>Broederlyk</i>	Brotherly. from
<i>Broeder</i>	Brother.
<i>Geestelyk</i>	Spiritual. from
<i>Geest</i>	Spirit.
<i>Gevaarlyk</i>	Dangerous. from.
<i>Gevaar</i>	Danger.
<i>Godlyk</i>	Godly, divine. from
<i>God</i>	God.

§4 A Compendious Guide

Lighaamlyk Bodily. from
Lighaam Body.
Lieflyk Lovely. from
Liefde Love.
Redelyk Reasonable. from
Reden Reason.

Some end in *sch*, as
Aardsch Earthly. from
Aarde Earth.
Grootfch Lofty, superious. from
Groot Great, big.
Hemelfch Heavenly. from
Hemel Heaven.
Heydenfch Heathenifh. from
Heyden Heathen.
Kindfch Childifh. from
Kind Child.
Hooffch Courtlike. from
Hof Court.

Severall end in *dig, lig, rig, tig, zig*, as
Bloedig Bloody. from
Bloed Blood.
Moedig Couragious. from
Moed Courage.
Aardig Pretty, quaint. from
Aarde Nature, humor.
Voordeelig Profitable. from
Voordeel Profit.

Korts-

to the Low Dutch Language.

Kortfuylyg Sportful. from
Kortfuyt Pastime.
Dijfelig Thorny, intricate. from
Dijfel Thistle.
Tverig Zealous. from
Tver Zeal.
Slikrig Dirty. from
Slik Dirt.
Haarig Hairy. from
Haar Hair.
Luchtig Airy. from
Lucht Air.
Magtig Mighty. from
Magt Might.
Vernuftig Witty, ingenious. from
Vernuft Wit.
Klagtig Complaining. from
Klagte Complaint.
Luyzig Lousy. from
Luyt Louse.
Vliezig Fleecy. from
Vlies Fleece.

Some end in *zaam*, as

Arbeydzzaam Laborious. from
Arbeyd Labour.
Dengdzzaam Virtuous. from
Dengd Virtue.
Groeizzaam Well-growing. from
Groei Growth.

C 4

Heyl-

56. A Compendious Guide

Heylzaam Salutiferous. from
Heyl Hail, salvation.
Minzaam Loving, kind. from.
Min Love.
Raadzaam Advisable, from
Raad Advice.

Some end in *en*, as

Aarden Earthen. from
Aarde Earth.
Gouden Golden. from
Goud Gold.
Houten Wooden. from
Hout Wood.
Wollen Woollen. from
Wol Wool.

Some end in *achtig*, as

Diefachtig Thievish. from
Dief Thief.
Kinderachtig Childish. from
Kind Child.
Waterachtig Waterish. from
Water Water.
Zoetachtig Sweetish. from
Zoet Sweet.

Some end in *loos*, signifying the want of a
 thing, as.

Baardeloos Beardless. from

Baard

to the Low Dutch Language. 57

Baard Beard.
Handeloos Without hands, unhandy. from
Hand Hand.
Hoofdeloos Without head, headless. from
Hoofd Head
Kinderloos Without children. from
Kind Child.
Naameloos Nameless. from
Naam Name.
Troosteloos Comfortless. from
Troost Comfort.
Vruchteloos Invain, fruitless. from
Vrucht Fruit.
Zinneloos Senseless. from
Zin Sense.

A great many *Adjectives* admit the Prepo-
 sition *on*, if the matter requires it; as

Onbedocht Inconsiderate.
Ongekemd Uncombed.
Onbeoorlyk Indecent.
Ongeleerd Unlearned.
Onbemind Unbeloved.
Ongemeen Not common.
Onbeschaamd Impudent.
Ongenood Not invited.
Oneyndelyk Infinit, endless.
Onrustig Unquiet.
Onfeylbaar Infallible.
Onzeker Uncertain.

C 5

of

Of the GENDER and DECLENSION
of the Adjectives.

The Adjectives have three Genders, Masculine, Feminine, and Neuter, as.

Masc.

Groote, groot Great.
Goede, goed Good.
Heylige, heylig Holy.
Koude, koud Cold.
Reyne, reyn pure.
Raauwe, raauw Raw.
Stoute, stout Bold.
Zoete, zoet Sweet.

Fem.

Groote. Groot Great.
Goede. Goed Good.
Heylige. Heylig Holy.
Koude. Koud Cold.
Reyne. Reyn Pure, clean.
Raauwe. Raauw Raw.
Stoute. Stout Bold, stout.
Zoete. Zoet Sweet.

Neut.

Een groot man, a great man, *eene groote*
wrouw, a great woman, *eën groot beest*, a
great beast; *een goede naam*, a good name,
eene

to the Low Dutch Language. 59

eene goede dochter, a good daughter, *eën goed*
huys, a good house, *een raauwe visch*, a
raw fish, *eene raauwe vrucht*, a raw fruit,
het raauw vleesch, the raw flesh.

Thus the Adjectives ought to be distinguish-
ed in the Genders; and yet in speaking and
vulgar writing it is not so punctually obser-
ved, and many will add the *n* even to the No-
minative Case, especially in the Particle *de*, or
die, putting *den* or *dien* instead thereof; which
is a very great error, that is carefully avoided
by our best Authors: for thō it be good Dutch
to say *Ik zag dien vroomen man gisteren*, I saw
that honest man yesterday, yet is very
bad Dutch (whatever may be the pre-
valent custom in some places) to say *Dien*
vroomen man heeft het gezegd, (instead
of *die vroomen man*, &c.) that honest man
told it.

Yet if the Particle *een* preceeds, we say *een*
vroom man; but if the particle *de* be used, it
must be *de vroomen man*.

Obs. Although this be the naturall diffe-
rence of the Genders in the Adjectives, yet it
must be observed, that even Feminine Ad-
jectives cast off the final *e*, when placed be-
hind the Substantive, as *Het is een groote stad*,
It is a great city, and *die stad is groot*, that
city is great. The like is to be said of the Plu-
rall in *e*; as *'t Waaren ryke liyden*, They
were

were rich people, and *die luyden waaren ryk*, those people were rich.

It is also to be noted, that tho' we say *Een sterk man*, a Strong man, yet using the Particle *de*, we always say *de sterke man*; the like happens oftentimes in the *Neuter*; for tho' we say *Een groot land*, a great country, yet we say also *dat groote schaaap*, that great sheep; and when we use the *Superlative* we generally say *het grootste land*, the greatest country, *het zwaarste werk*, the hardest work; but when the Adjective is transplaced, the *e* is rejected, as *Welk land is 't grootst*, which country is the greatest?

Since the *Adjectives* are also *Declinable*, I shall set down Examples of *Declension* of each Gender.

- Sing.*
 Nom. *De groene boom* The green tree.
 Gen. *des groenen booms* or *van den groenen boom* of the green tree.
 Dat. *den groenen boome* to the green tree.
 Acc. *den groenen boom* the green tree.
 Voc. *O groene boom* O green tree.
 Abl. *van den groenen boom* from the green tree.
- Plur.*
 Nom. *De groene boomen* The green trees.
 Gen. *der groene boomen* of the green trees. Dat.

- Dat. *den groenen boomen* to the green trees.
 Acc. *de groene boomen* the green trees.
 Voc. *O groene boomen* O green trees.
 Abl. *van de groene boomen* from the green trees.

- Sing.*
 Nom. *De waare Kerk* The true church.
 Gen. *der* or *van de waare kerke* of the true church.
 Dat. *der* or *aan de waare kerke* to the true church.
 Acc. *de waare kerk* the true church.
 Voc. *O waare kerk* O true church.
 Abl. *van de waare kerk* from the true church.

- Plur.*
 Nom. *De waare kerken* The true churches.
 Gen. *der waare kerken* of the true churches.
 Dat. *den waare kerken* to the true churches.
 Acc. *de waare kerken* the true churches.
 Voc. *O waare kerken* O true churches.
 Abl. *van de waare kerken* from the true churches.

- Sing.*
 Nom. *Het vruchtbaar land* The fruitfull country.
 Gen. *des vruchtbaaren lands* of the fruitfull country.

62 A Compendious Guide

- Dat. *den vruchtbaaren lande* to the fruitfull country.
 Acc. *het vruchtbaar land* the fruitfull country.
 Voc. *O vruchtbaar land* O fruitfull country.
 Abl. *van den vruchtbaaren lande* from the fruitfull country.
 Plur.
 Nom. *De vruchtbaare landen* The fruitfull countries.
 Gen. *der vruchtbaare landen* of the fruitfull countries.
 Dat. *den vruchtbaare landen* to the fruitfull countries.
 Acc. *de vruchtbaare landen* the fruitfull countries.
 Voc. *O vruchtbaare landen* O fruitfull countries.
 Abl. *van de vruchtbaare landen* from the fruitfull countries.

Of the COMPARISON of Adjectives.
 There are three degrees of Comparison, called the Positive, Comparative and Superlative.

The Positive betokeneth the thing meerly as it is, without any addition, as *Ryk* Rich.

The

to the Low Dutch Language. 63

The Comparative heightens the sense, as *Ryker* Richer.

The Superlative exceeds in the highest degree, as *Rykst* or *rykste* Richest.

The Comparative is expressed by adding *er* and sometimes *der* to the Positive, as *Groot*, *grooter* Great, greater; *wys*, *wyzer*, wife, wiser; *ver*, *verder*, far, farther.

And the Superlative is formed by joyning *st* or *ste* to the Positive, as *Groot*, *grootst* or *grootste* Greatest. It is very usual to prefix *aller* to the Superlative, the more to heighten its sense, as *de Alderwylste* the Wisest of all. Hence the following Examples are formed.

Positive. *Hoog* High. Comparative. *Hooger* Higher. Superlative. *Hoogst*, *allerhoogst* Highest, most high

Posit. *Koud* Cold. Comp. *Kouder* Colder. Superl. *Koudste*, *allerkoudste* Coldest.

Posit. *Lang* Long, tall. Comp. *Langer* Longer, taller. Superl. *Langste*, *allertlangst* Longest, tallest, the longest or tallest of all.

Posit. *Magtig* Mighty. Comp. *Magtiger* Mightier. Superl. *Magtigste*, *allermagtigste* Mightiest.

Posit. *Oud* Old, ancient. Comp. *Ouder* Older, more ancient. Superl. *Oudste*, *alderoudste* Oldest, eldest.

Posit.

64 A Compendious Guide

Posit. Zoet Sweet. Comp. Zoeter Sweeter.
Superl. Zoetste, zoetst, Sweetest.

But some *Adjectives* are *irregular* and thus compared.

Posit. Goed Good. Comp. Beter Better.
Superl. Best, allerbeste Best, best of all.
Posit. Quaad Bad. Comp. Quaader, erger
Worse. Superl. Quaadst, ergst Worst.
Veel Much, many. Meerder, meer More.
Meeste, meest Most.

OF PRONOUNS.

A *Pronoun* is a part of speech generally put for a *Noun*, being used in shewing, relating, asking, &c. And since Pronouns are also Declined, it will be necessary to exemplify their various Declensions, under their several species.

DEMONSTRATIVES

do show a person or thing to be, as

Sing.
Nom. Ik I.
Gen. myns or myner of me.
Dat. aan my or my to me.
Acc. my me.
Abl. van my from me.

Plur.

to the Low Dutch Language. 65

Plur.

Nom. Wy We.
Gen. onzer of us.
Dat. aan ons or our to us.
Acc. ons us.
Abl. van ons from us.

Sing.

Nom. Gy Thou, you.
Gen. uws or uwer of thee, of you.
Dat. aan u or u to thee, to you.
Acc. u thee, you.
Abl. van u from thee, from you.

Plur.

Nom. Gylieden Ye.
Gen. ulieder of you.
Dat. aan ulieden or ulieden to you.
Acc. ulieden you.
Abl. van ulieden from you.

Sing.

Nom. Hy He.
Gen. zyner or zyns, his or of him.
Dat. hem, zich, or aan hem, to him.
Acc. hem, zich, him.
Abl. van hem, van zich, from him.

Plur.

Nom. Zy They.

Gen.

66 A Compendious Guide

Gen. *hunnen, haarer*, of them or their.
 Dat. *hun, aan hen*, or *aan haar*, to them.
 Acc. *hen, haar*, them.
 Abl. *van hen*, or *van haar* from them.

Note. *Haar* in vulgar speaking and writing is used promiscuously both with regard to men and women; but our best Authors apply it only either to women, or to Nouns that are of the Feminine gender.

Sing.

Nom. *Zy* She.
 Gen. *haarer* or *haars* of her.
 Dat. *haar* or *aan haar* to her.
 Acc. *haar* her.
 Abl. *van haar* from her.

Plur.

Nom. *Zy* They.
 Gen. *haarer* of them or theirs.
 Dat. *aan haar*, or *haar* to them.
 Acc. *baar* them.
 Abl. *van haar* from them.

Several of the following Pronouns are Masculine, Feminine and Neuter, as may be seen by the terminations.

Sing.

Nom. *Deez, deeze, dit* This.
 Gen. *deezes* or *van deeze, van dit*, of this.
 Dat.

to the Low Dutch Language. 67

Dat. *deezen, deezes, aan deeze, aan dit* to this.

Acc. *deezen, deeze, dit*, this.

Abl. *van deezen, van deeze, van dit*, from this.

Plur.

Nom. *Deeze* These.

Gen. *deezes* of these.

Dat. *deezen* or *aan deeze* to these.

Acc. *deeze* these.

Abl. *van deeze* from these.

Sing.

Nom. *Die, dat*, That.

Gen. *dies, dier, van die, van dat*, of that.

Dat. *dien, aan die, aan dat*, to that.

Acc. *dien, dat*, that.

Abl. *van dien, van die, van dat*, from that.

Plur.

Nom. *Die* Those, that.

Gen. *dier* or *van die*, of those.

Dat. *aan die*, to those.

Acc. *die*, those.

Abl. *van die*, from those.

RELATIVES

Have reference to somewhat mentioned before, as

Sing.

Nom. *Het* or *'t zelve* It, the same.
 Gen. *des zelfs*, its or of it.
 Dat. *aan 't zelve* to it.
 Acc. *bezelve* it.
 Abl. *van 't zelve* from it.

Plur.

Nom. *Dezelve*, They, the same.
 Gen. *der zelve* of them or of the same.
 Dat. *aan de zelve* to them.
 Acc. *dezelve* them.
 Abl. *van dezelve* from them.

Sing.

Nom. *Wie, wat*, Who, what.
 Gen. *wiens, van wat*, whose, of what.
 Dat. *wien, aan wien* or *aan wat*, to whom or what.
 Acc. *wien, wat*, whom, what.
 Abl. *van wien* or *van wat*, from whom or what.

Plur.

Nom. *Wie, wat*, Who, what.

Gen.

Gen. *wier* whose.
 Dat. *aan wien* or *wie* to whom.
 Acc. *wie* whom.
 Abl. *van wie* from whom.

Note. *Wat* is oftentimes used in the Plural Number, as *Wat voor luyden zyn 't?* What people are they?

Sing.

Nom. *Welk, welke, 't welk* Which.
 Gen. *welks, van welk*, of which.
 Dat. *welken* or *aan welken, aan welke, aan 't welk*, to which.
 Acc. *welken, welke, welk*, which.
 Abl. *van welken, van welke, van welk*, from which.

Plur.

Nom. *Welke* which.
 Gen. *welker* of which.
 Dat. *aan welken* to which.
 Acc. *welke* which.
 Abl. *van welke*, from which.

Note. The Singular Number of *Welk* is divided into three Genders, but the Plural admits no variation.

POSSESSIVES

Are such Pronouns as betoken some propriety that we enjoy or have right to; and are gene-

70 A Compendious Guide

generally of the *Masculine*, *Feminine*, and *Neuter gender*, after the same manner as the *Adjectives*, as

Sing.

Nom. *Myn*, *myne*, *myn*, *My*, mine.
 Gen. *myns*, *mynes* or *myner*, *van myn*,
 of my.
 Dat. *mynen*, *aan myne*, *aan myn*, to my.
 Acc. *mynen*, *myne*, *myn*, my.
 Abl. *van mynen*, *van myns*, *van myn*,
 from my.

Plur.

Nom. *Myne*, *My*, mine.
 Gen. *myner*, *van myne*, of my.
 Dat. *mynen*, *aan myne*, to my.
 Acc. *myne* my.
 Abl. *van myne* from my.
 Thus is also Declined *Zyn*, his.

Sing.

Nom. *Ons*, *onze*, *ons*, *Our*, ours.
 Gen. *onzes*, *onzer* or *van onze*, *van ons*,
 of our.
 Dat. *onzen*, *aan onze*, *aan ons*, to our.
 Acc. *onzen*, *onze*, *ons*, our.
 Abl. *van onzen*, *van onze*, *van ons*, from
 our.

Plur.

to the Low Dutch Language. 71

Plur.

Nom. *Onze* *Our*, ours.
 Gen. *onzer*, *van onze*, of our.
 Dat. *onzen*, *aan onze*, to our.
 Acc. *onze*, our.
 Abl. *van onze*, from our.

Sing.

Nom. *Uw*, *uwe*, *uw*, *Thy*, thine, or your.
 Gen. *uws*, *uwer* or *uwer*, of thy, or of your.
 Dat. *uwen*, *aan uwe*, *uw*, to thy, or to
 your.
 Acc. *uwen*, *uwe*, *uw*, thy, or your.
 Abl. *van uwen*, *van uwe*, *van uw*, from
 thy or your.

Plur.

Nom. *Uwe* *Thy*, thine, your.
 Gen. *uwer*, *ulieder*, of thy, or your, yours.
 Dat. *uwen*, *aan uwe*, to thy, or to your.
 Acc. *uwe*, thy, or your.
 Abl. *van uwe*, from thy, or from your.

Sing.

Nom. *Hun*, *hunne*, *hun*; and *haar* *haare*,
haar, *Their*.
 Gen. *bunnes* *huns*; and *baares*, *baars*, of
 their.
 Dat. *bunnen*, *aan hunne*; and *haaten*, *aan*
baare, to their.

Acc.

72. A Compendious Guide

Acc. *bunnen, bunne, bun*; and *haaren, haare, haar*, their.

Abl. *van bunnen, van bunne, van bun*; and *van haaren, van haare, van haar*, from their.

Plur.

Nom. *Hunne* and *haare* Their.

Gen. *hunner* and *haarer*, or *van bunne* and *van haare*, of their.

Dat. *bunnen* or *aan bunne*, and *haaren* or *aan haare*, to their.

Acc. *bunne* and *haare* their.

Abl. *van bunne*, and *van haare*, from their.

Note. *Hun* is of the *Masculine* and *Neuter*, and *haar* properly of the *Feminine* gender; yet *haar, haare, &c.* are in *Common* speech and *vulgar* writing also used as *Masculine*.

Some will use *Heur* for the *Feminine*, which is declined after the same manner.

The Declension of *Zelf* Self.

Sing.

Nom. *Ik zelf* or *zelve* I my self.

Gen. *myns zelfs* of my self.

Dat. *aan my zelven* to my self.

Acc. *my zelven* my self.

Abl. *van my zelven* from my self.

Plur.

to the Low Dutch Language. 73

Plur.

Nom. *Ons zelve*, Our selves.

Gen. *ons zelver, van ons zelven*, of our selves.

Dat. *ons zelven, or aan ons zelven*, to our selves.

Acc. *ons zelven*, our selves.

Abl. *van ons zelven*, from our selves.

Zichzelven Himself, ones self.

There are also *Indefinite Pronouns* that are declined as the *Adjectives*; and are as followeth.

Al, alle All.

Eenige, any, some.

Een tegelyk, every one.

Iemand, any one, any body, some body.

Niemand, no body, none.

Ander another.

Sommige some.

Zodaanig such.

Zulk such.

Zeker certain.

OF VERBS.

A *Verb* is a Part of speech signifying to *Be*, to *do*, or to *suffer*, as *Ik ben* I am, *Ik bemis* I love; *Ik word geheet* I am hated. They are

D

are

are divided into *Actives*, *Passives*, and *Neutrals*.

Actives betoken the doing of a thing, as *Onderwyzen* to Teach; *hooren* to hear, *lezen* to read.

Passives are such whereby a Person of thing is moved or some way affected, as *Onderweezen worden* to be taught, *veracht worden* to be despised.

Neutrals signify properly neither action nor passion, as *Vaaren* to be conveyed, *branden* to burn; *schynen* to shine, *ziek zyn* to be sick.

Verbs are *Personal* and *Impersonal*: *Personal*, as *Ik hoor* I hear, *gy hoort* thou hearest; *by hoort* he-heareth, *wy hooren* we hear, &c. *Impersonal*, as *Men hoort* One hears, *het regent* it rains.

Verbs are also *Conjugated* by several *Moods* and *Tenses*. But since I do not pretend to write a Grammar at large, I don't intend to give a particular description of those *Moods* and *Tenses*; because some Examples of *Conjugation* will sufficiently shew the use of them, and what they are. And since no *Dutch* word can be *Conjugated* without the help of some *Auxiliary Verbs*, I will make a beginning with the *Defective Verb* *Ik zal*.

I shall.

The

The INDICATIVE MOOD.

The Present Tense.

Sing.

Ik zal I shall.
gy zult thou shalt.
hy zal he shall.

Plur.

Wy zullen We shall.
gylieden zult ye shall.
zy zullen they shall.

The Preter-Imperfect Tense.

Sing.

Ik zou or *zoude* I should.
gy zoudt thou shouldst.
hy zou or *zoude* he should.

Plur.

Wy zouden We should.
gylieden zoudt ye should.
zy zouden they should.

Note. This *Verb* hath also and *Infinitive Mood* which it wants in the English, as *Ik heb beloofd het te zullen doen*, I have promised that I'll do it. The like can be said of the

Verbs *kouwen*, *moeten* and *moogen*, which may be Englished, *To be able*, *to be forced*; and *to have leave* or *to be permitted*. But in the *Indicative* they agree with the English, as *Ik kan* I can, *Ik moet* I must, *Ik mag* I may.

The *Conjugations* of these *Auxiliar Verbs* may be seen in my *English Grammar*: Yet it is to be noted that they are not so Defective in Dutch as in English: for since they have not onely the *Particles* of the *Present Tense*, as *Konnende*, *moetende*, *moogende*, but also those of the *Preter-perfect tense*, as *Gekonnen*, *gemoeten*; *gemoogen*, they take to them the *Auxiliar Verb hebben*, as *Ik heb gekonnen*, I have been able, *Ik heb gemoeten*, I was or have been forced; *Ik heb gemoogen*, I had leave, or I have been permitted.

The next *Auxiliar Verb* is *Hebben* to Have; which is *Conjugated* thus.

THE INDICATIVE MOOD.

The Present Tense.

Sing.

Ik heb I have.
gy hebt thou hast.
hy heeft he hath.

Plur.

Plur.

Wy hebben We have.
gylieden hebt ye have.
zy hebben they have.

The Preter-Imperfect.

Sing.

Ik had I had.
gy hadt thou hadst.
hy had he had.

Plur.

Wy hadden We had.
gylieden hadt ye had.
zy hadden they had.

The Preter-perfect.

Sing.

Ik heb gehad I have had.
gy hebt gehad thou hast had.
hy heeft gehad he hath had.

Plur.

Wy hebben gehad We have had.
gylieden hebt gehad ye have had.
zy hebben gehad they have had.

The Preter pluperfect.

Sing.

Ik had gehad I had had.
gy hadt gehad thou hadst had.
hy had gehad he had had.

D 3

Plur.

Plur.

Wy hadden gehad We had had.
gylieden hadt gehad ye had had.
zy hadden gehad they had had.

The Future.

Sing.

Ik zal hebben I shall have.
gy zult hebben thou shalt have.
hy zal hebben he shall have.

Plur.

Wy zullen hebben We shall have.
gylieden zult hebben ye shall have.
zy zullen hebben they shall have.

The Indefinite Tense.

Sing.

Ik zou hebben I should have.
gy zoudt hebben thou shouldst have.
hy zou hebben he should have.

Plur.

Wy zouden hebben We should have.
gylieden zoudt hebben ye should have.
zy zouden hebben they should have.

The

THE IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Heb or hebt gy Have or have thou.
by hebde or laat hem hebben let him have.

Plur.

Hebbenwe or laat ons hebben Have we or let us have.
hebt gylieden have ye.
laat zy hebben let them have.

THE OPTATIVE OR SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present and Imperfect Tense.

Sing.

Dat ik hadde That I had.
Dat gy had That thou hadst.
Dat hy hadde That he had.

Plur.

Dat wy hadden That we had.
Dat gylieden hadden That ye had.
Dat zy hadden That they had.

The Preter-perfect and Preter-pluperfect Tense.

Sing.

Dat ik gehad hadde That I had had.

D 4

Dat

80 A Compendious Guide

Dat gy gehad hadt That thou hadst had.
Dat hy gehad had That he had had.

Plur.

Dat wy gehad hadden That we had had.
dat gylieden gehad hadden that ye had had.
dat zy gehad hadden that they had had.

The Futur.

Sing.

Als ik hebben zal When I shall have.
als gy hebben zult when thou shalt have.
als hy hebben zal when he shall have.

Plur.

Als wy hebben zullen When we shall have.
als gylieden hebben zult when ye shall have.
als zy hebben zullen when they shall have.

The Second Futur.

Sing.

Als ik gehad zal hebben When I shall have had.
als gy gehad zult hebben when thou shalt have had.
als hy gehad zal hebben when he shall have had.

Plur.

Als wy gehad zullen hebben When we shall have had.

to the Low Dutch Language. 81

als gylieden gehad zult hebben when ye shall have had.

als zy gehad zullen hebben When they shall have had.

The Third Future.

Sing.

Schoon ik gehad zou hebben Tho I should have had.

schoon gy gehad zoudt hebben Tho thou shouldst have had.

schoon hy gehad zou hebben tho he should have had.

Plur.

Schoon wy gehad zouden hebben Tho we should have had.

schoon gylieden gehad zoudet hebben tho ye should have had.

schoon zy gehad zouden hebben tho they should have had.

The INFINITIVE MOOD.

Present. *Hebben* to Have.

Past. *Gehad hebben* to Have had.

Future. *Te zullen hebben* to have hereafter.

The Participles.

Present. *Hebbende* Having.

Past. *Gehad* Had.

D 5

The

The Conjugation of the Verb Substantive
Zyn or *Weezen* to be; which is chiefly
 used to signify the *Passive*.

The INDICATIVE MOOD.

The Present Tense.

Singular.

Ik ben I am.
gy bent or *zyt* thou art.
hy is he is.

Plural.

Wy zyn We are.
gylieden zyt ye are.
zy zyn they are.

The Preter-Imperfect.

Sing.

Ik was I was.
gy waart thou wast.
hy was he was.

Plur.

Wy waaren We were.
gylieden waart ye were.
zy waaren they were.

The

The Preter-perfect.

Sing.

Ik ben or *heb geweest* I have been.
gy bent or *hebt geweest* thou hast been.
hy is or *heeft geweest* he has been.

Plur.

Wy zyn or *hebben geweest* We have been.
gylieden zyt or *hebt geweest* ye have been.
zy zyn or *hebben geweest* they have been.

The Preter-pluperfect.

Sing.

Ik was or *had geweest* I had been.
gy waart or *had geweest* thou hadst been.
hy was or *had geweest* he had been.

Plur.

Wy waaren or *hadden geweest* We had been.
gylieden waart or *hadt geweest* ye had been.
zy waaren or *hadden geweest* they had been.

The Future.

Sing.

Ik zal zyn or *weezen* I shall or will be.
gy zult zyn or *weezen* thou shalt or wilt be.
hy zal zyn or *weezen* he shall or will be.

D 6.

Plur.

Plur.
Wy zullen zyn or weezen We shall or will be.
gylieden zult zyn or weezen ye shall or
 will be.
zy zullen zyn or weezen they shall or will be.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.
Wees gy Be thou.
dat hy zy let him be.

Plur.
Zyn we or laten wy zyn Bewe or let us be.
weest or zyt gylieden be ye.
laat ze zyn let them be.

The OPTATIVE OR SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present Tense.

Sing.
Dat ik zy That I be.
dat gy zyt that thou beest.
dat hy zy that he be.

Plur.
Dat wy zyn That we be.
dat gylieden zyt that ye be.
dat zy zyn that they be.

The

The Preter-Imperfect.

Sing.
Dat ik waer That I were.
dat gy waert that thou wert.
dat hy waere That he were.

Plur.
Dat wy waeren That we were.
dat gylieden waert that ye were.
dat zy waeren that they were.

The Preter-perfect.

Sing.
Dat ik geweest zy or hebbe That I have been.
dat gy geweest zyt or hebt that thou hast been.
dat hy geweest zy or heeft or hebbe that he
 hath been.

Plur.
Dat wy geweest zyn or hebben That we have
 been.
dat gylieden geweest zyt or hebt that ye have
 been.
dat zy geweest zyn or hebben that they have
 been.

The Preter-pluperfect.

Sing.
Als ik geweest waer or hadde When I had
 been.

D 7

als

als gy geweest waart or hadt when thou hast been.

als hy geweest waer or hadde when he had been.

Plur.

Als wy geweest waaren or hadden When we had been.

als gylieden geweest waart or hadt when ye had been.

als zy geweest waaren or hadden when they had been.

The Future.

Sing.

Indien ik zyn or weezen zal If I shall or will be.

indien gy zyn or weezen zult if thou shalt or wilt be.

indien hy zyn or weezen zal if he shall or will be.

Plur.

Indien wy zyn or weezen zullen If we shall or will be.

indien gylieden zyn or weezen zult if ye shall or will be.

indien zy zyn or weezen zullen if they shall or will be.

The

The Indefinite Tense.

Sing.

Ik zou zyn or weezen I should be.

gy zoudt zyn or weezen thou shouldst be.

by zoud zyn or weezen he should be.

Plur.

Wy zouden zyn or weezen We should be.

gylieden zoudt zyn or weezen ye should be.

zy zouden zyn or weezen they should be.

The INFINITIVE MOOD.

Present. Zyn or weezen To be.

Past. Geweest te zyn or hebben To have been.

Future. Te zullen zyn or weezen To be hereafter.

The Participle.

Present. Zynde or weezende Being.

Past. Geweest zynde or hebbende Having been.

The next *Auxiliar Verb* is *Worden* or *werden*, of which the proper signification is to become or grow, as *Wys worden* to Become wise. *Vet worden* to Grow fat: But it being generally used to express the *Passive*, it may be also English *to be*, as *Bemind worden* to Be

88 A Compendious Guide

Be beloved. Yet a clear distinction may be seen in *Ziek zyn* to Be sick, and *Ziek worden* to Grow sick; *Ik ben ziek* I am sick, *Ik wierd ziek* I grew sick.

The Conjugation of *Worden* is as followeth.

The INDICATIVE MOOD.

The Present tense.

Sing.

Ik word or *werd* I become or I am.
gy wordt thou becomest or thou art.
hy wordt he becomes or he is.

Plur.

Wy worden We become or are.
gylieden wordt ye become or are.
zy worden they become or are.

The Preter-Imperfect.

Sing.

Ik wierd I became or was.
gy wierdt thou becamest or wast.
hy wierdt he became or was.

Plur.

Wy wierden We became or were.
gylieden wierdt ye became or were.
zy wierden they became or were.

The

to the Low Dutch Language. 89

The Preter-perfect. *Ik ben geworden* I am become or I have been, &c.

The Preter pluperfect. *Ik was geworden* I was become or I had been, &c.

The Future.

Sing.

Ik zal worden I shall become or be.
gy zult worden thou shalt become or be.
hy zal worden he shall become or be.

Plur.

Wy zullen worden We shall become or be.
gylieden zult worden ye shall become or be.
zy zullen worden they shall become or be.

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Wordt gy Be thou.
dat hy worde let him become.

Plur.

Worden we Let us become.
wordt gylieden become ye.
dat zy worden let them become.

The OPTATIVE or SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present tense. *Dat ik worde* That I become or be, &c.

The

The Preter-Imperfect. *Dat ik wierde* that I became or was, &c.

The Preter-perfect and Pluperfect. *Toen ik geworden was* When I was become or had been, &c.

The Future. *Als ik worden zal* When I shall become or be, &c.

The second Future. *Indien ik worden zou* If I should become or be, &c.

The INFINITIVE MOOD.

Worden or *werden* to Become, grow, wax, be.

The Participles.

Wordende Becoming.

Geworden Become.

I'll proceed now to the *Conjugation* of an *Active* and *Passive Verb*, whereby the necessary use of the foregoing *Auxiliar Verbs* will be seen; not intending to trouble my Reader, as some have done, with a Story of four Conjugations, according to the Latin: for since the variation consists chiefly in the *Preter-Imperfect Tense*, all Verbs may be brought well enough to one Conjugation; besides, even that variation is not so regular, - that generall Rules sufficiently can be given: for the words *Hoopen* to Hope, *koopen* to buy, *loopen*

lopen to run, sound all alike, and yet they differ mightly in the *Preter-Imperfect*, as *Ik hoopte* I hoped, *Ik kofte* I bought, *Ik liep* I ran. Likewise, *Zweeten* to Sweat, *meten* to measure, *weten* to know, whose *Preter-Imperfect* is, *Ik zweette* or *zweettede* I did swet, *Ik mat* I measured. *Ik wist* I knew. And therefore the easiest way will be to learn those variations by a frequent and attentive reading, and dayly speaking if one has occasion to converse among the Dutch. But I shall set down an Example of the Regular Verb *Leeren* to Learn and to teach.

The INDICATIVE MOOD.

The Present Tense.

Singular.

Ik leer I learn or teach.

gy leert thou learnst.

hy leert he learns.

Plural.

Wy leeren We learn.

gy lieden leert ye learn.

zy leeren they learn.

The Preter-Imperfect.

Sing.

Ik leerde I learned.
gy leerde thou learnedst.
hy leerde he learned.

Plur.

Wy leerden We learned.
gy lieden leerdet ye learned.
zy leerden they learned.

The Preter-perfect.

Sing.

Ik heb geleerd I have learned.
gy hebt geleerd thou hast learned.
hy heeft geleerd he hath learned.

Plur.

Wy hebben geleerd We have learned.
gy lieden hebt geleerd ye have learned.
zy hebben geleerd they have learned.

The Preter-pluperfect.

Sing.

Ik had geleerd I had learned.
gy hadt geleerd thou hadst learned.
hy had geleerd he had learned.

Plur.

Plur.

Wy hadden geleerd We had learned.
gy lieden hadt geleerd ye had learned.
zy hadden geleerd they had learned.

The Future.

Sing.

Ik zal leeren I shall learn.
gy zult leeren thou shalt learn.
hy zal leeren he shall learn.

Plur.

Wy zullen leeren We shall learn.
gy lieden zult leeren ye shall learn.
zy zullen leeren they shall learn.

The Indefinite Tense or Second Future.

Sing.

Ik zou leeren I should learn.
gy zoudt leeren thou shouldst learn.
hy zou leeren he should learn.

Plur.

Wy zouden leeren We should learn.
gy lieden zoudt leeren ye should learn.
zy zouden leeren they should learn.

The

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Leer or *leer gy* Learn or learn thou.
dat hy leere let him learn.

Plur.

Leerenwe Let us learn.
leert gylieden learn ye.
dat zy leeren let them learn.

The OPTATIVE OR SUBJUNCTIVE MOOD.

The Present Tense.

Sing.

Dat ik leere That I learn.
dat gy leert that thou learnest.
dat hy leere that he learns.

Plur.

Dat wy leeren That we learn.
dat gylieden leert that ye learn.
dat zy leeren that they learn.

The Preter-Imperfect.

Sing.

Dat ik leerde That I learned.
dat gy leerde that thou leardnest.
dat hy leerde that he learned.

Plur.

Plur.

Dat wy leerden That we learned.
dat gylieden leerde that ye learned.
dat zy leerden that they learned.

The Preter-perfect.

Sing.

Hoewel ik geleerd heb Tho I have learned.
Hoewel gy geleerd hebt tho thou hast learned.
hoewel hy geleerd heeft tho he hath learned.

Plur.

Hoewel wy geleerd hebben Tho we have learned.
hoewel gylieden geleerd hebt tho ye have learned.
hoewel zy geleerd hebben tho they have learned.

The Preter pluperfect.

Sing.

Indien ik geleerd had If I had learned.
indien gy geleerd hadt If thou hadst learned.
indien hy geleerd had If he had learned.

Plur.

Indien wy geleerd hadden If we had learned.
indien gylieden geleerd hadt if ye had learned.
indien zy geleerd hadden if they had learned.

The

The Future.

Sing.

Als ik leeren zal When I shall learn.
als gy leeren zult when thou shalt learn.
als hy leeren zal when he shall learn.

Plur.

Als wy leeren zullen When we shall learn.
als gylieden leeren zult when ye shall learn.
als zy leeren zullen when they shall learn.

The Second Future.

Sing.

Toen ik leeren zou When I should learn.
toen gy leeren zoudt when thou shouldst learn.
toen hy leeren zou when he should learn.

Plur.

Toen wy leeren zouden When we should learn.
toen gylieden leeren zoudet when ye should learn.
toen zy leeren zouden when they should learn.

The Third Future.

Sing.

Als ik geleerd zal hebben When I shall have learned.

Als

Als gy geleerd zult hebben when thou shalt have learned.

Als hy geleerd zal hebben when he shall have learned.

Plur.

Als wy geleerd zullen hebben When we shall have learn'd.

Als gylieden geleerd zult hebben when ye shall have learn'd.

Als zy geleerd zullen hebben when they shall have learn'd.

The Fourth Future.

Schoon ik geleerd zou hebben Tho I should have learned, &c.

THE INFINITIVE MOOD.

Present. *Leeren* to Learn.

Past. *Geleerd hebben* to Have learned.

Future. *Te zullen leeren* To learn hereafter.

The Participles.

Present. *Leerende* Learning.

Past. *Geleerd* Learned or learn'd, or taught.

Future. *Zullende leeren* Being to learn hereafter.

E

Here

Here follows the Passive Verb.

The INDICATIVE MOOD.

The Present Tense.

Singular.

Ik word geleerd I am taught.
gy wordt geleerd thou art taught.
hy wordt geleerd he is taught.

Plural.

Wy worden geleerd We are taught.
gylieden wordt geleerd ye are taught.
zy worden geleerd they are taught.

Note. If we use the Verb *Ik ben* instead of *ik word*, it generally quite alters the signification; for to say *Hy is geleerd*, is as much, as *he is a learned man*, or *he is a Schollar*.

Singular.

Ik ben geleerd I am learned or I am taught.
gy bent geleerd thou art learned.
hy is geleerd he is learned.

Plural.

Wy zyn geleerd We are learned or taught.
gylieden zyn geleerd ye are learned.
zy zyn geleerd they are learned.

The

The Preter-Imperfect.

Singular.

Ik wierd geleerd I was taught, or became learned.
gy wierdt geleerd thou wast taught.
hy wierdt geleerd he was taught.

Plural.

Wy wierden geleerd We were taught.
gylieden wierdt geleerd ye were taught.
zy wierden geleerd they were taught.

The Preter-perfect.

Singular.

Ik ben geleerd geweest I have been taught.
gy bent geleerd geweest thou hast been taught.
hy is geleerd geweest he hath been taught.

Plural.

Wy zyn geleerd geweest We have been taught.
gylieden zyt geleerd geweest ye have been taught.
zy zyn geleerd geweest they have been taught.

The Preter-pluperfect.

Singular.

Ik was geleerd geweest I had been taught.
gy waart geleerd geweest thou hadst been taught.

E 2

by

Hy was geleerd geweest he had been taught.

Plur.

Wy waeren geleerd geweest We had been taught.
gylieden waert geleerd geweest ye had been taught.

zy waeren geleerd geweest they had been taught.

The Future.

Sing.

Ik zal geleerd worden I shall be taught or become learned.

gy zult geleerd worden thou shalt be taught or become learned.

hy zal geleerd worden he shall be taught or become learned.

Plur.

Wy zullen geleerd worden We shall be taught or become learned.

gylieden zult geleerd worden ye shall be taught or become learned.

zy zullen geleerd worden they shall be taught or become learned.

The Second Future.

Ik zou geleerd worden I should be taught, &c.

The

The IMPERATIVE MOOD.

Sing.

Wardt geleerd Be taught or become learned.
dat hy geleerd worde Let him be taught or become learned.

Plur.

Wardt gylieden geleerd Be ye taught or become ye learned.

dat zy geleerd worden Let them be taught or become learned.

The OPTATIVE or SUBJUNCTIVE MOOD.

Sing.

Dat ik geleerd worde That I be taught.
dat zy geleerd worde that thou beest taught.
dat hy geleerd worde that he be taught.

Plur.

Dat wy geleerd worden That we be taught.
dat gylieden geleerd worden that ye be taught.
dat zy geleerd worden that they be taught.

The Preter-Imperfect.

Dat ik geleerd wierde That I were taught, &c.

The Preter-perfect.

Indien ik geleerd ben geweest If I have been taught or learned, &c.

E 3

The

The Preter-pluperfect.

Had ik geleerd geweest, or zo ik geleerd geweest had, If I had been taught or learned.

The Future.

Als ik geleerd zal worden When I shall be taught, &c.

The Second Future.

Indien ik geleerd zou worden If I should be taught or become learned, &c.

The Third Future.

Als ik geleerd zal geworden zyn When I am grown learned, &c.

The Fourth Future.

Indien ik geleerd zou geworden zyn If I should have been taught, &c.

The INFINITIVE MOOD.

Present. *Geleerd worden* to Be taught, to become learned.

Past. *Geleerd geworden* Become learned.

Future. *Geleerd te zullen worden* To be taught hereafter.

The

The Participles.

Present. *Geleerd, Taught, learned. Geleerd wordende* Being taught.

Past. *Geleerd geworden zynde* Having been taught or being become learned.

Future. *Zullende geleerd worden* Being to be taught or to become learned hereafter.

According to this *Conjugation* all other *Verbs* may be conjugated; if it be but observed that the *Preter-Imperfect Tense* of several *Verbs* differs variously: for tho' the adding of the termination [*de*] to the *Present tense* seems to be the most regular way of forming the *Preter-Imperfect*, as *Ik leer, I learn or teach, ik leerde I learned or taught*; yet a great many *Verbs* form the *Preter-Imperfect* otherwise, as will be shewn with examples. And the *Present tense* is formed from the *Infinitive* by omitting the termination *en* or *z*, as *Hooren* to Hear, *ik hoor I hear*; *Deelen* to divide, *ik deel I divide*; *Gelooven* to believe, *ik geloof I believe*; *Leeven* to live, *ik leef I live*; *Leezen* to read, *ik lees I read*; *Beminnen* to love, *ik bemin I love*; *Klappen* to knock, *ik klip I knock*; *Vatten* to take, *ik vat I take*; *Verrotten* to rot, *ik verrót I rot*; *Snyden* to cut, *ik snyd or sny I cut*; *Doen* to do, *ik doe I do*; *Gaan* to go, *ik ga: I go*; *Staan* to stand, *ik sta: I stand, &c.*

E 4

I. The

I. The most Regular way of forming the
Preter-Imperfect Tense is, as hath been
 said already, by adding *de* to the
Present Tense; as

Ik adem I breath.
Ik ademde I breathed.
Geademd Breathed.
Ademen to Breath.
Ik anker I anchor.
Ik ankerde I anchored.
geankerd anchored.
ankeren to anchor.
Ik baar I bear.
Ik baarde I brought forth.
gebaard born.
baaren to bear, bring forth.
Ik bouw I build.
Ik bouwde I builded.
gebouwd builded.
bouwen to build.
Ik cyfer I cipher.
Ik cyferde I did cipher.
gecyferd ciphred.
cyferen to cipher.
Ik daal I descend.
Ik daalde I descended.
gedaald descended.
daalen to descend.

ik

Ik derf I want.
Ik derfde I wanted.
gederfd wanted.
derven to want.
Ik dien I serve.
Ik diende I served.
gediend served.
diene to serve.
Ik eer I honour.
Ik eerde I honoured.
geëerd honoured.
eeren to honour.
Ik eyndig I finish.
Ik eyndigde I finished.
geeyndigd finished.
eyndigen to finish.
Ik erf I inherit.
Ik erfde I inherited.
geërfd inherited.
erven to inherit.
Ik faamroef I defame.
Ik faamroefde I defamed.
gesaamroefd defamed.
faamroeven to defame.
Ik flikker I glitter.
Ik flikkerde I glittered.
geflikkerd glittered.
flikkeren to glitter.
Ik zier I squeak.
Ik gierde I squeaked.

E 5

Ge-

Gegierd squeaked.
gieren to squeak.
Ik graauw I snarl.
ik graauwde I snarled.
gegraauwd snarled.
graauwen to snarl.
ik handel I deal.
ik handelde I dealt.
gehandeld dealt.
handelen to deal.
ik huur I hire.
ik huurde I hired.
gehuurd hired.
huuren to hire.
ik jammer I lament.
ik jammerde I lamented.
gejammerd lamented.
jammeren to lament.
ik kaauw I chew.
ik kaauwde I chewed.
gekaauwd chewed.
kaauwen to chew.
ik klaag I complain.
ik klaagde I complained.
geklaagd complained.
klaagen to complain.
ik leef I live.
ik leefde I lived.
geleefd lived.
leeven to live.

ik louter I refine.
ik louterde I refined.
gelouterd refined.
louteren to refine.
ik mazel I have the measles.
ik mazelde I had the measles.
gemazeld had the measles.
mazelen to have the measles.
ik moedig I encourage.
ik moedigde I encouraged.
gemoedigd encouraged.
moedigen to encourage.
ik nader I approach.
ik naderde I approached.
genaderd approached.
naderen to approach.
ik niez I sneeze.
ik niesde I sneezed.
geniesd sneezed.
niezen to sneeze.
ik oordeel I judge.
ik oordeelde I judged.
geoordeeld judged.
oordeelen to judge.
ik ordineer I order.
ik ordineerde I ordered.
geordineerd ordered.
ordineeren to order.
ik pecl I peel.
ik pelde I peeled.

Gepeld peeled.
peelen to peel.
Ik plunder I plunder.
ik plunderde I plundered.
geplunderd plundered.
plonderen to plunder.
ik queel I make melody.
ik queelde I made melody.
gequeeld made melody.
queelen to make melody.
ik quyn I languish.
ik quynde I languished.
gequynd languished.
quynen to languish.
ik rammel I rattle.
ik rammelde I rattled.
gerammeld rattled.
rammelen to rattle.
ik reken I count.
ik rekende I counted.
gerekend counted.
rekenen to count.
ik scheur I tear.
ik scheurde I tore.
gescheurd torn.
scheuren to tear.
ik sluymmer I slumber.
ik sluymerde I slumbered.
gesluymerd slumbered.
sluymmeren to slumber.

Ik

Iktem I tame.
iktemde I tamed.
getemd tamed.
temmen to tame.
ik tuymel I tumble.
ik tuymelde I tumbled.
getuymeld tumbled.
tuymelen to tumble.
ik vloei I flow.
ik vloeiide I flowed.
gevloeid flown.
vloeyen to flow.
ik vrees I fear.
ik vreesde I feared.
gevreesd feared.
vreezen to fear.
ik waag I venture.
ik waagde I ventured.
gewaagd ventured.
waagen to venture.
ik woon I dwell.
ik woonde I dwelled.
gewoond dwel'd.
woonen to dwell.
ik yl I hasten.
ik ylde I hastened.
geyld hastened.
ylen to hasten.
ikyver I am zealous.
ikyverde I was zealous.

E 7

Ge-

Geyverd been zealous.
yveren to be zealous.
ik zaar I sow.
ik zaaide I sowed.
gezaaid sown.
zaaijen to sow.
ik zegel I seal.
ik zegelde I sealed.
gezegeld sealed.
zegelen to seal.

To these may be added.

Ik jaag I hunt.
ik jaagde and *joeg* I hunted.
gejaagd hunted.
jaagen to hunt.
ik vraag I ask.
ik vraagde and *vroeg* I asked.
gevraagd asked.
vraagen to ask.
ik raad I counsel.
ik raade and *ried* I counselled.
geraadén counselled.
raaden to counsel.

II. The next variation is when *te* is added to the *Present Tense*, as

Ik buk I stoop down.

Ik

Ik bukte I stooped.
gebukt stooped.
bukken to stoop.
Ik doop I dip.
ik doopte I dipped.
gedoopt dipped.
doopen to dip.
ik druk I press.
ik druktte I pressed.
gedrukt pressed.
drukken to press, print.
ik eysch I demand.
ik eyschte I demanded.
geëyschte demanded.
eyschen to demand.
ik sôp I jeer.
ik sôpte I jeered.
gesôpt jeered.
sôppen to jeer.
ik gis I guess.
ik giste I guessed.
gegist guessed.
gissen to guess.
ik bink I halt.
ik binkte I halted.
gebinkt halted.
binken to halt.
ik hoop I hope.
ik boopte I hoped.
geboopt hoped.

Hoo-

Hoopen to hope.
Het jeukte it itched.
hee jeukte it did itch.
gejeukte itched.
jeuken to itch.
ik jök I jest.
ik jökte I jested.
gejökte jested.
jökken to jest.
ik kef I yelp.
ik kefte I yelped.
gekefte yelped.
keffen to yelp.
ik kap I chop.
ik kapte I chopped.
gekapt chopped.
kappen to chop.
ik lesch I quench.
ik leschte I quenched.
geleschte quenched.
lesschen to quench.
ik merk I note.
ik merkte I noted.
gemerkt noted.
merken to note.
ik naak I approach.
ik naakte I approached.
genaakt approached.
naaken to approach.
ik oogst I reap.

Ik

ik oogste I reaped.
geogst reaped.
oogsten to reap.
ik pas I fit.
ik paste I fitted.
gepast fitted.
passen to fit.
ik predik I preach.
ik predikte I preached.
gepredikt preached.
prediken to preach.
ik queek I cherish.
ik queekte I cherished.
gequeekt cherished.
queeken to cherish.
ik quets I wound.
ik quetsie I wounded.
gequets wounded.
quetsen to wound.
Ik raak I touch.
ik raakte I touched.
geraakt touched.
raaken to touch.
Ik schimp I scoff.
ik schimpte I scoffed.
geschimpt scoffed.
schimpen to scoff.
Ik tröts I defy.
ik trötsie I defied.
getröeft defied.

Tröt-

Trötsen to defy.
Ik vifch I fish.
ik vifchte I fished.
gevifcht fished.
viffchen to fish.
ik vloek I curse.
ik vloekte I cursed.
gevloekt cursed.
vloeken to curse.
ik wensch I wish.
ik wenschte I wished.
gewenscht wished.
wenfchen to wish.
ik yk I affize.
ikykte I affized.
geykt affized.
yken to affize.
ik zeep I fope.
ik zeepte I foped.
gezeept foped.
zeepen to fope.
ik zwik I sway.
ik zwikte I swayed.
gezwikt I swayed.
zwicken to sway.
ik zwets I boast.
ik zwetste I boasted.
gezwetst boasted.
zwetsen to boast.

To

To these may be added.

Ik lach I laugh.
ik lachte and *loeg* I laughed.
gelacht and *gelachgen* laughed.
lachgen to laugh.
ik tref I hit.
ik trefte and *trof* I hitted.
getrefst and *getroffen* hitted.
treffen to hit.

III. The third variation is of Verbs that end in the *Presens Tense*, in *d* or *t*, whose *Preter-Imperfect* is made either by doubling those letters, thus *dde* or *tt*, or by adding *ede* to the *Present Tense*, as

Ik antwoord I answer.
ik antwoordde or *antwoordede* I answered.
geantwoord answered.
ik acht I esteem.
ik achte or *achtete* I esteemed.
geacht esteemed.
ik bloed I bled.
ik bloedde or *bloedede* I bled.
gebloed bled.
ik boet I make amends.
ik boette or *boetede* I made amends.
geboet, made amends, satisfied.

Ik

Ik dood I kill.
 ik doodde or doodede I killed.
 gedood killed.
 ik fluyt I whistle.
 ik fluytte or fluytede I whistled.
 gefluyt whistled.
 ik groot I salute.
 ik groette or groetede I saluted.
 gegroot saluted.
 ik hoed I take heed.
 ik hoedde or hoedede I took heed.
 gehoed taken heed.
 ik haat I hate.
 ik haatte or haatede I hated.
 gehaat hated.
 ik jagt I make haste.
 ik jagtte or jagtede I made haste.
 gejagt made haste.
 ik kleed I cloth.
 ik kleedde or kleedede I clothed.
 gekleed clothed.
 ik knót I cut off.
 ik knótte or knóttede I did cut off.
 geknót, cut off, maimed.
 ik laad I load.
 ik laadde or laadede I loaded.
 gelaaden, loaden, laden.
 ik lust I lust.
 ik lustte or lustede I lusted.
 gelust lusted.

Ik myd I avoid.
 ik mydde or mydede I avoided.
 gemyd avoided.
 ik myyt I rebell.
 ik myytte or myytede I rebelled.
 gemyyt rebelled.
 ik nood I invite.
 ik noodde or noodigde I invited.
 genood invited.
 ik net I make wet.
 ik nette or nettede I made wet.
 genét made wet.
 ik pacht I farm.
 ik pachtte or pachtede I farmed.
 gepacht farmed.
 ik quist I squander.
 ik quistte or quistede I squandered.
 gequist squandered.
 ik red I retrieve.
 ik redde or reddede I retrieved.
 geréd retrieved.
 ik rust I rest.
 ik rustte or rustede I rested.
 gerust rested.
 ik smeed I forge.
 ik smeedde or smeedede I forged.
 gesmeed forged.
 ik schat I prize.
 ik schatte or schattede I prized.
 geschat prized.

118 A Compendious Guide

ik troost I console.
ik trooste or *troufede* I consoled.
getroost consoled.
ik uyt I utter.
ik uyte or *uytede* I uttered.
geuyt uttered.
ik voed I feed.
ik voedde or *voedede* I fed.
gevoed fed.
ik vast I fast.
ik vastte or *vastede* I fasted.
gevast fasted.
ik wiew I weed.
ik wiewde or *wiewede* I weeded.
gewiew weeded.
ik wacht I wait.
ik wachtte or *wachtede* I waited.
gewacht waited.
ik zift I sift.
ik ziftte or *ziftede* I sifted.
gezift sifted.
ik zucht I sigh.
ik zuchtte or *zuchtede* I sighed.
gezucht sighed.
ik zweet I sweat.
ik zweette or *zweetede* I sweated.
gezweet sweated.

IV. The

to the Low Dutch Language. 119

IV. The fourth variation is of Verbs where the *y* of the *Present Tense* is changed into *ee* to form the *Preter-Imperfect*, to which *ge* being prefixed and *en* added to the termination, the *Preter-perfect Participle* is made: Of this sort are

Ik byt I bite.
ik beet I did bite.
gebeeten bitten.
byten to bite.
ik blyf I remain.
ik bleef I remained.
gebleeven remained.
blyven to remain.
Ik dryf, I drive, float.
ik dreef I drove.
gedreeven, driven, floated.
dryven, to drive, float.
ik glyd I slide.
ik gleed I did slide.
gegleeden slid.
glyden to slide.
ik gryp I catch.
ik greep I caught.
gegreepen caught.
grypen to catch.
ik kryg I get.
ik kreeg I got.

Ge-

120. A Compendious Guide

Gekreegen gotten.
krygen to get.
ik kry I cry.
ik krees I cried.
gekreeeten cry'd.
kryten to cry.
ik kyk I look.
ik keek I looked.
gekeeken look'd.
kyken to look.
ik kyf I chide.
ik keef I chided.
gekeeven chidden.
kyven to chide.
ik lyd I suffer.
ik leed I suffered.
geleeden suffered.
lyden to suffer.
ik nyg I incline.
ik neeg I inclined.
geneegen or *genygd* inclined.
nygen to incline, &c.
ik nyp I pinch.
ik kneep I pinched.
geneepen pinched.
nypen to pinch.
ik prys I praise.
ik prees I praised.
gepreezen praised.
pryzen to praise.

16

to the Low Dutch Language. 121

Ik quyt I acquit.
ik queet I acquitted.
gequeeten acquitted.
quyten to acquit.
ik ryd I ride.
ik reed I did ride.
gereeden ridden.
ryden to ride.
ik ryg I lace.
ik reeg I laced.
gereegen laced.
rygen to lace.
ik rys I rise.
ik rees I rose.
gereezen risen.
ryzen to rise.
ik cryt I tear.
ik reet I tore.
gereeten torn.
ryten to tear.
ik schryf I write.
ik schreef I wrote.
geschreeven written.
schryven to write.
ik schyn I shine.
ik scheen I did shine.
gescheenen shined.
schynen to shine.
ik slyt I wear off.
ik sleet I wore off.

F

62

Gesleeten worn off.
slyten to wear off.
ik smyt I fling.
ik smect I flung.
gesmeeten flung.
smyten to fling.
ik stryd I fight.
ik streed I fought.
gestreeden fought.
stryden to fight.
ik syg I mount up.
ik steeg I mounted up.
gesteegen mounted up.
slygen to mount up.
ik vryf I rub.
ik vreef I rubbed.
gevreeven rubbed.
vryven to rub.
ik wyk I retreat.
ik week I retreated.
geweeken retreated.
wyken to retreat.
ik wys I shew.
ik wees I shewed.
geweezen shewed.
wyzen to shew.
ik wylt I impute.
ik weet I imputed.
geweeten imputed.
wyten to impute.

Ik zwym I swoon.
ik zweem I swooned.
 but the Preter-perfect is
bezwymd swooned.

From these are excepted.

ik byg I pant.
ik bygde I panted.
gebygd panted.
bygen to pant.
ik bys I hoise.
ik byste I hoised.
gebyst hoised.
byssen to hoise.
ik krysch I cry.
ik kryschte I cry'd.
gekryschte cried.
kryschten to cry.
ik kryg I warr.
ik krygde I warred.
gekrygd warred.
krygen to warr.
ik lyn I line.
ik lynde I lined.
gelynd lined.
lynen to line, rule.
ik lym I glue.
ik lymde I glued.
gelymd glued.
lymen to glue.

Ik myd I avoid.
ik mydde I avoided.
gemyd avoided.
myden to avoid.
ik myn I mine.
ik mynde I mined.
gemynd mined.
mynen to mine.
ik pyp I pipe.
ik pypde I piped.
gepypt piped.
pypen to pipe.
ik rym I rime.
ik rymde I rimed.
gerymd rimed.
rymen to rime.
ik twyn I twine.
ik twynde I twined.
getwynd twined.
twynen to twine.
ik vyl I file.
ik vylde I filed.
gevyld filed.
vylen to file.

V. The fifth variation is when *ny* of the Present Tense is changed into *oo* in the Present-Imperfect, as

Ik buyg I bow.
ik boog I bowed.

Geboogen bowed.
buygen, to bow, bend.
Ik druyp I drop.
ik droop I dropped.
gedroopen dropped.
druypen, to drop, drip.
Ik duyck I dive.
ik dook I dived.
gedooken dived.
duyken, to dive, stoop.
ik kruyp I creep.
ik kroop I crept.
gekroopen crept.
kruypen to creep.
ik luyk I shut.
ik look I did shut.
gelaoken shut.
luyken to shut.
ik ruyk I smell.
ik rook I smelt.
gerooken smelt.
ruyken to smell.
ik schuyf I draw or push.
ik schoof I drew or pushed.
geschoooven drawn or pushed.
schuyven, to draw, push.
ik snuyt I snuff.
ik snoot I snuffed.
gesnooten snuffed.
snuyten to snuff or blow the nose.

Ik sluyt I lock.
ik sloot I locked.
geslooten locked.
sluyten, to lock, shut.
ik huys I bedust.
ik stoof I bedusted.
gestooven bedusted.
stuyven to bedust.
ik zuyg I suck.
ik zoog I sucked.
gezoogen sucked.
zuigen to suck.
ik zuyp I tiple.
ik zoop I tipled.
gezoopen tipled.
zuypen to tiple.

From these are excepted,

Ik buyl I bolt.
ik buylde I bolted.
gebuyld bolted.
buylen to bolt.
ik huys I houze.
ik huysde I houzed.
gehuysd houzed.
huysen to houze.
ik buyl I howl.
ik buylde I howled.
gebuyld howled.
buylen to howl.

Ik

Ik kuyt I coop.
ik kuypte I cooped.
gekuypt cooped.
kuypen to coop.
ik pruyl I fret.
ik pruylde I fretted.
gepruylde fretted.
pruylen, to fret, grumble.
bet pruylt it swells.
bet pruylde it did swell.
gepruylde swollen.
pruylen to swell.
ik ruyl I change.
ik ruylde I changed.
geruylde changed.
ruylen to change.
ik ruym I make room.
ik ruymde I made room.
geruymde made room.
ruymen to make room.
bet ruyscht it purls.
bet ruyschte it purled.
geruyscht purled.
ruyschen to purle.
ik spuyt I spout.
ik spuytte I spouted.
gespuyt spouted.
spuyten to spout.
ik stuyt I bounce or stop.
ik stuytte I bounced.

F 4.

Ik

Gefnyt bounced.
fluyten to bounce, stop.
Ik fuyts I buzz.
ik fuytsde I buzzed.
gefuytsd buzzed.
fuyzen to buzz.
ik wuyf I waft.
ik wuyfde I wafted.
gewuyfsd wafted.
wuyven to waft.

Note. *Kluyven* to pick a bone, and *schuy-
 len* to shelter, have *kluyfde* or *kloof*, and
gekluyfd or *geklooven*; and *schuyde* or *school*,
 and *geschuyld* or *geschoolen*.

VI. The sixth variation is of *Verbs* that change
 in into on, as

Ik bind I bind.
ik bond I bound.
gebonden bound.
binden to bind.
ik blink I shine.
ik blonk I did shine.
geblonken shined.
blinken to shine.
ik ding I cheapen.
ik dong I cheapened.
gedongen cheapened.
dingen to cheapen.

Ik

Ik drink I drink.
ik dronk I drunk.
gedronken drunk.
drinken to drink.
ik dwing I force.
ik dwong I forced.
gedwongen forced.
dwingen to force.
ik klink I found.
ik klonk I founded.
geklonken founded.
klinken to found.
ik spin I spin.
ik spun I spun.
gesponnen spun.
spinnen to spin.
ik spring I leap.
ik sprong I leapt.
gesprongen leapt.
springen to leap.
ik stink I stink.
ik stonk I stunk.
gestonken stunk.
stinken to stink.
ik vind I find.
ik vond I found.
gevonden found.
vinden to find.
ik win I gain.
ik won I gained.

F 5

Ge-

Gewonnen gained.
winnen to gain.
ik wond I wind.
ik wond I wound.
gewonden wound.
winden to wind.
ik wring I wring.
ik wron I wrung.
gewrongen wrung.
wringen to wring.
ik zing I sing.
ik zong I sung.
gezongen sung.
zingen to sing.
ik zink I sink.
ik zont I sunk.
gezonken sunk.
zinken to sink.

To these may be added.

Ik glim I glow.
ik glom I glowed.
geglommen glowed.
glimmen to glow, or pulse.
ik klim I climb.
ik klom I climbed.
geklommen climbed.
klimmen to climb.
ik krimp I shrink.
ik kromp I shrank.

Ge

Gekrompen shrank.
krimpen to shrink.

VII. The seventh variation is when *te* is changed into *oo*, as

Ik bedrieg I cheat.
ik bedroog I cheated.
bedrogen cheated.
bedriegen to cheat.
ik geniet I enjoy.
ik genoot I enjoyed.
genooten enjoyed.
genieten to enjoy.
ik giet I pour.
ik goot I poured.
gegooten poured.
gieten to pour.
ik kies I chuse.
ik koos I chose.
gekoozen chosen.
kiezen to chuse.
ik lieg I lie.
ik loog I lied.
geluogen lied.
liegen to lie.
ik schiet I shoot.
ik schoot I shot.
geschooten shot.
schieten to shoot.
ik vlied I fly.

F 6

Ik

Ik vlood I fled.
gevlooden fled.
vlieden to fly.
Ik vlieg I fly.
ik vloog I flew.
gevloogen flown.
vliegen to fly.
het vriest it freezeth.
het vroom it froze.
gevrooren frozen.
vriezen to freeze.
ik verlies I loose.
ik verloor I lost.
verlooren lost.
verliezen to loose.
ik bied I bid or proffer.
ik bood I bad.
gebooden bidden.
bieden, to bid, proffer.
ik zied I boil.
ik zood I boiled.
gezooden boiled.
zieden to boil.

From these are excepted.

Ik nies I sneeze.
ik niesde I sneezed.
geniesd sneezed.
niesen to sneeze.

ik

Ik wieg I rock.
ik wiegde I rocked.
gewiegd rocked.
wiegen to rock.

VIII. The eighth variation is when *ee* is changed into *a*, the Participle being Irregular, as

Ik breek I break.
ik brak I broke.
gebroken broke.
breeken to break.
ik beveel I command.
bevolen commanded.
beveelen to command.
ik eet I eat.
ik at I did eat.
gegeten eaten.
eeten to eat.
ik geef I give.
ik gaf I gave.
gegeeven given.
geeven to give.
ik genees I heal.
ik genas I healed.
geneezen healed.
geneezen to heal.
ik lees I read.
ik las I did read.

F 7

Ge

Gelezen read.
lezen to read.
Ik meet I measure.
ik mat I measured.
gemeeten measured.
meetten to measure.
ik neem I take.
ik nam I took.
genomen taken.
neemen to take.
ik spreek I speak.
ik sprak I spoke.
gesproken spoken.
spreeken to speak.
ik steek I stick or stab.
ik stak I stuck.
gestoken stuck.
steeken to stick or stab.
ik steel I steal.
ik stal I stole.
gestolen stolen.
steelen to steal.
ik tred I tread.
ik trad I trode.
getreden trodden.
treedden to tread.
ik vergeet I forget.
ik vergat I forgot.
vergeeten forgotten.
vergeeten to forget.

Ik vreet I devour.
ik vrat I devoured.
gevreeten devoured.
vreeten to devour.

From these are excepted.

Ik beef I tremble.
ik beefde I trembled.
gebeefd trembled.
beeven to tremble.
ik deel I divide.
ik deelde I divided.
gedeeld divided.
deelen to divide.
ik eer I honour.
ik eerde I honoured.
geëerd honoured.
eeeren to honour.
ik kleed I cloth.
ik kleedde I clothed.
gekleed clothed.
kleeden to cloth.
ik leef I live.
ik leefde I lived.
geleefd lived.
leeven to live.
ik leer I learn.
ik leerde I learned.
geleerd learned.
leeren to learn.

Ik queel I sing or make melody.
ik queelde I sung.
gequeeld sung.
queelen to sing or make melody.
ik sneef I am kill'd.
by sneefde he was kill'd.
gesneefd killed.
sneeven to be killed.
Ik smeer I smear.
ik smeerde I smeared.
gesmeerd smeared.
smeeren to smear.
ik streef I strive or endeavour.
ik streefde I strove.
gestreefd striven.
streeven to strive.
ik veeg I sweep.
ik veegde I swept.
geveegd swept.
veegen to sweep.
ik vrees I fear.
ik vreesde I feared.
gevreesd feared.
vreezen to fear.
ik weef I weave.
ik weefde I wove.
geweeven woven.
weeven to weave.
ik zweet I sweat.
ik zweette I sweated.

gezweet sweated.
zweeten to sweat.

By these eight variations and their severall exceptions it appears sufficiently how absurd it is; to limit the Dutch to four Conjugations according to the Latin, as some have endeavoured to do: for if one does but know how to Conjugate one Verb, he may Conjugate them all. it once he has learned their Preter-Imperfect tense and the Preter-perfect Participle: and therefore I have gathered a great many of them, thereby to facilitate the method of learning. In the mean while the learner may observe that the Syllable [ge] is the general signe of the Preter-perfect Participle: yet the Verbs beginning with *be*, *ge* and *ver* are excepted from this rule, as *Beminnen* to Love, *bemind* loved; *Begeeren* to desire, *begeerd* desired; *Bezoeken* to visit, *bezocht* visited. *Gebruyken* to use, *gebruykt* used; *Geloven* to believe, *geloofd* believed; *Geschieden* to happen, *geschied* happened. *Verachten* to despise, *veracht* despised; *Verstinden* to devour, *verstonden* devoured; *Verteeren* to consume, *verteerd* consumed.

In compounded words this Syllable *ge* is placed after the Preposition, as *Aanwyzen* to shew, *aangewezen* shewed; *Afbreken*

138. A Compendious Guide

to break off, *afgebrooken* broken off; *Doorbreeken* to break through, *doorgebroken* broken through; *Ingaan* to enter, *ingegaan* entered; *Mededeelen* to communicate, *medegedeeld* communicated; *Neerslaan* to strike down, *neergeslagen* struck down; *Naaspennen* to trace, *naagespeurd* traced; *Omkeeren* to overturn, *omgekeerd* overturned; *Ophouden* to cease, *opgehouden* ceased; *Overzetten* to translate, *overgezet* translated; *Toeschrijven* to ascribe, *toegeschreeven* ascribed; *Uytwerpen* to cast out, *uytgeworpen* cast out; *Voorstellen* to propound, *voorgesteld* propounded; *Voorbrengen* to produce, *voortgebracht* produced; *Wederkomen* to come again, *wedergekomen* come again; *Zamenstellen* to compose, *zamengesteld* composed.

Yet there are a great many compounded Verbs that quite reject this *Ge.*, as *Doorgronden* to penetrate, *doorgronde* penetrated; *Doorschieten* to shoot throw, *doorschooten* shot throw; for *doorgeschooten* is partitioned with wainscot. *Erbarmen* to pity, *erbarmde* pityed; *berstellen* to restore, *bersteld* restored; *Omringen* to surround, *omringde* surrounded; *Ondervinden* to experience, *ondervonden* experienced; *Onderwerpen* to subject, *onderworpen* subject, obnoxious; *Ontkennen* to deny, *ontkend* denied; *Ontbofsden* to behead, *onthoofde* beheaded; *Vol-*
har-

to the Low Dutch Language. 139

harden to persevere, *volhard* persevered; *Volbrengen* to perform, *volbragt* performed; *Wederleggen* to reply, *wederlegd* replied.

There are also several compounded Verbs whose *Preter-perfect Particle* and *Infinitive* are both alike, as *Doorloopen* to run thorow and ran thorow, *doorstooten* to pierce thorow and pierced thorow, *geneezen* to heal and healed, *herroepen* to recall and recalled, *onthouden* to remember and remembered, *ontkomen* to escape and escaped, *ontloopen* to out run and outran, *ontlaapen* to deccase and deccased, *verlaaten* to abandon and abandoned, &c.

It must be observed also that the *Prepositions* of compounded Verbs are very often separated from them, except in the *Infinitive* and *Subjunctive Mood*; but in the *Indicative Mood* it is very frequent, as *Wy gingen t'zamen*, We went together; *Wy quammen aan't huys*, we came to the house; *Hy weck van den Heere af*, he departed from the Lord; *Ik wys veele zaaken, die andere voorby gegaan hebben, aan*, I shew many things that others have past by. But if these phrascs be changed into the *Optative* or *Subjunctive Mood*, there is no separation, as *Ik wenschte dat wy t'zaamengingen*; I wished we went together; *'t Was laat eer wy daar aan-*

aanquamen, it was late before we came thither; *Hy ontkende dat hy daar van afweek*, he denied that he departed from it; *'t Is een zwaarder werk dan veele denken, dat ik alles omstandiglyk dus aanwyze*, It is a harder task than many think, to shew every thing so circumstantially.

Examples of certain *Verbs* that are *Irregular*, not falling under the foregoing rules.

Ik bak I bake.
ik bakte I baked.
gebakken (and not *gebakt*) baked.
bakken to bake.
ik blaas I blow.
ik blies I blew.
geblaazen blown.
blaazen to blow.
ik bederf I spoil.
ik bedurf I spoiled.
bedurven spoiled.
bederven to spoil.
ik bid I pray.
ik bad I prayed.
gebeden prayed.
bidden to pray.
ik braad I roast.
ik bried or *braadde* I roasted.
gebraaden roasted.

Braa-

Braaden to roast.
ik breng I bring.
ik bragt or *brógt* I brought.
gebragt brought.
brengen to bring.
ik denk I think.
ik dacht I thought.
gedacht thought.
denken to think.
Ik doe I do.
ik deed I did.
gedaan done.
doen to do.
ik draag I carry.
ik droeg I carried.
gedraagen carry'd.
draagen to carry.
ik ga I go.
ik ging I went.
gegaan gone.
gaan to go.
ik hang I hang.
ik hing I hung.
gehangen hung and hang'd.
hangen to hang.
ik heb I have.
ik had I had.
gehad had.
hebben to have.
ik help I help.

71

Ik bie A Compendious Guide

gehuulp or *hulp* I helped.
behelpen helped.
Ik beek pen to help.
Ik hou I hold.
ik hield I held.
gehouden held.
houden to hold.
ik bouw I chop.
ik hieuv I chopt.
gebouwen chopt.
bouwen to chop.
ik jaag I hunt.
ik joeg I hunted.
gejaagd hunted.
jaagen to hunt.
ik kan I can.
ik kon I could.
gekonnen could.
konnen to be able.
ik kom I com.
ik quam I came.
gekomen come.
komen to come.
ik koop I buy.
ik koft or *kogt* I boughr.
gekoft bought.
koopen to buy.
ik laat I leave.
ik liet I left.
gelaaten left.

Laa-

to the Low Dutch Language. 143

Laaten, to leave, Ier.
Ik lach I laugh.
ik loeg or *lachte* I laughed.
gelachgen laughed.
lachgen to laugh.
ik leg I ly.
ik lag I lay.
gelegē lain.
leggen to lay.
ik leg I lay.
ik leyd I laid.
gelegd or *geleyd* laid.
leggen to lay.
ik loop I run.
ik liep I ran.
geloopen run.
loopen to run.
ik mag I may.
ik mogt I might.
gemoogen been permitted.
moogen to be permitted.
ik melk I milk.
ik molk I milked.
gemolken milked.
melken to milk.
ik moet I must, I ought.
ik most I was forced.
gemoeten been forced.
moeten to be forced.
ik raad I counsel.

Ik

144 A Compendious Guide

Ik ried or *raade* I counseled.
geraaden counseled.
raaden to counsel.
Ik roep I call.
ik riep I called.
geroepen called.
roepen to call.
ik scheer I shave.
ik schoor I shaved.
geschooren shaved.
scheeren, to shave, shear.
ik schiep I create.
ik schiep I created.
geschapen created.
scheppen to create.

Note. When *Scheppen* signifies to draw or scoop, than it hath *schepte* and *geschepst*.

Ik scheld I scold.
ik schold I did scold.
gescholden scolded.
schelden to scold.
ik slaa I beat.
ik sloeg I did beat.
geslagen beaten.
slaan to beat.
ik slaap I sleep.
ik sliep I slept.
geslaapen slept.

Slaap

to the Low-Dutch Language. 145

Slaapen to sleep.
Ik smelt I melt.
ik smolt I melted.
gesmolten molten.
smelten to melt.
ik staa I stand.
ik stond I stood.
gestaan stood.
staan to stand.
ik sterf I die.
ik stierf or *sturf* I died.
gesturven or *gestorven* died.
sterven to die.
ik stoot I push.
ik stiet I pushed.
gestooten pushed.
stooten to push.
ik trek I draw.
ik trok I drew.
getrokken drawn.
trekken to draw.
ik vaar I am conveyed.
ik voer I was conveyed.
gevaaren been conveyed.
vaaren to be conveyed, to fare.
ik val I fall.
ik viel I fell.
gevallen fallen.
vallen to fall.

G

ik

146 A Compendious Guide

Ik vang I catch.
ik ving I caught.
gevangen caught.
wangen to catch.
ik vecht I fight.
ik vocht I fought.
gevochten fought.
vechten to fight.
ik verlaat I abandon.
ik verliet I abandoned.
verlaaten abandoned.
verlaaten to abandon.
ik vlecht I twist.
ik vlocht I twisted.
gevlochten twisted.
vlechten to twist.
ik vraag I ask.
ik vroeg I asked.
gevraagd asked.
wraagen to ask.
ik was I grow.
ik wies I grew.
gewassen grown.
wassen to grow.
ik wasch I wash.
ik wiesch or *waschte* I washed.
gewasschen washed.
wasschen, to wash.
ik weet I know.
ik wist I knew.

Ge-

to the Low-Dutch Language. 147

Geweeten known.
weten to know.
Ik weeg I weigh.
ik woog I weighed.
gewoogen weighed.
weegen to weigh.
ik werf I levy.
ik wierf or *wurf* I levied.
geworven levied.
werven to levy, to list soldiers.
ik werk I work.
ik wrócht or *werkte* I wrought.
gewrócht or *gewerkt* wrought.
werken to work.
ik werp I throw.
ik wierp I threw.
geworpen thrown.
werven to throw.
ik word I become.
ik wierd I became.
geworden become.
worden to become.
ik wreek I revenge.
ik wreekte I revenged.
gewrooken revenged.
wreeken to revenge.
ik zeg I say.
ik zeide I said.
gezegd or *gezeid* said.

G 2

Zeg-

148 A Compendious Guide

Zeggen to say.
Ik zend I fend.
ik zond I did fend.
gezonden sent.
zenden to fend.
ik zie I see.
ik zag I saw.
gezien seen.
zien to see.
ik zit I sit.
ik zat I fate.
gezeeten fate.
zitten to sit.
ik zoek I seek.
ik zocht I fought.
gezocht fought.
zoeken to seek.
ik zweer I swear.
ik zwoor I swore.
gezwooren sworn.
zweeren to swear.
ik zwel I swell.
ik zwol I did swell.
gezwollen swollen.
zwellen to swell.
ik zwelg I swallow.
ik zwolg I swallowed.
gezwolgen swallowed.
zwelgen to swallow.

Some

to the Low-Dutch Language. 149

Some of these *Irregular Verbs* might be brought under one head, as *Bid, zit. Blaas, laat, slaap. Braad, raad. Bederf, sterf, werf, werp. Draag, vaar, vraag. Hang, vang. Loop, stoor. Melk, scheld, smelt, vecht, zend, zwell, zwelg. and Scheer, weeg.*

IMPERSONAL VERBS.

Are only conjugated in the third person, and are known by the setting the Participle *het* before them: some being *Acti-ve*, as

Het regent It rains.
het regende it did rain.
het heeft geregend it has rained.
het had geregend it had rained.
het zal regenen it shall rain.
laat het regenen let it rain.
Het behoort It ought.
het schyn it seems.
het blykt it appears.
het vriest it freezeth.
het waait it bloweth.
het dondert it thunders.

G 3

And

And some being *Passive*, as

Het berouwt my I repent of it.
het walgt my it lotheth me.
het spyt my I am sorry for it.
het verdriet my It irketh me.
het jammert my it grieveth me.
het lust my, it delights me, I have a mind,
 I like it.

Severall *Personal Verbs* are also changed into *Impersonals* by setting the Particle *men* before the third person, as

Men zegt, It is said, *men* say, it is reported.
men hoort, one hears, we hear.
men kon 't niet zien, one could not see it.
men zaid dat men 't niet wist, they said that they did not know it.
mag men 't wel weeten? may it be known, may we know it?
men behoeft 'er geen geloof aan te slaan, there is no credit to be given to it.

Of

OF PARTICIPLES.

Participles participate of *Verbs*, and are used and declined as *Nouns adjectives*, being distinguished into *Present* and *Past*, the former being *Active* and the latter *Passive*; as *Slaande* Beating, *geslagen* beaten. But the *Active* is only declinable and also distinguished into *Genders* as the *Adjectives*, as

Sing.

Nom. *De werkende man* The working man.
 Gen. *des werkenden mans* of the working man.
 Dat. *den werkenden man* to the working man.
 Acc. *den werkenden man* the working man.
 Voc. *O werkende man* O working man.
 Abl. *van den werkenden man* from the working man.

The *Plural* hath *Werkende* in all the cases.

G 4

Sing.

Sing.

- Nom. *De naaijende vrouw* The sowing woman.
 Gen. *der naaijende vrouwe* of the sowing woman.
 Dat. *aan de naaijende vrouwe* to the sowing woman.
 Acc. *de naaijende vrouw* the sowing woman.
 Voc. *O naaijende vrouw* O sowing woman.
 Abl. *van de naaijende vrouwe* from the sowing woman.

Note. The *Feminine Participles* are without variation, both in the *Singular* and in the *Plural number*.

Sing.

- Nom. *Het verwoestend volk* The destroying people.
 Gen. *des verwoestenden volks* of the destroying people.
 Dat. *den verwoestende volke* or *aan het verwoestend volk* to the destroying people.

Acc;

- Acc. *het verwoestend volk* the destroying people.
 Voc. *O verwoestend volk* O destroying people.
 Abl. *van het verwoestend volk* from the destroying people.

The *Plural* hath *verwoestende volken* or *volkeren* through out all the *Cases*.

But here it must be observed as in the *Adjectives*, that if the *Particle een* preceeds, the final *e* of the *Participle* is sometimes cut off, for thō we say *De werkende man* the working man; yet we say *een werkend man*, but never *een werkend vrouw* a working woman. So in the *Neuter* we say always *een vliegend vogeltje* a flying little bird, and yet severall times when *het* preceeds, an *e* is added, as *het vliegende vogeltje*.

Sing.

- Nom. *Een bemind man* or *de beminde man* a or the beloved man.
 Gen. *eens* or *des beminden mans* of the beloved man.
 Dat. *aan den beminden man* to the beloved man.

G 5

Acc,

154 A Compendious Guide

Acc. *den beminden man* the beloved man.
 Voc. *O beminde man* O beloved man.
 Abl. *van den beminden man* from the be-
 loved man.

The Plural hath *beminde* in all Cases.

Sing.

Nom. *Het gedrukt boek* The printed book.
 Gen. *des gedrukten books* of the printed
 book.

Dat. *aan 't gedrukt boek* to the printed
 book.

Acc. *het gedrukte boek* the printed book.

Voc. *o gedrukt boek*, o printed book.

Abl. *van het gedrukte boek* from the prin-
 ted book.

Plur.

Gedrukte in all Cases.

OF ADVERBS.

An *Adverb* is a part of speech not ca-
 pable of Declension, used to declare the
 quality or circumstance of any action: but
 there being sundry sorts, they may be re-
 duced

to the Low-Dutch Language. 155

duced to several heads; as some (nay the
 greatest part) of *quality*; as *Wel* Well,
armelyk poorly, *geleerdelyk* learnedly, *ge-
 maklyk* easily, *gewilliglyk* willingly, *baas-
 telyk* hastily, *wyslyk* wisely, *naerstiglyk*
 diligently.

Affirming, as *Ja* Yes, *inderdaad* in-
 deed, *immers* truly, nay, *waarlyk* verily,
zeker, *voorzeker* surely, *zekerlyk* cer-
 tainly.

Denying, as *Neen* No, *niet* not, *geensins*
 nowise.

Of time; as *Heden* to day, *gisteren* yester-
 day, *eergisteren* the day before yesterday,
morgen to morrow, *overmorgen* the day
 after to morrow, *somtyds* sometimes, *nu*
 now, *roen* then, *straks* presently, *opstaan-
 devoet* immediately, *ooit* ever, *nooit* never,
haast soon; *vroeg* early, *onlangs* of late,
zelden seldom, *dikwils*, *vaak*, often, *eer-
 tyds* formerly, *tót dat* untill.

Of place, as *Waar* Where, *werwaards*
 whither, *hier* here, *berwaards* hither, *der-
 waards* thither, *waarvandaan* whence,
daarvandaan thence, *naby* nigh, *binnen*
 within

156 A Compendious Guide

within, *byten* without, *voor* before, *achter* behind.

Of *Comparison*, as *Zo*, *alzo* so, *desgelyks* likewise, *eerder*, *liever* rather, *dan*, *als* than, *meer* more, *min* less, *achtervolgende*, *naar* according, *verschydentlyk* differently.

Of *Number*, *Eenmaal* Once, *tweemaal* twice, *driemaal* thrice, *viermaal* fourtimes, *ten eersten* first, *ten tweeden* secondly, *ten derden* thirdly.

Of *quantity*, as *Veel* Many, much, *weynig* few, little, *genoeg* enough, *schaars* scarce.

And several more, whereof nevertheless the grearest part may be reduced to those of quality.

Some *Adverbs* admit also degrees of *Comparison*; as *Vroeg*, *vroeger*, *vroegst*, *Early*, *earlier*, *earliest*; *weynig*, *weyniger*, *weynigst*, *few*, *fewer*, *fewest*.

Of

to the Low-Dutch Language. 157

OF CONJUNCTIONS.

A *Conjunction* is a part of speech coupling words and sentences together, yet they are of divers sorts.

Some are absolutely *Copulative*, as *En*, *ende* And, *of*, *ofte* or, *ook* also, *desgelyks* likewise, *benessens* besides, *daarenboven* moreover.

Some are *Disjunctive*, as *Nóchte*, *Neither*, *nor*; *'t zy* either, *anders* otherwise.

Causals, as *Want* For, *vermits*, *omdat*, *because*, *derhalven*, *daarom* therefore, *opdat* that, *that so*, *nademaal* since, *whereas*, *voorzoveel* forasmuch.

Adversatives, as *Maar* But, *hoewel*, *schoon*, *thô*, *although*, *nóchtans* yet, *echter* however, *daarentegen*, *on the contrary*, *on the other hand*; *niettemin* nevertheless, *on-aangezien* notwithstanding.

Exceptives, as *Uytgenomen* Except, *behalven*

OF PREPOSITIONS.

A *Preposition* is a part of speech which is set before other words, as

Aan To.
Achter, Behind, after.
By By.
Beneden Below.
Binnen Within.
Booven Above.
Buyten Without.
Dicht by Hard by.
Door, Through, by.
In, In, into.
Natoe Towards.
Met With.
Om About.
Onder, Under, among.
Op, Up, upon.
Ontrent, About, thereabout.
Rondom Round about.
Te, To, at.
Tegen Against.

Te-

Tegen over over against.
Tot, To, at.
Tusschen, Between, betwixt.
Van From.
Voor Before.
Zonder Without.

To these might be added *Ten* and *ter*, whose use and signification will be found in the *Syntaxis*.

OF INTERJECTIONS.

An *Interjection* is a part of speech suddenly as it were cast between the sentence, to express the motion or passion of the mind, as

Oo, O my Ah me, ach oh, *helaas*, *eylaas* alas, *wee wo*, *is 't mogelyk* is it possible, *foei fy*, *stil*, *st*, hush, whist.

Of

Of the SYNTAXIS.

IT would indeed be to little purpose to multiply Rules of *Construction* according to the *Latin Grammar*, because the same manner of expression that is usual with the Dutch, often prevails among the English; and the difference of Dialect may easier be perceived by observation in reading, than by troubling ones self with the learning of Rules. Yet in several Phrases there is a considerable difference, of which some examples being set down in my *English Grammar* under the head of **WOORDSCHIKKING**, the learner of Dutch is also referred thereunto, because that part of the *Grammar* is but very briefly to be touched here.

In **NOUNS** the *Genitive Case* is used in these expressions *Een teug biers* a Draught of beer, *hy is links* he is lefthanded, *ik ging myns weegs* I went my way, *eens 's weeks* once a week, *tweemaal 's daags* twice a day, *driemaal 's jaars* thrice a year, *'s daags* in the day time, *'s nachts* in the night time, *'s morgens* in the morning, *'s avonds*,

vonds, at night, in the evening, *goeds moeds* of good cheer, *goed kinds* loving to children, *bloots voets* bare-footed, *bloots hoofds* bare-headed, *veel goeds* much good, *weynig gelds* little mony, *vol waters* full of water, *myns niet waardig* not worthy of me, *onzer indachtig* mindful of us, *myns bedunkens* according to my judgment.

The *Dative Case* is used in these phrases, *Zynen vader gelyk* like unto his father, *den volke voordraagen* to propound unto the people, *der wereld gestorven* dead unto the world, *allen gemeen* common to all, *ten vuure gedoemd* condemned to be burnt, *ten eeuwigen leeven overgevoerd* translated into life eternal, *ten grave gaan* to go to the grave.

The *Accusative*, being onely formed by the Particle, is used thus; *Gelukkig is het volk 't welk den Heere verkieft*, Happy is the people that chuseth the Lord: And if instead of the Particle *den* stood *de*, the sense would be quite altered: for then it must be Englished, *Happy is the people whom the Lord chuseth*. Likewise, *Zalig is hy die den Heere bemint*, Blessed is he

162 A Compendious Guide

he that loves the Lord, and *Zalig is hy dien de Heere bemint*, Blessed is he whom the Lord loveth.

The Numbers in Dutch are Declinable into the *Accusative* or *Ablative Case*, as *In twee*, *drien*, *vieren*, *vyven*, *zeffen*, *zevenen*, *achten*, *negenen*, *tienen*, *elven*, *zwaalven*, *enz. deelen*. To divide into two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten, eleven, twelve, &c. *Hy quam met zyn vieren*, He came with three more besides himself; *zy waaren met hun zeffen*; they were six of em.

The *Ablative* is used somtimes with the *Prepositions Ten* or *ter*, as *Ik zag hem ten hove*, I saw him at the court, *ten tyde* in the time, *daar ter stede* in that town, *ter goeder aare* in a good hour.

This manner of speaking seems also to be in the *Ablative Case*, *Behoorlyker wyze* in a due form, *Onverrichter zaake* the thing remaining undone.

When *ADJECTIVES* are used *Substantively* they become *Indeclinable*: for *tho we say*, *Ryke luyden* Rich people, yet

to the Low-Dutch Language. 163

yet we say, *zy waaren ryk* they were rich, or *die luyden waaren ryk* (and not *ryke*) those people were rich.

Adjectives are also very often used *Adverbially*, as *Ik heb hem trouw gediend* I have served him faithfully; *Ik heb hartig gegeten* I have eaten heartily; *hy deed het beel traag* he did it very slowly. This manner of speaking agrees with the English phrase, *To speak loud*, and with the Latin construction of Virgil, *Se matutinus agebat*.

Some *PRONOUNS* are used thus; *Tot mynent* At my house; *tot uwent* at thy house, *tot zynent* at his house, *tot hunnent* at their house, *om onzent wille* for our sake, *om haarent wille* for her sake, *mynent halve* for my sake, *uwent halve* for your sake.

The *Particles Het* and *dat* are several times used in the *Plural number*, as *Het waaren vroomme luyden* They were honest folks: *Dat zyn sterke paerden* those are strong horses.

Some

164 A Compendious Guide

Some VERBS require a *Genitive*, as *Ontferm u myner*, Have pity upon me; *hy kreunt zich des niet*, he doth not matter that; *gedenkt zyner*, remember him; *Des verwittigd* informed of it.

The *Infinitive* of a *Verb* is often used as a *Noun Substantive* of the *Neuter Gender*, as *Zulk werken valt moeyelyk* such working is hard, *het sterk gaan vermoeit my* the hard going tires me, *dat drinken is zuur* that drink is sour, *het gulzig eeten kropt hem* the greedy eating chokes him, *zyn spreken verveelt my* his speaking wears me, or I can't endure his speaking.

And sometimes are *Infinitives* thus used, also declined, as *Willens en wetens* Willfully and knowingly, *myns bedunkens* according to my judgement, *des drinkens* zat full of drink, *de reden zyns zeggens* the reason of his saying so, *Verachtens waardig*, worthy of contempt.

Some ADVERBS take to them a *Genitive*, as *Niets geheels* Nothing whole, *gelds genoeg* mony, enough.

The

to the Low-Dutch Language. 165

The PREPOSITION *Op* is sometimes used thus, *Op het Duytsch* According to the Dutch or in the Dutch, *op zyn Engels* after the English fashion.

Te, *ten* and *ter* are thus used. *Te Haarlem* At Harlem, *te Londen* at London, *te lande* by land, *te water* by water, *te paerde* on horse-back, *te voet* on foot, *te water en te brood zitten* to be fed in prison with bread and water, *ten eersten* at first, *ten tweeden* secondly, *ten deele* partly, *ten dage* on that day, *ten goede* in good part, *ten toon stellen* to expose, *ten hoogsten* at the highest, *ter plaats* at the place, *ter zee* by sea, *ter dood* to death, *ter dood toe* until death.

Of the transplacing of words has been said something already in the *Syntaxis* of my *English Grammar*; and it is very usual in *Dutch* to place the *Verb* last in a sentence, as *Wanneer zal ik u weer zien*, When shall I see you again? *Als gy in Engeland komt*, when you come into England.

Te

To fill up an empty page or two I'll add these following Observations.

Some Writers amongst the Dutch do not fully agree in the construction of words. For tho' many think it very good to say *De wysheid Salomons* the wisdom of Salomon; *Het Ryk Davids* the Kingdom of David; *Het Huys myns vaders* the house of my father: yet others count it better to say *Salomons Wysheid*, *Davids Ryk*, and *myns Vaders Huys*.

Some will express the *Subjunctive Mood* thus: *Zie of hy dat gedaan hebbe*, see whether he has done it. But others judge with good reason, that altho' *hebbe* be good for the *Optative*; as for instance, *Dat hy zyne wille hebbe* that he may have his will; yet the *Subjunctive* is expressed better by *heeft*, if it be duly transplac'd; for in the *Indicative Mood* we say, *Hy heeft het gedaan*; and the *Subjunctive* requires onely the transplacing of the auxiliar word *heeft*, thus, *Ik weet*

to the Low-Dutch Language. 167
weet niet of hy 't gedaan heeft, I do not know whether he hath done it.

Some will add a final *e* to the Verb in the *Indicative*, thus, *Ik weete dat het zo is*, I know it to be so; *Ik verneeme dat hy 't buys is*, I understand that he is at home; *Ik hebbe hem nog niet gezien*, I have not seen him yet. But others, and I my self also; reject this, and say always in the *Indicative* *Ik weet* I know, *Ik verneem* I understand, *Ik heb* I have; leaving *weete*, *verneeme*, and *hebbe*, for the *Optative* or *Subjunctive mood*.

None but our best Authors take the words *Opdat* thatso, *omdat* because, for one word; since the vulgar way is to write *op dat* and *om dat*. Every body writes *waarom* why or wherefore, *daarom* therefore, and yet the most will divide (without any other reason than that it is usuall) the words *waar by* whereby, *waar in* wherein, *daar door* thereby &c. But some few, observing this irregularity, will write now, *waardoor* whereby, *daarin* therein, *daarmede* therewith.

It is very frequent to say, *De gene die ons quamen zien* Those that came to see us:
But

168 A Compendious Guide

But some are of opinion that the word *de gene* is altogether superfluous here, and that it is beter to say, *Die ons quamen zien.*

We say *dank weeten* in imitation of the French *savoir gré*, to be thankfull, or to take kindly: And others count it more proper to say *dank wyten* to ascribe or impute thanks.

The Pronouns *Gy*, *wy*, *zy* are often pronounced and writ thus, *Ge*, *we*, *ze*.

The END.

As for the Dialogues that follow, tho' I think them to be usefull, yet since they are not of my making, I won't answer for every thing contained therein.

The Second Part of

WM. SEWEL'S
GUIDE,

To the

ENGLISH LANGUAGE,

Where-in are Collected

SEVERAL DIALOGUES,

Letters and Bills of Exchange.

't Tweede Deel van

WM. SEWEL'S
WEGWYZER

Tot de

ENGELSCH TAAI,

Behelzende nodige

SAMENSPRAKEN;

Brieven en Wiffelbrieven.

A morning Salutation
between A. B. and
B. D.

Een Morgen-groetenis-
se tusschen A. B. ende
B. D.

I Wish you good mor-
row, Sir.

I K wensch U. een
goeden morgen

Heer.
A

And

2 De Engelsche en Nederduitsche

*And to you likewise,
Sir, a good morrow,
and a good year.*

Good morrow, Neighbour.

I thank you, my loving Neighbour.

I wish you a good day, Master B.

And to you also, Mr. A.

A good, and a merry day to you.

Sir, I very humbly thank you.

Sir, How do you do this morning.

Sir, ready to do you any service.

Sir, how go's it with your health this morning time?

Sir, very well, at your service.

Let this be a prosperous day to you, Sir.

Ende u van gelyke, myn Heer, een goeden morgen, ende een goed jaar.

Goeden morgen, Buurman.

Ik bedank U myn lieve naaften (gebuur).

Ik wensch u een goeden dag, Meeſter B.

En u ook, Mr. A.

Een goede, ende een blyde dag zy UE.

Myn Heer, Ik bedanke U, zeer ootmoedelyk.

Myn Heer, hoe vaart gy dezen ochtent?

Myn Heer, bereid om UE. eenigen dienst te doen.

Myn Heer, hoe gaat het met uw gezondheid in dezen ochtentstond?

Myn Heer, zeer wel, tot uwen dienst.

U moet dezen dag, (Myn Heer) een voorſpoedige dag zyn.

My

SAMENS PRAAKEN.

My dear friend, & that it might not go ill with you also!

How have you rested this night?

Well, blessed be God.

Sir, what do you up so early this morning abroad in this cold weather, I pray you?

How, (why) is it not time to be up? and as concerning the weather, it is temperate, and tolerable.

For what do you rise so soon?

To rise early (or be times) a mornings, is the most wholesom thing of all the World.

A Farewel at the Evening-time, between G and H.

W *hat a Clock is it, Sir?*

Och dat 't ook met UE. niet en mogt qualyk gaan! myn waarde vriend.

Hoe hebt gy van dezen nacht gerust?

Wel, Godt lof.

Myn Heer, wat maakt UE. dezen morgenstond zoo vroeg op; buiten in dit koud weder, ik bid u?

Hoe, is 't niet tyd op te zyn? ende wat het weder belangt, 't is tamelyk, ende verdraaglyk.

Waarom staat gy zo vroeg op?

's Morgens (of 's ochtens) vroeg op te staan is 't aldergezondste ding van de gantsche Wêreld.

Een Scheidinge in den Avondstondt, tusſchen G. ende H.

H *oe laat is 't (hoe veel heeft de Klok) myn Heer?*

A 2 *What*

4 De Engelsche en Nederduitsche

What time a night is it? (or what hour of the night may it be?)

What a Clock is it now Sir?

It is ten a Clock, it is near ten, it hath struck ten, it is almost ten a Clock, it is about ten a Clock, Sir.

I knew it not, I suppose it is not so late; we think it cannot be so late.

With your favour, but it is, it is verily, it is so indeed, it is truly Sir, I have heard it strike.

Sir, what hour is 't that strikes? do you know it?

Eleven, Sir, it is Eleven a Clock.

Sir, what a Clock

Wat uur in (ofte van) der nacht is 't?

Myn Heer, wat uur is het nu?

Het is tien uren (ofte de Klok heeft tien) het is by tien, het heeft tien geslagen, het is byna tien uren, het is omtrent tien uren, myn Heer.

Ik en wist 't niet, ik meen dat 't zo laat niet is, my dunkt dat het zo laat niet wezen kan.

Behoudens uw gunste, het is toch, het is immers, het is in der daad alzo, het is waarlyk (waarachtig) myn Heer, ik heb 't hooren slaan.

Myn Heer, weet gy hoe laat het is, dat daar slaat.

Elf, myn Heer, het is elf uren.

Myn Heer, wat uur

may

SAMENSPRAAKEN. 5

may it be? I pray.

Sir, it cannot fail but it must be Eleven.

Then it is time to go to bed: it is high time then to go sleep: we will then go to sleep: we must break off our discourse, and then depart, and go to our rest.

I am not drowsy: I have at present no need of rest: I am not sleepy, I am wholly awake still.

But I am very drowsy, my eye-lids are heavy of sleep (or taken with sleep) rest is very needful for me (or I have great need of rest) I am very sleepy: I cannot hold my eyes open any longer; I bid you therefore good night, Sir.

mag 't dog wezen? bid ik?

Myn Heer, het en kan niet mankeeren, maar het moet elf zyn.

Dan is het tyd te bedde te gaan, het is dan hoog-tyd te gaan slapen: wy zullen dan gaan slapen: wy moeten van ons praatjen atbreeken, ende na onze ruste gaan.

Ik ben niet vakerig: ik heb rechtevoort geen rust van doen: Ik ben niet slaperig: Ik ben nog heel wakker.

Maar ik ben dog heel vakerig, myn oog-leeden zyn al met vaak bevangen, rust is my zeer noodig (ofte Ik hebbe ruste zeer noodig van doen) Ik ben zeer slaperig: Ik en kan myn oogenniet langer open houden; Ik zeg UE. goeda nacht, myn Heer.

6 De Engelsche en Nederduitſche

Go to ſleep then, and God keep you. I wiſh you a good night, let this night be beneficial unto you, I wiſh this night might be ſalubrious to you, I wiſh from my heart, that you may ſleep ſoundly (or without incumbrance) this whole night.

To learn how to buy, and ſell.

Good morrow, Sir, and your Company.

And you likewise, Miſtriſs.

What do you here in the cold ſo ſoon, have you been long here?

About an hour.

Have you ſold any thing to day?

What ſhould I have ſold already? I have

Gaa dan ſlapen, ende God bewaare UE. Ik wenſche UE. eenen goeden nacht, laat deze nacht UE. voordelig zyn, ik wenſch dat deze nacht UE. mag heilzaam (gezond) zyn: Ik wenſch van herten, dat gy onbezorgd (of te onbekommerd) deeze gehele nacht door moogt ſlapen.

Om te leeren koopen, ende verkoopen.

Goeden morgen, Heer, ende uw gezelfchap.

Ende u ook, Juffrouw.

Wat maakt gy hier zo vroeg in de koude, hebje hier lang geweeft?

Omtrent een uur.

Hebt gy van daag wat verkoft?

Wat zoude ik alreeds verkoft hebben?

not

SAMENSPRAAKEN. 7

not ſo much as taken handſel.

Nor I.

Be of good courage, God will ſend us ſome Chapmen, or Merchants, I hope.

I hope ſo too, there come's one, he will come hither.

Sir, what lack you, have I any thing of your ſervice. Come hither, doth it pleaſe you to buy ſomthing? look and ſee, If I have not that likes you, that ſerves your (turn.)

Walk in, I have here good Cloth good Linnen of all ſorts, and of all prices, goods Silks Camblet, Damask, Velvet:

I have good Fleſh, good Fiſh, and good Herrings: Here is good Butter, and alſo good Cheeſe, Edams en Tergow's.

ik en heb zo veel niet als handgift ontfangen. Noch ik.

Zyt goeds moeds, ik verhoop dat God ons eenige Kalanten, of Kooplui zenden zal.

Ik hoop 't ook, daar komt 'er een, hy zal hier komen.

Myn Heer, wat ontbreekt u, heb ik iets van uwen dienſt, kom hier, belieft gy iets te koopen, aanſchou ende zie, of ik niet en heb dat u aanſtaat, dat u dient.

Trec binnen, ik hebbe hier goed Laken, goed Lynwaat van allerlei zoorten, en van alle pryzen, goede Zyde, Lakenen, Kamelot, Damait, Fluweel:

Ik heb goed Vlees, goede Vis, en goede Haring: Hier is goede Boter, ende goede Kaas, Edamsche en Tergouſche.

A 4 W.H

8 De Engelsche en Nederduitsche

Will you buy a good Spanish Leather, or Sattin Cap? a good Hat; or good Books in French, English, Low-dutch, Latin, or in Italian? or desire you a writing Book? buy somewhat, look what will serve you, and what may be for your turn, I will give you good cheap; ask for what you please, I'll let you see it, the sight shall cost you nothing, but your own pains.

How much shall I pay for th'ell of this Cloth?

You shall pay five Shillings for it.

How much must an Ell of this piece of Linen cost me?

It shall cost you a dollar.

How much the pound of this Cheese?

The pound I rate at

Wilje een goede Spaans Leere, ofte Sattyne Muts koopen? een goeden Hoed, of Kattoor, of goede Boeken in 't Frans, Engels, Nederduits, Latyn, of Italiaans? ofte wilje een Schryfboek? koopt doch wat, beziet wat u dient, ende wat u gerieven mag, ik zal u goeden koop geven: vraag maar wat u belieft, ik zal 't UE. laten zien, 't gezicht en zal u niets kosten, dan uw eigen moeite.

Hoe veel zal ik voor de Elle van dit Laken betalen?

Gy zult'er vyf schellingen voor betalen.

Hoe veel moet my een elle van dit stuk Lynwaat kosten?

Het zal u eenen daalder kosten.

Hoe veel geld het pond van deze Kaas?

Het pond geld, ofte

two

SAMENSPRAAKEN.

two pence half penny.

What costs the can of this Wine?

The can must yield five shivers.

How much do you rate the piece at?

I rate it at seven guilders, and ten shivers, at a word.

What shall I give for that? but do not overprice it to me, I pray.

Not I surely: I will not overrate it you, I'll tell it you at a word, you shall pay for it twenty and seven shivers, and a half; if it please you, that's not dear.

It is a great deal too much.

In sooth it is not; how much do you bid me? bid something: I will not give it you for that which you proffer

waardeere ik op twee en een halve stuiver.

Wat geldt de kan van deze Wyn?

De kan moet vyf stuivers gelden

Hoe veel loofje 't stuk?

Ik waardeer 't, met een woord, zeven gulden tien stuivers.

Wat zal ik daar voor geven? maar en overloovet my doch niet, bid ik.

Neen ik zeecker: Ik en zal u niet overlooven, ik zal 't u met een woord zeggen, gy zult'er voor betaalen zeven-en-twintig stuivers, ende een halve, als 't u belieft, dat is immers niet duur.

Het is veel te veel.

Voorwaar 't en is niet; hoe veel bied gy my? bied war: Ik en zal 't u niet geven voor 't geene gy my

A 5 me,

10 De Engelsche en Nederduitsche

me, bid me something.

What should I bid upon that?

You have set it me at too high a price.

I have not: but it is not said, that I will not sell it for less, when I have rated it at: tell me what you will give for it.

I will give twenty and two stivers for it, and not a doit more.

For that price it is not to be sold, you proffer me less, you bid me too little; I have some here, which I can sell you for that price: but it is not so good, no not to be compared with it, it does not come near it by a good way, I will shew it you, look, this I will sell you for less price; but the least price is not always good to be sought: can you do

bied, bied my wat. Wat zoude ik daar op bieden?

Gy hebr 't my al te hoog geloofd.

Ik heb niet: maar 't is niet gezeid, dat ik 't niet voor minder verkoopen en zal, als ik 't wel gewaardeert heb: zeg my wat gy 'er voor geven wilt.

Ik zal 'er twee-entwintig stuivers voor geven, en niet een duit meer.

Voor dien prys en is 't niet te koop, gy biedt my verlies, gy bied my al te weinig, Ik heb hier wel wat, dat Ik u voor dien prys verkoopen kan, maar 't en is zo goed niet, neen niet daar by te vergelyken, het en genaakt 'er niet by een goet stuk weegs: Ik zal 't u toonen; Ziet, dit wil ik u wel verkoopen om minder prys; doch de

better

SAMENSPRAAKEN. 11

better than buy that which is good? If you were my Brother, I could not give you a better.

Will you take my money?

Not so.

I shall give yet two stivers, and a half more.

I cannot: I should still be a loser: I let it you as near as I may, I have set you the lowest, and uttermost price: what should one make many words about it.

I may give no more.

Well, God guide you: go, and try else where: if you can buy cheaper you shall have it for a stiver: you can get it nowhere for the price you bid me, and

minste prys en is niet altyd goed gezogt: kan je beter doen dan te koopen 't gene dat goet is? alwaar je myn Broeder, ik en zoude u geen beter kunnen geven.

Wilt gy myn geld aanneemen.

Zo niet.

Ik zal u noch twee en een halve stuiver meer geeven.

Ik kan niet: Ik zoud 'er noch aan verliezen: Ik verlaat het u zo deun als ik mag, ik hebbe u de laagste, en de uitterste prys gesteld, wat zoud men daar veele woorden om maken?

Ik en mag niet meer geeven.

Wel, God geleide u: gaa, ende onderzoek ergens op een ander: zoo je beter koop kunt koopen, gy zult 't voor eenen stuiver hebben: gy

A 6

such

such ware; I am able to sell it as cheap as any other man, as any in the City, but I will not sell it to loss; I offer it yo' u very near for the same price, that it hath cost me, I must gain something, I sit not here to gain nothing, if I can shift it; for I must live by it, you know well enough that every thing is very dear, the one must needs follow the other. If you please to give me the twenty and six stivers, you shall have it, otherwise I cannot help you; you fall too hard for me to deal with.

kund 't nergens bekomen voor de prys die je my biedt, en dat zulke Waar; Ik ben machtig om alzo goeden koop te verkoopen als een ander man, als iemand in de Stad, maar ik en wil 't niet verlies niet verkoopen; Ik verlaat het u byna voor de zelfde prys dat 't my gekost heeft, Ik moet wat winnen, Ik en zit hier niet om niet met al te winnen, zo ik 't helpen kan: want ik moet 'er af leven, gy weet wel genoeg dat alles heel duur is, het een moet noodzakelyk 't ander volgen. Zo 't u belieft my de zes-en-twintig stuivers te geven, gy zult 't hebben, anderszints ik en kan UE. niet helpen, gy valt my al te hard om mede te handelen.

That

That I am. I can gain nothing by you; if every one were as parcimonious as you, I might shut up my shop; for I should not get bread to eat.

It pleasesb you to say so.

It is true indeed.

Now, bear yet a word.

Well, speak somewhat to the purpose.

I will give you the other stiver, and not a mite more; I may bestow no more, I should be chidden.

That were a small matter, I likewise should get and obtain displeasure, if I let it go for less, are you within a stiver? it is a shame that you should vex a woman so long.

Dat ben ik. Voorwaar ik kan aan UE. niet winnen: dat yder een zo deun ware, als gy, ik zoud' myn Winkel moeten toeluiten; want ik en zou geen brood krygen om te eeten.

Het belieft u alzo te zeggen.

't Is in der daad waar.

Nu, hoor nog een woord.

Wel, zegt wat te degen.

Ik zal u de andere stuiver geven, ende niet een zier meer, Ik en mag niet meer besteden, Ik zoude bekeven worden.

Dat ware een kleine zaake, Ik zoude ook onlust behaalen, en verkrygen, zo ik 't om minder liet gaan: komt het u op een stuiver aan? 't is schande dat je een Vrouw

A 7 for

14 De Engelsche en Nederduitsche

for one stiver, what may a stiver or two avail you?

Yea, you say well, here a stiver, and there a stiver, will make two: Well, shall I not have it?

Not for that price, Sir.

Farewell then: I'll go where I shall meet with better usage.

You are welcome: Now, come hither, take it, I may not refuse handsel: It is too cheap.

You will say so: but I say, it is too dear, you have beguiled, and defrauded me, you have over sold it me.

I release you of it, if you find your self aggrieved (or malcontent.)

om een stuiver zo lange tempteert, wat mag u een stuiver of twee baten?

Ja, gy zegt wel, een stuiver hier, ende een stuiver daar, maken wel twee: wel aan, zal Ik 't niet hebben?

Voor dien prys niet, Heer.

Adieu dan, Ik wil gaan, alwaar ik beter onthaal ontmoeten zal.

Gy zyt welkom: Nu, komt hier, neemt het, Ik en mag geen hand gift ontzeggen: 't is al te goed koop.

Dat wil je zeggen: maar ik zeg, 't is al te duur, gy hebt my bedroogen, ende misleid, gy hebt my bekoft.

Ik scheld het u quyt, is 't zake datje u zelve ongenoeft bevind.

That

SAMENSPRAAKEN. 15

That would be a shame for me, to do so; hold, there is your money; how much must you have?

You know that well enough, fifteen pounds, and ten shillings: is it not so, is it not right?

Well, see there, and give me ten stivers back again.

I have no small money, for how much do you give me this?

For eight shillings, and six groats.

I will not take it at that price, it is not worth so much, you rate it too high.

But it is, ask somebody else, I pray.

Give me other money, I should not be able to put this off.

You may sufficiently well, I will make it

Alzo te doen zoude my een schandelyk zyn, hou, daar is u geld: hoe veel moegt gy hebben?

Dat weet gy wel genoeg, vyftien ponden, ende tien schellingen: is 't niet alzo, is 't niet te dege?

Wel, zie daar, ende geeft my tien stuivers weêrom.

Ik en heb geen kleingeld, voor hoe veel geeft gy my dit?

Voor acht schellingen, ende zes groot.

Voor dien prys en wil ik 't niet ontfangen, 't en is zo veel niet waart, gy schat het al te hoog.

't Is doch, vraagt 't liever yemant anders.

Geef my ander geld, Ik en zoud' dit niet kunnen uitgeven.

Gy moogt wel genoegzaamelyk, Ik wil

good

good, if it do not go: if you cannot put it away, bring it me again, and I will give you other money: bold, there is an other for to please you.

I am now content: will you have it carryed? I will cause it to be carryed for you, thou Boy, take this, go with the Gentleman.

It is needless, I can carry it my self: farewell, Mistriss.

I thank you heartily, my friend, when you have need of any thing, I will afford you as good a penny-worth as any man, as well without as with money; come when you please, and make a tryal of it, come boldly.

’t goet doen, zo’t niet en gaat: als je’t niet en kund weg schikken, brengt ’t my wederom, ende ik zal u ander geld geeven: houd daar is een ander stuk, om u te vreden te stellen.

Nu ben ik te vrede: wilt gy ’t gedragen hebben, Ik zal’t voor u doen dragen; Jongen! neem dit, ende ga met den Edelman, of Heer.

’t Is niet van noode, ik kan’t zelf wel dragen: vaarwel Juffrouw.

Ik heb U. her-telyk te bedanken, myn vriend: als gy iets van doen hebt, kom wederom by my, Ik zal U. zo goeden koop geven, als eenig mensch, zo wel zonder als met geld, kom wanneer gy be-lieft, ende bezoek het, Well,

Well, Mistriss, I will do it very freely, and willingly: Now, God be with you. Many thanks to you, Sir.

A Dialogue between a Merchant and his Servants.

Mr. **S**Ufanna, where are the Boys.

S. Sir, they are not up yet.

Mr. What a shame is that? go waken them.

S. See there comes Abraham from above.

Mr. It is troublesome for you to get out of the bed.

Ab. My Master forgive it me.

Mr. Go open the shop.

Ab. I am going.

Mr. How comes it

kom stoutelyk. Wel, Juffrouw, Ik zal’t zaer vrypostiglyk, ende geern doen. Nu, God zy met U. Grooten dank, myn Heer.

Een *Samenspraak* tusschen een Koopman en zyne Dienaren.

Mr. **S**Ufanna, waar zyn de Jongens.

S. Myn Heer, zy zyn noch niet op.

Mr. Wat schande is dat? ga maak hun wakker.

S. Siet daar komt Abraham van boven.

Mr. Het valt u wel moeijelyk uit het bed te komen.

Ab. Meefter ver-geef het my.

Mr. Gaa doe de winkel open.

Ab. Ik ga.

Mr. Hoe komt het *that*

that your Comrades do not get up? dat u Makkers niet opstaan?

Ab. They shall come presently. *Ab.* Zy zullen terstond komen.

Mr. As soon as you have opened the shop, write out the Account for Master T. S. *Mr.* Zo ras als gy de winkel hebt open gedaan, schryf de Reekening uit voor Myn Heer T. S.

Ab. I shall do it Sir. *Ab.* Ik zal het doen myn Heer.

Mr. I am going in. *Mr.* Ik ga binnen.

Ab. Ha Benjamin are you there? *Ab.* Ho Benjamin zyt gy daar?

B. What said the Master to you? *B.* Wat zeide de Meeſter tegens u?

Ab. He was troubled that we slept so long. *Ab.* Hy was moejelyk dat wy zo lang ſliepen.

B. It is yet time enough to have a bad day. *B.* Het is nog vroeg genoeg om een quaden dag te hebben.

Ab. That is true. *Ab.* Dat is waar.

B. Cornelius is yet a sleep. *B.* Cornelius ſlaapt noch.

Ab. If the Master doth not find him in the shop, he will be very angry. *Ab.* Indien de Meeſter hem niet in de winkel vind, zal hy zeer quaad zyn.

B. I shall go and call him. *B.* Ik zal hem gaan roepen.

Ab.

Ab. That is good. *Ab.* Dat is goed.

B. Cornelius will you sleep the whole day. *B.* Cornelius wilt gy den heelen dag ſlapen?

Cor. Not I, go down, I shall immediately follow you. *Cor.* Ik niet, gaa beneden, ik zal u terſtont volgen.

B. Make haste then. *B.* Haaft u dan.

Mr. Do you hear, youth, I will that you get up every morning at six of the clock: Go see whether the Post be come. *Mr.* Hoort gy, jongen, ik wil dat gy alle morgen te zes uren opstaat: Gaat zien of de Poſt aan gekomen is.

Cor. Very well, Master, I do go. *Cor.* Zeer wel, Meeſter, ik ga.

Mr. And you Benjamin lay me those Merchandises together. *Mr.* En gy Benjamin ſchik my die Koopmanſchappen te zamen.

B. Must we let these bales stand there? *B.* Moet men die balen daar laten ſtaan?

Mr. No draw them unto that corner. *Mr.* Neen: trek ze in dien hoek.

B. And alle those packs? *B.* En alle die pakken?

Mr. You must bring them into the Warehouse. *Mr.* Gy moet die in 't Pakhuis brengen.

Ab. Master, there is the account which you demand. *Ab.* Meeſter, daar is de reekening die gy eifcht.

Mr.

Mr. You must go and carry it.

Ab. At what hour?

Mr. Betwixt nine and ten; and ask whether he would that we should bring him any goods from the Franckforts Misse (or Fair?)

Ab. I shall do it.

Mr. Benjamin go not out of the shop: I must go out.

Mistris N.N. Is the Master within?

Ben. No, Madam, he is gone out: do you please to have any thing?

Mrs. I would have a fine piece of striped Taffety?

B. Madam, have you a mind to this?

Mrs. Have you none of another colour?

B. Of what colour you please; what do you say of this?

Mrs. This is better:

Mr. Gy moet die gaan brengen.

Ab. Op wat uur?

Mr. Tusschen negen en tien: en vraagt hem of hy wilde dat men hem eenig goed van de Frankfortse Misse zoude brengen.

Ab. Ik zal het doen.

Mr. Benjamin gaa niet uit de winkel: Ik moet uitgaan.

Meester N. N. Is de Meester in?

Ben. Neen, Juffrouw, hy is uitgegaan, belieft u iet te hebben?

Juf. Ik zoude wel een mooi stuk gestreept Taffetas willen hebben.

B. Meijuffer, hebt gy hier zin in?

Juf. Hebt gy geen van een ander colour?

B. Van wat verw dat het u belieft; wat zegt gy van dit?

Juf. Dit is beter:

but

but how shall we do concerning the price?

B. Madam, it is of five guilders the ell.

Mrs. I can get it cheaper at another place.

B. That is the price at a word, you can not any where get it cheaper.

Mrs. How many ells are there in that piece?

B. Just twenty five.

Mrs. To how much doth that amount in all?

B. To an hundred and five and twenty guilders.

Mrs. There is your money, send it home by the porter.

B. Very well, Madam, I thank you for your money; when you have need of any things, we shall give you them cheap.

Mrs. Farewell, a good day to you,

maar hoe zullen wy het stellen nopende de prys?

B. Meijuffer, het is van vyf gulden de el.

Juf. Ik kan dat op een ander beter koop krygen.

B. Dat it de prys met een woord; gy kund het nergens beter koop krygen.

Juf. Hoe veel ellen is'er aan dat stuk?

B. Net vyf en twintig.

Juf. Hoe veel be- loopt het alles?

B. Hondert en vyf- en-twintig gulden.

Juf. Daar is uw geld, zend het met de kruyer t'huis.

B. Zeer wel, Juffrouw, ik bedank uw voor uw geld, als gy wat van doen hebt, wy zullen u dat goed koop geven.

Juf. Waar wel, goeden dag.

B.

22 De Engelsche en Nederduitfche

B. *Madam, I am your Servant.*

Cor. *Is the Master gone out?*

B. *Long fince.*

Cor. *The Post is not come.*

B. *Will you stay a little in the fhop? I'll go to get my breakfast.*

Cor. *I shall keep the fhop fo long.*

B. *Go you now; I fball well attend the fhop.*

Cor. *Have you got your breakfast fo soon?*

B. *I do not make fo great a do.*

Cor. *Are there any letters to be written out?*

B. *That you must fee before the Master comes home.*

Cor. *Ha! here is much work for me.*

B. *What letters are there?*

Cor. *Spanifh Letters.*

B. *Mejuffer, ik ben u Dienaar.*

Cor. *Is de Meefter uitgegaan?*

B. *Al over lang.*

Cor. *De Post is niet gekomen.*

B. *Wilt gy wat in de winkel blyven? ik ga myn ontbyt neemen.*

Cor. *Ik zal zo lang wel op de winkel paffen.*

B. *Gaat gy nu; ik zal de winkel wel waarneemen.*

Cor. *Hebt gy zo ras ontbeeten.*

B. *Ik maak zoo veel omflag niet.*

Cor. *Zyn 'er brieven uit te fchryven?*

B. *Dat moet gy zien, eer de Meefter te huis komt,*

Cor. *Ho! hier is veel werk voor my.*

B. *Wat voor brieven zyn 'er?*

Cor. *Spaanfe brieven.*

B. *You*

SAMENSPRAAKEN. 23

B. *You must work.*

Cor. *We have never one hour leasurable time.*

B. *We must have patience as long as we are Apprentices.*

Cor. *That is our only hope, that we fball once become Masters alfo.*

B. *Look, there cometh the Master.*

Mr. *Is Abr. not come home yet?*

Cor. *No.*

Mr. *Do you know where Master S. L. dwelleth?*

Cor. *Yes.*

Mr. *Carry him this bag of Duckatons, and caufe it to be told over before you.*

Cor. *I fball do fo.*

Mr. *What a clock is it, Benjamin?*

B. *Master, I believe that it is about noon.*

B. *Gy moet arbeiden.*

Cor. *Wy hebben nooit een uur leedige tyd.*

B. *Wy moeten geduld hebben zo lang als wy knechts zyn.*

Cor. *Dat is onze eenige hoop, dat wy ook eens Meefters zullen worden.*

B. *Ziet, daar komt de Meefter.*

Mr. *Is Abr. noch niet t'huis gekomen?*

Cor. *Neen.*

Mr. *Weet gy waar myn Heer S. L. woont?*

Cor. *Ja.*

Mr. *Brengt hem dit zakje met Ducatons, en doet het voor u overtelen.*

B. *Ik zal zo doen.*

Mr. *Hoe laat is het Benjamin?*

B. *Meefter, ik geloof dat het ontrent middag is.*

Mr.

24 De Engelsche en Nederduitfche

Mr. *I must go to the Exchange; hath any body been here?*
 B. *A Gentlewoman hath been here to buy a piece of striped Taffety.*
 Mr. *What Gentlewoman was she?*
 B. *She dwelleth next to Mr. J. W.*
 Mr. *I do well know who it is. I go to the Exchange; send Abr. to me if he cometh presently.*
 B. *I shall do it.*
 B. *You are no sooner come in, Abraham, but must go out again.*
 Ab. *For what?*
 B. *To go and find the Master upon the Exchange.*
 Ab. *Then I shall have not a moments time to eat a mouthfull.*
 B. *It is too late to take a breakfast, you shall have the better dinner: make haste.*

Mr. *Ik moet na de Beurs gaan; is hier iemand geweest?*
 B. *Een Juffer heeft hier een stuk gestreepte Taffetaswezen kopen.*
 Mr. *Wat was zy voor een Juffer?*
 B. *Zy woont naast den Heer J. W.*
 Mr. *Ik weet wel wie het is. Ik ga na de Beurs. Zend my Abr. indien hy haast komt.*
 B. *Ik zal het doen.*
 B. *Abraham, gy zyt zoo dra niet ingekomen, of moet weder uitgaan.*
 Ab. *Waarom?*
 B. *Om de Meeſter op de Beurs te gaan vinden.*
 Ab. *Dan zal ik niet een oogenblik tyd hebben om een mond vol te eten.*
 B. *Het is te laat om te ontbyten, gy zult te beter middagmaal houden: haast u.*

Ab.

SAMENSPRAAKEN.

Ab. *I go.*
 B. *Do you come so soon again from the Exchange?*
 Ab. *Truly yes.*
 B. *Have you seen the Master?*
 Ab. *Yes, the Exchange is almost done.*
 B. *The Master shall then soon come back.*

Ab. *I believe so.*
 B. *So much the less shall we stay for dinner.*
 Ab. *Yes, if dinner be ready.*
 B. *Is not the Mistress got up.*
 A. *Do you not know that she is something sickly?*
 B. *That happeneth oftner.*
 A. *Where have you been this whole morning?*
 B. *That Mr. N. made me stay two hours.*

Ab. *Ik ga.*
 B. *Komt gy zoo ras weder van de Beurs?*
 Ab. *Zeker ja.*
 B. *Hebt gy de Meeſter gezien?*
 Ab. *Ja, de Beurs is ſchier af.*
 B. *De Meeſter zal dan wel haast weder komen.*
 Ab. *Ik geloof ja.*
 B. *Dies te minder zullen wy wachten met te eten.*
 Ab. *Ja, indien het eten gereed is.*
 B. *Is de Juffrouw niet opgeſtaan?*
 A. *Weet gy niet dat zy wat zickelyk is?*
 B. *Dat gebeurt wel meer.*
 A. *Waar hebt gy dezen heelen morgen geweest?*
 B. *Die Heer N. heeft my twee uren doen wachten.*

B. A.

26 De Engelsche en Nederduitfche

- A. *That is very tedious.*
 B. *I shall not come there again in a long time.*
 A. *How do you know that?*
 B. *It is because my things are made off with him.*
 A. *Has he given you money?*
 B. *Did you not see that I brought it in with me?*
 A. *That is well.*
 B. *It strikes there one of the clock.*
 Ab. *I should be willing that we should eat.*
 B. *The Master doth not come so soon as I thought for.*
 A. *Look there, he comes.*
 Mr. *Boys, is the dinner ready.*
 Ab. *Master, I go to ask the Maid.*
 Yes Mr. *it is ready*
- A. *Dat is zeer verdrietig.*
 B. *Ik zal in lang daar niet weder komen.*
 A. *Hoe weet gy dat?*
 B. *Het is om dat myn zaken met hem afgedaan zyn?*
 A. *Heeft hy u geld gegeven?*
 B. *Hebt gy niet gezien dat ik het mede bragt?*
 A. *Dat gaat wel.*
 B. *Het slaat daar een uur.*
 A. *Ik zoude wel willen dat wy al aten.*
 B. *De Meester komt zo ras niet als ik gedacht hadde.*
 A. *Ziet daar komt hy.*
 Mr. *Jongens, is het eeten gereed?*
 Ab. *Meeſter, ik ga het de Meid vraagen.*
 Ja Mr. *het is vaerdig.*
 Mr.

SAMENSPRAAKEN. 27

- Mr. *Is my Wife dressed?*
 B. *Yes, Maſter.*
 Mr. *Let us go to dinner. Is Cor. not come yet?*
 Ab. *No: but I believe that he shall be soon here.*
 Mr. *Have you laid all those Accounts in order?*
 B. *Yes.*
 Mr. *That is well.*
- Here follows more Conferences of diverse matters.
- W *Which is the use of Feeling?*
 To distinguish the hot from the cold, the moist from the dry, the hard from the soft; the smooth from the rough, and the heavy from the light.
- W *Which is that of the Taste?*
 To distinguish the
- Mr. *Is myn Vrouw gekleed?*
 B. *Ja, Meeſter.*
 Mr. *Laat ons gaan eeten. Is Cor. noch niet gekomen?*
 Ab. *Neen hy: maar ik geloof dat hy haast hier zal zyn.*
 Mr. *Hebt gy alle die Reekeningen in order gelegd?*
 B. *Ja.*
 Mr. *Dat is wel.*
- Hier volgen meer i' Samen-spraaken van verscheide zaken.
- W *Welk is'tgebruik van't Gevoel?*
 Te onderscheiden het heete van't koude, het vochtige van't drooge, het harde van het weeke, het gladde van het ruuwe, en het zware van het ligte.
- W *Welk is dat van de Smaak?*
 Te onderscheiden
- B 2 *sweet*

sweet from the salt, the sour from the bitter, the unripe from the ripe, the savourless, or that which hath no taste, from the sharp.

Which is the use of Smelling?

To smell (and so distinguish) the raw from the roasted, the fresh from the stinking.

What is the use of Hearing?

To judge of the sound, the noise, the voice, the cry, and of silence.

Which is the use of the Sight?

To distinguish the colours (or things dyed) the white, the black, the brown, the blew, the violet, the green, the red, and all other colours.

Where is it that the three inward Senses are placed?

In the brains.

het zoete van het zoete, het zuure van het bittere, het onrype van het rype, het smake-looze van het scherpe.

Welk is 't gebruik van de Reuk?

Te ruiken het rauwe van 't gebraden, het versche van het stinkende.

Wat is 't gebruik van 't Gehoor?

Te oordeelen van 't geluit, het gerucht, destem, 't geschreeuw, en van het stilzwygen.

Welk is 't gebruik van 't Gezicht?

Te onderscheiden de verwen, het wit, het zwart, het bruin, het graauwe, het blaau, het violet, het groen, het rood, en alle andere coleuren.

Waar is 't dat de drie innerlyke Zinnen gezeten zyn?

In de hersenen.

Which

Which is the Common Sense?

That which assumeth the image of a thing seen, heard, felt, smelled and tasted, and being possessed (or exercised) by the damps of sleep, leaveth us in an insensibleness.

Which is the Sense of the Imagination?

That which judgeth of the difference of things, and makes the thoughts.

Which is the Sense of Memory?

That which putteth up the images of the things, on which we will think.

What is the difference of the operations of waking and sleeping?

That drieth the brains, and this moisteneth them.

What betokeneth the yawning?

Welk is de gemeene Zin?

Die het beeld aanneemt van een geziene, gehoorde, gevoelde, gerookte en gesmaakte zaak, en die door de dampen des slaaps bezeten zynde ons in de ongevoeligheid laat.

Welk is de zin van de Inbeeldinge?

Die van 't verschil der dingen oordeelt, en de gedagten maakt.

Welk is de zin van de Geheugenisse?

Die de beeltenissen der dingen opsluit, aan welke wy willen gedenken.

Wat is het onderscheid der werkingen van het waken en het slapen?

Dat droogt de hersenen, en dit bevochtigt die.

Wat beteekent het geeuwen?

Desire to sleep.
 En bet ronken?
 Een goede of vaste
 slaap.

And the snoring?
 Een goede of vaste
 slaap.

*A true or sound
 sleeping?*
 Wanneer is 't dat
 men honger en dorst
 heeft?

*When is it that men
 have hunger and
 thirst?*
 Als de Maag ledig
 is.

*When the stomach is
 empty.*
 Waar van komt het
 dat men den hik heeft,
 en rifpt?

*From whence is it that
 men have the hicket (or
 hik up,) and do rifp?*
 Van dat de Maag
 vol is.

*From that the sto-
 mach is full.*
 En de walging, of
 braakzucht.

*And the loathing,
 nauseating, or desire
 to vomit?*
 Van dat die rauw
 en onmagtig iste ver-
 teeren.

*Because that it is raw
 and unable to digest.*
 Wat beteekent de
 bleekheid in 't Aange-
 zicht?

*What doth paleness
 in the face betoken?*
 Een quade gesteld-
 heid, en een zwakke
 gezondheid.

*An evil constitution,
 and a weak state of
 health.*
 En de slapheid of
 zwakheid in de leden?

*And faintness, or
 loofness of Joints?*
 Een afgematte ge-
 zondheid.

*A worn or tired out
 state of health.*
 Welk is de oorzaak
 van Tantpyn? *The*

*What is the cause of
 toothach?*

*The rotteness, of the
 gums.*
 De verrottinge van
 het tand-vlees.

*What is it that pra-
 signifyeth (or foresheweth)
 blindness?*
 Wat is het voor-
 teeken van de blind-
 heid?

*The running of the
 eyes.*
 Het loopen der oo-
 gen.

*And that of deaf-
 ness?*
 En dat van de doof-
 heid?

*The noise of (or in)
 the ears.*
 Het ruiffen der oo-
 ren.

What is the Rheum?
 Wat is de snuf ofte
 zinkinge?

*The flowing down or
 distillation of moisture.*
 Het af-vloeyen van
 vochtigheid.

*And the Asthma or
 shortwindedness?*
 En de Aamborstig-
 heid?

*It is the difficulty of
 drawing the breath.*
 Het is een bezwaart-
 heit van adern te halen.

*What remedy is there
 against the falling
 down of the uvula, or
 the Squinsy, that the
 Almonds of the throat
 (or ears) may not too
 much straiten it?*
 Wat hulpmiddel is
 'er tegen den huig,
 op dat de amandelen
 van de keel die niet te
 zeer benaauwen?

*That is to gargle
 well.*
 Dat is wel te gor-
 gelen.

*What is the Liente-
 ny, or Coeliac Passin?*
 Wat is de rauuwe
 Loop?

It is a loofness or flux
 Het is een afgank
 of
 B. 4.

32 De Engelsche en Nederduitsche

of the belly which comes from indigestion, and rawness, when the food comes away either whole or imperfectly decocted.

And the Diarrhea? It is the simple and common looseness of the belly.

And the bloody flux, or Dysentery?

It is a running out of bloody excrements.

Which is the beginning of the gravel and of the stone?

That is the Difficulty or difficulty of the Urine.

What is the highest remedy against poison?

That is Treacle.

What is the Gout?

It is a flowing (or running) of a sharp humour which torments the joints of the members; and that on the hands is called Cheiragra

die uit raauwigheid komt, wanneer het voedzel of geheel of ten deele niet gekookt afloopt.

En de Buik-loop?
Dat is een gemeene lossen afgang.

En de Roode loop?

Dat is een Bloedgang.

Welk is het begin van het Graveel, en van de Steen?

Dat is de koude pis.

Wat is het hoogste hulpmiddel tegen vergif?

Dat is de Triakel.

Wat is het Flerecyn of Jigt?

Het is een tusschen-vloeyen, van scherpe vochtigheid, die de gewrichten der leeden plaagt, en dat Hand-euvel genoemd word

gra

SAMENSPRAAKEN.

33

gra or hand gout) and that on the foot, the Podagra, or foot-evil.

From whence comes the Dropsy?

From a water that interposeth it self between the skin and flesh.

What is the Epilepsy (or St Johns evil,) and its malady?

That is a sickness that differs little from the Falling sickness.

What is the forerunner of Lameness, the Palsy and Apoplexy?

That is the Cramp and Convulsion.

Nota: Men may not here understand by the foregoing Dialogues, or any other in this Book, that it is intended to make men exact Philosophers or Physicians; but these Conferences are onely brought in, according to the vulgar apprehension, and for

aan de handen, en Voet-euvel aan de voeten.

Waar van komt de Waterzucht?

Van een water dat zich tusschen vel en vleesch zet.

Wat is de St. Jans-euvel, en des zelfs quaal?

Dat is een Ziekte, weinig verschillende van de vallende Ziekte.

Wat is de Voorlooper van de Lamheid en Beroertheid?

Dat is de Kramp en de Stuipeuvel.

Nota. Door de voorgaande t'Samenpraaken, ofte eenig andere in dit Boekje, moeten men niet denken, dat men daar door iemand tot een Filosooph ofte Medicus meent te maken; men brengt deeze Samenpraak maar by, volgens 't

B 5

dis-

34 De Engelsche en Nederduitsche

discourse sake, also most especially for information in the Languages, which is the design of this Book. gemeene begryp der menschen, of om discursshalven, en voornamelyk maar tot onderwyzinge in de Tabellen, 't welk het oogmerk van dit Boek is.

Of the Elements.

Van de Hooft-stoffen.

There are four Elements, which are the four parts of this inferior created world, out of which the whole Universe is made (composed,) to wit, the Fire, the Water, the Air, and the Earth.

Daar zyn vier Hooft-stoffen (ofte Elementen) die de vier deelen dezer onderste geschapene Waereld zyn, waar uit het geheel-Al gemaakt is, te weten, het Vuur, de Lucht, het Water, en de Aarde.

What is the nature of the Fire?

Wat is de aart van het Vuur?

To be very fine (or subtil) but yet very hot, and very light or enlightening.

Zeer fyn te wezen, maar nochtans zeer heet, en lichtende.

And what is that of the Air?

En wat is die van de Lucht?

That is to be thin and transparent, or shining.

Die is dun en doorschynende te wezen.

And that of the Water?

En die des Waters?

To

SAMENSPRAAKEN. 35

To be cold, flowing or fluid, and steeting or running. Koud, vloeiend en vlietend te zyn.

And that of the Earth?

En die van de Aarde?

That is to be very heavy and very fast.

Die is, zeer zwaar en zeer vast te wezen.

Is it then very certain that all the jointly composed bodies are made of these four Elements?

Is het dan zeer zeker dat alle de t'zamen gestelde Lighamen van deze vier Hooft-stoffen gemaakt zyn?

They who busy themselves with opening of things in their first principle; according to the common opinion oblige us to believe it, by their daily experience: notwithstanding that some do call Salt, Sulphur (or Brimstone) Quicksilver (or Mercury) the first principles.

Zy die zich bemoeijen met de dingen, in haar eerste beginzel op te lossen; en na de gemeene opinie, verplichten ons dat te geloven, door hare dagelyke ervarenheid: niet tegenstaande dat zommige Zout, Swavel, en Quikzilver de Eerste Beginzelen noemen.

To what end were the Stars created in the Firmament of Heaven?

Tot wat einde zyn de Gesterten in de vastigheid des Hemels geschapen geworden?

That hath been to enlighten the World,

Dat heeft geweest om de Wereld te ver-

B. 6. diff-

36 De Engelsche en Nederduitsche

dissipating (driving away) the darkneses, and to measure out the successions, or turns of times, continually rowling about.

How many Planets do they reckon?

Seven, the Sun, the Moon, Mercury, Venus, Mars, Jupiter, Saturn.

Has the Moon her increase and decrease?

No, but it seemeth to have so, for that it show's it self so to our eyes, and is placed right over or obliquely against the Sun.

How comes the day-break (or Aurora) and the Evening-tide?

The one by the Setting of the Sun, and th'other by it's Rising.

Which is the cause of the change of Seasons?

lichten, de donkerheden verdryvende, en om de beurten der Tyden af te meten, ge-
duurig omrollende.

Hoe veel Planeten telt men?

Seven, de Son, de Maan, Mercurius, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus.

Heeft de Maan haar aanwassen en afneeming?

Neen, maar zy schynt dat te hebben, na dat zy zig aan onze ooggen vertoont, en recht of van ter zyden tegen de Son is gestelt.

Hoe komen de Dageraad en den Avondstond?

D'eene door het ondergaan van de Son, en d'ander door zyn opgaan.

Welk is de oorzaak van de verandering der Geryden?

That

SAMENSPRAAKEN. 37

That is the Sun; for it makes the Spring, the Summer, the Harvest (or Autumn) and the Winter, according to the places where it comes.

How are the Eclipses made?

By the interposition of a third, and the opposition of two heavenly bodies.

Are there divers sorts of Stars?

There are, the one greater than the other; and experience let's us see every night, that there are severall Wandering Stars, but infinitely more fixed.

A Discourse concerning Bills of Exchange.

M. **L**ook, there are two Bills of Exchange, which we

Dat is de Son, want die maakt de Lente, de Somer, de Herfft, en de Winter, na de plaatzen daar in hy zich vind.

Hoe geschieden de Verduisteringen?

Door tusschen-stelling van een derde, en de tegenstelling van twee Hemelsche lichamen.

Zyn 'er verscheide soorten van Sterren?

Daar zyn 'er, d'eene grooter dan d'ander, en de ondervinding doet ons alle nachten zien, dat 'er verscheiden Dwaal-Sterren, maar oneindig meer vaste zyn.

Een 't Samenspraak nopen de Wissel-Brieven.

M. **Z**ie, daar zyn twee Wissel-Brieven, die men
B 7 *must*

must procure (or get) to be accepted; bring them presently.

K. On whom are they?

M. One is on Master N. and the other on Mr. L.

K. When must we have them?

M. To morrow, that we might be able to advise our Friends whether they be accepted or not.

K. Mr. N. hath given his word for acceptance, but Mr. L. hath refus'd it.

M. Carry it then to a Notary.

K. To whom?

M. To Mr. D. and tell him that he make the protest ready to day, for I must send it away by the Post to morrow.

M. Have you been this morning by Mr. B.

moet doen aanneemen, breng die terstond.

K. Op wien zyn zy?

M. De een is op Myn Heer N. en d'andere op Myn Heer L.

K. Wanneer moeten men die hebben?

M. Morgen, op dat wy bericht konnen geven aan onze Vrienden of zy aangenomen zyn of niet.

K. Myn Heer N. heeft het woord van aanneemen gegeven, maar Myn Heer L. heeft het geweigert.

M. Breng die dan by een Notaris.

K. By wien?

M. By Myn Heer D. en zegt hem dat hy 't protest van dage vervaerdige, want ik moet het morgen met de Post wegzenden.

M. Hebr gy dezen morgen by myn Heer to

to let the Bill be accepted, which we received yesterday night from Antwerp?

K. He hath told me, that he had received no order about it, and that therefore we should stay till the next post.

M. We must keep the Bill therefore till that time, being there is no danger.

M. See there other Bills which are due, carry them to the persons on whom they rest, that they may be written off in Bank; it is now already the fifth day since these bills were due.

K. Mr. R. hath told me that he would write it off this morning without fail.

M. We must give a shilling, to know it,

B. geweest, om de Wisselbrief te doen aanneemen, die wy gister avond van Antwerpen ontfangen?

K. Hy heeft my gezegd, dat hy geen order daar van ontfangers had, en dat men daarom moest wachten tot de naaste Post.

M. Men moet de Brief dan bewaren tot dien tyd, dewyl daar geen gevaar is.

M. Zie daar andere Wisselbrieven die vervallen zyn, breng die aan de Persoonen daar zy ophouden, dat zy in de Bank af geschreeven werden; het is nu al den vyfden dag na 't verval.

K. Myn Heer R. heeft my gezegd dat hy zonder fout van deze morgen die zou afschryven.

M. Men zaleen schelling moeten geven om

for

for fear of losing, and if he hath not done it, we shall be forc'd to protest his bill: Go then to the Bank, see whether he hath writ his Sum upon our account, and in case not, do not fail to cause a protest of his bill to be drawn.

K. Sir, I come to see (enquire) whether the bill of Exchange, I left you yesterday, be good or not.

A. It is good, I shall accept it, come in the afternoon to fetch it again.

B. Sir, Look there is a Bill upon you.

M. Let us see it: as yet I cannot accept it: you may say so to Mr. T.

B. Sir, he hath said

dat te weten, uit vreeze van ons schade te doen, en indien hy dat niet gedaan heeft, zoo zal men zyne brief moete doen protesteeren. Ga dan na de Bank, zie of hy zyne partyen op onze reekening geschreven heeft, en by gebrek van dien, zoo mis niet een protest van zyn brief te doen ligten.

K. Myn Heer, ik kome vernemen of de Wissel-Brief, die ik gisteren u liet, goed is of niet?

A. Zy is goed, ik zal haar aanneemen, komt na de middag die weder haalen.

B. Myn Heer, zie, daar is een Wissel op u.

M. Laat ons die zien: Ik kan die als noch niet aannemen; gy zult dar zeggen aan Myn Heer T.

B. Myn Heer, hy

that he could not stay, and that he hath order to send it back accepted or protested.

M. Wel, tell him that I shall accept it under protest for the honour of the bill, and of him that indors'd it.

K. Let us go to the Exchange, it is already begun.

M. Sir, do you any thing (by Exchange) to Leghorn?

G. Yes.

M. At what rate is the Exchange?

G. At 95.

Have you good bills at that price?

Yes, I have the best of the Exchange.

I shall give 94.

That cannot be: because I can do it at 95, will you give that?

No, I will give no more than 94.

heeft gezegt dat hy niet kan wachten, en dat hy last heeft die weder te zenden aangenomen of geprotesteert.

M. Wel, zeg hem dat ik die zal aannemen onder protest om de eere van den brief; en van die hem op den rug heeft getekent.

K. Laat ons na de Beurs gaan, zy is al begonnen.

M. Myn Heer, doet gy ict by Wissel op Livorno?

G. Ja ik.

M. Tot wat prys is de Wissel?

G. Tot 95.

Hebt gy goede brieven tot die prys?

Ja, ik heb de beste van de Beurs.

Ik zal 94 geven.

Dat kan niet zyn: want ik kan doen tot 95, zult gy dat geven?

Neen, ik wil niet meer dan 94 geven.

Sr.

42 De Engelsche en Nederduitsche

Sr. Will you that I make this party (sum or parcel) at 95?

No.

It is then impossible, for the Exchange rise.

Rise it?

Yes surely, Sir.

That is of no importance; I believe not that you could get more.

If we should give you a fourth (quart) would you do it?

By no means less than I have said.

I shall see, but I see no opportunity to find it; and if I do find it, what sum will you take?

About two or three thousand Crowns.

Sir, I have done (by Exchange) 2000 Crowns.

At what price?

At 96.

Myn Heer, wilt gy dat ik deze partye maake à 95?

Neen.

't Is dan onmogelik, want de Wissel ryft.

Ryft die?

Ja zeker, myn Heer.

Daar is niet aan gelegen; ik geloof niet dat gy meer zoud kunnen krygen.

Indien men u het quart gaf, zoud' gy dat kunnen doen?

Geenzins minder dan ik gezeid heb.

Ik zal zien, maar ik zie geen gelegenheid dat men het zou kunnen vinden: en indien ik het vinde, wat somme zult gy nemen?

Omtrent twee of drie duizend kroonen.

Myn Heer, ik heb 2000 kroonen gedaan.

Tot wat prys?

Tot 96.

That

SAMENSPRAAKEN. 43

That is well; give me the note of it.

Look there it is.

I shall carry it to your house.

Bring it betimes.

At what a clock shall I fetch the bills?

At three or four a clock.

Will you do another sum on Paris?

Yes I have yet about 800 to draw.

Well, will you do it at the same price?

I should have more; for the Exchange rise.

Pardon me, it falleth rather.

Do it then at the same price of the other.

I go to see if I can do it.

That is done. What sum is there?

There shall be about 800, as I have told you.

I shall presently go

and

Dat is wel; geef my het Briefje.

Zie daar is het.

Ik zal 't tot uwewaren brengen.

Breng die vroeg.

Op wat uur zal ik de Wissel-Brieven halen?

Ten drie of vier uuren.

Wilt gy nog een party doen op Parys?

Ja ik heb noch omtrent 800 te trekken.

Wel, wilt gy 't tot de zelfde prys doen?

Ik zou meer moeten hebben, want de Wissel ryft.

Vergeef het my; zy daalt eer.

Doet 't dan totdezelde prys als de andere.

Ik ga zien of ik het doen kan.

Dat is gedaan. Wat Somme is 'er?

Daar zal omtrent 800 wezen, gelyk ik u gezegt heb.

Ik zal het Briefje

and

44 De Engelsche en Nederduitsche

and fetch the note at your house.

I have good bills upon Leghorn at a good price.

I have no more to give.

Sir, you can do that as you think good.

Let us see what price.

It is very high, call you that cheap?

That is low.

Take it at the price of which I told you.

That is done.

To whom must we cause the bills to be paid?

To me, or to my order.

How much will you now give me, and I shall draw in this same party (sum) from Leghorn?

I shall cause that 91 shall be given you.

terstond tot uwent gaan halen.

Ik heb goede brieven op Livorno tot een goede prys.

Ik heb niets meer te geven.

Myn Heer, gy kont dat naar uw goed-dunken doen.

Laat ons zien wat prys.

Het is zeer hoog, noemt gy dat goed koop?

Dat is laag.

Neem het tot de prys die ik u gezeid heb.

Dat is gedaan.

Aan wien moet men de Brieven doen betalen?

Aan my, ofte myn ordre?

Hoe veel zult gy aan my nu geven, en ik zal deze zelfde partye van Livorno in-trekken?

Ik zal u 91 doen geven.

Not

SAMENSPRAAKEN. 45

Not less than 92.

What profits should there be of? Must we

not pay for that double

Brokeridge (or Brokers) money?

There is nothing to do, I will not give more than 91.

Then I shall keep it.

This that follows

shows how we

should ask our ne-

cessary things.

I Pray, give me something for my break-

fast.

Give me a piece of

bread, if you please.

Reach me that white

bread.

Cut me some of that

great brown loaf.

Give me the crust,

give him the crum.

Give us some Bread

and Butter.

I would have stale

bread.

Buy us some whea-

ten bread.

Niet min dan 92.

Wat voordeel zou

daar zyn? Moet men

geen dobbele Make-

laardy-gelden daar van

betalen?

Daar is niets te

doen, ik wil niet meer

dan 91 geven.

Ik zal't dan bewaren.

Dit navolgende toont

hoe wy onze noodige

zaaken eiffchen zou-

den.

IK bid u, geef my

wat voor myn ont-

byt.

Geef my een stuk

brood, zo't u belieft.

Lang my dat witte

brood.

Snyd myn wat van

dat groot bruinbrood.

Geef my de korst,

geef hem de kruim.

Geef ons wat Boter

en Brood.

Ik wou oudbakken

brood hebben.

Koop voor ons wat

Tarwe brood. Let

46 De Engelsche en Nederduitsche

Let me taste the Ry-bread. Laat my het Roggenbrood proeven.
Let me have some meat. Laat my wat spys hebben.
I desire some fiesh. Ik verzoek wat vleesch.
A good dish of stew'd meat. Een goede schotel van gestoofde spys.
A piece of fat beef. Een stukje vet Offe-vlees.
Well salted (or powdered) beef. Wel gezouten (of geprengd) Offe-vlees.
Bring me a little bit of mutton. Breng my een klein beetje Schape-vlees.
I would rather have lean. Ik woude liever mager hebben.
Let me have it either fryed, roasted, boyled (sodden) baked, or broiled. Laat my het hebben 't zy gefruit, gebraden, gekookt, gebakken, of gerooft.
Buy for me a shoulder, a neck, a breast or a leg of Lamb. Koop voor my een schouder, hals, borst of een bout Lams vlees.
Please to help me with a piece of that loin of Veal. Gelieft UE. my te helpen met een stuk van die Kalfs lenden.
A little of the kidney. Een weinig van de nier.
I pray, cut me some of that Venison pasty. Ey lieve, snyd my wat van die Venizoen-pasty voor.

I long

SAMENSPRAAKEN. 47

I long for some of that Appley. Ik verlang na wat van die Appel-taart.
A couple of fresh hen Eggs. Een paar versche Hoender Eyeren.
A Turkey Egg. Een Kalkoens Ey.
Bring me a cup or dish of cold milk. Brengt my een kop ofte kommetje koude Melk.
Reach me a spoon for to eat my boild milk with. Langmy een lepel om myne gekookte Melk daar mede te eeten.
Cut me a piece of old cheese. Snyd my een stuk oude Kaas.
Bring here Pepper, Vinoger, Salt, and a Salled. Brengt hier Peper, Azyn, Zout, en een Salaat.
I love a dish of fish, both Sea- and River-fish. Ik mag gaern een Schotel Vis, beide Zee- en Rivier-Vis.
Boy, make haste, and give me a glass of strong beer, and to this Gentleman a glass of wine. Jongen, rep u, en geef my een glas goed Bier, en een glas Wyn aan dien Heer.
Words of most use Amongst the Merchants. Woorden van 't meeste Gebruik onder de Koophlieden.
To address. **A**ddresseeren (aanschryven).
Agio, Advance of Agio, Koers van 't Banck.

48 De Engelsche en Nederduitche

<i>Bank money.</i>	Bank-geld.
<i>Laborage.</i>	Arbeids-loon.
<i>Commission.</i>	Commissie.
<i>Bills of loading.</i>	Cognossementen.
<i>Costume.</i>	Convoy Geld.
<i>Brokeridge.</i>	Courtage, of Make- laardy.
<i>To Endorse.</i>	Endorseeren.
<i>Invoice.</i>	Facture. Rekening.
<i>Loss or damage in a Ship.</i>	Havery (schade in een Schip).
<i>Bank-money.</i>	Bank-geld.
<i>Exchange.</i>	Wissel.
<i>Cash-money.</i>	Casgeld.
<i>Rechange.</i>	Her-Wissel.
<i>At Sight.</i>	Op Sight.
<i>Usance, one month time to pay.</i>	Ufo, een maand tyd te betalen.
<i>Double usance.</i>	Twee ufo (of maan- den).
<i>Provision.</i>	Provisie.
<i>A Protest.</i>	Een Protest.
<i>Weigh-money.</i>	Waag Geld.
<i>Charges.</i>	Onkosten.
<i>Accepted.</i>	Aangenomen (geac- cepteert).
<i>Leeger.</i>	Grootboek.
<i>The Journal.</i>	Het Journaal.
<i>The Memorial.</i>	Het Memoriaal.
<i>The Counting house.</i>	Het Kantoor.
<i>Account Courant.</i>	Rekening Courant.

Se

SAMENSPPRAAKEN.

49

<i>Seal.</i>	Signet.
<i>Waser.</i>	Ouwel.
<i>Wax.</i>	Wasch.
<i>Pen, Ink and Paper.</i>	Pen, Inkt en Papier.
<i>a Letter.</i>	Een Brief.
<i>The Mail.</i>	De Post.
<i>The Dutch Mail.</i>	De Hollandse Brieven.
<i>A Voyage.</i>	Een Zee-reis.
<i>A Journey.</i>	Een Land-reis
<i>The Coffyhouse.</i>	Het Koffyhuis.
<i>The Newspaper.</i>	De Courant.
<i>Stocks.</i>	De Fondsen.
<i>Bank.</i>	De Bank.
<i>South Sea.</i>	De Zuid-Zee.
<i>East India Comp.</i>	De Oost - Indische Comp.
<i>Bonds.</i>	Obligatien.
<i>The Stocks Fall.</i>	De Fondsen Daalen.
<i>The Stocks Rise.</i>	De Fondten Ryzen.
<i>Insurance.</i>	Assurantie.
<i>The Cornmarket.</i>	De Koornmarkt.
<i>Corn.</i>	Koorn.
<i>Wheat.</i>	Tarw.
<i>Rye.</i>	Rogge.
<i>Barly.</i>	Garst.
<i>Oats.</i>	Haver.
<i>Beans.</i>	Boonen.
<i>Peas.</i>	Erwten.
<i>a Man of War.</i>	Een Oorlogschip.

C

Se

Severall Letters.

Nortwick Octob. 2^o 1705.

MY loving Cousin,
 I have understood that you shall come to be
 stabled with my Master, therefore I let you know
 how you must live here; First, you must get
 up every morning at six a clock, and wash your
 hands and face, then rense your mouth, and
 rub your teeth, and then you must go into your
 chamber and pray; after that, you must come
 into the school, and hear a chapter read, and
 learn your lesson, then you go down again, and
 get for your breakfast a piece of bread and butter,
 and when you have eaten that, go again into
 the school, and say your lesson to the Master, and
 write till twelve a clock, when the Maid calls
 us down to dinner; after dinner you go into the
 school again, and stay till half an hour past five,
 and then you play half an hour, and after that,
 you must come and read a chapter till the supper
 be ready, then half an hour after that, you must
 prepare you for bed. Thus we live here, and I
 let you know this, to inform you there of before
 hand, out of the true love which I bear you,
 as being

Your affectionate Cousin

L. S.

Ho-

Verscheide Brieven.

Noortwyk den 2^o October 1705.

MYn lieve Neef,
 Ik heb verstaan dat gy hier by myn Meester
 in de kost zult komen leggen, zo zal ik u la-
 ten weten hoe gy hier leven moet; voor eerst,
 gy moet alle morgen ten zes uuren opstaan,
 en wel uwe handen en aangezicht wassen, als
 dan uwen mond spoelen, en de tanden wryven;
 en dan moet gy in uw kamer gaan, en bid-
 den, daar na moet gy op school komen, en
 hooren een Kapittel leezen, en leeren uwe les;
 dan gaat gy weder beneden, en krygt tot uw
 ontbyt een stuk Boter en Brood, en als gy dat
 gegeten hebt, gaat gy weder op school, en
 zegt uwe les op aan den Meester, en schryft
 dan tot twaalfuuren, wanneer de Meid ons
 afroept om te komen eeten; nademiddag
 komt gy weder op school, en blyft tot half
 zes, en dan speelt gy een half uur, daar na
 moet gy een Kapittel komen lezen, tot dat het
 Avondmaal gereed is, dan een half uur daar
 na moet gy u bereiden te bed te gaan: Aldus
 leven wy hier, en ik laat u dit weeten, om u
 van te vooren te verwittigen, uit de oprechte
 liefde die ik u toedrage, als zynde

Uwe toegeneegen Neef,

L. S.

C 2

Eer-

Honoured Father,
My humble duty unto you presented, giving you hearty thanks for your tender love to me, and great care of my education; I make bold at this time, having gained a little skill in the art of writing, to present you with a few lines, being the first fruits of my labours; and I hope in a short time to be better accomplished, and to give you such an account of my proceedings as shall demonstrate that your cost and charges are not bestowed on me in vain. Mean while I humbly crave your acceptance of this, as coming from him who in all things studieth to give you content, being now and ever.

Beverwyk, 20 Octob.

1705.

Your obedient Son

A. D.

Haarlem in Hollandt, 20 Octob. 1705.

My dear Brother,
Providence having separated our bodies for a season, directs us also how to improve in every place where we come; and our precious time, which never can be recalled, is to be made use of with our utmost diligence. Our minds which never can be separated, must therefore by our pens be constantly communicating to one another such things, as may encrease our mutuall knowled-

ge,

Erwaardige Vader,

Na voorgaande aanbiedinge myns schuldi-
 gen plichts, bedanke ik UE. hertelyk voor uwe
 tedere liefde tot my waarts, en groote zorge
 voor myne opvoedinge. Ik verstoute my te-
 genwoordig, eenige kennisse in 't schryven be-
 komen hebbende, aan u te vertoonen deze
 weinige regelen, zynde de eerste vruchten van
 myn arbeid; en ik hoope in 't korte noch meer
 ervaaren te zyn, en u zodanige blyken van myn
 toeneemen te geven, welke te kennen zullen
 geven dat gy geen onkosten en arbeid aan my te
 vergeefs gedaan hebt; ondertusschen smeek ik
 dit in dank te willen aannemen, als uit hem
 voortkomende, die in alles zig bevlytigt UE.
 contentement te geven, blyvende nu en altoos

Beverwyk den 20 Octob.

1705.

UE. Onderdanige Zoon
 A. D.

Haarlem in Hollandt, 20 Octob. 1705.

Dierbare Broeder:

De Voorzienigheid onze Lighamen voor
 een tyd afgescheiden hebbende; wyft ons aan
 hoe wy ons over al daar wy komen te dragen
 hebben: en de kostelyke tyd, die niet te her-
 roepen is, moet men met de uitterste vlyt ge-
 bruiken. Onze gemoederen, welke noit van
 C 3 den

54 De Engelsche en Nederduitsche

ge, and continue the testimonies of our reall affections to each other. You have the advantage of your native Country, a good air, great plenty of all things necessary, and especially the constant advice of our vertuous Parents: I dwell in a neat and cleanly City, among very civil people, have a due freedom, am indifferently well supplied, gain knowledge in Arithmetick, and Bookkeeping, am in a way of attaining the methods of merchandizing, and correspondence in sundry parts of the world, with many other advantages: but that which must make both our enjoyments prosperous to us, is the gracious temper of our minds, and the blessing of God there upon, which I heartily wish for us both, and so remain

Your most endeared Brother

A. D.

Utrecht, 22 Octob. 1705.

Sir,
When I turn my thoughts and pen towards you, who have been my old Fellow-Student, in whose society I have had so much complacence, and from whose affable deportment, and free communication, such rare

SAMENSPRAAKEN. 55

den anderen kunnen worden afgezonderd, moeten derhalven door onze pennen geduurig met malkanderen discoureeren van zodanige zaaken, die onze onderlinge kennisse mogen vermeerderen, en de getuigenissen van onze oprechte genegenheden tot malkanderen continueeren. Gy hebt het voordeel van uw' Vaderland, een gezonde lucht, grooten overvloed van alle nooddruft, en voornaamlyk de geduurige heilzaame raad van onze vroomme Ouders. Ik woon in een nette en reine Stadt, onder veel Borgerlyke Luiden; geniet behoorlyke vryheid, word redelyk wel onderhouden, neem toe in de kennisse van Cyffer-konst en Boekhouden, en ben nu op den weg van een styl van Koopmanschap te bekomen, en correspondentie in verscheiden Gewesten der Werelt; nevens veel andere voordeelen; doch het geene onzer beide genot voorspoedig moet maaken, is de deugdzame gematigheid onzer gemoeederen, en Gods zegen daar op, 't welk ons beide hertelyk toewenschende, blyve

Uwe geaffectioneerde Broeder

D. B.

Utrecht, 22 Octob. 1705.

Myn Heer,

Zoo wanneer ik myne gedachten en penne t'uwarts wende, die myne mede-Scholier zyt geweest, in wiens gezelschap ik zoo groot behagen hebbe geschept, mitsgaders dat lief-talig comportement, en die openhertige me-

C 4

de.

56 De Engelsche en Nederduitsche
*rare discoveries as might serve to enrich my
 mind above the trite and common Notions of
 Vugar Pretenders, I must acknowledge,
 that the Remembrances of you are a fresh
 tincturing of my ruder Genius, a mollyfying
 dew and a gratefull odour, enamouring and
 delighting all my senses: and I could write
 all day to such a friend with the greatest
 facility and fluency, and blame my eyes also,
 if at night they should encline to such a drow-
 ziness as should prevent my converse, or restrain
 the motions of my mind from your dear self.
 Oh how true do I now find your words, that
 true Philosophy is to be preferd before all the
 gold in the Indies! and the enriching of the
 noble parts of the mind superlatively exceed-
 ing all those cabinets of Jewels and trus of
 treasure which vulgar spirits make their God.
 But this short Epistle is, through the straits
 of time which imprison my active thoughts,
 to be confined within those narrow bounds,
 which only permit me to tell you, that the
 vain conversation of most men here, and the
 confuseness of their janglings in the Schools,
 with their advancing of their Scho:astical Theo-
 logy, and confining the vast and noble spirit
 of man to an Ariltorelian Philosophy, have
 rendred all my hope for advantages from the
 Academy unusefu'l and uncomfortable; I wish
 't were better with you (in England) here-
 upon I betake my self to a more retired state,
 wherein*

dedeeling van zodanige raare ontdekkingen,
 weike dienen mochten tot verrykinge van
 myn gemoed boven den traut en d'algemeene
 notitien der gener die slechts een gewoonlyke
 professie doen: zoo moet ik voorwaar beken-
 nen, dat de gedachtenissen van u, myn ruwe
 geeft met een frisse verwe overtrekken, en
 voor my zyn een verzachtende dauw en aan-
 genaame reuk; waar door alle myne zinnen
 verliest en verquikt worden; en ik zou met zeer
 groot gemak, en zoet-vloeijentheid, den gant-
 schen dag aan zoodanigen Vriend kunnen
 schryven, en ook myne oggen bestraffen, by
 aldien datze in der nacht zoo slaperig mochten
 worden, dat daar door de ommevang met zoo
 waarden Vriendt beler, of de genegenheden
 myns gemoeds van hem afgeweert zouden
 worden. Och! hoe waarachtig bevind ik nu
 dat uwe woorden zyn, te weten, dat de rechte
 Philosophie ofte Wysgierigheid boven all' het
 goud in Indiën te waardeeren is, en dat de
 edele deelen des gemoeds te verryken alle de
 kabinetten van Juweelen, en tonnen schats;
 daar de gemeene man zyn God van maakt,
 verre te boven gaat. Doch deze myne beknop-
 te Brief wordt, door de engheid ofte korthed
 des tyds, die myne werkelyke gedachten ge-
 vangen neemt; binnen deeze naauwe paalen
 bepaalt, welke my slechts toelaten UE. be-
 kent te maken dat de ydele ommevang der
 meeste menschen alhier, en de verwertheid

58 De Engelsche en Nederduitsche
*wherein my mind is transcending all those
other seeming substances, but reall shadows:
Yet can I never live so abstractedly from other
men and things, but that I must still retain
in the more intimate recesses of my thoughts,
your worthy self; to whom I am.*

Ever obliged

R. E.

Severall Letters and other things pecu-
liarly relating to Merchandize.

One friend counselleth another how to pro-
ceed well in merchandizing which he new-
ly begun.

The superscription.

To Mr. B. L. Merchant in Amsterdam.

M*Y dear Friend B. L. having heard that
you have begun to trade for you self,
and*

SAMENSPRAAKEN. 59

der knibbelingen in de Schoolen, nevens de
verheffinge van hunne Schoolgeleerde God-
geleertheid, en de bepalinge van de wydluftige
en edele geest des menschen binnen de palen
van een *Aristotelische* wysgierigheid, alle myne
gewenschte verhoogingen door de Academie
onnut en troosteloos hebben gemaakt: ik
wensch dat het UE. (in *Engeland*) beter ga,
hier op is het dat ik my tot eensamer plaats
begeeve, waar in myn gemoed alle die andere
schynbare wezens, doch wezentlyke scha-
duwen, overtreft: echter kan ik van andere
menschen en dingen zoo afgescheiden niet le-
ven, of ik moet noch in myn allerinnerste een-
zaame gedachten gestadig behouden uwe eer-
waardige Persoon, wien ik altyd verobli-
geert blyve

R. E.

*Verscheide Brieven en andere zaken, byzon-
derlyk raakende 't stuk van Koopmanschap.*

*Een Vrind geeft den anderen raad, hoe hy in
zynen handel die hy eerst begonnen heeft, wel
voort zal wren.*

Het Opschrift

Aan de Heer B. L. Koopman tot
Amsterdam.

M*Yn geliefde Vrind B. L. gehooft hebben-
de, dat gy voor u zelfs begonnen hebt*

C 6

te

and that you have taken upon you so great and weighty a calling as a merchant adventurer; I have thought myself bound as a professed Friend of yours; to congratulate you in your state; and to give you the best advice I can for your better managing of your affairs. First therefore let me advise you, not to be too hasty to be rich, for Salomon saith; he that hasteth to be rich shall suddainly come to poverty. Be sure, in the first place, that you fear God, and serve him instantly night and day, and let not your cares for this life hinder you of doing any part of your duty to God. Be not too greedy of falling into much business: for great merchandize soon makes a man either rich or poor. Acquaint your self much with the uncertainty or fading condition of outward things, and be strong in faith and hope of eternall life: for Merchants run many hazards, fears, and adventures, and often undergo great losses; and if you have not a foundation laid up for the life to come, you may possibly meet sometimes with such changes here; as may make your heart to quake. Whatsoever you take in hand or do, be sure to deal justly with all men: for ill gotten goods seld: prosper long. Rob not the

Prin-

te handelen; en dat gy zoo grooten en gewigtigen beroep aangenomen hebt, van een Koopman avonturier te wezen; heb ik my als verbonden geacht, my als U. vriend uitgevende, in uwen staat te verblyden en U. de beste raade te geven dat my mogelijk is; tot beter uitvoeringe van uwen handel. Laat my U. dan in 't eerste raaden, dat gy u niet al te zeer en spoede om rijk te worden; want Salomon ze: die zich haastet om rijk te worden; zal niet eer haast tot armoede vervallen. Zie ten eersten wel toe; dat gy de vreesse Gods hebt; hem Zonder ophouden dag en nacht dienende, en laar ook de zorgen van dit leven u van geen gedeelte der plicht die gy God schuldig zyt, beletten. Wees niet al te gierig om al te veel te doen te hebben: want groote koophandel veroorzaakt een mensch haast rijk of arm te worden. Van de onzekerheid en vergankelijkheid van aardische dingen zult gy u verzeekeren, en sterk in den geloove en hoope van het eeuwige leven wezen: want Kooplieden loopen groote perykelen; vreczen, en avonturen, en moeten dikwils groote verliezen dragen: en zoo gy dan geen fundament voor het toekomstende leven geleid hebt, waar 't mogelijk dat gy hier al te mets zulke veranderingen zoud ontmoeten die u herte zouden doen sidden en beven. Wat gy by der hand neemt of doet, weest verzeekert dat gy alle menschen recht doet: want het beurt

Prince of his customs; for many times a pound that way gotten costs ten. Trade not in deceitful, unmerchantable, and false wares. Keep just weights, equal ballance, and lawfull measures. Take good notice of all that you receive in, and pay out, in the way of your trade. Keep your books and accompts exact and in good order: for there in consists much the credit of a merchant. Be often perusing your books, acquaint your self with your estate: for many through neglect of that have not only been undone, but greatly disgraced. Adventure no more at any one time than what if you lose you can by Gods blessing bear. Make your adventures in many parcels, that if one should fail, the other perhaps may help the loss. Take heed with whom you trade, and whom you trust. Trust no man but try him first. And seek not without great necessity to be credited of others: for the more you stand on your own feet, the less care and more honour you have. Be not lightly surety for any, for many thereby suffer great damage: neither lightly desire any to be surety for you: for one good turn will ask another. What you have once promised be carefull to perform: for merchants suffer much by not keeping their

word.

zelden dat goederen met onrecht verkregen, lang voorspoedig zyn. Ontroof den Prince van zyn Tollen niet: want een pond op die maniere gewonnen, kost dikwils wel tien. Handelt niet met bedriegelyke, valsche, of dat geen Koopmans waar en is. Houd recht gewicht, gelyke schaaalen, en wettige maten. Neem goede acht op al het gene gy in uwen handel ontfangt en uitgeeft. Houd uwe boeken en reekeningen bequaam en in goede order: want daar bestaat de eere van een Koopman grootelyk in. Overzie uwe boeken dikwils, maak dat gy uwen staat wel kent, want door het verzuim van dien zynder veelen niet alleenlyk bedorven, maar in groote schande vervallen. Waag op eenen tyd niet meer, dan zoo gy het quam te verliezen, gy door Godes zegen zoud konnen draagen. Maak dat het geene gy avontuurt, in veele gedeelten zy, op dat zoo het eene quam te verongelukken, het andere de schade mogelyk zoude konnen helpen draagen. Zie toe met wien gy handelt, en wien gy vertrouwt. Vertrouw niemant, of beproef hem eerst. En tracht ook niet zonder groot gebrek van andere vertrouwt te worden: want hoe vaster gy in uwe eigene schoenen staat, hoe minder zorge, en hoe meerder eere gy zult hebben. Wees voor niemant lichtelyk borge; want veele lyden daar groote schade door: verzoek ook niemant licht borge voor u te blyven,

want

word. When therefore you have payments to make, provide in time, have the sum and days in continual remembrance. Rely on no other man to the last for your own payments: for so you may be deceived and crack your own credit. Be as carefull as may be not to trade above the compass of your stock. Leave not your business too much to others, but have a continuall oversight of it your self. Live not in fashion either above your rank, or too much inferiour to it: but keep in a middle-way, so as your conscience may not be wounded if you should fail. Love more your honour than riches. Seek not to be credited for all that you can. When you have gained, praise God and remember the poor. Be not prodigal, for that is wasting; nor yet niggardly, for that is base. Keep still a noble and generous mind guided by a good understanding. Shun by all means evil company, and among other things take heed of horses, wine, and women, which have been the overthrow of many young merchants. Have a certain time ordinarily of being at home, and miss no man if it be possible at time appointed. Frequent the Exchange and meeting places of merchants: for absence makes a man sometimes suspected. If you

want d'eene vriendschap eischt den andere. Wees zorgvuldig na te komen dat gy eens beloofd hebt: want Kooplieden lyden groote schade, doordien zy haar woord niet en houden. Daarom wanneer gy eenige betaalinge te doen hebt, verzorg het in tyds: de sommen en vervaldagen altyd in u gedachten hebbende. Verlaat u tot op het laatst op niemant wegens u betalinge: want daar door gy konnen bedrogen worden, en uw eigen credit krenken. Wees zo zorgvuldig als 't mogelyk is, boven de streek van uw vermogen niet te handelen. Laat uwe dingen niet te veel op andere staan: maar hebt 'er zelf een gestadig oog op. Ga in uwen dracht, noch boven uw staat, noch al te veel onder uwen staat: maar houd u in den middel-weg: op dat uwe conscientie niet gequietst en worde, indien gy quaamt te faillieren. Heb u eere liever dan rykdom. Fragt niet voor zoo veel vertrouwt te worden als gy kond. Als gy winst gedaan hebt, looft God en gedenk den armen. Wees niet overdaadig; want dat is verquisting: noch te gierig; want dat is verachtelyk. Houd altyd een edel en doorluchtig gemoed, door een goed verstand geleid zynde. Schuw voor alle dingen quaad gezelschap, en onder andere dingen wacht u voor paarden, wyn, en vrouwen, dewelke veele jonge Kooplieden bedorven hebben. Stel een zekeren tyd om gemeenelyk t'huis te wezen,

66 De Engelsche en Nederduitsche

you deal for others, do for them as for your self: you thereby gain friends and reputation. Be sure your advise be good, or have it altered, and when it is right, follow it punctually. Reckon often with your Masters or Chapmen, for short reckoning makes long friends. There are many other things doubtless, which are needfull to be taken care of, which are not possible for me to think on: but time and experience will teach you them. And think it not strange if you learn somthing by shame and loss: for things so learned usually are best remembered. So hoping that my advise to you herein shall not be altogether cast off, I leave you to God, and rest,

Your faithfull Friend

D. C.

Sir,

It may perhaps yield you content to understand, that within a few days severall Merchantizies are come into this City, which a while

SAMENSPRAAKEN: 67

en zoo 't mogelyk is, zet niemand te leur op gezette tyden. Verkeer op de Beurse en andere plaatsen daar Koopliden by een komen: want afwezen veroorzaakt zomtyds dat een mensch in twyffel getrokken word. Zoo gy voor anderen handelt, doet voor haar als voor u zelve: daar door verkrygt gy vrienden en een goede naam. Weest verzeekert dat uw advys goed is, of laat het verandert worden: en wanneer 't recht is, kom het zonder misfen na. Reeken dikwils af met u Meesters of Koopliden: want korte reekeningen veroorzaaken lange vriendschap. Daar zyn ongetwyffelt veele andere dingen die noodig zyn waargenomen te worden, die my onmogelyk zyn te bedenken; maar tyd en ervarenheid zullen u die wel leeren. En denk het niet vreemd te wezen, dat gy iets door schande en schade leert: want dingen op die wyze geleert, werden best onthouden. Dus hoopende dat myn raad aan UE. in dezen, in 't geheel niet verworpen zal worden, beveel ik UE. den Heere, en blyve

U getrouwwe Vriend

D. C.

My Heer,

Gy zult misschien vernoegt zyn van te verstaan, dat zedert eenige dagen in deze Stad verscheide Koopmanschappen gekomen zyn, die

58 De Engelsche en Nederduitche

while since you desired to have: You do undoubtedly well know what they be. Write me then if you have inclination thereto: and also how much: but do it without delay, because I do very well know, that men shall have all things cheaper in the beginning then in the sequel (or following part) of the sale, which men shall make thereof. As to the Merchandize which you last offerd me, I have (consulted) laid it over, that I shall not find my Account (or get what I aim'd at) therein: but I inform you of Mr. N. who hath confessed to me, that he wished to have the same, in case you will exchange with him for other goods which he hath, which do vend very well. Here you see all that at present I have to say; I beseech you to answer with the first, and always to be assur'd of my Friendship.

Sir,

Your most humble and most obedient Servant

For Mr. J. M. in Genoua.

Sir,

These serve for answer of your acceptable (letter) of the 21 past; that I have well received the small chest with 20 Pieces of silk Taffety number'd and mark'd S. S. No. 5. as soon as I shall have opened the same, the vertue and quality thereof shall be advised you: I shall omit

SAMENSPRAAKEN. 69

die gy over eenigen tyd wenschte te hebben. Gy weer zonder twyffel war die zyn. Schryf my dan zoo gy daar toe genegen zyt, en ook hoe veel, maar doe dat zonder uitsel, om dat ik zeer wel weet dat men alles beter koop hebben zal in het begin, dan in 't vervolg van 'e verkooping, die men daar van zal houden. Wat belangt de Koopmanschap die gy my laast aanbodt, ik heb overleid dat ik daar by myn rekening niet zal vinden; maar ik wyze U aan Myn Heer N. die my beruigt heeft, dat hy dezelve wenschte te hebben, ingeval gy een ruiling met hem wilt doen voor andere dingen die hy heeft, die zeer wel verkocht worden. Ziet hier alles war ik u tegenwoordig te zeggen heb. Ik bid u mer den eersten te antwoorden, en altyd van myne Vriendschap verzeekert te zyn. Ik ben

Myn Heer,

Uw ootmoedige en onderdanige Dienaar.

Aan de Heer J. F. in Genoua.

Myn Heer,

In 'antwoort van UE. aangename van den 21 passato diend dezen, dat het kasje met 20 P. Armozynen, genommert en gemerkt S. S. No. 5. wel hebbe ontfangen; zoo dra de zelve zal geopent hebben, werd UE. de deugd en qualiteit geadviseert, en zal geen Koopers verzuimen.

70 De Engelsche en Nederduitsche

omit no buyers; yet since the present heavy war makes great scarcity of money, I believe I shall be forc'd to stay a longer time before I shall be able to do any good with the same; but you shall be advis'd of the success.

The two Bills of exchange charged upon Mr. B. L. of 5000 doll., of which I have communicated you the Acceptance, are writtten off to me in due time: for which I have credited you in your Account courant for gilders, 1301: 4: 8 with the agio of Bank money at 4: percent: wherefore please to make me debtor, that we may agree together. Further, in trading is no alteration; I refer to the enclosed Price Courant; if you see any profit therein, I am ready to concurr with you; where with, after cordial salutations, I recommend you to God in mercy.

T. P.

Amsterdam Febr: the 15. 1705;

To Mr. P. C. in Milain.

Sir,

The above is copy of my last; since which I have been without any of your acceptable Letters; wherefore this will be short: I will not doubt but you shall have had effected the orders for the buying in of the chest of goldsbread, which being done, please not to fail to send

SAMENSPRAAKEN. 71

men. Doch alzoo de tegenwoordige zwaare Oorlog groote schaarsheid van geld maakt, zo vertrouw noch al lange tyd zal moeten wachten eer de zelve zal kunnen beneficeeren; 't succes werd UE. geadviseert.

De twee Wissel-brieven ten laste van *Monfr.* B. L. van 5000 Daald. waar van UE. de acceptatie hebbe gecommuniceert, zyn my ter behoortlyke tyd in Banco afgeschreven, waar van UE. op zyn reekening courant hebbe gecrediteert voor guldens 1301: 4: 8. met de agio van Bankgeld a 4: per cento, waar voor my gelieft te debiteeren om accoord te kunnen zyn. Vorder in Negocie geen verandering, my resereerende aan d'ingesloote Prys-Courant, UE. enige profyt daar in ziende, ben bereid met UE. aan te gaan, waar mede na cordiale groetens God in genade bevoolen.

T. P.

In Amsterdam, den 15.
February 1705.

Aan de Heer P. C. in Milaan.

My Heer,

't Bovenstaande is Copia van myn laatste, 't zederd bevinde my zonder UE. aangename Brieven, waar door deeze te korter zal zyn: ik wil niet twyfelen of UE. zal de ordres tot den Inkoop van het kasje Goudraat ge-effectueert hebben, 't welk geschied zynde, gelieft niet te man-

72 De Engelsche en Nederduitche

send it me over with the very first; since there is a great longing for it, and the sum thereof you may please to draw over Lyons with order on Paris upon Mr. N. N. where I have given the requisite orders for the honouring of your bills.

The Product of my cloth which is sold, that will now in a short time be due; please to bestow in a Bale of silk, $\frac{1}{2}$ Tram and half organfin, at the price you last advised.

I will hope that you shall have sold the Russia Leather; if not, I desire you let no occasion be neglected.

Your orders concerning the buying in of 10 Bales of Pepper; I have not yet been able to effect; the same, contrary to all mens opinions, went higher in the Companys sale in the Respective Chambers of these Lands; than was thought; but I believe that within 3 or 4 weeks the same shall be to be had at the limited price; wherein I shall let no opportunity slip.

The Convoy to Cadix, Leghorn and Smirna is granted against ultimo Junii: if you have any thing to command, I shall observe the same most diligently, Further it is in trading as you may see by the enclosed Price-courant; to which I refer my self, wherewith &c.

G. S.

Amsterdam March the 12. 1705.

Lon-

SAMENSPRAAKEN. 73

manqueeren, om my op het alderspoedigste over te zenden, alzoo daar groot verlangen na is, en 't beloop daar van kan UE. zich prevaleren te trekken over Lyons, met ordre op Pays in Sr. N. N. alwaar de nodige ordres gegeven hebbe om UE. Brieven te honoreeren.

't Provenu van myn verkofte Lakens, dat nu met den eersten staat te vervallen, gelieft te besteeden in een Baaltje Zyde, $\frac{1}{2}$ Tram, en half Organfin, ten pryze als UE. laaft hebbe geadviseert.

De Juchten wil vertrouwen dat UE. zal verkofte hebben, zoo niet, verzoek geen occasie voorby te laten gaan.

De ordres nopende den Inkoop van 10 Balen Peper hebbe voor als noch niet kunnen effectueeren, alzoo (tegen alle opinie) de zelve by de Compagnie in de respectieve Kaminen van deze Landen hooger zyn gelopen als men gegift hadde; maar vertrouwe naar verloop van 3 a 4 weeken noch tot de gelimiteerde prys zal kunnen geraaken, daar in geen gelegenheid zal laten voorby gaan.

't Convoy op Cadix, Livorno en Smirna is toegestaan tegens ultimo Juny, zoo UE. iets heeft te commandeeren, zal dezelve op het aldernaerstigste observeren. Vorder in Negocie als by de ingesloote Prys-Courant zal kunnen zien, waar aan my refereere: waar mede &c.

G. S.

In Amsterdam, den 12. Maart 1705.

D

Lon-

1747 Sewel
deel 7/13

London, 17 Octob. 1705.

Sir,

Having finished my seven years Appren-
tiship, I am now entring into the world
for employment for my self, and knowing my
Trade depends upon acquaintance, I make bold
to renew former friendship with you; hoping,
if it lies in your power, to do me any kindness
therein, you will (for the love you bear to me)
do your utmost to help me, and what you shall
do therein shall be acceptable to

Your Servant to command

A. Q.

BILLS OF EXCHANGE.

Exon the 1. December 1705. for 300 pounds
Sterling at 35 shilling and 6 pen Flemish.

AT double usance pay this my first Bill of
Exchange to Mr. D. C. or order, three
hundred pounds Stirling at thirty five shillings
six pence Flemish for the value of Mr. J. B. and
place it to my account as per advice.

Your Friend

P. P.

To Mr. H. A. Merchant
in Amsterdam.

Am-

London, ady den 17 October 1705.

Myn Heer,

MYn zeven jarigen dienst voleindigt heb-
bende, ben nu beginnende in de Werelt
Negotie te doen voor my zelven; en wetende
dat myn Neeringe veel op kennissen steunt, zo
neme de stoutigheid myn voorgige vriendschap
met UE. te vernieuwen, verhopende, indien
het in UE. macht is, my eenige vriendschap
daar in te bewyzen, dat UE. uw uiterste doen
zult, (om de liefde die UE. my toedraagt) om
my te helpen, en het gene UE. daar in doen
zult, zal aangenaam zyn aan

UE. dienstwillige Dienaar

A. Q.

WISSELBRIEVEN.

Exon ady 1. December 1705. voor 300 pond
Sterlings a 35 schellingen en 6 groot Vlaams.

OP dubbel uso betaalt dezen mynen eersten
Wissel-brief aan de Heer D. C. ofte or-
dere, drie hondert ponden Steerlings, a vyf en
dertig Schellingen, en zes groot Vlaams, de
waarde van de Heer J. B. en stelt het op myn
rekening als per advys.

UE. Vriend

P. P.

Aan myn Heer H. A. Koopman
tot Amsterdam.

D 2

Am-

Amsterdam May, the 20. 1705. £ 100
Sterlings at 10 days Sight.

ATten days Sight pay this my first Bill of Exchange unto Mr A. B. or order one Hundred pound Sterling, value of Mr. C. D. and Company, and put it to my account as per advice from

Your Friend and Servant
D. E.

To Mr. A. B. Merchant
in London.

Amsterdam the 2 May 1705, £ 150
Sterlings at 2 uso.

AT two usance Pay this my first Bill of Exchange unto Mr. E. B. or order one Hundred pound Sterling, value of the same as per advice

Your Friend and Servant
H. A.

To Mr. A. H. Merchant
in London.

An Assignation.

MR. O. N. be pleased to pay to Mr. D. A. or to the bearer (shewer) hereof, eight hundred and fifty guilders, and it will be as satisfactory as pay'd to my self, (or, and it will

Amsterdam 20 May 1705, £ 100 Sterlings
a 10 dagen Zigt.

ATien dagen Zigt Betaalt deeze myne Primo, (of eerste) Wissel-Brief, aan den Heer A. B. of ordre, honderd ponden Sterlings, de waarde ontfangen van de Heeren C. D. en Conpagnie, en steld op rekening als per advys van

UE. dienstwillige Dienaar
D. E.

Mjn Heer A. B. Koopman
te London.

Amsterdam, 2 May 1705. £ 150 Sterlings
a 2 Uso.

NA twee maanden Betaalt deeze myne eerste Wissel-Brief, aan den Heer E. B. of ordre, hondert ponden Sterlings, de waarde van dezelve, als per advys van

UE. dienstwillige Dienaar
H. A.

De Heer A. H. Koopman
tot London.

Een Assignatie.

SR. O. N. UE. gelieve aan Sr. D. H. ofte aan toonder dezes, te betaalen acht hondert en vyftig guldens, ende het zal UE. tegens
D 3 my

78 De Engelsche en Nederduitsche
will prove to you good payment against me.)

J. W.

In Middelburg, the 6
June 1705.

A Bill of loading (*Connossement*) after the
Englith manner.

SHipped by the grace of God in good order,
and well conditioned, by Robert Merchant,
in and upon the good Ship, called the Palm-
Tree, whereof is Master under God for this
present voyage William Goodman, and now
riding at anchor in the Mase by Rotter-
dam, and by Gods grace bound for Roan,
to wit, M: W: ten Bales of Russia Leather,
being marked and numbred as in the mar-
gent, and are to be delivered in the like
good order, and well conditioned at the a-
foresaid Port of Roan (the danger of the
seas only excepted) unto John Liever or to
his assigns, he or they paying freight for the
said goods five and twenty Hollands gil-
ters, with primage and avarage accustomed. In
witness whereof the Master or Purser of the
said Ship hath affirmed to three Bills of Lo-
ading, all of this tenor and date, the one of
which thres Bills being accomplished, the other
two

SAMENSPRAAKEN. 79

my voor goede betaalinge verstreken.

J. W.

In Middelburg, den 6.
Juny 1705.

Een Connossement (A Bill of Loading) na
de Duitsehe manier.

IK Willem Goetman van Dordrecht, Schip-
per naast God van myn Schip, genaamt
De Palm-Boom, als nu ter tyd gereed leggen-
de in de Maus by Rotterdam, om met den eer-
sten goeden Wind die God verleen zal, te
zeilen na Rouaan, alwaar myn rechte ontlad-
dinge zyn zal, oirkonde ende bekenne dat ik
ontfangen hebbe onder den Overloop van
myn voorz. Schip van u Robbert Koopman,
te weten: M. W. tien Baalen Juchten, al droog
ende wel geconditioneert, ende gemerkt met
dit voorstaande merk. Al het welke ik be-
loove te leveren (indien my God behouden
reyze verleent) met myn voorn. Schip tot
Rouaan voorz. aan den eerzame Joannes Lie-
ver; ofte aan zynen Facteur ofte Gedeputeer-
den, mits my betalende voor myn Vracht van
dit voorz. Goed vyf-en-twintig guldens
Hollands gelt, ende de averye na de usantien
van der Zee. Ende om dit te voldoen dat
voorz. is, zoo verbindt ik my zelve ende
alle myn goet, ende myn voorz. Schip met
alle zyn toebehooren. In kennisse der waar-
heid,

D 4

30 De Engelsche en Nederduitsche
two to stand void. And so God send the good
Ship to her desired Port in safety. Amen. Dated
in Rotterdam the 20. day of October 1705.

William Goodman.

A Dutch Bond or Obligation for money.

I Underwritten do acknowledge by these, really to be indebted to Mr. H. Q. the sum of eight hundred guilders, for ready money to my content received, by me R. V. which said sum of eight hundred guilders I do promise to pay to him or the Shower hereof without charges or dammages at the end of twelve months, precisely after the date hereof with the Interest of the same, according to four and a fourth part per cent in the year; untill the full payment. Hereto binding my person and all my goods, none excepted, setting the same open to the power of all Judges and Laws. In witness of the truth whereof I have signed the same with my own hand. Actum in Amsterdam the 3 of November, in the year 1705.

R. V.

A clearing of an accompt.

This day the tenth of November 1705. have we V. L. and B. H. friendly agreed together,

SAMENSPRAAKEN. 81

heid, zoo hebbe ik drie Connossementen hier af onderteekend met mynen name, of myn Schyver van mynent wegen, alle van eener inhoudt, het eene voldaan, de andere van geener waarde. Geschreven in Rotterdam den 20. dag van October 1705.

Willem Goetman.

Een Duitse Obligatie voor Geld.

IK ondergeschreven bekenne mits deezem deugdelyk schuldig te wezen aan den Heer H. Q. de somme van acht honderd gulden voor contant geld, by my R. V. tot myn genoegen ontfangen, welke voorn. somme van acht hondert gulden ik aan hem ofte Toonder dezes beloove kost en schadeloos te betaalen over twaalf Maanden, naar dato dezes precies, met den Interest van dien, tegens vier en een quart per cento in 't jaar; tot de effectueele betaalinge toe. Hier vooren verbindende myn persoon ende alle myne goederen, geen uitgezondert, stellende dezelve tot bedwang van alle Rechteren en rechten. In kennisse der waarheid dit met myn eigen hand onderteekent. Actum in Amsterdam den 3 November 1705.

R. V.

Een Af-rekening.

OP huyden den tienden November 1705. zyn wy V. L. ende B. H. minnelyk over

D 3

ccc

82 De Engelsche en Nederduitsche
ther, and have reckoned from the beginning to the end for certain disbursed moneys, and other things, which I. V. L. demanded and he remained indebted to me by the end of the account for the sum of 194. guilders, which I acknowledge to have received; and herewith all our reckonings are dead and annihilated, and all that was standing out between us satisfied. Acted in Amsterdam in the house of A. M. in presence of A. B. and N. L. as witnesses, the 10. of November 1705.
 een gekomen, ende hebben van alles afge-rekent voor verschootte penningen, en andere dingen, die ik V. L. was eischende, en hy my tot slot van reekeninge schuldig bleef, voor de somme van 194 guldens, welke somme ik bekenne ontfangen te hebben; en hier mede zyn alle onse reekeningen dood ende te niet, ende alles wat wy met malkanderen hadden uistaan, voldaan. Aldus gedaan binnen Amsterdam, ten huize van A. M. in de tegenwoordigheit van A. B. ende N. L. als Getuigen, den 10 November 1705.

V. L. B. H.

V. L. B. H.

The

SAMENSpraakEN. 83

The Ten Commandments, *Exod. 20: 1, 2, 3, &c.*

Then God spake all these Words, saying:

I Am the Lord thy God, which have brought thee out of Egypt, out of the house of bondage.

The first Commandment.

Thou shalt have no other Gods before my face.

The second Commandment.

Thou shalt not make unto thee any graven Image, nor any likeness of any thing that is in Heaven above, or that is in the Earth beneath, or that is in the waters under the earth: Thou shalt not bow down thy self to them, nor serve them; for I the Lord thy God am a jealous God, visiting [or who do visit]

De Tien Geboden: *Exod. 20: 1, 2, 3, &c.*

Doe sprak God alle deze woorden, zeggende:

I K ben de Heere uwe God, die u uit Egiptenland, uit den diensthuize uitgeleid hebbe.

Dat eerste Gebod.

Gy en zult geen andere Goden voor myn aangezicht hebben.

Dat tweede Gebod.

Gy en zult u geen gesneden beeld, noch eenige gelykenisse maken van 't gene dat boven in den Hemel is, noch van 't gene dat onder op der Aarde is, noch van 't gene dat in de wateren onder der Aarde is: Gy en zult u voor die niet buigen, noch haar dienen; want ik de Heere uwe God

D 6 ben

the iniquity of the Fathers upon the Children, unto the third, and fourth generation of them that hate me, and shewing [or I shew] mercy unto thousands of them that love me, and keep my Commandments.

The third Commandment.

Thou shalt not take the Name of the Lord thy God in vain; for the Lord will not hold him guiltless that taketh his Name in vain.

The fourth Commandment.

Remember the Sabbath day, to keep it Holy; six days shalt thou labour, and do all thy work, but the seventh day is the Sabbath of the Lord thy

ben een yverig God, die de misdaad der Vadersen bezoeke aan de Kinderen, aan het derde, ende aan het vierde lid der gener die my haten, en doe barmhertigheid aan duizenden der gener die my lief hebben, ende myne Geboden onderhouden.

Dat derde Gebod.

Gy en zult den Name des Heeren uwes Gods niet ydelyk gebruiken; want de Heere en zal hem niet onschuldig houden, die zynen Name ydelyk gebruikt.

Dat vierde Gebod.

Gedenkt des Sabbath-daags, dat gy dien Heiligt; zes dagen zult gy arbeiden, en al uw werk doen, maar de zevende dag is de Sabbath des Heeren God,

God, (then) thou shalt not do any work, thou nor thy Son, nor thy Daughter, nor thy Man-servant, nor thy Maid-servant, nor thy Cattle; nor thy Stranger that is within thy Gates: for in six days the Lord made Heaven and Earth, the Sea, and all that is therein, and he rested the seventh day, wherefore the Lord blessed the Sabbath day, and hallowed it.

uwes God, dan en zult gy geen werk doen, gy noch uw Zonc, noch uwe Dochter, noch uw Dienstknecht, noch uwe Dienstmaagd, noch uw Vee, noch uwe Vreemdeling die in uwe Poorten is; want in zes dagen heeft de Heere den Hemel ende de Aarde gemaekt, de Zee, ende alles wat daar in is, ende hy rustede ten zevenden dage, daarom zegende de Heere den Sabbath-dag, ende Heiligdeden zelve.

The fifth Commandment.

Honour thy Father, and thy Mother; that thy days may be long upon the Land, which the Lord thy God giveth thee.

Dat vyfde Gebod.
Eert uwen Vader, ende uwe Moeder; op dat uwe dagen verlangt worden in den Lande, dat u de Heere uwe God geeft.

The sixth Commandment.

Thou shalt not Kill.

Dat zesde Gebod.
Gy en zult niet Dood-slaan.

86 De Engelsche en Nederduitsche

The seventh Com-
mandment.

*Thou shalt not com-
mit Adultery.*

The eighth Com-
mandment.

Thou shalt not steal.

The ninth Com-
mandment.

*Thou shalt not bear
false witness against
thy neighbour.*

The tenth Com-
mandment.

*Thou shalt not covet
thy neighbours House,
thou shalt not covet thy
neighbours Wife, nor
his Man servant, nor
his Maid-servant, nor
his Ox, nor his Ass,
nor any thing that is
thy neighbours.*

The H. Prayer, writ-
ten in Matth. 6.
which the Lord
Jesus Christ taught

Dat zevende Gebod.

Gy en zult niet
Echtbreken.

Dat achtste Gebod.

Gy en zult niet
steelen.

Dat negende Gebod.

Gy en zult geen
valsche getuigenisse
spreken tegen uwen
naasten.

Dat tiende Gebod.

Gy en zult niet be-
geeren uwes naasten
Huis, gy en zult niet
begeeren uwes naa-
sten Wyf, nog zynen
Dienst-knecht, noch
zyne Dienst-maagd,
noch zynen Offe, nog
zynen Ezel, noch iet
dat uwes naasten is.

Het H. Gebed geschre-
ven in Matth. 6.
dat de Heere Jesus
Christus zyne Disci-
pulis

SAMENSPRAAKEN. 87

his Disciples, for
to Pray thus.

*pelen geleert heeft,
om aldus te bidden.*

O Ur Father, which
art in heaven,
hallowed be thy Name,
thy Kingdom come,
thy will be done, as in
Heaven (so) likewise
upon the Earth: give
us this day our dayly
bread, and forgive us
our debts even as we
forgive our debtors:
And lead us not into
temptation, but deli-
ver us from evil: for
thine is the Kingdom,
and the power, and
the glory, for ever,
Amen.

O Nze Vader, die
in de Hemelen
[zyt] uwen Naam
werde geheiligt, uw
Koningryke kome,
uwe wille geschiede,
gelyk in den Hemel,
[alzo] ook op der
Aarde: ons dagelyks
brood geeft ons he-
den, ende vergeeft ons
onze schulden, gelyk
ook wy vergeven onze
schuldenaren: Ende
en leid ons niet in ver-
zoekinge, maar ver-
lost ons van den boo-
zen: want uwe is het
Koningryk, ende de
kracht, ende de heer-
lykheid in der eeu-
wigheid, Amen.

The Creed.

Het Geloof.

I Believe in God the
Father, the Almight-
y maker (or Creator)

IK Geloof in God
den Vader, den
Almagtigen Schepper

of Heaven and Earth; and in Jesus Christ his Only Son, our Lord, which was conceived by the Holy Ghost, born of the Virgin Mary, suffered under Pontius Pilate, was crucified, dyed, and buried, and descended into Hell.

That is: Continued in the state of the Dead, and under the power of death till the third day. The third day he arose again from the dead, he ascended into Heaven, and sitteth on the right hand of God the Father Almighty, from thence he shall come to judge the living; and the dead.

I believe in the Holy Ghost: I believe an Holy Catholick Chri-

des Hemels ende der Aarde; Ende in Jesus Christus zynen Eenig-geboren Zoon, onzen Heere, die ontfangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de Maagd Maria, die geleeden heeft onder Pontius Pilatus; is gekruist, gestorven, ende begraven, neder- gedaald ter Hellen.

Dat is: bleef in den stand der Dooden, ende onder de magt des doods, tot op den derden dag.

Ten derden dage wederom opgestaan van den dooden, op- gevaren ten Hemel, en zit ter rechterhand Gods des Almagtigen Vaders, van daar hy komen zal om te oor- deelen, de leevende, ende de dooden.

Ik geloof in den Heiligen Geest: Ik geloof een Heilige al-

stians

stian Church, the communion of Saints, the forgiveness of sins, the resurrection of the body and the life everlasting. Amen.

Familiar Phrases.

Phrases between a Governess and a young Gentle-woman.

I Am very sleepy.
Let me sleep.
Do you sleep?
Are you in bed still?
Awake.
You sleep too much.
You are very sleepy.

Rise quickly.
Why will you not make haste?
Are you up?
Is your sister up?
Take care; You will catch cold.

gemeine Christelyke Kerk, gemeenschap der Heiligen, vergeev- vinge der zonden, op- standig des vleeschs, ende een eeuwig lee- ven; Amen.

Gemeene Spreek- wyzen.

Spreekwyzen tusschen een Gouvernante, en een Jonge Juf- fer.

Ik ben zeer slaperig.
Laat my slaapen.
Slaapt gy?
Bent gy nog te bed?
Ontwaak.
Gy slaapt al te veel.
Gy bent zeer sla- perig.

Sta met der haast op.
Waarom wilt gy u niet haasten?
Zyt gy al op?
Is uw Zuster al op?
Draag zorg, gy zult koude vatten.

Blow

90 De Engelsche en Nederduitfche

<i>Blow your nose.</i>	Snuit uw neus.
<i>Put on my Cloths.</i>	Doe myne kleederen aan.
<i>Dress my head.</i>	Zet myn kap.
<i>Take that clean shirt.</i>	Neem dat fchoon hemd.
<i>Wash your hands.</i>	Wafch uw handen
<i>Comb my head.</i>	Kem myn hoofd.
<i>Lace me.</i>	Ryg my.
<i>Help me.</i>	Help my.
<i>Have you done?</i>	Hebt gy gedaan?
<i>Say now your prayer.</i>	Zeg nu uw gebed.
<i>Begin again.</i>	Begin op nieuws.
<i>Where is your prayer Book?</i>	Waar is uw gebede boek?
<i>Fetch your Bible.</i>	Haal uw Bybel.
<i>Read a Chapter.</i>	Lees een Kapittel.
<i>Read softly.</i>	Lees zachtjes.
<i>Spell that word.</i>	Spel dat woord.
<i>You do not read well.</i>	Gy leeft niet wel.
<i>You read too fast.</i>	Gy leeft al te rad.
<i>You learn nothing.</i>	Gy leert niets.
<i>You observe nothing.</i>	Gy let nergens op.
<i>You do not study.</i>	Gy bevlytigt u niet.
<i>You are idle.</i>	Gy zyt luy.
<i>You do not know your lesson.</i>	Gy kent u les niet.
<i>There is your lesson.</i>	Daar is uw Les.
<i>Why do you speak English to me?</i>	Waarom fpreekt gy Engels tegens my.
<i>Speak always Dutch.</i>	Spreek altyd Duits.

Will

SAMENSPRAAKEN. 91

<i>Will you eat your break-fast?</i>	Wilt gy ontbyten?
<i>What will you have for your break-fast?</i>	Wat wilt gy tot uw ontbyt hebben?
<i>Take your work.</i>	Neem uw Werk.
<i>Say what you will have.</i>	Zeg wat gy hebben wilt.
<i>Show me your work.</i>	Toon my uw werk.
<i>That is not well.</i>	Dat is niet wel.
<i>You make mouths.</i>	Gy trekt uw mond fcheef.
<i>It is dinner time.</i>	't Is tyd om 't Middagmaal te houden.
<i>Leave your work.</i>	Laat uw Werk ftaan.
<i>Sit at Table.</i>	Zit aan de Tafel.
<i>Sit you down.</i>	Zit neer.
<i>Put your Napkin before you.</i>	Doe uw Servet voor.
<i>Where is your knife?</i>	Waar is uw Mes?
<i>Bless the Table.</i>	Zegen de Tafel (of bid).
<i>Eat some potage.</i>	Eet wat Warmoes.
<i>Eat some.</i>	Eet 'er wat van.
<i>Will you have someutton.</i>	Wilt gy wat Schaa-pen vlees hebben?
<i>Will you have fat or lean?</i>	Wilt gy vet of mager hebben?
<i>Do you love fat?</i>	Eet gy gaern vet?
<i>Will you have some of that?</i>	Wilt gy daar wat van hebben?

Do

Do you love sauce? Houd gy wel van saus?
Tell me what you love. Zeg my wat gy graag eet.
Eat. Eet.
You do not eat. Gy eet niet.
Will you have a bone? Wilt gy een been hebben?
There is the wing of a Pullet. Daar is een voorbout van een Kuiken.
Eat bread with your meat. Eet brood tot uw kost, (of vleesch.)
You do not eat bread with your meat. Gy eet geen brood tot u kost.
Have you drunk. Hebt gy gedronken?
Call for some drink. Eisch drinken.
Is this meat good? Is deeze spys goed?
Will you have any more of it? Wilt gy'er ook nog wat van hebben?
Have you eaten enough? Hebt gy genoeg gegeten?
Have you dined well? Hebt gy een goed Middagmaal gedaan?
Do you love cheese? Houdt gy wel van Kaas?
Give grace. Dank nu.
Go to play. Ga speelen.
You must make this up again. Gy moet dit weer verdoen.
Have you a good needle? Hebt gy een goede Naald?

Have

Have you got some thread? Hebt gy garen gekreegen?
Go to dance. Gaa danzen.
Have you danced? Hebt gy gedaanst?
Exercise your self. Oefen u zelve.
Dance a Courant. Dans een Courant.
You do not dance well. Gy danst niet wel.
Stand right. Staa recht over end.
Raise up your head. Houd uw Hoofd recht op.
Do the reverence. Doe uw eerbiedigheid.
Look upon me. Zie my aan.
Is your Master gone? Is uw Meeſter heen gegaan?
Have you done already? Hebt gy alreede gedaan?
Go to sing. Gaa zingen.
Carry your book with you. Neem uw boek met u.
Come to work again when you have done. Kom weer te werk als gy gedaan hebt.
Have you sung? Hebt gy gezongen?
Have you a new lesson? Hebt gy een nieuwe Lesſe?
You do not sing well. Gy zingt niet wel.
Sing a Song. Zing een Lied.
Go to play on the Guitarre. Gaa speel op de Luit.
There is your Guitarre. Daar is uw Luit.

Re-

94 De Engelsche en Nederduitsche

<i>Repeat your lesson.</i>	Herhaal uwe Les.
<i>You do not know it.</i>	Gy kentze niet.
<i>You know nothing.</i>	Gy kent'er niets van.
<i>Is your Guitarre in tune.</i>	Is uw Luit welgefeld?
<i>Can you tune your Guitarre?</i>	Kont gy uw Luit wel stellen?
<i>Your Chanterel is worth nothing?</i>	Uw kleine snaar deugt niet.
<i>You do not hold your Guitarre well.</i>	Gy houd uw Luit niet wel.
<i>Return to your work.</i>	Ga weer aan uw Werk.
<i>Go and learn Dutch.</i>	Ga en leer Duits.
<i>Where have you put your Grammar?</i>	Waar hebt gy uw Letterkonst gelaten?
<i>Look for your Book.</i>	Zie na uw Boek.
<i>What lesson have you?</i>	Wat voor een Les hebt gy?
<i>What Dialogue have you read?</i>	Welke t'zamen-spreeking hebt gy gelezen?
<i>Read before me.</i>	Lees my eens voor.
<i>You do not pronounce well.</i>	Gy spreekt niet wel uit.
<i>Can you say your lesson by heart?</i>	Kont gy uw Les van buiten?
<i>You have no memory.</i>	Gy kont niet onthouden.
<i>You take no pains.</i>	Gy doet 'er geen moeite toe.

Go

SAMENSPRAAKEN. 95

<i>Go and walk in the Garden.</i>	Ga en kuyer wat in de Tuin.
<i>Do not over-heat your self.</i>	Maak u zelven niet te heet.
<i>Come again quickly.</i>	Kom ras weer.
<i>What will you have for your supper?</i>	Wat wilt gy 'ayont eeten?
<i>Come to supper.</i>	Kom om uw avond maal te eeten.
<i>Eat some milk.</i>	Eet wat melk.
<i>Do not eat so much fruit.</i>	Eet zo veel fruit niet.
<i>You will be sick.</i>	Gy zult'er ziek van worden.
<i>Fruit is not good for you.</i>	Fruit is niet goed voor u.
<i>'Tis time to go to bed.</i>	't Is tyd om na bed te gaan.
<i>Go to bed.</i>	Ga na bed toe.
<i>Undress your self.</i>	Ontkleed u.
<i>Pray to God.</i>	Bid God.
<i>Rise to morrow betimes.</i>	Sta morgen vroeg op.
<i>Do you understand him well?</i>	Verstaat gy hem wel?
<i>Did you understand what he said?</i>	Verstond gy wel wat hy zeide?
<i>Do you understand what he says?</i>	Verstaat gy wat hy zegt?
<i>Do you understand me well?</i>	Verstaat gy my wel?

I do

96 De Engelsche en Nederduitsche

<i>I do not understand you.</i>	Ik verftaa u niet.
<i>I understand you well.</i>	Ik verftaa u wel.
<i>Do you understand Dutch?</i>	Verftaat gy Duits?
<i>I do not understand it.</i>	Ik verftaa 't niet?
<i>I understand it well.</i>	Ik verftaa 't wel.
<i>Does the Master understand it?</i>	Verftaat het de Meester wel?
<i>Have you understood me?</i>	Hebt gy my verftaan?
<i>I did not understand you.</i>	Ik verftond u niet.
<i>I understood you well.</i>	Ik verftond u wel.
<i>Have you understood him?</i>	Hebt hy hem verftaan?
<i>Have you understood her?</i>	Hebt gy haar verftaan?
<i>Have you understood them?</i>	Hebt gy hen verftaan?
<i>Have you understood them?</i>	Hebt gy heur verftaan?
<i>I do not know what you say?</i>	Ik weet niet wat gy zegt.
<i>What do you say?</i>	Wat zegt gy?
<i>What have you said?</i>	Wat hebt gy gezegd?
<i>I heard it.</i>	Ik hoorde het.
<i>I never heard it.</i>	Ik heb het nooit gehoord.

070

SAMENSPRAAKEN. 97

<i>One told it me.</i>	Iemand heeft het my gezegd.
<i>They say so.</i>	Zy zeggen zo.
<i>Every one saith it.</i>	Elk een zegt het.
<i>The Master told it me.</i>	De Meester heeft het my gezegd.
<i>Madam did not tell it me.</i>	Juffrouw heeft het my niet gezegd.
<i>Did he tell it to you.</i>	Heeft hy 't u gezegd?
<i>Did she tell you so?</i>	Heeft zy u fo gezegd?
<i>When did you hear it?</i>	Wanneer hebt gy 't gehoord?
<i>I heard it this day.</i>	Ik hoorde 't van daag.
<i>Who told you that?</i>	Wie heeft u dat gezegd?
<i>I do not believe it.</i>	Ik geloof het niet.
<i>'T is a Chimera.</i>	't Is een verlichtfel.
<i>What doth he say?</i>	Wat zegt hy?
<i>What doth she say?</i>	Wat zegt zy?
<i>What did he say to you?</i>	Wat zeide hy te gens u?
<i>What did she say to you?</i>	Wat zeide zy te gens u?
<i>He said nothing to me?</i>	Hy zeide niets te gens my.
<i>She said nothing to me.</i>	Zy zeide niets te gens my.
<i>He told me no news.</i>	Hy heeft my geen nieuws verteld.
<i>Master told me some news.</i>	De Meester heeft my wat nieuws verhaald.

E Do

98 De Engelsche en Nederduitsche

<i>Do not tell him that.</i>	Zeg hem dat niet.
<i>I will tell him.</i>	Ik zal 't hem zeggen.
<i>I will not tell him.</i>	Ik zal 't hem niet zeggen.
<i>I will not tell them.</i>	Ik zal 't hen niet zeggen.
<i>Do not tell them.</i>	Zeg het hen niet.
<i>Have you said that?</i>	Hebt gy dat gezeid?
<i>No, I did not say it.</i>	Neen ik heb 't niet gezeid.
<i>The Master told it me.</i>	De Meeſter heeft het my gezeid.
<i>Do you know him?</i>	Kent gy hem?
<i>Do you know her?</i>	Kent gy haar?
<i>Do you know them?</i>	Kent gy hen?
<i>I do not know them.</i>	Ik ken hen niet.
<i>We know one another?</i>	Wy kennen malkander wel.
<i>We do not know one another.</i>	Wy kennen malkander niet.
<i>I think I know him.</i>	Ik denk dat ik hem ken.
<i>I think I have seen him.</i>	Ik meen dat ik hem gezien heb.
<i>I have known him.</i>	Ik heb hem gekend.
<i>I have known her.</i>	Ik heb haar gekend.
<i>We have known one another.</i>	Wy hebben malkander gekend.
<i>He did know me well.</i>	Hy kende my wel.
<i>She did know me well.</i>	Zy kende my wel.
<i>I never knew him.</i>	Ik heb hem nooit gekend.

Do

SAMENSPRAAKEN. 99

<i>Do you know me?</i>	Kent gy my?
<i>Do you not know me?</i>	Kent gy my niet?
<i>I have forgot your name.</i>	Ik heb uwen naam vergeeten.
<i>Have you forgot me?</i>	Hebt gy my vergeeten?
<i>Doth she know you?</i>	Kent zy u?
<i>Doth Master . . . know you?</i>	Kent Meeſter . . . u?
<i>Master . . . doth not know me.</i>	Meeſter . . . kent my niet.
<i>Miſtriſſ' doth not know me.</i>	Juffrouw kent my niet.
<i>Master . . . knows me well.</i>	Meeſter . . . kent my wel.
<i>He doth not know me.</i>	Hy kent my niet.
<i>He doth not know me any more.</i>	Hy kent my niet meer.
<i>He hath forgot me.</i>	Hy heeft my vergeeten.
<i>She knows me no more.</i>	Zy kent my niet meer.
<i>Do you see one another?</i>	Ziet gy malkander?
<i>I see him every day.</i>	Ik zie hem alle dagen.
<i>I see her every day.</i>	Ik zie haar alle dagen.
<i>We see one another often.</i>	Wy zien malkander dikwils.
<i>We see one another no more.</i>	Wy zien malkander niet meer.

E 2

I

I see them often. Ik zie hen dikwils.
I have not seen him this great while. Ik heb hem in lang niet gezien.
I did not see her this great while. Ik heb haar in lang niet gezien.
I have not seen them this great while. Ik heb hen in lang niet gezien.
One sees you no more. Men ziet u niet meer.
One never sees you. Men ziet u nooit.
'T is a miracle to see you. 't Is een wonder u te zien.
We saw one another formerly. Wy hebben mal-kander voor deezen wel gezien.
Master ... saw me. Meester ... heeft my gezien.
He never saw me. Hy heeft my nooit gezien.
I saw him but once in my life. Ik heb hem maar eens van myn leeven gezien.
I have seen him by chance. Ik heb hem by geval gezien.
I see him no more. Ik zie hem geen meer.
Go to see there. Ga om daar te zien.
When will you see Master. . . Wanneer zult gy Meester ... gaan bezoeken?
I have the honour to know him. Ik heb de eere van hem te kennen.

I will see him after noon. Ik zal hem naa de Middag zien.
Pray remember me to him. Doe myn groet-nisse aan hem.
What is it a Clock? Hoe laat is 't?
What a Clock do you think it is? Hoe laat denkt gy dat het is?
See how late it is. Zie hoe laat het is.
Do you know what a Clock it is? Weet gy ook hoe laat het is?
Tell me what a Clock it is. Zeg my eens hoe laat het is.
I do not know what a Clock it is. Ik weet niet hoe laat het is.
One of the Clock struck just now. 't Is zo even een uur gesslagen.
'T is a quarter past one. 't Is een quartier over eenen.
It is half an hour past one. 't Is half twee.
It is three quarters past one. 't Is een quartier voor tweeen.
Two of the Clock will strike presently. 't Zal dadelyk twee slaan.
It has not struck one yet. 't Heeft noch geen een gesslagen.
It has not struck two yet. 't Heeft noch geen twee gesslagen.
I have not heard the Clock. Ik heb de Klok niet gehoord.
'T is two by the Sun. 't Is twee by de Zon.

<i>'T is between three and four.</i>	't Is tusschen drien en vieren.
<i>It struck four just now.</i>	't Heeft zo even vier geslagen.
<i>It has struck five.</i>	't Heeft vyf geslagen.
<i>About ten of the Clock.</i>	Ontrent tien uren.
<i>This Clock goes too fast.</i>	Dit Uurwerk gaat te rad.
<i>This Clock goes too slow.</i>	Dit Uurwerk gaat te langzaam.
<i>'T is but one by my Watch.</i>	't Is noch maar een uur by myn Uurwerk.
<i>The Clocks do not agree.</i>	De Klokken verscheelen.
<i>See by the Sun.</i>	Zie aan de Zon.
<i>The hour is passed.</i>	't Uur is gepasseert.
<i>His hour was come.</i>	Zyn uur was gekomen.
<i>Where is your hour-glass?</i>	Waar is uw Zandlooper?
<i>Have you an hour-glass?</i>	Hebt gy een Zandlooper?
<i>Within eight days.</i>	Binnen acht dagen.
<i>Within a fortnight.</i>	Binnen veertien dagen.
<i>Speak out.</i>	Spreek uit.
<i>You speak too low.</i>	Gy spreekt al te zacht.
<i>Towards night.</i>	Tegen den Avond.
<i>At night.</i>	't Avond.
<i>Come this way.</i>	Kom dit heen.

Go

<i>Go by that way.</i>	Gaa die weg langs.
<i>Pass this way.</i>	Gaa dit heen.
<i>Pass that way.</i>	Gaa dat heen.
<i>Let us pass the other side.</i>	Laat ons aan de andere zyde gaan.
<i>On the right hand.</i>	Ter rechterhand.
<i>On the left hand.</i>	Ter linkerhand.
<i>By the Sun.</i>	By de Zon.
<i>By the Moon.</i>	By de Maan.
<i>Turn upon your right hand.</i>	Slaa dan uw rechterhand om.
<i>The sixth house of the street on the left hand.</i>	Het zesde huis van de straat aan de linkerhand.
<i>Are you married?</i>	Bent gy getrouwd?
<i>How many times have you been married?</i>	Hoe dikwils bent gy al getrouwt geweest?
<i>How many Wives have you had?</i>	Hoe veele vrouwen hebt gy al gehad?
<i>Are your Father and Mother living still?</i>	Zyn uw Vader en Moeder nog in'tleven?
<i>Sir, is your Father living?</i>	Myn Heer leeft uw Vader nog?
<i>His Father and Mother are dead.</i>	Zyn Vader en Moeder zyn dood.
<i>Is your Mother living?</i>	Is uw Moeder nog in 't leeven?
<i>My Mother is dead.</i>	Myne Moeder is dood.
<i>My Father is dead.</i>	Myn Vader is dood.
<i>My Father died</i>	Myn Vader is al over

104 De Engelsche en Nederduitſche

four years ago.
My Mother is married again.
My Father is married again.
Is Master ... married?
Is Miſtris ... married?
How many Children have you?
I have four.
Sons or Daughters?
I have a Son and three Daughters.
How many Brothers have you?
I have four.
I have none.
How many Sisters have you?
How old is Maſter?
How old is Miſtris?
How many Children hath he?
How many hath ſhe?
When will you go into the Country.
The Maſter is gone into the Country.
My Lady is gone to London.

vier jaaren geſtorven.
 Myn Moeder is weer getrouwd.
 Myn Vader is weer getrouwd.
 Is Monſieur ... getrouwd?
 Is Juffrouw ... getrouwd?
 Hoe veel Kinderen hebt gy?
 Ik heb 'er vier.
 Zonen of dochters?
 Ik heb een Zoon, en drie Dochters.
 Hoe veele Broeders hebt gy?
 Ik heb 'er vier.
 Ik heb 'er geen.
 Hoe veel Zuſters hebt gy?
 Hoe oud is Monfr.?
 Hoe oud is Juffr.?
 Hoe veel Kinderen heeft hy?
 Hoe veel heeft zy'er?
 Wanneer gaat gy na buiten, of op't Land?
 De Meester is na buiten gegaan.
 Mejuffrouw is na Londen gegaan. Is

SAMENSPRAAKEN. 105

Is your Siſter married?
When was ſhe married?
She is not married?
She is going to be married.
She will not marry.
I will not marry.
'T is very cold.
I am very cold.
Are you not cold?
How cold is it?
Warm your ſelf.
Let us warm our ſelves.
Come near the fire.
Let us come near the fire.
Make a good fire.
Make a fire.
Blow the fire.
Kindle the fire.
The fire is out.
Put a Fagot in the fire.
Let us burn a Fagot.
Put Coal into the fire.

Is uw Zuſter getrouwd?
 Wanneer is zy getrouwd.
 Zy is nog onge-
 trouwd.
 Zy zal gaan trouwen.
 Zy wil niet trouwen.
 Ik wil niet trouwen.
 't Is zeer koud.
 Ik ben zeer koud.
 Bent gy niet koud?
 Hoe koud is 't!
 Warm u wat.
 Laaten we ons wat warmen.
 Kom digt by 't vuur.
 Laat ons by 't vuur komen.
 Leg een goed vuur aan.
 Leg een vuur aan.
 Blaas het vuur aan.
 Steek het vuur aan.
 't Vuur is uit.
 Leg een takkebos in 't vuur.
 Laat ons een takkebos branden.
 Leg koien aan't vuur.
 E 5 Put

106 De Engelsche en Nederduitsche

<i>Put out the fire.</i>	Doof het vuur uit.
<i>Light the Candle.</i>	Streek de kaars aan.
<i>Put out the Candle.</i>	Doe de kaars uit.
<i>The fire is now half alive.</i>	't Vuur is half gglommen.
<i>There is a good fire.</i>	Daar is een goed vuur
<i>That Coal burns well.</i>	Die koolen branden wel.
<i>Snuff the Candle.</i>	Snuit de Kaars.
<i>This is good Wood.</i>	Dit is goed hout.
<i>It rains.</i>	Het regent.
<i>The wind blows.</i>	Het waait.
<i>The wind is high.</i>	Het is een harde wint.
<i>It freezes.</i>	Het vriest.
<i>It thaws.</i>	Het dooit.
<i>It snows.</i>	Het sneeuwt.
<i>It hails.</i>	Het hagelt.
<i>Doth it freeze?</i>	Vriest het?
<i>Doth it snow?</i>	Sneeuwt het?
<i>Good chear and good fire.</i>	Goede cier en een goed vuur.
<i>Are you not cold?</i>	Zyt gy niet koud?
<i>Do you burn Coal in Holland?</i>	Brandt gy koolen in Holland?
<i>Come and warm your self.</i>	Kom en warm u wat.
<i>Is it so cold at Paris as at London?</i>	Is het te Parys wel zo koud als te Londen?
<i>It is colder in Sweden than here.</i>	Het is in Zweden kouder als hier.
<i>This is a very melancholy day.</i>	Dit is een zwaarmoedige dag. <i>The</i>

SAMENSPRAAKEN. 107

<i>The days are very short.</i>	De dagen zyn zeer kort.
<i>'Tis not day-light at seven of the Clock.</i>	't Is te zeven uren, nog geen dag.
<i>'Tis not day-light at five of the Clock.</i>	't Is te vyf uren niet meer dag.
<i>The nights are very long.</i>	De nachten zyn zeer lang.
<i>It doth nothing but rain.</i>	Het doet niet dan regenen.
<i>One cannot tell how to spend his time.</i>	Men weet niet hoe men zyn tyd zal doorbrengen.
<i>The Winter doth not please me.</i>	Ik heb geen zin in de Winter.
<i>It is soon night.</i>	't Is met der haast avond.
<i>One cannot see any more at five.</i>	Men kan te vyven niet meer zien.
<i>'T is a dying season.</i>	't Is een afgaande tyd.
<i>It is misty.</i>	Het is mistig.
<i>One cannot see neither heaven nor earth.</i>	Men kan Hemel noch Aarde zien.
<i>It is very dark.</i>	Het is zeer duister.
<i>The days begin to lengthen.</i>	De dagen beginnen te lengen.
<i>The days are a little longer.</i>	De dagen zyn al een weinig langer.
<i>It is not so cold to day as yesterday.</i>	't Is van daag zoo koud niet als gisteren.
<i>'T is colder to day than yesterday.</i>	't Is van daag kouder dan gisteren. <i>'T is</i>

'T is very cold still. 't Is noch vry koud.
It was yesterday very cold. 't Was gisteren zeer koud.
It was colder last year. Het was verleden jaar kouder.
This is a very cold Winter. Dit is een zeer koude Winter.
We have had no Winter yet. Wy hebben nog geen Winter gehad.
The Winter is gone. De Winter is verby.
We had a terrible Winter two years ago. Wy hadden over twee Jaar een vreeslyke Winter.
Do you remember the great Winter? Mag u dieharde Winter nog wel heugen?
I never saw so cold a Winter. Ik heb noch nooit zo een koude Winter meer beleefd.
'T is fine weather. 't Is mooi weer.
It is a fine day. Het is een schoone dag.
Let us go a walking. Laat ons wat gaan wandelen.
The days are very long. De dagen zyn zeer lang.
'T is fine in the Country. 't Is nu mooi op 't Land.
There is a fine nose-gay. Daar is een. mooi ruikertje.
That nose-gay smells well. Die ruiker ruikt wel.

Let

Let us go and walk in the Garden. Laat ons wát in de Tuin gaan wandelen.
Let us go into the shadow. Laat ons in de schaduw gaan.
Let us enter into that green Arbor. Laat ons onder dat groen prieel gaan.
How do you call that flower? Hoe heet die Blom?
There is a fine flower Daar is een mooie blom.
These are fine violets. Dat zyn schoone Violetten.
Let's gather some. Laat 'er ons wat plukken.
Make me a nose-gay. Maak my een ruikertje.
There are fine roses. Daar zyn schoone Roozen.
What rose-tree is that? Wat is dat voor een Roozeboom?
Give me one. Geef 'er my een.
Take one. Neem 'er een.
There is a fine alley. Dat is een mooie Laan.
The trees are very green. De boomen zyn zeer groen.
Give me that Tulip. Geef my die Tulp.
It begins to be hot. 't Begint heet te worden.
I have eaten Cherries already. Ik heb alreede Karfen gegeten.

E 7

Let

110 De Engelsche en Nederduitsche

Let us go abroad. Laat ons eens uitgaan.
Let us walk. Laat ons wat kuijeren.
Let us go into the Spring-Garden. Laat ons in de Fontein-hof gaan.
The Weather is very sweet. 't Weer is zeer lieflyk.
The air is very temperate. De lucht is zeer ge-
maatigd.
Will you be pleased to walk after supper? Belieft het u naa de Avondmaaltyd wat te wandelen.
We had no Spring. Wy hebben geen Lente gehad.
The seasons are out of order. De saizoenen zyn uit hunne order.
'Tis a little Winter. Dat is een korte Winter.
Nothing is forward. Niets is voorlyk.
All is too forward. Alles is al te voorlyk.
How hot is it! Hoe heet is 't!
'Tis very hot to day. 't Is zeer heet van daag.
'T is an exceeding heat. 't Is een geweldige hitte.
I cannot endure the heat. Ik en kan de hitte niet verdraagen.
I do not love heat. Ik ben geen liefhebber van hitte.
I sweat. Ik zweet.
I sweat all over. Ik ben overal bezweet.

Heat

SAMENSPRAAKEN. 111

Heat hinders me from sleeping. De hitte hindert my van slaapen.
'Tis not so hot to day as it was yesterday. 't Is van daag zo heet niet als gisteren.
I am very hot. Ik ben zeer heet.
We have a very hot summer. Wy hebben een zeer heete Zomer.
The air is colder. De Lugt is koelder.
'T is choaking heat. 't Is smachtend heet.
I never felt such heat. Ik heb noch nooit zulk een hitte gevoelt.
Is it as hot in France as here? Is het wel zo heet in Vrankryk als hier?
It is hotter there. 't Is heeter daar.
It is very hot there. 't Is daar zeer heet.
Let us go a swimming. Laat ons gaan zwemmen.
Let us go so wash our selves. Laatenwe ons gaan baaden.
The heat is over. De hitte is al over.
I can do nothing during the heat. Ik kan niets doen zo lang het zo heet is.
The cold comes. De koude komt.
We want rain. Wy hebben regen van noode.
There are abundance of fruits this year. Daar zyn zeer veel vruchten dit jaar.
There is a fine Melon. Dat is een schoone Meloen.
Do you love Melons? Eet gy gaarn Meloenen?

We

112 De Engelsche en Nederduitsche

<i>We are going into the Country.</i>	Wy gaan na 't Land (of na buiten).
<i>'T is too hot.</i>	't Is al te heet.
<i>Let us not go out.</i>	Laat ons niet uitgaan.
<i>It thunders.</i>	Het Donderd.
<i>It lightens.</i>	Het Bliksem.
<i>'T is a great storm.</i>	't Is een zware storm.
<i>Corns are spoiled.</i>	't Koorn is bedurven.
<i>We are in the Dog-days.</i>	Wy zyn in de honds-dagen.
<i>The Dog-days are passed.</i>	De honds-dagen zyn al voorby.
<i>The days are very much shortened.</i>	De dagen zyn al veel gekort.
<i>'T is cold in the morning.</i>	't Is koel 's morgens.
<i>The Vintages are fine this year.</i>	't Is een goede Wyn-oogst dit jaar.
<i>The Winter comes.</i>	De Winter komt aan.
<i>The Winter is at hand.</i>	De Winter staat voor de hand.
<i>The evenings are long.</i>	De avonden zyn lang.
<i>'T is good to be near the fire.</i>	't Is nu goed dicht by een vuur.
<i>There is abundance of wines this year.</i>	Daar is dit jaar zeer veel wyn gevallen.
<i>Wine is cheap.</i>	De wyn is goed koop.
<i>The Vines were fine.</i>	De Wyngaarden stonden schoon.
<i>They have gathered a world of fruit.</i>	Zy hebben magtig veel vruchten verga-derd.

SAMENSPRAAKEN. 113

<i>The new Wine is good.</i>	De nieuwe Wyn is goed.
<i>It was very hot in Holland this Summer.</i>	't Is van deeze Zomer zeer heet in Hol-land geweest.
<i>The fire begins to smell well.</i>	't Vuur begint nu aangenaam te worden.
<i>'T is neither cold nor hot.</i>	't Is niet koud noch heet.
<i>The cold weather is come.</i>	't Koude weer is nu gekomen.
<i>Dialogues between two persons.</i>	't Samenspraaken tus-schen twee Personen.
<i>The first Dialogue.</i>	De eerste 't Zamen-spraak.
G ood morrow Sir.	G oeden morgen Heer.
<i>Your servant.</i>	Uw dienaar.
<i>I am yours.</i>	Ik ben de uwe.
<i>How do you do?</i>	Hoe vaart gy?
<i>At your service.</i>	't Uwen dienst.
<i>I am very glad to see you.</i>	Ik ben blyde u te zien.
<i>I most humbly thank you.</i>	Ik bedank u oot-moediglyk.
<i>How doth the Gentle-man your Cousin?</i>	Hoe vaart myn Heer, u Neef?
<i>He is well, I thank God.</i>	Hy is wel, God dank.

114 De Engelsche en Nederduitsche

I believe he is well. Ik geloof dat hy wel is.
He was well yesterday night. Hy was gister avond nog wel.
He was well the last time I saw him. Hy was wel toen ik hem leest zag.
Where is he? Waar is hy?
In the Country. Op 't land.
In Town. In de stad.
At home. Te huis.
He is gone out. Hy is uitgegaan.
How doth Mistris? Hoe vaart Juffrouw?
She is well. Zy is wel.
I believe she is well. Ik geloof dat zy wel is.
She was well yesterday morning. Zy was gisteren morgen nog wel.
Have you seen Master? Hebt gy myn Heer gezien?
I saw him yesterday. Ik heb hem gisteren gezien.
I saw him the other day. Ik heb hem nog over een dag of ettelyk gezien.
I saw him last week. Ik heb hem verleden week gezien.
I saw him just now. Ik zag hem zo even.
I saw him to day. Ik heb hem van daag gezien.
How doth he do? Hoe vaart hy?
Very well. Zeer wel.

Have

SAMENSPRAAKEN. 115

Have you been at the Court? Bent gy aan 't Hof geweest?
I was there yesterday. Ik was daar gisteren.
I come from thence. Ik kom'er van daan.
Do you know that Gentleman? Kent gy dien Heer?
I know him well. Ik ken hem wel.
I do not know him. Ik ken hem niet.
I know him by sight. Ik ken hem van aanzien.
I know him by reputation. Ik ken hem door zyn goede naam.
I have the honour to know him. Ik heb de eere hem te kennen.
I have not the honour to know him. Ik heb de eere niet van hem te kerinen.
Do you know that Gentlewoman? Kent gy die Juffrouw?
I know her well. Ik ken haar wel.
I do not know her. Ik ken haar niet.
I know her by sight. Ik ken haar van aanzien.
I have the honour to know her. Ik heb de eere haar te kennen.
I have not the honour to know her. Ik heb de eere niet van haar te kennen.
When did you see Madam? Wanneer hebt gy Juffrouw gezien?
When did you see her? Wanneer zaagt gy haar?
I saw her yesterday. Ik zag haar gisteren.

A

A great while ago. Lang geleden.
From whence come you? Waar van daan komt gy?
I come from London. Ik kom van Londen.
From the Court. Van 't Hof.
From Master. Van Meester.
What news? Wat nieuws?
I know none. Ik weet van geen.
I have not read the Gazette. Ik heb de Courant niet geleezen.
Whither do you go? Waar gaat gy?
I go to Westminster. Ik ga na Westminster.
To the Court. Na 't Hof.
To Whitehall. Na Withall.
To the Play-house. Na de Schouburg.
To France. Na Vrankryk.
To Madam. Na Juffrouw.
To Church. Na de Kerk.
To our house. Na onzent.
Hard by. Dicht by.
To see a Friend. Om een Vriend te bezoeken.
Remember me to Mistris. Myn groetenis aan Juffrouw.
Do me that friendship. Doe my die Vriendschap.
I will not fail. Ik zal niet missen.
Fare well. Vaar wel.

The

The second Dialogue between two Gentlewomen. *De tweede 't Zamenpraak tusschen twee Juffers.*

Adam, your most humble servant. Juffrouw uw ootmoedige dienareffe.
I am yours. Ik ben de uwe.
Are you well? Bent gy nog wel?
Yes I thank God, but I am very much afflicted. Ja God dank, maar ik ben vry wat bedroefd.
Why? Waarom?
Madam is not well. Juffrouw is niet wel.
What ails she? Wat schort haar?
She has pain in her head. Zy heeft pyn in haar hoofd.
May I not see her. Mag ik haar niet zien.
I do not know. Ik weet het niet.
Is she a bed? Is zy te bed?
Doth she sleep? Slaapt zy?
I am going to see her. Ik zal haar eens gaan zien.
She prays you to excuse her. Zy bidt dat gy haar verschoont.
She cannot speak to any body. Zy kan tegen niemand spreken.
She endeavours to rest. Zy zoekt wat te rusten.
Where is the Gentleman your Father? Waar is myn Heer uw Vader?
He is in his Chamber. Hy is in zyn Kamer.
He has company with him. Hy heeft gezelschap by hem. He

<i>He is busy.</i>	Hy is beezig.
<i>He is not well neither.</i>	Hy is ook niet wel.
<i>What ails he?</i>	Wat schort hem.
<i>He hath caught cold.</i>	Hy heeft koude gevat.
<i>Where is your sister?</i>	Waar is uw Zuster?
<i>She is gone to the Exchange.</i>	Zy is na de Beurs gegaan.
<i>When will she come again?</i>	Wanneer komt zy weer?
<i>She will return presently.</i>	Zy komt straks weerom.
<i>She will not tarry.</i>	Zy zal niet lang uitblyven.
<i>She will return anon.</i>	Zy zal haast weer komen.
<i>What will you do after dinner?</i>	Wat zult gy na 't middagmaal doen?
<i>What you will, if my Mother be better.</i>	Al wat gy wilt, indien myn Moeder wat beter is.
<i>Will you go with me?</i>	Wilt gy met my gaan?
<i>Whither will you go?</i>	Waar wilt gy gaan?
<i>To walk in the Gardens?</i>	In den Tuin wandelen?
<i>Come, I will.</i>	Ja ik wil.
<i>Or else will you play at Cards?</i>	Of anders wilt gy met de kaart speelen?
<i>I cannot play.</i>	Ik kan niet speelen.
<i>I am the most unfortunate in the world at gaming.</i>	In 't speelen ben ik de ongelukkigste mensch van de wereld.
<i>Why?</i>	Waarom? I

<i>I lose always, I lost yesterday five Guinies.</i>	Ik verlies altyd, ik verloor gisteren wel tzeftig guldens.
<i>I never win.</i>	Ik win nooit.
<i>I will never play.</i>	Ik zal nooit speelen.
<i>I am going away then.</i>	Ik gaa dan heen.
<i>Are you so much in haste?</i>	Hebt gy zulk een haast?
<i>Will you dine with us?</i>	Wilt gy te middag met ons eeten?
<i>I pray you to excuse me.</i>	Ik bid u verschoon my.
<i>We have company at home.</i>	Wy hebben gezelschap t'huis.
<i>They stay for me at home.</i>	Zy wachten my t'huis.
<i>Farewell then, till I have the honour to see you again.</i>	Vaar wel dan, tot dat ik de eere heb om u weer te zien.
The third Dialogue.	
<i>Come in, Sir.</i>	K om in, myn Heer.
<i>You are welcome.</i>	Gy zyt welkom.
<i>Are you ready?</i>	Bent gy gereed?
<i>Not yet.</i>	Nog niet.
<i>Stay a little.</i>	Wacht een weynig.
<i>What weather is it?</i>	Wat weer is het?
<i>It is fair weather.</i>	Het is mooi weer.
<i>How have you done since yesterday?</i>	Hoe hebt gy u bevoeld sint gisteren?
	<i>Very</i>

<i>Very well to serve you.</i>	Zeer wel om u te dienen.
<i>Do you know your lesson.</i>	Kent gy uwe les?
<i>No, for I have no memory.</i>	Neen, want ik heb geen geheugenis.
<i>I am dull.</i>	Ik ben bot.
<i>What do you say, Sir?</i>	Wat zegt gy, myn Heer?
<i>You learn well.</i>	Gy leert wel.
<i>I cannot speak well.</i>	Ik kan niet spreken.
<i>I cannot discourse.</i>	Ik kan geen reden voeren.
<i>You speak well.</i>	Gy spreekt wel.
<i>You flatter me.</i>	Gy vleyt my wat.
<i>It is impossible.</i>	Dat is onmogelyk.
<i>Did you know Master E.</i>	Hebt gy Meeſter E. gekend?
<i>I knew him by sight.</i>	Ik heb hem van aanzien gekend.
<i>What is become of him?</i>	Wat is van hem geworden?
<i>He is dead.</i>	Hy is dood.
<i>How long since.</i>	Hoe lang geleden?
<i>A month since.</i>	Een maand geleden.
<i>When will you come again?</i>	Wanneer komt gy weer?
<i>After to-morrow.</i>	Overmorgen.
<i>Farewell, Sir.</i>	Vaar wel myn Heer.
<i>I do not improve.</i>	Ik neem niet toe.
<i>I cannot take pains.</i>	Ik kan geen moeite aanwenden.

The fourth Dialogue.

What do you want?

Is Master ... at home?

Yes, Sir.

Is he up?

An hour ago.

Is he busied?

I believe he is.

Who is with him?

There is company.

Can I speak with him?

Presently.

Where is he?

In his Chamber.

Shew me his Chamber.

You oblige me.

Pray Sir, excuse me if you please.

What do you desire of me?

Will you be pleased to sit.

Master ... presents his service to you.

How does he do?

Very well, I thank God.

Do you live with him?

De vierde t'Zamen-
spraak.**W**at moet gy hebben?

Is Meeſter ... t'huis?

Ja myn Heer:

Is hy al op?

Al over een uur.

Is hy bezig?

Ik geloof ja.

Wie is by hem?

Daar is gezelschap.

Kan ik hem niet

spreken?

Terſtond.

Waar is hy?

In zyn kamer.

Wys my zyn kamer.

Gy verplicht my.

Ik bid u myn Heer

verſchoon my, zo 't u

belieft.

Wat begeert gy van

my?

Beliëft het u te zit-

ten.

Meeſter ... biedt u

zyn dienſt aan.

Hoe vaart hy?

Zeer wel, God dank.

Woont gy by hem?

F
Yes,

Yes, Sir.
Are you an Englishman?
What Countryman are you?
I am of York.
How do you like our Country?
'T is the finest Country in the world.
I have been at London, it is a fine City.
Was you long there?
Two years.
You speak like an Englishman.
I speak a little to make me understood.
Tell your Master I will come to morrow to see him.
I will not fail.
I will take my leave of you.
God be with you.
 The fifth Dialogue.
Coachman.
 Sir.

Ja myn Heer.
 Bent gy een Engelsman?
 Wat Landsman bent gy?
 Ik ben van Jork.
 Hoe gevalt u ons Land?
 't Is 't schoonste Land van de Waereld.
 Ik ben te Londen geweest, 't is een schoone stad.
 Hebt gy daar lang geweest?
 Twee jaar.
 Gy spreekt als een Engelsman.
 Ik spreek een weinig, om verstaan te kunnen worden.
 Zeg uw Meester dat ik hem morgen zal komen zien.
 Ik zal niet mankeeren.
 Ik zal myn affcheid van u nemen.
 God zy mer u.
 De vyfde 't Zamen-spraak.
 Oetier.
K Myn Heer. *Are*

Are you hired?
What do you say?
Do you not understand me?
I do not know what you say.
I do not understand you.
I do not understand Dutch.
Speak English.
I ask you if you are hired?
Now I understand you.
No, whither will you go?
To London.
To what place?
To the Royal Exchange.
How much must you have?
Two Shillings.
'Tis too much.
I will give you one shilling.
'Tis too little.
Will you take eighteen pence?
Indeed I cannot.
'Tis not enough.
I will take another shen.

Bent gy gehuurd?
 Wat zegt gy?
 Verstaat gy my niet?
 Ik weet niet wat gy zegt.
 Ik verstaat u niet.
 Ik verstaat geen Duits.
 Spreek Engels.
 Ik vraag u of gy gehuurd bent?
 Ik verstaat u nu wel.
 Neen, waar wilt gy na toe?
 Na London.
 Aan welke plaats?
 By de Koninklyke Beurs.
 Hoe veel moet gy hebben?
 Twee schellingen.
 Dat is te veel.
 Ik zal u een Schelling geven.
 Dat is te weinig.
 Wilt gy achttien pence hebben?
 Zeker ik kan niet.
 't Is niet genoeg.
 Dan zal ik een ander nemen. F 2 *Step*

<i>Step into the Coach.</i>	Stap in de Koets.
<i>Coachman, stop here.</i>	Koetsier, hou hier stil
<i>Open the door.</i>	Doe 't portier open.
<i>Have you some business here?</i>	Hebt gy hier iets te doen?
<i>Have a little patience.</i>	Heb een weinig geduld.
<i>But, Sir, time goes away.</i>	Maar, myn Heer, de tyd verloopt vast.
<i>Do not trouble yourself, I will content you.</i>	Ontruft u niet, ik zal u te vrede stellen.
<i>Will you stay long?</i>	Zult gy lang uibblyven?
<i>No, I will return presently.</i>	Neen, ik zal dadelyk weerkomen.
<i>You have been very long.</i>	Gy hebt lang uigeweest.
<i>I cannot help it.</i>	Ik kan 't niet helpen.
<i>Here, there is your money.</i>	Hier, daar is uw geld.
<i>I must have more.</i>	Ik moest meer hebben.
<i>You shall have no more.</i>	Gy zult niet meer hebben.
<i>Then I must be content.</i>	Dan moet ik te vrede zyn.
The sixth Dialogue, Between two young Ladies.	De zesde 't Zamen- spraak, tusschen twee jonge Juffers.
I s the dinner ready?	I s 't middagmaal gereed?

No,

<i>No, it is not yet.</i>	• Neen nog niet.
<i>When will it be ready?</i>	Wanneer zal het gereed zyn?
<i>It will be ready within an hour.</i>	't Zal binnen een uur gereed zyn.
<i>What have we for dinner?</i>	Wat hebben wy te middag te eeten?
<i>We have a young Turkey and other things.</i>	Wy hebben een jonge Kalkoen en nog iets anders.
<i>Is the table-cloth laid?</i>	Is de Tafel gedekt?
<i>Not yet.</i>	Nog niet.
<i>Have we company?</i>	Hebben wy gezelschap?
<i>I know not.</i>	Ik weet het niet.
<i>They are going to dinner.</i>	Zy gaan om middagmaal te houden.
<i>The dinner is ready.</i>	Het middagmaal is gereed.
<i>They have set the table.</i>	Zy hebben de tafel aangezet.
<i>The meat is on the table.</i>	De Kost is al op tafel.
<i>They are at table.</i>	Zy zitten aan tafel.
<i>Have they rung the Bell?</i>	Hebben zy de klok al geluid?
<i>Have we some potatoe?</i>	Hebben wy wat potatzi?
<i>Come to dinner.</i>	Kom tot het middagmaal.
<i>I cannot dine.</i>	Ik lust van de middag geen eeten.

I cannot eat.
 Ik kan niet eeten.
I am not hungry.
 Ik heb geen honger.
Have they dined?
 Hebben zy 't mid-
 dagmaal al gehouden?
Have they taken
away the Table?
 Is de Tafel al opge-
 nomen?
Is the Dancing-Mas-
ter come?
 Is de Dansmeester
 gekomen?
No, he is not come
yet.
 Neen hy is nog niet
 gekomen.
When will he come?
 Wanneer zal hy ko-
 men?
He will come pre-
sently.
 Hy zal terstond ko-
 men.
Is this his day?
 Is 't van daag zyn dag?
Yes, 't is his day.
 Ja 't is nu zyn dag.
He will come then.
 Dan zal hy wel ko-
 men.
The Singing Master
is come.
 De Zangmeester is
 gekomen?
When did he come?
 Wanneer quam hy?
He came just now.
 Hy komt daar zo even.
There is the Guitarre
master.
 Daar is de Luitenist.
Where is he?
 Waar is hy?
He is in my Ladies
chamber.
 Hy is in Meijuffers
 kamer.
Is the English Mas-
ter gone?
 Is de Engelsche
 Meeſter al weg?
No, he is not gone
yet.
 Neen, hy is nog
 niet weg gegaan.
 When

When will he go
away?
 Wanneer zal hy weg
 gaan?
He is going away.
 Hy gaat zo heen.
He is gone.
 Hy is al weg.
Is Miſtris at home?
 Is Juffrouw thuis?
She is gone to Lon-
don?
 Zy is na Londen ver-
 trokken.
When will ſhe re-
turn?
 Wanneer zal zy
 weer komen?
She will return this
night.
 Zy komt van deezen
 avond nog weer.
Are you ſure of it?
 Weet gy 't wel?
Yes, I am ſure of it.
 Ja ik weet het zeker.
 De zevende i' Za-
 menspraak,
 Tuffchen twee jonge
 Juffers.
 Between two young
 Gentlewomen.
W Here is Miſtris?
W Aar is Juffrou?
 She is in her
 Zy is in haar
 Chamber.
 kamer.
Are you ſure of it?
 Weet gy 't wel?
I believe it.
 Ik geloof zo.
Did you not ſee my
Siſter?
 Hebt gy myne Zuf-
 ter niet gezien?
No, I did not ſee
her.
 Neen, ik heb haar
 niet gezien.
Where do you go?
 Waar gaat gy na toe.
Into my chamber.
 Na myn kamer.
Will you go with me.
 Wilt gy met my gaan?
Will you play?
 Wilt gy ſpeelen?
 F 4 At

At what game? Wat zouden wy speelen?
At Cards. Met de Kaart.
I cannot play. Ik kan niet speelen.
Let us go then a walking. Laat ons dan wat gaan kuyeren.
Where shall we go? Waar zullen wy gaan?
Where you will. Waar gy wilt.
It is too hot. Het is al te heet.
Let us stay a little. Laat ons een weinig wachten.
Are you hot? Bent gy heet?
Yes, indeed. Ja zeker.
What do you look for? Waar na ziet gy?
I look for my mask. Ik zie na myn masker.
Will you come down? Wilt gy beneden komen?
Presently. Daadelyk.
Stay a little. Wacht een weinigje.
What Lady is that? Wat voor een Mevrouw is dat?
'T is the Countess of . . . 't Is de Gravinne van . . .
Do you know her particularly? Kent gy haar zeer wel?
I have that honour. Ik heb die eere.
You have many acquaintances. Gy hebt hier veel kennissen.
Shew me a favour. Doe my een gunst.
With all my heart. Van harte gaern.
Command me. Gy hebt maar te gebieden. *What*

What do you desire of me? Wat begeert gy van my?
To carry me to my Lady the Countess of . . . Dat gy my brengt by Mevrouw de Gravinne van . . .
'T is done; she will be very joyfull to know you. Nu heb ik 't gedaan, zy zal blyde zyn u te kennen.
My Dear, I am infinitely obliged to you. Myn waarde, ik ben oneindelyk aan u verplicht.
I am wholly yours. Ik ben gantschelyk de uwe.
 The eighth Dialogue.
Have you any Chambers ready furnished to be let? **H**Ebt gy eenige gestoffeerde kamers te huur?
Yes, Sir. Ja, myn Heer.
How many have you? Hoe veel hebt gy 'er?
We have two. Wy hebben 'er twee.
Are they one pair of stairs high? Zyn zy op de eerste verdieping?
Yes, Sir. Ja, myn Heer.
Let me see them. Laat my ze zien.
Come in if you please. Kom in zo't u belieft.
Follow me. Volg my.
How much do you take a week? Hoe veel neemt gy 's weeks?
 F 5 *Twen*

Twenty shillings for the two.

'Tis very much.

I can find some cheaper.

I will give you sixteen shillings for them.

I can not take them.

Shall we agree?

If you please.

Will you take no less?

No Sir, if you were my own Brother.

Well, I will give you what you ask me.

Where are your things?

Some body will bring them presently.

Are your beds good?

See them.

Must I pay you before hand?

As you please.

I will pay you when you will.

Sir, some body asketh for you.

Who it be?

Twintig Schellingen voor de twee.

Dat is zeer veel.

Ik kan 'er wel beter koop vinden.

Ik zal 'er u zestien schellingen voor geve.

Dat kan ik niet doen.

Zullen wy accordeeren?

Indien 't u belieft.

Wilt gy 't niet minder doen?

Neen myn Heer, al waart gy myn eigen Broeder.

Wel ik zal dan zo veel geeven als gy my eischt.

Waar is u goed?

Iemand zal het terstond brengen.

Zyn uw bedden goed?

Bezie ze eens.

Moet ik u voor af betaalen?

Zo als 't u belieft.

Ik zal u betalen wanneer gy 't hebben wilt.

Myn Heer, daar is iemand die na u vraagt.

Wie is 't?

'Tis an Englishman.

Ask him his name?

'Tis Master N.

Desire him to come in.

Desire him to come up.

The ninth Dialogue.

I Am very glad to see you.

I did not believe to make so happy an encounter.

You see that men meet together.

I am very glad to see you again once more in my life.

When did you arrive at London?

The last week.

Where do you lodge?

In the Pall-mall.

In what place?

Near Saint James.

Is it not at Master ...

I do not know his name.

't Is een Engelsman.

Vraag hem zyn naam

't Is de Heer N.

Verzoek hem in te

komen.

Vraag hem of hy be-

lieft boven te komen.

De negende 't Sa-

menpraak.

Ik ben zeer blyd dat

ik u zie.

Ik had niet gedacht

zulken gelukkige ont-

moetinge te zullen

doen.

Gy ziet dat men-

schen malkanderen

ontmoeten.

't Verheugt my zeer

dat ik u nog eens in

myn leeven mag zien.

Wanneer bent gy te

Londen gekomen?

Verleeden week.

Waar bent gy 't huis?

In de Malliebaan.

In wat plaats?

Dicht by St. Jacobs.

Is 't niet by Mr...

Ik weet zynnaam niet.

F 6 When

When did you come away from Paris?

A fortnight ago.

Where was the King?

He was at Versailles.

Did you see our Ambassador?

Yes, Sir, he made a brave entry.

Have you been in our Court?

Will you carry me thither?

I will.

May one see the King at dinner?

What time doth he dine?

Doth he dine in public?

Where were you last Summer?

I was in Marshal Crequi's Army.

Will you stay here some while?

I shall be here but eight days.

Wanneer quam gy van Parys?

Voor veertien dagen.

Waar was de Koning?

Hy was te Versailles.

Hebt gy onzen Ambassadeur gezien?

Ja myn Heer, hy deed een treffelyke intreede.

Hebt gy aan ons Hof geweest?

Wilt gy 'er my na toe brengen?

Ja gaern.

Kan men den Koning zien eten?

Wat tyd eet hy 's middags?

Eet hy openlyk?

Waar waart gy verleeden Zomer?

Ik was in 't Leger van den Marschalk de Crequi.

Zult gy hier een poos blyven?

Ik zal hier maar acht dagen blyven.

Why

Why so little a while?

I will return into France.

What are you come here for?

I am come to buy Horses.

What time may one find you at home?

I go out every morning at seven of the Clock.

I will give my self the honour to see you to morrow morning.

You shall be well come.

Farewell, Sir.

Your most humble Servant.

The tenth Dialogue.

I Am very glad to see you.

How have you done since I saw you in Holland?

Very well, at your service.

Waarom zulk een korten tyd?

Ik zal weer na Vrankryk gaan.

Waarom bent gy hier gekomen?

Ik ben hier gekomen om Paarden te kopen.

Op wat tyd kan men u thuis vinden?

Ik gaa alle morgens ten zeven uuren uit.

Ik zal my zelven de eere geven dat ik morgen ochtend u eens kom bezoeken.

Gy zult welkom weezen.

Vaarwel, myn Heer.

Uw ootmoedige dienaar.

De tiende Samen-

spraak.

Ik ben blyde u te zien.

Hoe is 't met u geweest, sint dat ik u in Holland zag?

Zeer wel, t'uwens dienst.

F 7

Hw

134 De Engelsche en Nederduitfche

How do you spend your time every day?

I go abroad, for I have nothing to do.

Have you no acquaintance at Court?

No, Sir.

I will give you some.

Do me that Kindness.

How do you like our Court?

'Tis one of the most magnificent in the world.

Sir, your are very rich in England.

Why, Sir.

One may see it by the fair buildings of London.

How do you like them?

Indeed, Sir, that surprises me, it is the finest City upon the Earth.

I am of your opinion.

They are rather Palaces than Houses.

Hos brengt gy uw tyd dagelyks door?

Ik ga wat kuyeren, want ik heb niets te doen.

Hebt gy geen kennis ten Hove?

Neen, myn Heer. Ik zal 'er u wel aan helpen.

Doe my die vriendschap.

Hoe gevalt u ons Hof?

't Is een van de pragtigste in de Wereld.

Myn Heer, gy zyt in Engeland zeer ryk. Waarom, myn Heer.

Men kan 't wel zien aan de schoone gebouwen te Londen.

Hoe staanze u aan?

Zeker, myn Heer, ik sta 'er over versteld, het is de schoonste stad van de wereld.

Ik ben van uw gevoelen.

't Zyn eerder Paleizen dan Huizen.

When

SAMENSPRAAKEN. 135

When will you come to see me again?

When you please.

I shall be very glad to see you.

Are you in haste?

Yes, Sir, except your commands retain me.

I will not take you off from your business.

Go to your business: Good night.

Pray, Sir, command me.

Do you not lodge at Master?

Is't not at the sign of the White Lion?

The eleventh Dialogue.

Sir, according to your Commands, I come to tender you my respects.

I am infinitely obliged to you for it.

Take the pains to sit down.

Wanneer zult gy my weerkomen bezoeken?

Als 't u belieft.

Ik zal blyde zyn u te zien.

Hebt gy haast?

Ja myn Heer, ten zy uwe bevelen my houden.

Ik wil u van uw bezigheid niet afhouden.

Gaa heen om uwe dingen te doen, goeden nacht.

Myn Heer, gebied my maar, bid ik u.

Bent gy niet t'huis by Meeiter?

Is't nier in de witte Leeuw?

De elfde t'Samen-spraak.

MYn Heer, volgens uw bevel, kom ik u myn eerbiedigheid bewyzen.

Ik ben daar over aan u ten hoogsten verplicht.

Neem dog de moeite om neder te zitten.

I

<i>I do my duty.</i>	Ik kom myne pligt naa.
<i>Without ceremony.</i>	Zonder ceremonien.
<i>You have prevented me.</i>	Gy bent my voorgekomen.
<i>I was resolved to go to see you the first.</i>	Ik was van voornemen om u eerst bezogt te hebben.
<i>Tell me what time you are at home.</i>	Zeg my wanneer gy t'huis bent.
<i>You will give your self too much trouble.</i>	Gy zult u zelve al te veel moeite aandoen.
<i>You will do me too much honour.</i>	Gy zult my al te groot een eere aandoen.
<i>What good news will you tell me this morning?</i>	Wat goede tyding wilt gy my deezen morgen verhaalen.
<i>I have heard nothing so day.</i>	Ik heb van daag niets verstaan.
<i>Tell me some.</i>	Verhaal my iets.
<i>The Dutch Post is not come.</i>	De Duitse Post is nog niet gekomen.
<i>Did you see the Regiment of Guards?</i>	Hebt gy 't Regiment van de Garde gezien?
<i>What do you say of them?</i>	Wat zegt gy 'er van?
<i>They all look like Captains.</i>	't Gelyken alle wel Kapiteyns.
<i>Will you dine with me?</i>	Wilt gy te middag met my eeten?
<i>I pray you to excuse</i>	Ik bid u dat gy my

me.

<i>me. I must go to the Exchange.</i>	verschoont, ik moet na de Beurs gaan.
<i>Are you so much in haste?</i>	Hebt gy zulk een haast?
<i>Yes, Sir, 'tis time to go thre.</i>	Ja myn Heer, 't is tyd om daar na toe te gaan.
<i>Do not fail to be to morrow at home.</i>	Laat niet na morgen t'huis te zyn.
<i>I will not fail.</i>	Ik zal niet missen.
<i>What time will you be there?</i>	Wat tyd zult gy daar zyn?
<i>About ten of the Clock.</i>	Ontrent tien uren.
<i>Do you promise it me.</i>	Belooft gy 't my?
<i>Yes sure.</i>	Ja zecker.
<i>Farewell, till I have the honour to see you again.</i>	Vaar wel dan, tot dat ik de eere heb om u weer te zien.
<i>The twelfth Dialogue.</i>	<i>De twaalfde t'Samenpraak.</i>
<i>Have you good Horses?</i>	Hebt gy goede Paarden?
<i>Where to go?</i>	Waar zouden zy na toe.
<i>To go to Norwich.</i>	Na Norwich.
<i>Yes Sir, we have very good ones.</i>	Ja, myn Heer, wy hebben 'er die zeer goed zyn.
<i>Where are they?</i>	Waar zyn zy?
<i>I will shew them unto you.</i>	Ik zalze u toonen.

How

138 De Engelsche en Nederduitsche

How many must you have?
I must have four.
Will you have a Guide?
Yes, help me to one.
How long will you stay in your journey?
Eight days.
How much do you take a day?
I take...
What must the Guide have?
He must have...
I will do as others do.
When must you have them?
To morrow morning.
What time?
At five of the Clock.
They shall be ready.
Must you be paid here?
'T is all one.
Sir, give me an earnest.
How much do you ask me?

Hoe veel moet gy 'er hebben.
 Ik most 'er vier hebben.
 Wilt gy een Leidsman hebben?
 Ja, beschik 'er my een.
 Hoe lang zult gy op uw reize uitblyven?
 Acht dagen.
 Hoe veel neemt gy 's daags.
 Ik neem...
 Hoe veel moet de Leidsman hebben?
 Hy moet hebben...
 Ik zal doen als anderen.
 Wanneer moet gy ze hebben?
 Morgen ochtend.
 Tegen wat tyd?
 Tegen vyf uuren.
 Zy zullen gereed zyn.
 Moet men u hier betaalen?
 Dat 's evenveel.
 Myn Heer, geef my wat op de hand.
 Hoe veel begeert gy?
What

SAMENSPRAAKEN. 139

What you please.
Hold there are two Crowns.
How many leagues is it from hence to Norwich?
There are...
Is it a fine City?
Very fine.
Give us good Saddles.
You shall have some of the best.
Will you see the Guide?
'T will be time enough to see him to morrow mornning.
 The thirteenth Dialogue.
 Between a Physician and a sick Body.
Sir, I have sent for you.
What ails you?
I have a pain in my head; my heart akes, and I have a pain in my stomach.

Zo veel als 'tu belieft.
 Hou daar zyn twee Kroonen.
 Hoe veel mylen is 't van hier na Norwich?
 Het is...
 Is 't een mooye stad?
 Ja een heel mooye.
 Geef ons goede Zaddels.
 Gy zult van de beste hebben.
 Wilt gy den Leidsman zien?
 't Zal tyds genoeg zyn als wy hem morgen ochtend zien.
 De dertiende 't Samen-spraak.
 Tusschen een Doktor en een Zieke.
 Myn Heer ik heb u ontbouden.
 Wat deert u?
 Ik heb pyn in myn hoofd, myn hart doet my zeer, en ik heb pyn in myn maag.
How

140 De Engelsche en Nederduitsche

How long is it since? Zedert hoe lang is 't geweest?
Since yesterday. Zederd gisteren.
Have you slept this night? Hebt gy van deeze nacht wat geslaapen?
No, I cannot sleep. Neen, ik kan niet slaapen.
Have you a good stomach? Hebt gy eenige trek tot eeten?
Not at all. Gansch niet.
Let me feel your pulse. Laat my uw pols voelen.
You have a Fever. Gy hebt een Koorts.
I feel a heaviness through all my body. Ik voel een loomheid door al myn leden.
You must be let blood. Gy moet gelaaten worden.
I was let blood the other day. Ik ben onlangs eerst gelaaten.
'T is no matter, to-morrow you shall also take Physick. Daar is niet aan gelegen, morgen zult gy ook Medicyn innemen.
Do not go out; keep your bed. Ga niet uit; houd het bedde.
What Diet must I keep? Aan wat voor kost moet ik my houden?
Take new laid Eggs, and broth. Gebruik versche Eyeren en Vleeschnat.
Have you a Nurse? Send for one. Hebt gy een Oppaster? Laat 'er een halen.

Some

SAMENSPRAAKEN. 141

Some body asks for me; I must go to see a Patient. Daar is iemand die na my vraagt; ik zal moeten gaan om een patient te bezoeken.
Take courage. Schep moed.
I am going away. Ik gaa heen.
Pray come again to-morrow to see me. Ey lieve, kom morgen weer eens na my zien.
I will not fail. Ik zal niet in gebreeke blyven.
Nurse, let some body go for a Chirurgeon. Oppaster, laat eens iemand om een Barbier gaan.
Whom will you have? Wien wilt gy hebben?
The same who has let me blood already. Diezelfde die my nog eens gelaaten heeft.
What is his name? Hoe heet hy?
I know not; ask it below. Ik weet het niet; vraag het beneden.
How do you find your self now? Hoe bevind gy u zelve nu.
I am very sick. Ik ben zeer ziek.
Call some body. Roep iemand.
I am almost spent. Ik ben ten einde van myn krachten.
I am a dying. Ik sterf.
It will be but a small matter, you are not in danger. 't Mag geen quaad; gy hebt geen nood.

Do

142 De Engelsche en Nederduitsche

Do not stir, I find my self a little better. Gaa niet heen, ik bevind my zelven een weinig beter.

The fourteenth Dialogue.

The second Visit.

You are very careful.

Are you something better?

Yes, I thank God.

Your Fever is gone.

I find my self a little better.

Have you been let blood.

I was let blood yesterday.

Where is your blood?

It is upon the window.

You need to be let blood once more.

Your blood is over-hot, and corrupted.

Did your Physick work well?

Very well.

How many times were you at stool.

De veertiende i'Za-
mespraak.

Het tweede Bezoek.

GY zyt zeer zorg-
vuldig.

Zyt gy wat beter?

Ja, God dank.

Uw Koorts is weg.

Ik bevoel myn zel-
ven een weinig beter.

Bent gy gelaaten?

Ja, ik wierd gifte-
ren gelaaten.

Waar is uw bloed?

't Staat in 't venster.

Gy moet nog eens
gelaaten worden.

Uw bloed is al te
heet en bedurven.

Werkte uwe Medi-
cyn wel?

Zeer wel.

Hoe dikwils gingt
gy af?

Ten

SAMENSPRAAKEN. 143

Ten or twelve times. Dosh your head ake still?

No.

So much the better.

You must take after

so morrow another

Purge.

I will do what you

shall order me.

Keep your self warm.

Have you not better

stomach?

Yes, Sir, I could eat

something of a Puller.

There is no danger.

What do you drink?

Some small beer with

a toast.

That is good.

Endeavour to rest; to

morrow I will come

again this way.

The fifteenth Dia-
logue.

The third Visit.

Dosh all go well to
day?

Tien oft waalf maal.
Doet uw hoofd nog
zeer?

Neen.

Zo veel te beter.

Gy moet overmor-
gen nog eens purgee-
ren.

Ik zal uw order
volgen.

Houd u warm.

Zyt gy niet wat
graager?

Ja, myn Heer, ik
zoud wel iets van een

Kuiken kunnen eten.

Daar is geen perykel.

Wat drinkt gy?

Klein bier, met een
stukje geroost brood.

Dat is goed.

Zie toe dat gy moogt
rusten; ik zal morgen
weer dit heen komen.

De vyftiende i'Za-
mespraak.

Het derde Bezoek.

GAar alles van daag
nog wel?

I

144 De Engelsche en Nederduitsche

I am a great deal better. Ik ben veel beter.
Did you sleep well this night? Hebt gy van de nagt wel gellaapen?
Perfectly well. Zeer wel.
Your Fever is quite gone. Uw Koorts is gantsch weg.
I am much obliged to you. Ik ben zeer aan u verplicht.
Within two or three days you may go abroad. Binnen twee of drie dagen moogt gy wel weer uitgaan.
Take a little wine. Neem een weinig wyns.
Of what wine? Van welke wyn?
White wine, or Claret? Witte wyn of rode?
Of what you please. Die 't u belieft.
Have you a good stomach now? Hebt gy een graage maag nu?
I am very hungry. Ik ben zeer hongerig.
You may eat, but moderately. Gy moogt wel eten, maar maatig.
Did you not see Master S? Hebt gy Meeſter S. niet gezien?
I come from him. Ik kom van hem van daan.
How doth he do. Hoe vaart hy?
He is very sick. Hy is heel ziek.
Is he in danger? Loopt hy gevaar?
Ay truly. Ja, wel t'er deege.

15

SAMENSPRAAKEN. 145

Is there no hope? Is 'er geen hoop meer?
There is none at all. Neen geenſins.
He is a dead man. Hy is een man des doods.
How long has he been sick? Hoe lang is hy ziek geweest?
These two Months. Deze twee maanden.
What distemper has he? Wat ziekte heeft hy?
He is in a Consumption. Hy is in een teering.
How many Children has he? Hoe veel kinderen heeft hy?
He hath seven. Hy heeft 'er zeven.
I think his wife is much afflicted. Ik geloof dat zyn vrouw zeer bedroeft is.
She will not be comforted. Zy wil haar niet laaten troosten.
I have great pity on her. My jammert haarer.
And I also. My ook.
Is she young? Is zy nog jong?
She is not young, nor old. Zy is niet jong, nog ook niet oud.
Where doth she live? Waar woont zy?
In the great street. In de groote ſtraat.
I thank you. Ik bedank u.
The sixteenth Dialogue, Between a Brother and a Sister. De zestiende 't Zamenſpraak, Tuffchen een Broeder en een Zuſter.
B *Rotter, speak English with me.* Roeder ſpreek Engels met my.
G *With*

146 De Engelsche en Nederduitsche

With all my heart. Van harten gaern.
Have you exercised your self to day? Hebt gy u van daag al geoeffend?
Do you not know it? Weet gy 't niet?
No, I went out this morning very early. Neen, ik ging van de morgen vroeg uit.
Whither did you go? Waar gingt gy heen?
To my Cousin. Na myn Nicht.
Doth she also learn English? Leert zy ook Engelsch?
She began yesterday. Zy heeft gisteren begonnen.
Doth her Brother learn also? Leert haar Broeder ook?
He has learned a long while. Hy heeft het al over lang geleerd.
Doth he speak well? Spreekt hy wel?
Exceeding well. Uitsteekend wel.
When did you see him? Wanneer heb gy hem gezien?
I saw him yesterday. Ik heb hem gisteren gezien.
Will you come to the Park. Zult gy in 't Park komen.
Yes, if it please you. Ja indien 't u belieft.
I will. Wel ik zal.
Is it time to go thither? Is het tyd om daar na toe te gaan?
Not yet, let us stay a little longer. Nog niet, laat ons nog wat wachten.
I will tarry as long as you please. Ik zal zo lang wagten als 't u belieft. 1

SAMENSPRAAKEN. 147

I cannot go thither. Ik en kan daar niet na toe gaan,
Why Brother? Waarom Broeder?
There is my Master. Daar is myn Meeester.
You may learn another time. Gy moogt op een ander tyd leeren.
I will not lose my time. Ik wil myn tyd niet verliezen.
The seventeenth Dialogue.
For to speak with a Taylor.
Can you make me a Suit of Cloaths against Sunday? **K** Ont gy my een pak Kleeren tegens Zondag maken?
Yes, Sir, you shall have it. Ja, myn Heer, gy zult het hebben.
Do not promise it me, if you cannot make it. Beloof het my niet, indien gy 't niet doen kond.
I will make it. Ik zal het doen.
What stuff will you have it of? Van wat voor stof wilt gy het hebben?
Of a black Farandine. Van zwart Farandyn.
'Tis now the fashion. Dat is nu de Mode.
Shall I go to buy it. Zal ik 't gaan koopen?
Pray do, and I will go with you. Ey lieve ja, en ik zal met u gaan.
I will be glad of it. Dat is wel na myn zin.

G 2 How

148 De Engelsche en Nederduitsche

How many yards
must I have?
You must have ...
Must I have so many?
'T is the least.
Furnish the rest.

To what Merchant
shall we go?
Let us go to the Angel.
In what street?
In the street of ...
Is it a good shop?
'T is the best in all
the Town.
Let us go thither
then.
Stay for me.
Pray Sir, make
haste.

The eighteenth
Dialogue.

Sir, shew us some of
your best black Farandine.
Gentlemen, there is
some of the finest in
London.

Hoe veel ellen moet
ik hebben?
Gy moet hebben...
Moet ik zoo veel
hebben?
Dat is het minste.
Befchik gy 'er dereft
by.
By welke Koopman
zullen wy gaan?
Laat ons in den Engel
gaan.
In welke straat?
In de ... straat.
Is 't een goede winkel?
't Is de beste in de
stad.
Laat ons daar dan
gaan.
Wacht my wat.
Ik bid u myn Heer
haast u wat.

De achtiende i Zamen
spraak.

Myn Heer, laat ons
eens van u beste
zwart Farandyn zien.
Messieurs, daar hebt
gy iets van 't mooiste
Lon-

SAMENSPRAAKEN. 149

London.
This doth not please me.
'T is of the same that
they wear at Court.
'T is not strong enough.
Shew us some other.

There is another piece.
'T is not yet of the
best.
Let me see some of the
best.
There is a piece of
the best.
This is better than the
other.
Have you no better?
No, truly.
How do you sell it a
yard?
I sell it for ...
'T is too dear.
Will you take ... for
it?
You are welcome;
but I cannot: it cost me
more.
Tell me the lowest
price.
You shall give me ...

dat 'er in London is.
Dat gevalt my niet.
't Is van 't zelfde dat
aan 't Hof gedragen
wordt.
't Is niet sterk genoeg.
Laat ons iets anders
zien.
Daar is een ander stuk.
Dat is ook nog van
't beste niet.
Laat my van 't beste
zien.
Daar is een stuk van
't beste.
Dit is beter als 't an-
der.
Hebt gy geen beter?
Neen waarlyk.
Hoe veel verkoopt
gy d'el?
Ik verkoop het voor...
Dat is al te duur.
Wilt gy ... daar voor
hebben?
Gy bent welkom,
maar dat kan ik niet
doen, 't kost my meer.
Zeg my de minste
prys.
Gy zult my geeven...

G 3 Cut

Cut me fifteen yards of it.

Sny my vyftien ellen af.

The nineteenth Dialogue.

De negentiende t'Za-
menspraak.

L Et us return home.

L Aat ons na huis keeren.

Take my measure.

Neem my de maat.

What Ribbon will you have?

Wat voor Lint wilt gy hebben?

Of the greatest fashion.

Na de grootfte manier.

Will you have your cloths after the English fashion, or after the French mode.

Wilt gy uwe Kleederen naar de Engelsche, of naar de Fransche manier hebben.

'T is all one.

't Is evenveel.

When shall I have my Suit of Cloths?

Wanneer zal ik myn pak kleeren hebben?

You shall have it after to morrow without fail.

Gy zult het overmorgen zonder fout hebben.

Make it hand somly.

Maak dat 't wel staat.

Make it after the mode.

Maak het na de mode.

I work for the Court.

Ik werk voor 't Hof.

What belts do they wear?

Wat voor Draagbanden draagt men nu.

Sir, there is your Suit.

Myn Heer daar is uw kleed.

You

You are a man of your word

Gy bent een man van uw woord.

How much must you have?

Hoe veel moet gy hebben?

'T is well made.

't Is wel gemaakt.

This Ribbon pleases me well.

Dit Lint behaagt my wel.

Where is your bill?

Waar is uw rekening?

Here it is.

Daar is ze.

You are dear.

Gy bent duur.

I take no more of you than of others.

Ik neem u niet meer af dan een ander.

There is your money

Daar is uw geld.

The twentieth Dialogue.

De zeventiende t'Za-
menspraak.

To speak with a Shoemaker.

Om met een Schoen-
maker te spreekken.

M *Give me a pair of Shoes.*

M Aakmy een paar Schoenen.

When will you have them?

Tegen wanneer wilt gy ze hebben?

For to morrow.

Tegen morgen.

You shall have them.

Gy zultze hebben.

Take the measure.

Neem de maat.

Make them after the mode.

Maakze naar de manier.

Sir, there are your Shoes.

Myn Heer, daar zyn uwe schoenen.

Where are they?

Waar zynze?

Here they are.

Zie daar.

G 4

They

152 De Engelsche en Nederduitfche

<i>They are too long.</i>	Zy zyn te lang.
<i>'T is the mode.</i>	Dat is de mode.
<i>I know the mode better than you.</i>	Ik weet de manier beter dan gy.
<i>They do not please me.</i>	Zy gevallen my niet.
<i>They are too large.</i>	Zy zyn te groot.
<i>Make me some others.</i>	Maak my een paar andere.
<i>You are hard to be pleased.</i>	't Is moeyelyk u te behagen.
<i>Will you make me some others?</i>	Wilt gy my andere maaken?
<i>Here is a pair which will fit you.</i>	Hier is een paar dat u wel passen zal.
<i>Try them.</i>	Bezoek het eens.
<i>Those are better than the others.</i>	Die zyn beter dan de andere.
<i>Of what price are they?</i>	Van wat prys zyn die.
<i>They are worth ...</i>	Zy zyn wel ... waard.
<i>'Tis too much.</i>	Dat is te veel.
<i>'T is the ordinary price.</i>	't Is de gewoonlyke prys.
<i>Every one pays as much.</i>	Elk een betaalt 'er zo veel voor.
<i>The Price of them is set.</i>	't Is een gezette prys.
<i>I do not believe you.</i>	Ik geloof u niet.
<i>You may believe me.</i>	Gy moogt my wel gelooven.
<i>I would not deceive you.</i>	Ik wil u niet bedriegen.

The

SAMENSPRAAKEN. 153

The twenty-first Dialogue.

De eenentwintigste 'Zamenpraak.

Between two Friends.

Tusschen twee Vrinden.

Sir, I am very joyful to meet you, I have some compliments to present unto you.

MYn Heer, ik ben zeer blyde u te ontmoeten, en heb eenige Complimenten by u af te leggen.

From whom?

Van wien?

From one of your Friends.

Van een uwer Vrinden.

What is his name.

Hoe heet hy?

His name is Master C.

Zyn naam is Mya Heer C.

Where did you see him?

Waar hebt gy hem gezien?

I saw him at Plymouth.

Ik heb hem te Plymouth gezien.

How doth he do?

Hoe vaart hy al?

He was well when I came from thence.

Hy was wel toen ik daar van daan quam.

Doth he live there?

Woont hy daar?

Is he married?

Is hy getrouwd?

What doth he do there?

Wat doet hy daar?

I know not.

Ik weet het niet.

Did you drink with him.

Hebt gy met hem gedronken?

Yes, we drank several times your health.

Ja, wy dronken verscheidemaal op uw gezondheid.

G 5

Is

154 De Engelsche en Nederduitsche
*Is he a House keeper
there?* Houd hy daar huis?

Yes. Ja.
When was you there? Wanneer waart gy daar?

Last week. Verleeden week.
Will he not return to London? Zal hy niet weer tot London komen?

It may be. Misschien.
Farewell, Sir. Vaar wel, myn Heer.

The twenty second Dialogue.
Between two young Ladies.
*De twee-en-twintigste
Zaemenspraak.
Tusschen twee jonge
Juffers.*

You are welcome, Mistress.
*Welkom hier,
Juffrouw.*

I am come to see you. Ik ben u eens komen bezoeken.

How have you done since yesterday? Hoe vaart gy zedert gisteren?

I am not very well. Ik ben niet heel wel.
Where is your distemper? Waar schort het u?

'Tis in my head. In myn Hoofd.
Why do you go out? Waarom gaat gy uit?

I had a mind to see you. Ik was geneegen om u te zien.

I was going to your house. Ik stond om na u went te gaan.

I have prevented you. Ik ben u dan voorgekomen.
What

SAMENSPRAAKEN. 155

What do they say abroad? Wat zegt men al buiten deur?

Master L. is married. Myn Heer L. is getrouwd.

Is 't Possible? Is 't moogelyk!
When was he married? Wannceer is hy getrouwd?

This morning. Van dezen Morgen.
Is he rich? Is hy ryk?

He has four thousand pound a year. Hy heeft vier duizend pond 's jaars.

Where was he married? Waar is hy getrouwd?
In Coventgarden. In Coventgarden.

How old is he? Hoe oud is hy?
He is twenty years old. Hy is twintig jaar oud.

No more? Niet meer?
No. Neen.

How old is his Lady? Hoe oud is zyne Juffrouw?

She is but fifteen years old. Zy is maar vyftien jaar oud.

Of what Family is she? Van wat gellagt is zy?
She is my Lord's Daughter. Zy is myn Heers... Dochter.

Is he in town? Is hy in de stad?
Yes. Ja.

Is she handsome? Is zy mooi?
Very handsome. Zeer mooi.

Is she rich? Is zy ryk?
What portion has she? Wat krygt zy ten Huwlyk?

156 De Engelsche en Nederduitche

Ten thousand pound. Tien duizend ponden?
 'Tis a fine portion. Dat is een braave
 Huuwlyks-gift.
 Have they a fine Hebben zy een
 Coach? mooye Karos?
 Very fine. Ja, een heel mooye.
 Do you know them? Kent gy ze?
 I know them by sight. Ik ken hen van aanzien.
 I will tell you other news. Ik zal u een andere
 tyding zeggen.
 What? Wat dog?
 I am going to Holland. Ik zal na Holland
 gaan.
 When do you go thither? Wannet gaet gy
 'er heen?
 The next week. Toekomende week.
 You speak in jest. Gy gek't 'er mee.
 I do not jest. Ik gek't 'er niet mee.
 Who goes with you? Wie gaat met u?
 My Father and Mother. Myn Vader en
 Moeder.
 You surprize me. Gy doet my gewel-
 dig verwonderen.
 Do you go to Amsterdam? Gaat gy na Amster-
 dam?
 Yes, Madam. Ja Juffrouw.
 I should be very glad to go along with you. Ik zou zeer blyde
 zyn indien ik met u
 mogt gaan.
 Come then. Kom dan.

Tou

SAMENSPRAAKEN. 157

You afflict me. Gy bedroeft my.
 I shall not see you any more. Ik zal u niet weer
 zien.
 How long will you stay there? Hoe lang zult gy
 daar blyven?
 Two or three years. Twee of driejaaren.
 That time will seem to me very long. Die tyd zal my zeer
 lang vallen.
 You will forget me presently. Gy zult my niet der
 haast vergeten.
 I will never forget you. Ik zal u nooit ver-
 geten.
 Nor I you. Nochte ik u.
 I swear unto you an eternal friendship. Ik zweer u een eeu-
 wig vriendschap.
 And I unto you also. En ik u desgelyks.
 What will you send me from Holland? Wat zult gy my van
 Holland zenden?
 I will send you some thing. Ik zal u iets zenden.
 Will you be as good as your word? Zult gy wel zo goed
 zyn als u woord.
 Yes, if it please God. Ja indien't God beliest
 I shall see. Ik zal zien.
 Dost you little sister go thither also. Gaat uw kleine Zus-
 ter ook daar na toe.
 We leave her here. Wy laaten haar hier.
 I am not well, I will be gone. Ik ben niet wel, ik
 ga zo heen.
 I am sorry you came out. 't Bedroeft my dat
 gy uitgekomen zyt.

G 7

Fa-

Farewell my Dear. Vaarwel myn Waarde.
I do not bid you farewell. Ik zeg u nog niet vaarwel.
Will you come to see us before we go. Zult gy ons nog komen zien, eer wy vertrekken?
I will not fail. Ik zal niet in gebreke blyven.
I shall be very glad to see you at our house. 't Zal my zeer lief zyn u aan ons huis te zien.
 The twenty-third Dialogue.
 An English Gentleman invites to dinner a Dutch Gentleman.
Sir, you are welcome. Myn Heer, gy zyt weikom.
Take your place. Neem u plaats.
This is your place. Dit is uwe plaats.
Sir, 't is yours. Myn Heer, 't is de uwe.
Pray, without ceremonies, sit you down. Si lieve, zonder ceremonien, zit maar neer.
I made you loose a better meal. Ik heb u een beter maalyd doen verliesen.
What do you say, Sir. Wat zeg gy, myn Heer.
This is a great Feast. Dit is een groot gastmaal.
 How

How do you like that wine. Hoe gevalt u die wyn.
'T is very excellent. Hy is treffelyk.
Where do you fetch it? Waar haalt gy die?
At the golden Fleece. In het gulden Vlies.
Will you be pleased that I cut you some of this Turkey? Belieft u dat ik u iets van dezen Kal-koen snyde?
What you please. Zo als 't u belieft.
Is it good? Is hy goed?
'T is very tender, and wel roasted. Hy is heel malsch, en wel gebraden.
You eat nothing. Gy eet niets.
I eat very well. Ik eet zeer wel.
This is to you. Ik breng 't u eens.
I will pledge you. Ik zal 't van u verwagten.
This is good wine. Dit is goede wyn.
'T is indifferent. Hy is redelyk.
Fill the Gentleman some wine. Schenkt dien Heer eens wyn.
I have drunk enough. Ik heb genoeg gedronken.
I can neither eat nor drink any more. My lust niet meer te eeten noch te drinken.
You have good meat in England. Gy hebt goede spys in Engeland.
Yes, I thank God. Ja, God dank.
'T is the Kings health. Op des Konings gezondheid.
I receive it willingly. Ik ontfang het gewillig.
 You

You do me too much honour.

To all our Friends.

I will drink no more.

You cannot drink.

'T is true.

Is not de wine good?

'T is too strong for me.

Mingle water with it.

I never mingle water with wine.

What do you say of that Partridge.

'T is a very delicate one.

Have you good store of them in Holland?

Not so many as you have in England.

This is the only Country in the world, the most plentiful in all things.

'T is true.

Pray permit me to go away.

I am sorry you are so much in haste.

Gy doet my al te veel eere aan.

Aan alle onze Vrienden.

Ik wil niet meer drinken.

Gy kont nietdrinken.

Dat is waar.

Is de wyn niet goed?

Ze is my al te sterk.

Meng'er wat water onder.

Ik meng nooit water onder wyn.

Wat dunkt u van die Patrys?

Hy is zeer lekker.

Hebtgy'er veel van in Holland?

Niet zo veel als gy'er in Engeland hebt.

Dit is 't eenigste Land in de wereld dat van alles zulk een overvloed heeft.

Dat is waar.

Ik bid u laat my gaan.

't Moeit my dat gy zulk een haast hebt.

You

You shall be always welcome at my house.

I am very much obliged to you: I do not deserve so much honour.

Pray Sir, stay a little longer.

The company desires it of you.

Do not leave the Company.

Drink one cup more.

Do not go so soon.

'T is to obey you.

You oblige us.

I would I were able to serve you.

You are very obliging.

I never was so well treated.

'T is but our ordinary.

You keep good Tables in England.

Your Nation is very civil.

Gy zult altyd welkom tot mynent zyn.

Ik ben zeer in ugehouden; ik verdien zo veel eere niet.

Ik bid u myn Heer, wacht noch een weinig langer.

Het gezelschap verzoekt het van u.

Verlaat het gezelschap niet.

Drink nog een kelkje.

Ga zo ras niet heen.

't Is om u te gehoorzamen.

Gy verplicht ons.

'k Wenichte dat het in myn magt stond u te dienen.

Gy bent zeer verplichtend.

Ik ben nog nooit zo onthaald.

Dit is niet anders als onze gewoonlyke toefstel.

Gy houd in Engeland een goede Tafel.

Uwe Landaard is zeer beleefd.

Sir,

Sir, I am very glad to enjoy your presence.

And I, to be in your company.

You shall find me always ready to serve you.

Sir, I am infinitely obliged to you for it.

Do you smoke?

Never.

Do you not love Tobacco?

I never took any.

Take a pipe.

Pray see what a clock it is.

Sir, 't is time for me to go away.

Will you play at Cards?

Indeed I have no time.

When will you do me the honour to come again?

When you please.

When will you re-

Myn Heer, ik ben zeer blyde dat ik uw gezelschap geniet.

En ik, dat ik in uw gezelschap ben.

Gy zult my altoos gereed vinden om u te dienen.

Myn Heer, ik ben oneindelyk daar overaan u verplicht.

Rookt gy ook?

Nooit niet.

Houdt gy van geen Tabak?

Ik hebze nooit gebruikt.

Neem een pypje.

Ei lieve, zie eens hoe laat het is.

Myn Heer, 't is myn tyd om te gaan.

Wilt gy met de Kaart speelen?

In der daad ik heb geen tyd.

Wanneer zult gy my de eere doen dat gy weer komt?

Als 't u belieft.

Wanneer gaat gy

turn

turn to Holland?

Within three weeks.

So soon?

Are you weary of being here?

Not at all.

Are you well pleased here?

I am very well pleased.

Sir, I must take my leave of you.

I give you many thanks for your good entertainment.

You overcome me with your civilities.

I am wholly yours.

I find well the occasion to trouble you, but not to serve you.

Will you do me a favour?

Command me.

'T is to stay here at supper.

Indeed I cannot.

Farewell then.

weer na Holland?

Binnen drie weeken;

Zo ras?

Bent gy 't hier al moe?

Neen geenziens.

Behaagt het u hier wel?

't Gevalt my zeer wel.

Myn Heer, ik moet myn afscheid van u neemen.

Ik bedank u hooglyk voor u goed onthaal.

Gy overwint my door uwe beleeftheden.

Ik ben ganschelyk de uwe.

Ik vind de gelegenheid wel om u moeire aan te doen, maar niet om u te dienen.

Wilt gy my een gunst doen?

Gebied my maar.

't Is om hier 'avond te blijven eeten.

Waarlyk ik kan niet.

Vaarwel dan.

The

The twenty-fourth Dialogue.

Between a Gentleman and his Man.

GO from me to my Lady... and present her my service.

Well Sir, I am going there.

Have you been there?

Yes, Sir.

Is she up?

Not yet.

With whom did you speak?

With her waiting Gentlewoman.

How doth she do?

She told me, she was well.

What did she say?

She thanks you.

Do you know any news?

Master... died just now.

You surprize me.

How long was he sick?

De vier-en-twintigste
Zamenpraak.

Tusschen een Edelman
en zyn Knecht.

GA van mynent wegen na Mevrouw... en bied baar myn dienst aan.

Wel myn Heer, ik ga heen.

Hebt gy daar geweest?

Ja, myn Heer.

Was zy al op?

Nog niet.

Met wien sprak gy?

Met haar Kame-
nier.

Hoe voer zy al?

Zy zeide my, dat zy wel was.

Wat zeide zy?

Zy bedankt u.

Weet gy ook iets nieuws?

De Heer... is zo even gestorven.

Gy maakt my ontsteld.

Hoe lang is hy ziek geweest.

He

He has been sick but three days.

Of wat distemper did he die?

Of a violent Fever.

When will he be buried?

To morrow night.

What time?

At seven of the Clock in the evening.

Who told it you?

'Tis the common report.

Was he married?

Yes, Sir.

Had he children?

He had some, but they are dead?

Is his wife living still?

She is also very sick.

Is she in danger?

I believe yes.

Do you know her?

Did you know her Husband?

I knew him by sight.

Had he an estate?

Hy heeft maar drie dagen ziek geweest.

Van wat ziekte is hy gestorven.

Van een heftige Koorts.

Wanneer zal hy begraven worden?

Morgen avond.

Wat tyd?

's Avonds ten zeven uren.

Wie heeft het u gezegd?

't Is 't gemeen gerucht.

Was hy getrouwd?

Ja, myn Heer.

Had hy kinderen?

Hy heeft 'er gehad, maar die zyn dood.

Leeft zyn Vrouw nog?

Zy is ook heel ziek.

Loopt zy perykel?

Ik geloof ja.

Kent gy haar?

Hebt gy haren man gekend?

Ik heb hem van aanzien gekend.

Had hy middelen?

He

*He did live well.
Is his wife much
afflicted?*

*She will not be com-
forted.*

*She is a dying.
She will never reco-
ver.*

*She is gone.
Where doth she live?
Hard by.
Comb my perriwig.*

*The twenty-fifth
Dialogue.*

*Between two En-
glishmen.*

*Sir, I am very glad
to meet you.*

*I am now at your
service.*

Let us go to drink.

*Where is good wine
to be had?*

*Let us go to Master
Binet.*

*Where doth he live?
He lives at the up-*

Hy kon wel leeven.
Is zyn Vrouw zeer
bedroefd?

Zy wil haar niet la-
ten trooiten.

Zy legt op sterven.
Zy zal 'er niet weer
van opkomen.

't Is met haar gedaan.
Waar woont zy?
Dicht by.
Kem myn Pruik uit.

*De vyf-en-twintigste
't Samenspraak.*

*Tusschen twee Engel-
schen.*

MYn Heer, ik ben
blyde u te ont-
moeten.

Ik ben nu 'uwen
dienst.

Laat ons eens gaan
drinken.

Waar is goede wyn
te krygen?

Laat ons by Mon-
sieur Binet gaan.

Waar woont hy.
Aan 't end van de

per-

*per-end of Bow-street,
near Coventgarden.*

At what Sign?

*At the Sign of Saint
Cecilia.*

*He has some of the
best wine in London.*

Of what kind of wine?

Languedoc wine.

Red, and white.

Of both.

*How doth he sell it
a quart?*

Fifteen Pence.

Let us go thither.

With all my heart.

Is he a Frenchman?

Yes, Sir.

*Boy, call your Ma-
ster.*

*Pray Sir, bid some
body draw us some of
your best wine.*

*He has also Muscatel
wine and Frontignac.*

*How do you like this
wine?*

*I never drank so good
at Paris.*

Bowstraat, dicht by
Coventgarden.

Wat hangt 'er uit?
Sinte Cecilia.

Hy heeft van de beste
wyn in London.

Wat soort van wyn?
Langedokke wyn.

Roode en witte.
Van beide.

Wat geeft hy de
Kan?

Vyftien stuivers.
Laat 'er ons na toe
gaan.

Van harten gaern.
Is 't een Franschman?

Ja myn Heer.
Jongen, roep uw
Meester.

Myn Heer, laat ie-
mant ons eens van uw
beste wyn tappen.

Hy heeft ook Mus-
kadel wyn, en Fron-
tignac.

Hoe gevalt u deeze
wyn?

Ik hebze te Parys
nooit zo goed gedron-
ken.

'T

'T is extraordinary good wine.

'T is your Ladies health.

It is to yours.

Let us be merry.

I thank you for bringing me hither.

To your dear half.

I will do you reason.

Pray, let us be gone.

We came but just now.

Do you surrender your self already?

I have promised a man to expect him in my chamber.

You are not a man of company.

I cannot help it.

Let us pay and be gone.

How much is it?

There is ...

Let me pay.

You shall not do it.

't Is uitsteekende goede wyn.

't Is op de gezondheid van uw huisvrouw.

't Is op die van de uwe.

Laat ons vrolyk zyn.

Ik bedank u dat gy my hier gebragt hebt.

Op uw waarde helft.

Ik zal u bescheid doen.

Eilieve laat ons gaan.

Wy zyn hier maar eerst gekomen.

Geeft gy 't alreede op.

Ik heb iemand beloofd in myn Kamer te zullen verwachten.

Gy bent geen man van gezelschap.

Ik kan 't niet helpen.

Laat ons betaalen en heen gaan.

Hoe veel is 'er te quaad?

Daar is ...

Laat my betaalen.

Gy zult het wel laaten.

I

I have brought you hither.

We are not in France.

Then I will pay another time.

You may do what you please.

When shall I have the honour to see you again?

When I have any time.

I love to be in your company.

And I in yours.

I wish you a good night.

The twenty-sixth Dialogue.

Between a Master and his Man.

Why do you not rise?

Sir, I am rising.

You must rise earlier, you are too lazy.

Why do not you answer me when I call you?

Ik heb u hier gebragt.

Wy zyn niet in Vrankryk.

Ik zal dan op een ander tyd betaalen.

Gy moogt doen wat u belieft.

Wanneer zal ik de eere hebben u weer te zien?

Wannees ik maar tyd heb.

Ik ben gaern in uw gezelschap.

En ik in 't uwe.

Ik wensch u goeden nacht.

De zes-en-twintigste 't Samenspraak.

Tusschen een Meester en zyn Knecht.

WAarom staat gy niet op?

Myn Heer, ik sta al op.

Gy moet vroeger op staan, gy bent al te luy.

Waarom antwoord gy niet, als ik u roep.

H

I

I did not hear you. Ik heb u niet gehoord.
Then you sleep very soundly. Gy slaapt dan zeer vast.
Make a fire. Leg vuur aan.
Warm my shirt. Warm myn hemd.
Give me clean linnen. Geef my schoon linnen.
Run to the Laundress. Ga na de Waster.
You must be more careful. Gy moet beter zorg draagen.
You have no care of me. Gy past niet op my.
Have you been at the Laundresses? Bent gy tot de Wasters geweest.
Is my linnen clean? Is myn linnen schoon.
Where are my slippers? Waar zyn myn muilen?
Have you made clean my shoes? Hebrgy myne schoenen schoon gemaakt?
Make clean my cloaths. Maak myn kleeren wat schoon.
Call the Taylor to me. Gaa haal my de Snyder eens.
Bring me some water. Breng my wat water.
Do not tarry. Blyf niet lang weg.
Why have you tarried so long? Waar beüt gy zo lang geweest.
Bid the Cook come up. Zeg de Kok dat hy boven komt.
Bid the Coachman to put the horses in the Coach. Zeg de Koetsier dat hy de paerden voor de karos spant.

You

You must be more diligent. Gy moet naerstiger zyn.
Take heed of eating and drinking too much. Zie toe dat gy niet te veel eet en drinkt.
Comb my hair. Kem myn haar.
Go and fetch me the Barber. Ga haal my den Barbier.
Has any body ask'd for me? Heeft iemand na my gevraagd?
If any body asks for me, I shall be at Mr. L. Zo 'er iemand na my vraagt, ik zal by Mr. L. weezen.
Have a care of my linnen. Draag zorg voor myn linnen.
Do not lose my linnen. Verlies myn linnen niet.
Carry this Letter to the Post. Breng deeze brief aan 't Posthuis.
Is the Post come? Is de Post aangekomen?
Is the Post gone? Is de Post al weg?
Go to the Post. Ga na de Post.
Do you come from thence. Komt gy daar van daan?
Are there Letters for me? Zyn 'er brieven voor my?
How much have you pay'd for them? Hoe veel hebt gy 'er voor betaald?
Carry that above. Breng dat boven.
Call me at two of the Clock. Roep my ten twee uren.

H 2 A

Awake me to morrow at six of the Clock.

Go to bed.

Rise to morrow morning betimes.

Do not forget it.

Pull off my stockings.

Undress me.

Comb my Periwig.

Softly.

'T is enough.

Make clean the Comb.

Fill me some wine.

Get you gone.

The twenty-seventh Dialogue.

Have you good cloth?

What cloth would you have?

Black Cloth.

There is some.

How much is 't a yard.

Thirty shillings a yard.

This is not thirty shillings Cloth.

'T is worth so much.

Is it some of the finest?

Wek my morgen ten zes uuren op.

Ga na bed toe.

Sta morgen ochtend by tyds op.

Vergeet het niet.

Trek myne kousen uit.

Ontkleed my.

Kem myn Paruik.

Zachjes.

't Is genoeg.

Maak de Kam schoon.

Schenk my wat wyn.

Ga heen.

De zeven-en-twintigste 't Samenspraak.

HEbt gy goed Laken?

Wat voor Laken beliest gy te hebben?

Zwart Laken.

Zie daar.

Hoe veel is d'el.

D'el is dertig schellingen.

Dit is geen laken van dertig schellingen.

't Is dat wel waardig.

Is het van 't mooiste?

Yes,

Yes, Sir.

I will have none at that rate, 't is too dear.

You cannot find cheaper in all the shops.

Will you sell it for five and twenty?

Upon my word I should lose by it; it cost me above eight and twenty.

It is impossible.

'T is as true as you are here.

Make you but one word?

Have you said the utmost?

Yes, certainly.

Will you take eight and twenty?

I must gain something.

You shall have twenty nine.

Take it.

Ja, myn Heer.

Ik wil 't zo hoog van prys niet hebben, 't is my te dier.

Gy zult het in geene winkels beter koop krygen.

Wilt gy 'er vyf-en-twintig voor hebben.

Op myn woord, ik zoud 'er aan verliezen, want het kost my zelf meer als agt-en-twintig.

Dat is onmogelyk.

't Is zo waar als gy hier zyt.

Houd gy u zo aan een woord?

Hebt gy 't uitterste gezeid?

Ja, zekerlyk.

Wilt gy acht-en-twintig hebben?

Ik moet immers wat winnen.

Ik zal u negen-en-twintig geeven.

Wel neem het dan.

The twenty-eighth Dialogue.

H Ave you any fine hats?
 Will you have a Caffor?
 Shew me one.
 There is one of the finest in England.
 What must it cost?
 The price is . . .
 I will not give so much.
 How much will you give for it?
 I cannot answer you upon that, you ask me too much.
 You bid nothing for it?
 Will you take . . . for it?
 I cannot sell it at that rate.
 I will give no more.
 You shall not find a better through all the City.
 I am sorry we cannot agree.

De agt-en-twintigste Samenspraak.

H Ebt gy mooie hoeden?
 Wilt gy een Kaftoor hebben?
 Laat my 'er een zien.
 Daar is een van de mooiste in Engeland.
 Hoe veel moet hy gelden.
 De Prys is . . .
 Ik wil zo veel niet besteeden.
 Hoe veel wilt gy 'er voor geven?
 Dat kan ik u niet zeggen, gy eifcht my te veel.
 Wel gy bied my niets.
 Wilt gy . . . daar voor hebben?
 Voor dat geld kan ik het niet geven.
 Ik wil niet meer geven.
 Gy zult geen beter in de gansche Stad vinden
 't Moeit my dat wy niet eens kunnen worden.
 And

And I also.
 Look well upon the hat.
 I do not ask you too much.
 If you will take for it . . .
 I will take it.
 Will you then come again to me?
 I promise it unto you.
 Indeed, I lose by it.
 The twenty-ninth Dialogue.
W Here is my Gown?
 'T is not made yet.
 You shall work no more for me.
 When shall I have it?
 After to morrow.
 No sooner?
 'T is impossible for me.
 You have had my Farandine a great while.
 'T is not my fault.
 Did you not promise it me to day?

My ook.
 Bezie de hoed ter deege.
 Ik eifch u niet te veel.
 Indien gy 'er voor hebben wilt.
 Ik zal 't dan doen.
 Zult gy my dan weer bykomen?
 Ik beloof het u.
 Zeker ik verlies 'er op.
 De negen-en-twintigste Samenspraak.
W Aar is myn Sa-
 maar?
 Die is nog niet gedaan.
 Gy zult niet meer voor my werken.
 Wanneer zal ik hem hebben?
 Overmorgen.
 Niet eerder?
 Ik kan het onmogelyk eer doen.
 Gy hebt myn Farandyn een langen tyd gehad.
 't Is myn schuld niet.
 Hebt gy 't my van daag niet beloofd?
 H 4 Te

176 De Engelsche en Nederduitsche

To promise, and to be as good as ones word, are two things.

Why do you promise it then?

Madam or her People will be served as well as you.

And I as well as others.

My Money is as good as theirs.

One cannot please every one.

Shall I have it after to morrow.

I promise it unto you.

If you fail, I will be very angry with you.

I pray you have a little patience.

I will have it till after to morrow.

The thirtieth Dialogue.

B *Ridle my horse.*

Saddle him.

Te belooven, en zo goed te zyn als zyn woord, zyn twee zaken.

Waarom belooft gy 't dan?

Anderelieden, Juffrouw, moeten zo wel bediend wezen als gy?

En ik zo wel als andere.

Myn geld is zo goed als 't haare.

Men kan yder een niet voldoen.

Zal ik 't dan overmorgen hebben.

Ik beloof het u.

Zo gy 't niet doet, ik zal heel quaad op u weezen.

Ik bid u heb een weinig geduld.

Ik zal 't hebben tot overmorgen.

De dertigste i' Zamenpraak.

D *Oe myn Paerd de toom aan.*

Zadel hem.

Hare

SAMENSPRAAKEN. 177

Have you watered him?

Have you given him his oats?

Bring him to the Smith.

Bid him shoe him.

Rub him.

Bring him into the River.

Give him some oats.

Walk him.

Give him some straw.

Have you good hay?

How much have you a night?

Has he drunk?

Has he eaten his oats?

Is he very weary?

Bring him to me.

Bring him into the stable.

Unsaddle him.

Take him by the bridle.

Do not make him run.

Do not overbeat him.

Give him some hay.

Hebt gy met hem in 't water (of in 't wet) geweest?

Hebt gy hem al haver gegeven?

Breng hem by den Smit.

Laat hem beslaan.

Wryf hem.

Breng hem na de rivier.

Geef hem wat haver.

Leid hem wat heen en weer.

Geef hem wat stroo.

Hebt gy goed hooy?

Hoe veel hebt gy voor een nacht?

Heeft hy gedronken?

Heeft hy zyn haver al op gegeeten?

Is hy heel moede?

Breng hem hier by my

Breng hem op stal.

Ontzadel hem.

Var hem by de toom.

Doe hem niet loopen.

Maak hem niet al te heet.

Geef hem wat hooy.

H 5 Thg

178 De Engelsche en Nederduitsche

The thirty-first
Dialogue.

Between two Gentle-
women.

Will you go to the
Garden?

Yes, if you please.

'Tis very fair weather.

Have you the key?

I have it in my poc-
ket.

The Sun is too hot.

Take your Mask.

Let us stay till 't is
solder.

I am contented with
it.

Let us go, it is cool
now.

There is a fine Rose.

Give it me.

Take it.

Will you make a
Nosegay?

Make a Nose-gay.

There are Violets still.

Show them me.

Do you not see it.

There is a fine Tulip.

De een-en-dertigste
't Zamenpraak.

Tusschen twee Juf-
fers.

Wilt gy na de tuin
gaan?

Ja, indien 't u beliest.

't Is zeer schoon weer.

Hebt gy de sleutel?

Ik heb hem in myn
zak.

De Zon is al te heet.

Neem uw Masker.

Laat ons wachten tot
dat het wat koelder is.

Ik ben 'er mee te
vreede.

Laat ons gaan, 't is
nu koel.

Daar is een mooie
Roos.

Geef ze my.

Neem ze.

Wilt gy een Ruiker
maaken?

Maak een Ruiker.

Daar zyn nog violen.

Wys ze my.

Ziet gy 't niet.

Daar is een mooie
Tulp. O

SAMENSpraakEN. 179

O lack! how fine it is.

This is a fine Gar-
den.

Take that Gilly flower.

The Roses smell well.

Smell my Nose-gay.

There is a fine alley.

Let us go into the
shadow.

'T is not hot.

The Air is hot.

Let us go under that
green Arbour.

It is a fair evening.

Gather that other
flower.

Some body must pour
water on those flowers.

It did rain yesterday.

That signifies no-
thing.

Where is the Gardener.

Your Nose-gay is
finer than mine.

You are pleased to
say so.

O! hoe mooi is hy.

Dit is een mooie
Tuin.

Neem die Angelier.

De Rozen ruiken wel.

Ruik myn Ruikert-
je eens.

Dat is een mooie
laan.

Laat ons in de scha-
duw gaan.

't Is niet heet.

De Lucht is heet.

Laat ons onder dat
groen Prieel gaan.

't Is een mooie
Avondstond.

Pluk die andere
Bloem.

Iemand moet deezs
Bloemen eens be-
sproeijen.

't Heeft gisteren ge-
regend.

Dat heeft niets te
beduiden.

Waar is de Tuinier?

Uw Ruiker is mooi-
jer dan myne.

Dat beliest u zo te
zeggen.

H 6

What

*What will you lay
that mine is not so fine
as yours?*

What you will.

'T is done.

*Who shall be our
judge?*

Your Brother.

Is he at home?

Yes, he is so.

Here he is coming.

*I pray, tell us which
of these two Nosegays
is the finest?*

'T is this.

I said so before.

I have won it.

What have you won?

*We have not laid
any money down.*

You would not.

You did not desire it.

*Let us walk a little
longer.*

'T is too late.

You cannot go yet.

*We will go away
within half an hour.*

Wat wilt gy'er onder, verzetten, dat de myne zo mooi niet en is als de uwe?

Wat gy wilt.

't Is gedaan.

Wie zal onze rechter weezen?

Uw Broeder.

Is hy 't huis?

Ja, hy.

Daar komt hy aan. Ei lieve zeg ons, welk van deeze twee Ruiters de mooiste is?

Deeze is 't.

Dat heb ik te vooren al gezegd.

Ik heb 't gewonnen.

Wat hebt gy gewonnen?

Wy hebben geen geld by gezet.

Gy woudt niet.

Gy begeerde 't niet.

Laat ons nog wat wandelen

't Is al te laat.

Gy kont nog niet gaan

Wy zullen binnen een halfuur heen gaan.

What

What a Clock is that?

Ten a Clock.

It is not so much.

I have told the Clock.

I have told it also.

You are mistaken.

The thirty-second
Dialogue.

For a Traveller who
goes into Holland.

Friend, are you a
Dutchman?

Yes, Sir, at your
service.

Are you bound for
Rotterdam?

Yes, Sir, when the
wind serves.

Have you any Pas-
sengers?

I have ten already.

Have you a good
vessel?

Will you see it?

When will you go
away?

It may be this night.

How much do you
ask me for my passage?

Hoe laat is dat?

Tien uren.

't Is zo laat nog niet.

Ik heb de Klok geteld.

Ik heb hem ook geteld.

Gy hebt mis.

De tweeëndertigste
Zamenpraak
voor een Reiziger na
Holland.

VRind bent gy een
Hollander?

Ja, myn Heer, 't u-
wen dienst.

Legt gy aan om na
Rotterdam te vaaren?

Ja, myn Heer, als de
wind ons maar dient.

Hebt gy eenige Pas-
sagiers?

Ja, ik heb 'er al tien.

Hebt gy een goed
Schip?

Wilt gy 't zien?

Wanneer zult gy
vaaren?

Millichien van dee-
zen avond nog.

Hoe veel eischt gy
voor myn vracht?

H

Sir,

182 De Engelsche en Nederduitsche

Sir, you shall give me ... if you please.
I will give you as other people do.
Where do you lodge?
At the sign of ...
I know where it is.
Be ready, and I will call you when 't is time.
Pray do.
Must I carry Victuals?
If you please.
Sir, the wind is good.
Let us go then.
Step into the Boat.
I will pay you at Rotterdam.
'T is all one.
Where do you go to lodge?
I know not, I have no acquaintance here.
Go to the ...
Is it a good lodging?
'T is the best in the Town.

Myn Heer, gy zult my ... geeven, indien 't u belieft.
 Ik zal u geeven, 't gene andere geeven.
 Waar bent gy 't huis?
 In de ...
 Ik weet wel waar dat is.
 Houd u gereed, en ik zal u aanspreken als het tyd is.
 Et lieve doe zo.
 Moet ik eeten met my neemen?
 Indien 't u belieft.
 Myn Heer, de wind is goed.
 Laat ons dan gaan.
 Treed maar in de Boot.
 Ik zal u te Rotterdam betaalen.
 Dat is even veel.
 In wat Herberg zult gy gaan?
 Ik weet het niet, ik heb hier geen kennis.
 Ga na de ...
 Is dat een goede Herberg?
 't Is de beste in de Stad.

Carry

SAMENSPRAAKEN. 183

Carry my things.
How much must you have?
I must have ...
Take, there is your Money.
 The thirty-third Dialogue:
Madam, make my bed and give me clean sheets.
Bring me other sheets.
'T is by, Sir?
These are not clean.
They were washed but yesterday.
Excuse me they have been already lain in.
I will give you some thing, if you give me clean ones.
There are some others.
Sir, we must rise.
Is the boat ready to go?
It is almost time.
I will dress my self then.

Drag myn goed.
 Hoe veel moet gy hebben?
 Ik moet ... hebben.
 Hou daar is u geid.
 De drie-en-dertigste. 't Zamenpraak.
 Vryster maak myn bed, en geef my schoone lakens.
 Haal my andere lakens.
 Waarom, myn Heer?
 Deze zyn niet schoon.
 Zy zyn gisteren eerst gewaschen.
 Verschoon my, daar is reeds al op geslapen.
 Ik zal u wat geeven, indien gy my schoone breng.
 Daar zyn andere.
 Myn Heer, wy moeten opstaan.
 Is de schuit al gereed om af te vaaren?
 't Is al schier tyd.
 Ik zal my dan aankleeden.

Fare

184 De Engelsche en Nederduitche

<i>Farewel, Landlord.</i>	Vaarwel, Hofpes.
<i>When shall we arrive at Amsterdam?</i>	Wanneer zullen wy tot Amsterdam komen
<i>In the afternoon.</i>	't Achtermiddag.
<i>What house is that?</i>	Wat huis is dat?
<i>'T is the house of...</i>	't Is 't huis van ...
<i>Where shall we dine?</i>	Waar zullen wy te middag eeten?
<i>We shall dine at...</i>	Wy zullen ons middagmaal houden te ...
<i>Is it a Town?</i>	Is 't een Stad?
<i>No, 't is but a single house.</i>	Neen, 't is maar een enkeld huis.
<i>We are there.</i>	Wy zyn daar al.
<i>Let us sit at the Table.</i>	Laat ons aan de tafel gaan zitten.
<i>Take your places without ceremonies.</i>	Neem maar plaats zonder ceremonien.
<i>Let us wake haste to dinner.</i>	Laat ons wat haasten om te eeten.
<i>Gentlemen, take your places.</i>	Heeren, neemt plaats.
<i>Is here good wine?</i>	Is hier goede wyn?
<i>This wine is not good.</i>	Deze wyn is niet goed.
<i>Give us some other.</i>	Geef ons wat andere.
<i>We have no other.</i>	Wy hebben geen andere.
<i>What meat is that?</i>	Wat spys is dat?
<i>This meat is not good.</i>	Deeze spys (of dit vleesch) is niet goed.
<i>Every one is contented with it.</i>	Elk een is 'er mee te vrede.

To

SAMENSPRAAKEN. 185

<i>To your health, Gentlemen.</i>	Op uw gezondheid Heeren.
<i>We thank you.</i>	Wy bedanken u.
<i>This is good bread.</i>	Dit is goed Brood.
<i>'T is good enough.</i>	't Is goed genoeg.
<i>Give me some.</i>	Geef 'er my wat van;
<i>Let us be gone.</i>	Laat ons gaan.
<i>All is paid.</i>	Alles is betaald.
<i>Shall we be presently at Amsterdam?</i>	Zullen wy haast te Amsterdam zyn?
<i>We shall be there before three a Clock.</i>	Wy zullen daar voor driën zyn.
<i>I shall be glad of it.</i>	Ik zal blyd weezen.
<i>There is Amsterdam.</i>	Daar is Amsterdam.
<i>Are those Church-steeple?</i>	Zyn dat Kerk-torens?
<i>Yes, they are.</i>	Ja dat zyn 't.
<i>We are very nigh them.</i>	Wy zyn 'er dicht by.
<i>Let us come out of the boat.</i>	Laat ons uit de schuit gaan.
<i>Are we arrived?</i>	Zyn wy al aan?
<i>Yes, we are so.</i>	Ja wy zyn aan.
<i>The thirty-fourth Dialogue.</i>	<i>De vier-en-dertigste</i>
<i>Between an Englishman and a Dutchman coming out of Holland.</i>	<i>'t Zamenpraak tusschen een Engelsman en een Hollander, uit Holland komende.</i>
A <i>Are you an Englishman?</i>	B <i>Ent gy een Engelsman?</i>

Yes

186 De Engelsche en Nederduitſche

Yes Sir, at your service.
How long have you been in Holland?
But a few months.
Did you pass by Rotterdam?
Yes, Sir.
Where did you land?
I landed at the Brill.
Where did you lodge?
At the sign of the Admiral Tromp.
Are you of Amsterdam?
No Sir, I am of the Hague.
Do the States General keep always Court at the Hague?
Yes, Sir.
Where shall we go to lodge?
Let us go to the ...
Have you any other acquaintance at Colchester?
Yes, Sir.
Sir, are you ready?

Ja myn Heer, om u te dienen.
 Hoe lang bent gy in Holland geweest?
 Maar weinig maanden.
 - Quam gy door Rotterdam?
 Ja, myn Heer?
 Waar quam gy te land?
 Ik lande in den Brill.
 Waar logeerde gy?
 In den Admiraal Tromp.
 Bent gy van Amsterdam?
 Neen, myn Heer, ik ben uit den Haag van daan.
 Houden de Staaten Generaal haar Hof altyd in den Haag?
 Ja myn Heer.
 Waar zullen wy ter Hei berg gaan?
 Laat ons in de . . . gaan
 Hebt gy eenige andere kennis te Colchester?
 Ja, myn Heer.
 Myn Heer, zyt gy gereed.

SAMENSPRAAKEN. 187

The Coachman stays for us.
Let us go, I am ready.
Shall we go to dine at the ...
No Sir, but we shall go to sup there if it please God.
The leagues between Colchester and London are short.
They are none of the longest.
How long is it since you were at Amsterdam?
Two months since.
In what University of Holland have you studied?
I have studied at Leiden.
And you Sir, where have you studied?
At Oxford.
Which of both Universities is the finest?
I know nothing of it, they are both fine.

De Koetsier wacht na ons.
 Laat ons gaan, ik ben gereed.
 Zullen wy te middag eten? in de . . .
 Neen myn Heer, maar wy zullen daar t'avond eeten, zo't God belieft.
 De mylen tusschen Colchester en Londen zyn kort.
 Zy zyn niet van de langste.
 Hoe lang is 't wel gelceden, dat gy te Amsterdam waart?
 Wel twee maanden.
 Op wat Hoge School van Holland hebt gy gestudeerd?
 Ik heb te Leiden gestudeerd.
 En gy myn Heer, waar hebt gy gestudeerd?
 Te Oxford.
 Welke van beide Hoge Schoolen is de mooiste?
 Ik kan daar niets van zeggen, zy zyn beide mooi.
 Sir

188 De Engelsche en Nederduitfche

Sir, do you see London?
 Is that London?
 'T is a great City.
 Whither shall we go to lodge?
 At the Red Lion.
 Sir, we are there.

Coachman, stand, we will go down.
 Sir, I will not go down.
 I am going to lodge at a Friends house.
 Farewell then, Sir.

Sir, your Servant.
 You are welcome, Gentlemen.
 There is a Dutch Gentleman, who desireth to have a Chamber at your house.
 Well Sir, he shall have one.
 Sir, I am much beholden to you that you do take that pains for me.

Myn Heer, ziet gy Londen wel?
 Is dat Londen?
 't Is een groote stad.
 Waar zullen wy gaan logeeren?
 In de roode Leeuw.
 Myn Heer, wy zyn 'er al.
 Koetsier houd stil, wy zullen uitgaan.
 Myn Heer, ik ga niet uit.
 Ik ga by een van myn Vrienden logeeren.
 Vaar wel dan, myn Heer.
 Myn Heer, uw Dienaar.
 Gy zyt welkom Heeren.
 Hier is een Duitsch Heer, die een kamer in u huis verzoekt te hebben.
 Wel, myn Heer, hy zal 'er een hebben.
 Myn Heer, ik ben zeer in u gehouden, voor de moeite die gy veor my doet.

Sir,

SAMENSPPRAAKEN. 189

Sir, I would I were able to serve you.
 Sir, you have showed me marks of your generosity.

Sir, till we meet again.
 I hope I shall have the honour to see you again.
 Sir, I shall receive it.

The thirty-fifth Dialogue.
 Between two English-Gentlemen meeting at Paris.

MY Dear Friend, I have much joy to see you.
 I am also overjoyed to meet you.

How do all our Friends at London? They are all well, and would be very glad

Myn Heer, ik wenschte dat ik u dienen kon.
 Myn Heer, gy hebt my tekenen van uw Edelmoedigheid getoond.
 Myn Heer, tot weerziens toe.
 Ik hoop dat ik de eer zal hebben u weer te zien.
 Myn Heer, my zal eer geschieden.

De vyf-en-dertigste Zamenpraak
 Tusschentwee Engelsche Edellieden ontmoetende malkanderen te Parys.

Myn waarde Vrind ik ben zeer blyd dat ik u zie.
 Ik ben desgelyks zeer verheugd dat ik u dus ontmoet.
 Hoe varen alle onze vrinden te Londen? Zy zyn alle nog wel te pas, en zouden

20

190 De Engelsche en Nederduitche

to hear that you are alive still. Zeer verblyd zyn om te hooren dat gy nog in 't leeven zyt.

Why alive still?

Because it hath been assuredly told them that you were taken by the Turks between Legorn, and Civita Vecchia.

You see that is not true, though I must confess the Vessel I was in, was in danger.

Were you pursued by those Barbarians?

Yes truly, Sir, and we had much ado to avoid them, for upon my word they sail well.

Pray Sir, tell me how you escaped them?

Sir, after much difficulty we got into the

Nog in 't leeven; zegje? Waarom toch?

Om dat het haar voor de waarheid verteld is, dat gy van de Turken genomen waart tusschen Livorno en Civita Vecchia.

Gy ziet nu wel dat het niet waar is; hoe wel ik bekennen moet dat het Schip, waar in ik was, niet buiten gevaar was.

Wierd gy dan van die Barbaaren gejaagd?

Ja voor zeker, myn Heer, en wy hadden veel werks om haar te ontvaaren: want op myn woord, zy Zeilen wel.

Ik bid u, myn Heer, zeg my eens hoe gy haar ontvluchtte.

Wel myn Heer, na veel tobbens geraakte

Port

SAMENSPRAKEN. 191

Part Longone, being a strong place on a little Island called Elba. wy in de haven van Longone, zynde een sterke plaats op een klein Eiland, genaamt Elba.

Sir, I am very glad that you escaped, and I am sure that you have many good friends in England, who shall have much joy, to hear of your arrival at Paris; for I do assure you, they were much afflicted for your pretended misfortune, when they heard it.

Sir, they did me a great deal of honour to have pitied me, I am much obliged to them, and I am sensible of their goodness.

By the next Post, I will undeceive them, by letting them know

Ik ben zeer blyd, myn Heer, dat gy 't zo ontkomen zyt; er ben wel verzekerd, dat den in Engeland hebr, zyn, om van uw aankomst tot Parys te hooren: want ik ver zeker u dat zy zeer bedroefd waaren over uw gewaand ongeluk toen zy 't hoorden.

Myn Heer, ik houd' het voor een groote eere dat zy my dus beklagd hebben; ik ben daar over aan haar verpligt, en ben gevoelig van hunne goedheid jegens my.

Met de naaste Post zal ik haar uit den droom helpen, door haar te laten weeten

you

192. De Engelsche en Nederduitſche

you are here, and by that they'll drown all their fears in a glaſs of good Canary.

Pray, Sir, do me that favour, and in the mean while you and I will drink their health here, in a glaſs of Hermitage Wine; if you please, I will lead you to a place where we may have the beſt in all the Town.

Very willingly, for I have a mind to drink of Hermitage Wine.

Did you never drink of that kind of Wine?

No, Sir, never.

Then permit me to tell you, that it is one of the beſt ſorts of Wine that is in all France.

dat gy hier zyt: waar door zy alle hunne vreeze met een glaſs Kanary Wyn zullen afpoelen.

Eilieve, myn Heer, doe my die gunſte, en ondertuffchen zullen wy hier op hunne gezondheid een roemer Hermitagie wyn drinken: ik zal u, met u believen, op een plaats brengen, daar men de beſte van de ſtad kan hebben.

Zeer gaern; want ik ben genegen om eens van de Hermitagie wyn te drinken.

Hebt gy nooit van die ſoort van Wyn gedronken?

Neen, myn Heer, nooit niet.

Laat my u dan zeggen, dat het een van de beſte ſoorten van wyn is, die men in geheel Vrankryk heeft:

I

SAMENSPRAAKEN. 193

I paſt by the place, when I came from Lions, where it is made.

Sir, ſpeaking of Lions, you put me in mind to ask you, how you are pleaſed with your journey of Italy?

Very well, Sir; the Country is not only pleaſant, but full of fine Cities, which are full of Curioſities.

Old Rome, I think, lies buried in its ruins.

It is true, Sir, nothing remaineth of it; what is to be ſeen there, are great ruins, which ſeem to mourn for the deſtruction of ſo fine a City, and to teſtifie to all the World, how famous it was.

Toen ik van Lions quam, paſſeerde ik voorby de plaats, daar ze gemaakt wordt.

Myn Heer, nu gy van Lions ſpreekt, brengt gy my in de zin om u te vragen, hoe u uwe reis van Italië aanſtaat?

Zeer wel, myn Heer, het Land is niet alleen vermakelyk, maar 't is ook vol van ſchone ſteden, die vervult zyn met zeldzaamheden.

Oud Rome, acht ik, legt in zyne puinhoopen begraven.

Zo is 't, myn Heer; alles, wat daar te zien is, zyn groote puinhoopen, die de verdelging van zulk een ſchone ſtad ſchynen te betreuren, en aan de gantsche wereld te betuigen, hoe vermaard de zelve eertyds geweest is.

I

Is

194 - De Engelsche en Nederduitsche

Is St. Peters of Rome a fine Church?

Yes, Sir, 't is one of the Wonders of the World.

Is Naples a great City?

Yes, Sir, very pleasant, large, and full of People.

Did you see the Burning Mountain, that is very near to it?

Yes, Sir, I saw it.

I think it burns continually.

Yes, Sir.

Did you see the Treasure of Lorette?

Yes, Sir.

Is it so rich?

Yes, indeed; it is extremely.

Is the Place strong?

Not at all.

How do you like Ve-

Is de St. Pieters Kerk te Rome een treffelyk Gebouw?

Ja, myn Heer, 't is een van 's Werelds Wonderen.

Is Napels een grote Stad?

Ja, myn Heer, het is een zeer vermakelyke, grote en volkryke plaats.

Hebt gy den brandenden Berg gezien, die 'er dicht by legt?

Ja, myn Heer, ik heb hem gezien.

Ik acht dat hy gestadig brandt.

Ja, zo doet hy, myn Heer.

Hebt gy den schat van Lorette gezien?

Ja, myn Heer.

Is die zo kostelyk?

Ja, gewisselyk, het weegt over.

Is de plaats sterk?

Neen, gansch niet.

Hoe staat u Vene-

ni-

SAMENSPRAAKEN. 195

nice?

Were you there in the time of Carnival?

Are their Operas fine?

Yes, wonderfull.

Did you see the Arsenal?

Yes, Sir.

Is it so full of stores for War, as they say?

Sir; you would wonder if you saw it: it is the greatest in the World, and full of all manner of stores, both for Land and Sea.

Were you at Modena?

Yes, Sir, I have travelled all over Italy.

Is the Duke of Modena's Palace finished?

Not yet, Sir.

tië aan?

Waart gy daar in de Vasten avond?

Zyn hunne Operaas mooi?

Ja, verwonderlyk. Hebt gy 't Wapenhuis gezien?

Ja, myn Heer. Is het zo vol van Krygstuig als men

zeft?

Ja, myn Heer, gy zoud u verwonderen,

indien gy 't zaagt: het is het grootste van de

gansche Wereld, en

't is vol van allerley

Oorlogs-tuig, zo wel

te Water als te Land.

Waart gy ook te

Modena?

Ja, myn Heer, ik heb

geheel Italië doorge-

reist.

Is 't Paleis van den

Hertog van Modena

voltoid?

Nog niet, myn

Heer.

It was told me, that it will be very fine, when it is all built.

Yes, Sir, very fine and very large.

Doth the great Duke of Tuscany receive the English well?

Yes, Sir, there is no Nation in Europe, that he receives with so much honour and civility.

How do you like Florence?

'T is a very fine City, full of Antiquities.

What do you say of the Treasures of the Great Duke?

There is nothing finer nor richer.

Is Sains Laurence's Church finished?

Not yet.

Men heeft my gezegt, dat het een schoon stuk werks zal zyn, wanneer 't volbouwd is.

Zo zal 't, myn Heer, 't zal zeer schoon en groot weezen.

Worden de Engelschen van den Groot-Hertog van Toskanen wel onthaald?

Ja, myn Heer, daar is geen Volk in Europa, dat hy met zo veel eere en beleefdheid ontfangt.

Hoe gevalt u Florence?

't Is een zeer schoone Stad; vol van alouheden.

Wat dunkt u van de schatten van den Groot Hertog?

Daar is niets schoonder noch kostelyker.

Is de Sint Laurens Kerk voltooid?

Nog niet.

Will

Will it be very rich? Zal zy kostelyk zyn?

Yes, Sir, for its biggest the richest in Europe. Ja, myn Heer, naar hare groote de kostelykste van Europa.

Are the Italian Women handsome? Is het Italiaansch Vrouwvolk mooi?

Yes, some are so. Ja, zommige.

Are they complaisant? Zyn zy aanvallig?

They are very agreeable. Ja, zeer aanvallig.

Sir, at your return did you come by Sea? Toen gy weeroft quaamt, myn Heer, was het ter zee?

Yes, Sir, My Lord... Ja, myn Heer, de Heer ... die toen in Italië was, deed my de eere dat hy my in zyn Jacht van Livorno naar Genua medenam.

Who was then in Italy, did me the honour to bring me in his Felouque from Leghorn to Genoa.

I wonder, you would venture again to Sea, after having been in so much danger of being taken by the Turks.

't Verwondert my, dat gy u weer op de Zee durft wagen, na dat gy in zulk een groot perykel waart geweest om van de Turken genomen te worden.

Why, Sir? I had re-

sol-
I 3

saved of going from Leghorn to Tangier by Sea; but understanding that they had made there a Truce for some while, that diverted my intentions.

Have you any acquaintance there?

Yes, Sir, two Gentlemen of my relations, one a Captain, the other a Volontier.

Have you been there?

Yes, twice, passing and repassing from the Straits.

Is the Place strong?

Yes, Sir, it is very strong.

The King had much care to defend it, and it cost him much to keep it, otherwise it

Ik was van voornemen om van Livorno naar Tanger ter Zee te gaan; maar verstaande, dat daar een bestand voor een zekeren tyd gemaakt was, zo deed het my van besluit veranderen.

Hebt gy eenige kennis daar?

Ja, myn Heer, twee Edellieden van myn maagschap, de een een Kapitein, en de ander een vrywillige.

Bent gy daar geweest?

Ja, tweemaal, in't heen gaan, en te rug komen van de Straat.

Is de plaats sterk?

Ja, myn Heer, zeer sterk.

De Koning heeft groote zorg gedragen om de zelve te beschermen, en 't heeft hem veel gekost om ze te bewaaren; ander

would

would have been lost.

I think it was in great danger to be so in the last War.

It is true, Sir, and the loss of that Place would have ruined the Trade of all the Straits.

I think the Moors had never broken ground before.

I do not know; but it is certain that they do it now.

I think the Renegades have taught them to make Fortifications, and Navigation.

It may be so; for many are gone into their Country since some years.

zou ze al verlooren geweest zyn.

Ik geloof, dat ze groot perykel liep in den laatsten Oorlog.

Dat is waar, myn Heer; en 't verlies van die plaats zou al den Koophandel van de Straat bedorven hebben.

Ik geloof, dat de Mooren daar nooit te vooren een schop in de aarde gettooken hadden.

Daar weet ik niet van te zeggen; maar 't is zeker, dat zy 't nu doen.

Ik geloof, dat de afvallige Christenen hen 't maken van sterkten, en de Scheepvaart geleert hebben.

Dat kan wel wezen; want veele hebben zich zedert eenige jaaren in hun Land begeeven.

How is their General called, that commanded in this last War?

He is called Alcad d'Alcassar.

The King hath lost a great Man at Tanger.

It is true, Sir Palmer Faireburn; all the Town did much lament his death.

Colonel Sackvil behaved himself there most gallantly, and gained much honour.

It is true, he succeeded to that Command after Sir Palmer Faireburn was killed, and got a great Victory over the Moors, killed and wounded a great number, filled up again their Works, took all their Canon and Bag-

Hoe heet hun Overste, die in den laastten Oorlog 't opperbevel had?

Zyn naam is Alkad d'Alkasser.

De Koning heeft een voornaam Man te Tanger verloren.

Dat is waar, 't is de Ridder Palmer Faireburn, wiens dood van de gansche Stad zeer beklaagd wierd.

De Colonel Sackvil droeg zich daar treffelyk, en leide groote eere in.

Dat is waar, hy aanvaardde het gebied na dat Sir Palmer Faireburn gedood was, en hy behaalde een groote zeege op de Mooſen, hebbende een groot getal gedood en gequetst; hunne Werken weer opgevuld; al hun Geschut en Pakkasje genomen,

ga-

gage, and routed them entirely.

Without doubt it was a brave action; and to say the truth, the English fought as they use to do, like Lions.

Is the Country open to us since the Truce is made?

Yes, Sir, as far as the Jews River.

Sir, your Discourse is so agreeable; that I have forgot that Hermitage Wine; let us go to drink some.

Come, Sir, there is the house where it is sold; go in.

Show me the way; I am not acquainted here.

You force me to be

en hen t'eenemaal geslagen.

't Was buiten twyfel een treffelyke daad; en om de waarheid te zeggen, de Engelschen vochten als Leeuwen, gelyk zy gewoon zyn.

Is het Land vry en open voor ons, sederd dat het bestznd gemaakt is?

Ja, myn Heer, tot aan de Joden Rivier toe.

Myn Heer, uw gesprek is zo aangenaam en bevallig, dat ik de Heremitage wyn vergeten heb; maar laat ons gaan om die te drinken.

Kom aan, myn Heer, daar is 't huis daar ze te koop is; treed in.

Wys my den weg, ik ben hier onbekend.

Gy dwingt my on-

15

177-

uncivil; but I had rather be so, than to be troublesome to you.

Boy, give us a Pint of your best Hermitage wine.

Gentlemen, there is some of the best.

Come Sir, my service to you.

Sir, I most humbly thank you.

Sir, some body asks for you.

Sir, one of your Friends stays for you at home.

Sir, I am sorry to leave you so soon: till to morrow.

Farewell, Sir.

Till I have the honour to see you again.

beleefd te zyn; maar ik wil dat evenwel liever weezen, dan u lastig vallen.

Jonge, geef ons een pintje van uw beste Hermitage wyn.

Heeren, daar hebt gy van de beste.

Myn Heer, om u te dienen.

Ik dank u hartelyk, myn Heer.

Myn Heer, daar is iemand, die naar u vraagt.

Myn Heer, een van uwe Vrienden wacht naar u t'huis.

Myn Heer, 't moeit my, dat ik u zo haast verlaten moet; tot morgen toe.

Vaarwel, myn Heer.

Tot dat ik de eere mag hebben van u weder te zien.

A Dialogue between two learned Men.

Een Samenspraak tusschen twee geleerde Lieden.

Sir, you arrive happily; I was going to your house to speak with you.

MYn Heer, gy ontmoet my ter regter tyd; ik ging zo naar uw huis toe om met u te spreken.

Is there any thing, in which I may serve you since our last interview?

Is 'er zederd onze laatste byeenkomst iets voorgevallen, waar in ik u kan dienen?

Yes, Sir, I should desire you would do me the favour to explain me the Rules, that we find in the beginning of Monsieur Le Grand's Philosophy.

Ja, myn Heer, ik wenschte dat gy de goedheid geliefde te hebben, om my de Regelen, die men in 't begin van Monsieur Le Grands Filosofie vind, uit te leggen.

Why, Sir, what difficulty do you find in them?

Wel, myn Heer, wat zwaarigheid vind gy daar in?

It seems at the first sight, they are against common sense.

Het schynt met den eersten opslag, dat zy tegen het gezond verstand aanloopen.

In what, I pray?

Because he teaches us, that we must not trust our Senses, which seems to be false.

There is nevertheless nothing more true.

What? can it be false, that I see truly an object, when my eyes are opened, during the day; and that nothing hinders that same object to dull my sight?

No, but that knowledge is not sufficient to form an assured Science.

Why, Sir?

Because your eyes may deceive you, since they can represent to themselves a thing which is not.

Waar in toch, bid ik u?

Omdat hy ons leert, dat wy onze zinnen niet moeten betrouwen; 't welk valsch schynt te weezen.

Nochtans is 'er niets waarachtiger.

Hoe dat? kan het valsch zyn, dat ik waarlyk een voorwerp zie, wanneer myne oogen geopent zyn, gedurende den dag; en dat niets verhindert dat het zelfde voorwerp myn gezigt benevelt?

Neen; maar die kennis is niet genoegzaam om een zekere Weetenschap te formeeren.

Waarom, myn Heer?

Om dat uwe oogen u zouden kunnen misleiden, dewyl zy zich een zaak kunnen verbeelden, die niet is.

That

That I cannot believe.

Do you not remember to have sometimes perceived a Tower from far?

You may well see one thing for another, since it happens often, that a Tower which shews round is square.

And what do you infer from this?

I say that a Science, which is grounded upon such an uncertain foundation, cannot be sure.

But this mistake is not universal.

I grant it; but you are oblig'd to confess that a true thing, as Science is, ought not to be grounded upon a doubtful thing.

Dat kan ik niet gelooven.

Geheugt u niet zomtyds eenen Toren van verre gezien te hebben?

Gy kunt heel ligt eene zaak voor een andere aanzien, dewyl het dikwils gebeurt, dat een Toren, die rond schynt, vierkant is.

En wat wilt gy daar uit besluiten?

Ik zeg dat een Wetenschap, welke op zulk een onzeker fundament gegrond is, niet zeker kan zyn.

Maar deeze mislag is niet algemeen.

Ik sta het toe; maar gy bent genoodzaakt te bekennen, dat een ware zaak, gelyk als een wetenschap is, niet op zo een twyfelachtige zaak behoort gegrond te zyn.

I 7

By

By what means then do we arrive at the knowledge of the Truth, if our Senses are subject to mistakes?

By the Understanding.

That cannot be, since it regards but universal things, as Aristotle says: Intellectus est rerum universalium.

That is true; and that is not contrary to Monsieur Le Grand's sentiment, who proves that Man's Wit ought to examine as well particular things as common.

I should be very glad, if you could explain clearly his sense.

It will be very easy unto me, if you have the Patience to bear

Door wat middel geraaken wy dan tot de kennisse der waarheid, indien onze zinnen aan misflagen onderworpen zyn?

Door het verstand.

Dat kan niet zyn, dewyl dat maar algemeene dingen betreft, gelyk als Aristoteles zegt: *Intellectus est rerum universalium.*

Dat is waar, en dat is niet strydig met Monsieur Le Grand's gevoelen, dewyl hy bewyft, dat 's menschen vernuft zo wel byzondere als algemeene zaken behoort te onderzoeken.

Ik zou blyde zyn, indien gy zynen zin duidelyk kondt verklaren.

Dat zal my ligt om te doen zyn, indien gy maar geduld gelieft

me

me.

Pray, tell it me by an example.

I will: did you never see Gold that they bring out of the Indies in dust?

I have seen some several times.

That Gold, after it has been put into the Furnace changeth its form; and takes a new one; and nevertheless 't is always the same Gold.

That cannot be denied.

What did you perceive of that Gold at first?

I perceived Gold in dust.

But this Gold in dust is gone, and nevertheless Gold is always Gold.

Let it be so.

Then you did not

te hebben om my te hooren.

Zeg my dat, bid ik u, door een voorbeeld.

Ik zal: hebt gy nooit Goud gezien, 't welk uit Indiën gebragt word in stof?

Ja, dat heb ik verscheide maal gezien.

Dat Goud, na dat het in den oven is gedaan geweest, verandert zyne gedaante, en neemt eene nieuwe aan; en nochtans is het altyd het zelfde Goud.

Dat kan niet ontkend worden.

Wat vernam gy dan van dat Goud in 't eerst?

Ik wierd Goud in stof gewaar.

Maar dit Goud in stof is niet meer voorhanden, en nochtans is Goud altyd Goud.

Laat het zo weezen.

Als dan wierd gy

per-

perceive any thing of that which falls upon the Senses, since the same substance remains.

By which may I discover the Nature of Gold?

By this Faculty, which we call Judicative.

This Discourse is more subtle than true.

On the contrary, I esteem it to be more true than subtle.

Can you prove me this thought by another Example?

Very easily; you see every day Men from your window, walking in the Market.

I see some every day indeed.

Nevertheless you perceive very often nothing but their hats,

niets van dat genege-
waar, 't welk op de
zinnen valt, dewyl de
zelfde zelfftandigheid
blyft.

Door welk middel
zal ik dan de natuur
des Gouds kunnen
ontdekken?

Door dat vermoo-
gen, 't welke wy 't oor-
deelende noemen.

Dit gesprek is meer
spitsvindig dan waar.

In 't tegendeel, ik
acht het meer waar
dan spitsvindig te zyn.

Kunt gy my die ge-
dachte door een ander
voorbeeld bewyzen?

Zeer gemakkelyk;
gy ziet dagelyks uit
uw venster menschen
op de markt wandel-
len.

Dat zie ik in der
daad alle dagen.

Niettemin word gy
zeer dikwils niet an-
ders ge'waar dan hun-
their

*their coats, or their
clothes.*

That is true.

*How then do you
know really they are
Men?*

Very surely.

*Excuse me, since you
cannot affirm that you
see any other thing but
their cloths.*

*Mens cloths do co-
ver but men.*

*That may be false,
since they may cover
Engines with them,
which move in the
same manner as men
do.*

*And what do you
infer from this Dis-
course?*

*I conclude, that our
Senses are not certain,*

ne Hoeden, hunne
Rokken, of hunne
Mantels.

Dat is waar.

Hoe weet gy dan,
dat het waarlyk men-
schen zyn?

Dat weet ik zeker
genoeg.

Verfchoon my,
want gy kunt niet ze-
ker zeggen, dat gy iets
anders ziet dan hunne
kleding.

Menschen kleederen,
bedekken maar alleen
menschen.

Dat zou valsch kun-
nen zyn; dewyl men-
kuntige werktuigen,
die zich op de zelfde
wyze als de menschen
beweegen, daar me-
de zou kunnen bedek-
ken.

En wat zult gy dan
uit dit gesprek beslui-
ten?

Ik besluit, dat onze
zinnen niet zeker zyn,
since

since they can deceive us. nadien zy ons kunnen misleiden.

This is a new Philosophy.

'T is true; but it is according to reason, since Science is a certain thing and sure, and the ground which sustains it ought to be of the same nature.

Do you believe that our Senses deceive us always?

Yes, they can deceive us; but our Understanding can never deceive us.

How many People are there, who imagine themselves to know a thing which they do not know?

This fault proceeds from their knowledge, which is not clear and distinct.

That knowledge is hard to be obtained.

Dat is een nieuwe Filosofie.

Dat is waar: maar 't is volgens de reden, dewyl wetenschap een zekere en vaste zaak is, en de grond, die dazelve ondersteunt, behoort van den zelve aard te zyn.

Gelooft gy, dat onze zinnen ons altyd bedriegen?

Ja, zy kunnen ons bedriegen; maar ons verstant kan ons nooit bedriegen.

Hoe veel menschen zyn'er, die zich zelve inbeelden een zaak te weten, die zy niet weten?

Die misflag ontstaat uit hunne kennisse, die niet klaar en onderscheiden is.

Zulk een kennis is zwaar te verkrygen.

It

It is so to heavy Wits, but not to subtle and judicious People. Het is zo voor zwaarmoedige verstandigen, maar niet voor schrandere en verstandige menschen.

That Monsieur Le Grand is he not Author of L'Homme sans Passions? Is die Monsieur Le Grand niet de Schryver van L'Homme sans Passions?

'T is himself. I have seen his Book, indeed it is well writ. Ja, hy is 't. Ik heb zyn Boek gezien; 't is inderdaad wel geschreeven.

He did write five or six others, of which one is entituled: L'Epicure Chrétien &c. Hy heeft nog vyf of zes andere geschreeven, waar van 'teens is genaamd L'Epicure Chrétien.

Do you know him? I have the honour to know him very particularly. Kent gy hem? Ik heb de eere van hem byzonderlyk te kennen.

He is, a very learned Man. Hy is een zeer geleerd man.

He is universal. Hy is volleerd.

A Dialogue between
a Gentleman and
a Gentlewo-
man.

Pray, Sir, tell me
one thing, I am
very curious to know
your opinion of it.

Pray, Madam, pro-
pose it to me, and if I
can resolve you, I will
do it with all my heart.

Sir, I would fain
know which is the no-
blest Sex, the Man, or
the Woman.

Madam, I ask it
you; your self naming
the Man first, it seems
to me you give consent,
that he is nobler than
the Woman.

Een Zamenpraak
tusschen een Edel-
man en eene
Juffrouw.

IK bid u, myn Heer,
zeg my een zaak,
alzo ik nieuwsgierig
ben om uw gevoelen
daar van te weeten?

Ei lieve, Juffrouw,
stel het my voor, en
zo ik u eenige ope-
ning daar in kan gee-
ven, ik zal het van
ganscher harte doen.

Myn Heer, ik wien-
ste wel te weten,
welke Sexe de edel-
ste is, de Man of de
Vrouw?

Juffrouw, ik vraag
het u; dewyl gy zelf
den Man eerst ge-
noemt hebt, zo dunkt
my dat gy toestaat,
dat hy edeler is dan
de Vrouw.

Sir,

Sir, 'tis not a con-
vincing reason, 'tis
only for civilisies sake.

Madam, Saint Paul
commands the Woman
to obey her Husband;
In the Old Testaments
great Persons Wives
did call them their
Lords; by consequence
then the Man is nobler
than the Woman.

Sir, excuse me, for
by obeying one is not
inferiour to him, to
whom he submits him-
self, for Jesus Christ,
as the Scripture says,
although he be God, did
obey both the Virgin
Mary and Saint Jo-
seph; and neverthe-
less he is far nobler

Myn Heer; dat is
geen overtuigende re-
den: 't is maar alleen
uit beleefdheid ge-
schied.

Juffrouw, de H.
Paulus beveelt de
Vrouwe haaren Man
te gehoorzamen. In
't Oude Testament
vind men, dat de
Vrouwen van aan-
zienlyke Perzoonen
haaren Heeren noemden;
waar uit dan volgt, dat
de Man edeler is dan
de Vrouw.

Verfchoon my, myn
Heer, want om dat
men gehoorzaamt, is
men niet minder dan
hy, aan wien men zich
onderwerpt; want Je-
sus Christus, gelyk de
Schrift zegt, alhoew-
wel hy God is, ge-
hoorzaamde de H.
Maagd Maria en den
H. Joseph; en niet te
min is hy veel edeler
shan

than them. And if great Mens Wives called them their Lords, it was to please them, and not by duty.

To shew you that the Man is more noble than the Woman, he was created the first. Sir, what do you infer from thence? nothing but confusion for your Sex; for things which were created the first, are not the noblest; as for Example; the Heavens, the Earth, the Sun, the Stars, the Seas, and all things, were created before Man; yet nevertheless, according to you, he is the noblest of earthly Creatures.

Madam, that Man is nobler than all Creatu-

res, except the Angels, is true; for God with one word created all, but Man is the work of his own hands.

dan zy wazren. En in dien de Huisvrouwen van voornaame Perzoonen hare Mannen Heeren noemden, dat geschiedde om hen te behaagen, en niet uit plicht.

Omy te toonen, dat de Man edeler is dan de Vrouw; hy wierd eerst geschapen. Myn Heer, wat kunt gy daar uit trekken? niets dan beschaa- ming voor uwe kun- ne: want de dingen, die 't eerst geschapen waaren, zyn de edelste niet; als, by voorbeeld, de Hemel, de Aarde, de Zon, de Starren, de Zcën, en alle din- gen zyn eer geschapen dan de Man; en vol- gens uwe stelling is hy de edelste van alle aardische schepselen.

Juffrouw, dat de Man edeler is dan alle

res,

res, except the Angels, is true; for God with one word created all, but Man is the work of his own hands.

You grant me then that the creation of Man is more noble than that of Heaven and Earth, because he was created the last; by your same argument I will convince you; the Woman was created after the Man, and of a nobler Substance than he, for he was created of dust, but the Woman was created of one of his Ribs, and not of dust. I will bring you another Example, which ought to convince you; An infant's Body is the first formed in his Mother's

schepselen, uitgezegd. de Engelen, is waar; want God schiep alles door een woord; maar de Man is het werk van zyn eigene han- den.

Gy staat my dan toe, dat de schepping des Mans edeler is, dan die van den Hemelen de Aarde, om dat hy 't laatst geschapen was; ik zal u dan door uw eige bewysreden overtuigen; de Vrouw wierd na den Man geschapen, en uit een edeler zelfstandigheid; want hy wierd uit het stof geschapen; maar de Vrouw wierd uit eene van zyne ribben geschapen, en niet uit het stof. Ik zal u nog een ander exempel by brengen, 't welk u behoort te overtuigen; 't Ligchaam eens Kinds word eerst in de Baar- Womb,

216 De Engelsche en Nederduitche

Womb, and a long time after the soul is infused into it; yet nevertheles she is more noble than the Body.

Madam, I answer you that the Woman having been formed of one of the Man's Ribs, being created of his own Substance, and having flesb of his flesb, and bone of his bone, as the Scripture saith, has no advantage upon him, neither in regard of her Creation, nor for her Substance sake; for when God said: Let us make Man after our own likeness, he did mean the Woman as well; for the Word (Homo) in Latin signifies the Man and the Woman, therefore the

moeder gevormd, en een tydlang daar na word'er de Ziel ingestort; en niet te min is die edeler dan het Ligchaam.

Juffrouw, daar op antwoord ik u; dat de Vrouw gevormd geweest zynde uit eene van des Mans ribben, en geschapen uit zyn eigene stoffe, vleesch en been van zyn vleesch, en been van zyn been. als de H. Schrift zegt; geen voordeel boven hem heeft, noch ten opzichte van haare scheppinge, noch om haare stoffe: want wanneer God zeide: Laat ons den Mensche maaken naar onzen beelde en gelykewisse, zo meent hy de Vrouw desgelyks; want het Latynsche woord (Homo) betekent Man en Vrouw

Man

SAMENSPRAAKEN. 217

Man and the Woman were made at the same time, and the Being of the Woman was but a Multiplication of one Substance already created and depending of the Man.

beide, zulks dat de Man en de Vrouw dan op een en de zelfde tyd gemaakt zyn; en 't weezen der Vrouwe was maar een vermenigvuldiging van eene zelfstandigheid, die alreede geschapen en van den Man afhankelijk was.

Sir, according to you, if it be the same Substance created, why will you have one to be more noble than the other? Why depending of the Man? Let us make him a Companion, saith God; one Companion doth not obey the other, except it be so please him.

Myn Heer, volgens uw zeggen, indien het de zelfde stoffe geschapen is; waarom wilt gy dan 't een edeler hebben dan 't ander? Waarom afhankelijk van den Man? Laat ons hem een medegenoot maaken, zeide God: nu, de eene medegenoot gehoorzaamt de andere niet, 't en zy 't hem belieft.

Madam, see nevertheles what Saint Paul saith; Women obey

Zie nochtans eens, Juffrouw, wat de Apostel Paulus zegt: Gy Vrouwen; weest uwe
K your

your Husbands: But he doth not say unto the Men, Obey your Wives. For what you say, that Man was created of dust, you cannot carry it away; for they had both the same beginning, as concerning the Matter.

If it were changed, it was as much for the advantage of the one, as of the other, and besides, he of them two who approach'd nearest to God in Likeness, and to whom alone it belongs to execute the Functions that Jesus Christ instituted upon the earth, is to be the noblest. Saint Paul saith, Women be ye silent in the Church, in the which he hath

Mannen geboorzaam: Hy zegt immers niet tot de Mannen, Weest uwe Vrouw geboorzaam. Want het gene gy zegt, dat de Man uit stof geschapen is, daar mee kont gy niets uitrechten; want zy hadden beide, ten aanzien der stoffe, een en 't zelfde begin.

Indien dezelve veranderd ware, dat was zo wel tot voordeel van de eene, als van de andere; en behalven dat, die van de twee, welke Gode in gelykenisse naast quam, en aan wien alleen toebehoort om die bedieninge te bekleeden, dewelke Jesus Christus op de aarde ingesteld heeft, is de edelste. De H Paulus zegt, dat de Vrouwen zwygen in de Gemeente, alwaar hy bevolen heeft,

ordained Priests to speak aloud.

Sir, all your Reasons are not able to convince me: I say the Woman is as well formed to the Image and Likeness of God, as the Man, and that if there be some Accidents, which put distinction between them, yet they are not distinguished in regard of God. I would fain know if there be a distinction between the Souls of the blessed in Heaven. If the Priests speak out in the Church, 't is only because Saint Paul knew well, that Men are commonly more learned than Women, because they keep them always in

dat de Priesters overluid zouden spreken. Myn Heer, alle uwe redenen zyn niet magtig om my te overtuigen; Ik zeg, dat de Vrouw zo wel naar den beelde en gelykenisse Gods gemaakt is, als de Man; en dat, indien 'er al eenige toevallen zyn, welk eenig onderscheid tusschen hen stellen, zo zyn zy echter ten aanzien van Gode niet onderscheiden. Ik zou gaarn weeten, of 'er eenig onderscheid tusschen de zielen der zaligen in den Hemel was. Indien de Priesters overluid in de Kerk spreken, dat is maar alleen om dat de H. Paulus wel wist, dat de Mannen doorgaans geleerder zyn dan de Vrouwen, dewyl zy haar in onwetendheid

ignorance, that they may be always under them: But if we did learn, we should be generally greater Scholars than they are, for without Rhetorick we speak more than they do.

A Dialogue of the Nature of Plants, between two Learned men.

WE are come now, I thank God, to the fair Spring.

O the agreeable Season! What difference doth not one see between the Winter and the Spring! Everything seems now to smile when the other Season seems to cast them all

houden, op dat zy altyd boven haar mogen zyn. Maar indien wy ons in geleertheid oeffenden, wy zouden doorgaans geleerder zyn dan zy: want zelfs zonder de Redenryk-kunt spreekten wy meer dan zy.

Een Samenspraak tusschen twee geleerde Personen wegens den aard der Planten.

WY zyn nu, God dank, tot de schoone Lente gekomen.

O wat een aangenaam faizoen! Hoe danig een onderscheid bespeurt men tusschen den Winter en de Lente! alles schynt ons nu toe te lagchen, daar het ander ge-

into the Grave.

It is true, but from whence proceeds that Green which covers now all the Trees?

It comes assuredly out of the Bowels of the Earth.

What? do you believe that there is any Green hid in the Earth, which comes out every Year?

No, but I believe that the Earth is the Principle thereof, which causes that agreeable colour.

Pray, tell me how that is done.

As there comes out of the Earth a great quantity of Humours, which pass thorow the Conduits of the Plants, even to their tops, this

alles schynt in 't graf te werpen.

Dat is waar: maar waar van, daan komt dat groen, 't welk nu al het geboomte bekleet?

Dat komt gewisselyk uit de ingewanden der Aarde.

Hoe? gelooft gy dan dat 'er eenige groente in de Aarde verborgen is, die alle jaaren te voorschyn komt?

Neen, maar ik geloof, dat de Aarde het Grond-beginsel daarvan is, 't welk die bevallige koleur veroorzaakt.

Ei lieve, zeg my, hoe dat geschiedt.

Gelyk 'er uit de Aarde een groote menigte van vochtigheid komt, die door de luchtpypen der Planten passeren, zelfs tot bovenaan den top toe, zo wordt ook des zelfs

Water causes their Green. groen door dit water veroorzaakt.

How comes it then to pass that the Water is not always Green? Hoe komt het dan dat het water niet altyd groen is?

'T is because it is not always mingled with strange Bodies. Dat is, om dat het niet altyd met vreemde ligchaamen vermengd is.

Doth the mingling of the bodies contribute to the production of Colours? Helpt de vermenging der ligchaamen iets tot de voortbrenging der koleuren?

It contributes to it so much, that one may say, that the Bodies take their Colours according to the several parts of their parts. De zelve helpt zo veel daar toe, dat men zeggen mag, dat de ligchaamen hunne koleur aannemen, volgens de verscheidene soorten hunner deelen.

From whence proceeds the smell of Fruits? Waar uit ontstaat de reuk der vruchten?

From several Causes; for one cannot doubt, but that the diversity of Climates change their Uit verscheidene oorzaken; want men behoeft niet te twyfelden, of de verscheidenheid der Luchtstreeken verandert hunne

nature, and by consequence render them of several smell. natuure, en doet hen gevolgelyk van verscheidenrelei reuk zyn.

Do you believe that the Apples which grow in France and in Spain be more agreeable to the taste than those which grow in England? Geloofst gy, dat de Appelen, die in Frankryk en in Spanje groejen, lieflyker van smaak zyn, dan die, welke in Engeland wasschen?

There is no doubt of it, if you believe that those Countries are hotter and that the Sun warms them with more heat. Daar is niet aan te twyffelen; indien men gelooft dat die landen heeter zyn, en dat de Zon haar met meerder hitte verwarmt.

What doth the Sun, when it renders a Body odoriferous? Wat doet de Zon, wanneer hy een Ligchaam welruikend maakt.

It separates by its Heat the grossest Bodies from the subtilest, and evaporating the Humour which was there enclosed, it remains but a fat Matter, which causes the smell. Hy scheid door zyne hitte de groffte Ligchaamen van de fynste af; en de vochtigheid, die 'er in beslooten was, uitwaasfemende, zo blyft 'er maar een vette stoffe over, dewelke de reuk veroorzaakt.

Do you think that all this cannot be done in a cold Country?

Not so well, because, for want of heat, the Juice which is within the Plant is not well mortified, and the Humour which meets there, hinders that which serves to the Odour to extend it self as it should do.

How comes it then to pass, that the ripe Fruit smells better than when it is green?

'T is because in time the Fruit purges it self, and leaves that gross matter, which did hinder it from dilating and rarifying it self.

But how doth it come to pass, that all Plants bear fruit of a

Meent gy, dat dit alles in een koud Landſchap niet geſchieden kan?

Niet zo wel, om dat door gebrek van hitte het zay, 't welk in de plant is, niet ter deege verſterft; en de vochtigheid, die zich daar onthoud, is een belet, dat de reuk zich niet kan uitſtrekken als 't behoort.

Hoe komt het dan dat een rype vrucht beter ruikt, dan als ze noch groen is?

Dat is om dat de vrucht met der tyd gezuivert wordt, en die grove ſtoffe verlaat, welke een verandering was, dat zy haar zelve niet kan uitbreiden en verdunnen.

Maar hoe komt het, dat alle planten vruchten draagen van ver-

dis-

different smell.

Because the parts which compose the Fruits are of a different texture, and as they enter into the Pores of the Tongue in several-manners, it is necessary that they should cause Tastes different one from another.

You are in the right, it must be so.

A Dialogue between several Gentlemen that go to be merry abroad.

A. **W**hat shall we do to day Gentlemen? How shall we pass away this day?

B. *So as you please.*

C. *Let us walk as far as Greenwich.*

scheelende reuk?

Om dat de deelen, waar uit de vrucht bestaat, van een verscheelend maakfel zyn; en wanneer zy in de Luchtgaatjes der tonge op verscheiderlei wyze ingaan, zo moeten zy noorzake-lyk verscheidenerlei smaak hebben.

Gy hebt recht; het moet zo weezen.

Een Samenspraak tusſchen verscheide Heeren, die uitgaan om eens vrolyk te weezen.

A. **W**at zullen wy van daag doen Heeren? hoe zullen wy dezen dag doorbrengen?

B. *Zo als 't u belieft.*

C. *Laat ons naar Greenwich gaan.*

K 5 D. *Ab,*

226 De Engelsche en Nederduitsche

D. *Ab, Gentlemen, let us go thither, I entreat you, I have never been there.*

A. *And what do you intend to do at Greenwich?*

D. *That is a fine Question; and what should we do elsewhere?*

A. *Let us go thither, if you please, I am content to do as the rest.*

B. *I know an honest man there, that hath good Wine in his Cellar.*

A. *Let us go thither then; which way shall we go, Gentlemen?*

B. *Let us go thither by Water.*

C. *Let us rather take a Coach.*

D. *No, no, there is more pleasure by Water.*

A. *The Gentleman*

D. Ja, Heeren, laat ons daar na toe gaan, bid ik u, ik heb 'er nooit geweest.

A. En wat meent gy te Greenwich te doen?

D. Dat is ook een vraag; wat zouden wy op een ander plaats doen?

A. Laat ons 'er na toe gaan, indien 't u zo gevalt, ik ben te vrede om te doen als de rest.

B. Ik ken daar een eerlyk man, die goede wyn in zyn kelder heeft.

A. Laat 'er ons dan na toe gaan; wat weg zullen wy gaan, Heeren?

B. Laat ons te water daar na toe gaan.

C. Laat ons liever een Koets neemen.

D. Neen, neen, 't is pleizieriger te water.

A. De Heer heeft

sait

SAMENSPRAAKEN. 227

sait right, we may smoak in the Boat, and drink a merry Cup.

B. *For my part, you know I never smoak: But I will be glad to drink a Cup of good Canary.*

C. *Shall we not drink and smoak enough, when we come thither?*

D. *Gentlemen, if we will go thither, let us not lose time whilst the Tide serves.*

A. *Go you before, Gentlemen? I am going to the Rose for a couple of Bottles, and some Pipes.*

B. *Do not stay then: we will stay for you at Somerset-house.*

A. *Go on, I will overtake you by and by.*

gelyk, wy kunnen in de Schuit eens rooken en een glaasje drinken.

B. Wat my aangaat, gy weet wel dat ik nooit rook: maar ik wil wel eens een kelkje goede Kanary wyn drinken.

C. Zullen wy niet genoeg drinken en rooken als wy daar komen?

D Heeren, indien wy daar zullen gaan, zo laat ons geen tyd verliezen, terwyl wy voor stroom hebben.

A. Gaat gy voor uit, Heeren? ik gaa na de Roos, om een paar botteljes, en eenige pypen.

B. Blyf dan niet uit: wy zullen na u wachten by Somerset-huis.

A. Ga maar voort, ik zal u straks wel onderhalen.

K 6 D. We

228 De Engelsche en Nederduitsche

D. *We should have told him that he should bring an ounce of good Spanish Tobacco.*

C. *He hath some in his Box, he is never without any.*

B. *Gentlemen, let us agree for a Boat.*

C. *Shall we take one Man or two?*

D. *Let us take two.*

B. *Honest man, what shall we give you to carry us to Greenwich, and to bring us back again?*

Sir, *you shall give me a Crown, if you please.*

It is too much, you shall have four shillings.

We cannot carry you for less.

C. *We must give them five shillings, they*

D. Wy hadden hem moeten zeggen, dat hy een once goede Spaansche Tabak zou meegebracht hebben.

C. Hy heeft wel wat in zyn doos, hy is nooit zonder iets.

B. Heeren, laat ons een verding maaken voor een schuit.

C. Zullen wy een man nemen, of twee?

D. Laat 'er ons twee neemen.

B. Wat zullen wy u geeven, Maat, dat gy ons na Greenwich brengt, en weer te rug?

Myn Heer, gy zult my een Kroon geeven indien 't u belieft.

Dit is te veel, gy zult vier Schellingen hebben.

Wy kunnen u niet minder voeren.

C. Wy moeten hen vyf Schellingen geven,

are

SAMENSPRAAKEN. 229

are honest men, they must get their living. 't zyn eerlyke lieden, zy moeten 'er van leven.

B. *Well, you shall have what you ask.*

Where is your Boat? There it is, Gentlemen.

Will you be pleased to step in?

D. *Presently, we stay for a Gentleman.*

C. *There is Mr. A. coming, he hath made great haste.*

B. *He goeth like a lean Cat.*

A. *Well, Gentlemen, have not I dispatch?*

D. *Truly you have, you shall drink first.*

B. *Have you brought good Wine?*

A. *If it be not good, I will drink it all myself.*

B. Wel gy zult zo veel hebben als gy eifcht.

Waar is uw schuit? Daar is ze, Heeren.

Belieft gy in te treden?

D. Terstond, wy wachten nog na een Heer.

C. Daar komt Mr. A. alaan, hy heeft zich wakker gehaast.

B. Hy gaat, als een magere kat.

A. Wel, Heeren, heb ik my niet lustig gehaast?

D. Ja, dat hebt gy; gy zult ook eerst drinken.

B. Hebt gy goede wyn gebragt?

A. Indien ze niet goed is, zo zal ik ze zelf drinken.

K 7. B. You

230 De Engelsche en Nederduitche

B. You understand the matter very well.

C. Come then, Gentlemen, let us step into the Boat.

D. Step in first, we will follow you.

A. Without ceremony, Gentlemen, let him follow me that loves me.

B. What needs so many compliments?

For my part I never use any: I take my place by you, for you keep the Bottles.

C. Sir, I intreat you not to let me commit an incivility.

D. Sir, I will not go before you, I know very well the respect that is due to you.

C. But, Sir, you laugh at me, we will stay here then till to-morrow.

A. I must confess,

B. Dat hebt gy niet quaalyk.

C. Komt dan, Heeren, laat ons in de Schuit treden.

D. Stap eerst in, wy zullen u volgen.

A. Zonder Ceremonie, Heeren, die my lief heeft, mag my volgen.

B. Waar toe zo veel Complimenten?

Ik voor my, gebruik ze nooit: Ik ga by u zitten, want gy hebt de Bottels by u.

C. Myn Heer, ik bid u, laat my geen onheusheid begaan.

D. Myn Heer, ik wil voor u niet ingaan, ik weet zeer wel wat eerbiedigheid ik u schuldig ben.

C. Maar, myn Heer, gy lacht om my, zo doende zullen wy hier wel tot morgen staan.

A. Ik moet beken-
Gent-

SAMENSPRAAKEN. 231

Gentlemen, you are very ceremonious.

B. Come, come Gentlemen; let us make haste; what needs so many ceremonies among friends?

D. I beseech you, Sir; let us not make these Gentlemen stay.

C. Sir, I had rather commit an incivility, than to disobey you.

A. Seriously, Gentlemen, this is a fine River.

B. It is the finest in Europe.

C. The water is very calm at present.

D. We could not have pitched upon a finer day to go by Water.

B. But Mr. A. you have brought Tobacco and Pipes with you: But where will you have fire?

nen, Heeren, dat gy vol ceremonien zyt.

B. Kom, kom, Heeren, laat ons wat haast maaken, waar toe zo veel ceremonien onder vrienden?

D. Ik bid u, myn Heer, laat ons deeze Heeren niet doen wachten.

C. Myn Heer, ik wil liever een onbeleefdheid begaan, dan u ongehoorzaam zyn.

A. In ernst, Heeren, dit is een schoone Rivier.

B. 't Is de schoonste in Europa.

C. 't Water is tegenwoordig heel stil.

D. Wy zouden geen schooner dag hebben kunnen aantreffen, om te water te gaan.

B. Maar Mr. A. gy hebt Tabak en Pypen medegebragt; waar zult gy vuur krygen?

A. I.

A. I have forgot a match, I am very giddy headed.

C. So much the better, for indeed I do not love smoaking, but when I am at my journey's-end.

B. Really, Gentlemen, our conversation is better than the smoke.

D. We are very near the Bridge, is there no danger to shoot it?

A. Not more than in this place, the Water is smooth now.

B. I go through it two or three times a day, whether the Water be high or low.

C. You are mighty bold, I went through it once, when the Water was low, the Boat was like to have been sunk.

A. Ik heb een Lont vergeeten; Ik ben heel ylhoofdig.

C. Zo veel te beter, want ik hou van geen rooken, voor dat ik ben daar ik weezen moet.

B. Waarlyk, Heeren, onze ommevang is beter dan de rook.

D. Wy zyn dicht by de Brug; is 'er geen perykel om 'er door te vaaren?

A. Niet meer dan daar wy nu zyn; want het water is effen.

B. Ik gaa 'er wel twee of driemaal des daags door, 't zy dat het water hoog of laag is.

C. Gy bent zeer stout, ik ben 'er eens door gevaaren, wanneer het water laag was, en de schuit zou schier gezonken hebben.

D. There

D. There is not too much safety, I would not trust too much to it.

A. Nor I neither.

B. What, Gentlemen, cannot you swim?

C. I swim like a Fish, but not in my Cloaths.

A. I have swimm'd many times, over the River, with a Boat after me.

B. I will lay a wager, that I can swim from hence to Greenwich.

C. Pray, let us have that pastime a little.

D. I believe he would drink Water, whilst we drink wine.

B. Some other time, Gentlemen, the Water is not hot enough now.

D. I wish I could

D. 't Is 'er nietal te veilig; ik zou 'er my liever niet al te veel betrouwen.

A. Noch ik niet.

B. Wat, Heeren, kont gy niet zwemmen?

C. Ik zwem als een Vis, maar niet in myn Kleederen.

A. Ik heb dikwils de Rivier overgezwommen met een schuit achter my.

B. Ik wil wedden, dat ik van hier tot Greenwich zou kunnen zwemmen.

C. Ei lieve, laat ons dat kortswyl eens hebben.

D. Ik geloof dat hy water zou zuypen, terwijl wy wyn drinken.

B. Op een ander tyeens, Heeren, het water is noch niet warm genoeg.

D. Ik wenschte dat swim;

234 De Engelfche en Nederduitfche

*swim; on condition to ik konde zwemmen,
bath my self now; but mits dat ik het nu zou
I swim like a Stone. doen; maar ik zwem
gelyk een fteen.*

A. *We are now under the Bridge.*

B. *This is a fine Bridge.*

C. *It is the finest in Europe.*

D. *How long is it fince it was built?*

C. *It is above ...*

A. *We are now going to fee a great many Ships.*

B. *We fhall fee many of them; but they are almoft all Merchantmen.*

C. *Where are then the Men of War?*

D. *They are moft of them now at Sea.*

A. *A little before the War was proclaimed, I went to Rochefter by Water with fome Gent-*

lemen of London, we te water met eenige Heeren van Londen, en toen zagen wy des Konings befte Schepen in de Rivier van Rochefter.

A. *Wy zyn nu onder de Brug.*

B. *Dit is een mooie Brug.*

C. *'t Is de fchoonfte in geheel Europa.*

D. *Hoe lang is 't geleeden, dat hy gemaakt is?*

C. *'t Is meer als ...*

A. *Wy zullen nu een meenigte van Schepen zien.*

B. *Wy zullen 'er wel een party zien, maar 't zyn meeft alle Koopvaardy - Schepen.*

C. *Waar leggen de Oorlogs-fchepen dan?*

D. *Die zyn nu meeft in Zee.*

A. *A little before the War was proclaimed, I went to Rochefter by Water with fome Gent-*

lemen of London, we te water met eenige Heeren van Londen, en toen zagen wy des Konings befte Schepen in de Rivier van Rochefter.

A. *Wy zyn nu onder de Brug.*

B. *Dit is een mooie Brug.*

C. *'t Is de fchoonfte in geheel Europa.*

D. *Hoe lang is 't geleeden, dat hy gemaakt is?*

C. *'t Is meer als ...*

A. *Wy zullen nu een meenigte van Schepen zien.*

B. *Wy zullen 'er wel een party zien, maar 't zyn meeft alle Koopvaardy - Schepen.*

C. *Waar leggen de Oorlogs-fchepen dan?*

D. *Die zyn nu meeft in Zee.*

A. *A little before the War was proclaimed, I went to Rochefter by Water with fome Gent-*

lemen of London, we te water met eenige Heeren van Londen, en toen zagen wy des Konings befte Schepen in de Rivier van Rochefter.

A. *Wy zyn nu onder de Brug.*

B. *Dit is een mooie Brug.*

C. *'t Is de fchoonfte in geheel Europa.*

D. *Hoe lang is 't geleeden, dat hy gemaakt is?*

C. *'t Is meer als ...*

A. *Wy zullen nu een meenigte van Schepen zien.*

B. *Wy zullen 'er wel een party zien, maar 't zyn meeft alle Koopvaardy - Schepen.*

C. *Waar leggen de Oorlogs-fchepen dan?*

D. *Die zyn nu meeft in Zee.*

A. *A little before the War was proclaimed, I went to Rochefter by Water with fome Gent-*

lemen of London, we te water met eenige Heeren van Londen, en toen zagen wy des Konings befte Schepen in de Rivier van Rochefter.

A. *Wy zyn nu onder de Brug.*

B. *Dit is een mooie Brug.*

C. *'t Is de fchoonfte in geheel Europa.*

D. *Hoe lang is 't geleeden, dat hy gemaakt is?*

C. *'t Is meer als ...*

A. *Wy zullen nu een meenigte van Schepen zien.*

B. *Wy zullen 'er wel een party zien, maar 't zyn meeft alle Koopvaardy - Schepen.*

C. *Waar leggen de Oorlogs-fchepen dan?*

D. *Die zyn nu meeft in Zee.*

A. *A little before the War was proclaimed, I went to Rochefter by Water with fome Gent-*

lemen of London, we te water met eenige Heeren van Londen, en toen zagen wy des Konings befte Schepen in de Rivier van Rochefter.

SAMENSPRAAKEN. 235

lemen of London, we te water met eenige Heeren van Londen, en toen zagen wy des Konings befte Schepen in de Rivier van Rochefter.

A. *Did you fee the Souverain?*

B. *Yes, and twenty more of the biggeft next it.*

B. *They fay it is a prodigious Ship.*

A. *It is the biggeft that ever I faw; you would think that you are in a Caffle.*

C. *Me thinks that thofe are very great Ships.*

C. *They are big enough for Merchantmen.*

D. *Is there no Men of War upon the Thames at this time?*

C. *There may be*

te water met eenige Heeren van Londen, en toen zagen wy des Konings befte Schepen in de Rivier van Rochefter.

A. *Zaagt gy de Souverein?*

D. *Ja, en nog twintig van de grootften daar nevens.*

B. *Zy zeggen, dat het een byfter groot Schip is.*

A. *'t Is het grootfte dat ik nog ooit gezien heb. Gy zoud denken, dat gy in een Kasteel waart.*

C. *My dunkt, dat dit al heel groote Schepen zyn.*

C. *Zy zyn groot genoeg voor Koopvaarders.*

D. *Leggen 'er tegenwoordig geen Oorlog-fchepen op den Teems?*

C. *Ik geloof, daar fomme*

236 De Engelsche en Nederduitsche

some I suppose.

B. I have heard his Majesty hath caused many Frigats to be built at Woolidge, and at Deptford.

A. I saw them begun.

B. Is there no way to go to see them?

A. Yes, if we have but time enough.

C. We will come on purpose, another time to see the Ships.

D. If we have time, we may land at Deptford as we come back.

B. As the company shall think fit.

C. We shall see, we shall see

A. We are almost at Greenwich.

mogen 'er eenige zyn.

B. Ik heb gehoord dat zyn Majesteit vele Fregatten heeft doen bouwen te Woolidge, en te Deptford.

A. Ik heb ze zien beginnen.

B. Zouden wy ze nu niet kunnen gaan zien.

A. Ja, indien wy maar tyd genoeg hebben.

C. Opeen ander tyd zullen wy 'er wel eens eigentlyk om uitgaan om de schepen te zien.

D. Indien wy tyd hebben, wy mogen te Deptford eens aan land stappen, als wy te rugge komen.

B. Zo als 't Gezelschap het goed zal vinden.

C. Wy zullen zien, wy zullen zien.

A. Wy zyn al haast te Greenwich.

B. I

SAMENSPRAAKEN. 237

B. I wish we were there already: For I begin to be dry.

C. To the busines in hand, we do not mind our Bottles.

D. Sir, pull your Cup out of your Pocket a little.

A. You have done well to put me in mind of it, for I did not think upon it.

A. Come, Gentlemen, to your Health.

B. Tope it.

C. Drink to me, for I am almost choaked.

A. Sir, I drink the King's Health.

B. I accept of it with all my heart.

A. It must go round.

B. Sir, it is his Majesty's good Health, I

B. Ik wenschte dat wy 'er al waren; want ik begin al dorst te krygen.

C. Maar tot de zaak; wy denken niet eens om de Bottels.

D. Myn Heer, haal de kelk eens uit uw zak.

A. Gy hebt wel gedaan my indachtig daar van te maaken; want het was niet in myn zin.

A. Kom, Heeren, op uw gezondheid.

B. Drink lustig.

C. Breng het my eens, want ik smacht schier.

A. Myn Heer, des Konings gezondheid.

B. Ik neem het van ganschert herten aan.

A. Het moet rond gaan.

B. Myn Heer, 't is op zyn Majesteits drink

238 De Engelsche en Nederduitsche

drink to you.

A. *You do not drink it up.*

B. *I cannot, Sir, the glass is too big, and you have filled it so full, that I cannot hold it without spilling.*

A. *Truly, I drunk it so.*

B. *Excuse me, I cannot drink so much at a draught.*

B. *Here, Sir, pledge me.*

C. *I desire no better.*

D. *I have drunk but one Cup yet, make haste then, that I may drink at my turn.*

A. *Let me see the Cup, Sir, I will help you.*

goede gezondheid, ik breng het u toe.

A. Gy drinkt het niet uit.

B. Ik kan 't niet doen, myn Heer, het glas is te groot, en gy hebt het zo vol geschonken, dat ik het niet kan houden zonder storten.

A. Ik heb het zeker ook zo gedronken.

B. Verschoon my, ik kan zo veel in een teug niet drinken.

B. Hier, myn Heer, doe my bescheid.

C. Ik wensch niets liever.

D. Ik heb nog maar een kelk gedronken, haast u dan wat, dat het myn beurt ook word om te drinken.

A. Laat my de kelk eens zien, myn Heer, ik zal u wat helpen.

D. I

SAMENSPRAAKEN. 239

D. *I will help myself, give me the Bottle.*

A. *Hold, here it is, it is almost empty.*

D. *There is enough still for me.*

E. *He draws pretty well for a little man.*

A. *Come, let us open the other Bottle, I am so dry, that I could drink the Sea and Fishes.*

B. *You spill, have a care what you do.*

C. *You cannot make so much as you have lost.*

A. *I am to blame, I confess; but seeing I have committed a fault, I must drink it.*

B. *This Wine will make a Cat speak.*

A. *Gentlemen, let us empty our Bottle,*

D. Ik zal my zelven helpen, geef my de Bottelje maar.

A. Hou daar, hy is al schier leeg.

D. Daar is nog genoeg in voor my.

E. Hy haalt wel na zich voor zoo een klein man.

A. Kom, laat ons de andere Bottelje open doen; ik heb zulk een dorst, dat ik de Zee en de Visschen wel zou kunnen opdrinken.

B. Gy stort, zie toe wat gy doet.

C. Gy kont zo veel niet maken, als gy verlooren hebt.

A. Ik beken schuld; maar dewyl ik de fout begaan heb, zo behoort ik ook te drinken.

B. Deeze wyn zou een stomme wel doen spreken.

A. Heeren, laat ons de Bottelje leeg maa-

be.

240 De Engelsche en Noderduitche

before we come out of ken, eer wy uit de
the Boat. schuit gaan.

C. Give a Glass to C. Geeft deze arme
these poor Watermen Schuitemoeders, die
that have taken so much pains to row. hebben om te roeyen,
ook een glas.

D. Here, Friends, D. Hier, vrienden,
this is for you. dat is voor u.

Thank, Gentlemen. Grooten dank,
Heeren.

A. Gentlemen, shall A. Heeren, zullen
we pay for the Boat wyn nu voor de Schuit
now, or shall we pay betaalen, of zullen wy
them when we come betaalen als wy te rug-
back? komen?

B. Do as you please, B. Doet zo als 't
as you think good. u belieft, zo als gy 't
goed vindt.

C. No, no, we will C. Neen, neen, wy
pay when we come zullen betaalen als wy
back. weer te rug komen.

D. That is a very D. Dit is een schoone
fine and delightfull en vermaakelyke
place. plaats.

A. So it is. A. Zo is 't.

C. Gentlemen, will B. Heeren, wilt gy,
you have me carry you dat ik u aan 't Huis
to that honest man's van dien eerlyken Man
house, I spoke to you brenge, daar ik u van
of

SAMENSPRAAKEN. 241

of when we came zeide, toen wy afgin-
away. gen?

C. Hath he good C. Heeft hy goede
Wine? Wyn?

B. He hath some B. Hy heeft 'er, die
excellent. treffelyk is.

D. Let us go there D. Laat ons daar
then. dan gaan.

B. Besides, he is a B. En behalven dat,
man of good company 't is ook een man van
too. goed gezelschap.

He hath been in Hy heeft int Holland
Holland, he can speak geweest, hy kan goed
good Dutch. Duitfch spreken.

He is altogether mer- Hy is heel vroolyk,
ry, he always sings. hy zingt altyd.

He hath many drink- Hy heeft veel drink-
ing Songs. deuntjes.

He will make you Hy zal u van lachgen
burst with laughing. doen barften.

One is never weary Men is nooit moede
of his company. van zyn gezelschap.

A. Let us go there A. Laat ons dan
quickly then, he is such met der haast daar na
a man as I would have. toe gaan, dat is zo een
man als ik zoek.

B. Your Servant, B. Uw Dienaar,
Landlord. Hofpes.

Sir, your most hum- Myn Heer, ik ben
ble Servant. uw zeer ootmoedige
dienaar.

L How

242 De Engelsche en Nederduitsche

*How do you do?
Very well at your
service.*

*We are come to take
a little diversion here,
these Gentlemen and I.*

*I have commended to
them, both your self,
and your good Wine.*

*Sir, I am much
obliged to you, I give
you thanks for it.*

*Gentlemen, you are
all very welcome.*

*Will you be pleased
to walk up Stairs, I
have some ho-go that
I will send you up,
with some of the best
Wine of a high colour,
it is like me.*

*For although I am
not high minded, I love
to drink high, chiefly
about the higher time
of the day, (the Eve-
ning) and yet I never
stumble, nor am never*

Hoe vaart gy al?
Zeer wel om u te
dienen.

Deze Heeren en ik
zyn hier gekomen om
ons wat te verlusti-
gen.

En ik heb u en uw
goede wyn hen aan-
geprezen.

Myn Heer, ik ben
daar over aan u ver-
plicht. Ik bedank 'er
u voor.

Heeren, gy zyt alle
zeer welkom.

Belieft gy na boven
te gaan, Ik heb iets
hartigs gereed dat ik u
zal zenden, met een
kan van de beste Wyn,
die hoog van koleur
is, gelyk als ik:

Want hoewel ik
niet hoogmoedig ben,
drink ik echter gaern
lustig, en voornamelyk
als 't hoog op den dag
is (tegen den avond) en
nochtans struikel ik
nooit, nog ik ben ooit

dat

SAMENSPRAAKEN. 243

*more impertinent nor
insolent.*

*B. Well, Gentlemen,
did not I tell you, that
this man was very good
company.*

*C. Truly, he is very
merry.*

*A. He is a good
fellow, I must make ac-
quaintance with him.*

*B. You will delight
in his company, when
you know him.*

*Gentlemen, I bring
you something that was
never eaten yet.*

*Do you see this
Neats-tongue?*

*You never saw it be-
fore.*

*Though it were for
the King's mouth, it
could not be better.*

*C. Landlord, we are
engaged to you, come,
sit down here by me.*

I love you, you are

daardoor te onbeschei-
dener of baldadiger.

B. Wel Heeren, heb
ik u niet gezegd, dat
deze Man een goed
gezelschap was.

C. Waarlyk; hy is
zeer vrolyk.

A. 't Is een goede
flokker, ik moet wat
kennis met hem ma-
ken.

B. Gy zult vermaak
hebben in zyn gezel-
schap, als gy hem kent.

Heeren, ik breng u
iets, dat nooit te vo-
ren gegeten is.

Ziet gy deze Offe-
tong?

Gy hebt die nooit
te voren gezien.

Al was het voor des
Konings mond, zo
kon ze niet beter wee-
zen.

C. Hospes, wy zyn
aan u verplicht, kom,
zit hier wat by my
neer.

Ik heb zin in u, gy

L 2

of

244 De Engelsche en Nederduitsche

of a good humour, I am going to drink your health.

Will you do me reason?

Yes indeed, Sir, I do reason to all the World.

And especially unto honest people.

B. Landlord, you and I must be better acquainted.

Truly, Sir, if you get acquaintance with me, you will do well; for I love greatness.

And though I am no great Man, I do as my Grandfather did. It is betimes in the Morning, before it be broad day, and I drink a great Glass of Wine.

A. You do as an honest man ought to do.

D. Landlord, here is to you.

bent van een goeden aard, ik zal op uw gezondheid drinken.

Wilt gy my bescheid doen?

Ja zeker, myn Heer, ik doe aan al de wereld bescheid.

En byzonderlyk aan eerlyke luiden.

B. Hofpes, gy en ik moeten beter kennis t'zamen maaken.

Waarlyk, myn Heer, indien gy kennis met my maakt, gy zult wel doen; want ik hou veel van grootheid, en hoewel ik geen groot man ben, zo doe ik nochtans als myn Grootvader deed. Ik sta 's morgens by tyds op, aleer het hoog dag is, en ik drink een groot glas wyn.

A. Gy doet, als een eerlyk man behoort te doen.

D. Hofpes, 't geld

I

SAMENSPRAAKEN. 245

I heard that you have a great many good Songs, pray sing us one.

Yes, Sir; But pray cut this Neats-tongue, I assure you, that it is an exceeding good one.

A. Lend me a Knife, Landlord, and I will cut it.

B. Truly, it looks well.

Gentlemen, did not I tell you so? another time you will believe me.

D We did not doubt, but that it was good upon your word.

Taste a little of this white Wine, I believe you will like it.

A. I will pledge you, well, Sir, it is the health of your inclinations.

Sir, I drink it to you.

Ik heb gehoord, dat gy een deel goede deuntjes hebt, cilieve zing 'er ons een.

Ja, myn Heer; maar ik bid u, snyd deze Ofsentong eens op, ik verzeeker u, dat hy puik is.

A. Leen my een Mes, Hofpes, ik zal ze opfnyden.

Zeker, zy ziet 'er wel uit.

Heeren, heb ik u zo niet gezegd? op een ander tyd zult gy my geloven.

Wy twyfelden niet, of ze zou goed zyn, op uw woord.

Proeft een weinig van deze witte Wyn, ik geloof dat zy u wel zal aanstaan.

A. Ik zal u bescheid doen; wel, myn Heer, 't is op de gezondheid van uwe neigingen.

Myn Heer, ik breng het u.

L 3

B. 4

B. *I receive it with all my heart.*

C. *Landlord; I find this Tongue a little too much salted, have you got nothing else for me? For I love not things that are so salted.*

I have a couple of good Pullets below on the spit.

Well, bring them up to us, if you please.

A. *Ah, ah, you have then a mind to feast.*

L. *The Gentleman is of my humour, he is not dainty-mouthed, but he loves good victuals well.*

C. *Our Landlord saith right; but I will tell you more, when my belly is full, I want but a few things to satisfy my hunger.*

D. *Sir, I blow this*

B. *Ik ontvang het van gantscher harten.*

C. *Hospes, ik bevind dat deze tong wat te hartig gezouten is, hebt gy niet iets anders voor my? want ik hou niet van dingen, die zo gezouten zyn.*

Ik heb beneden een paar goede Kuikens aan 't Spit.

Wel, brengze ons eens boven, zo 't u belieft.

A. *Ha, ha, gy meent dan een gastsmaal aan te rechten.*

H. *Die Heer is van myn aard, hy is geen lekkermond, maar hy houd wel van goede kost.*

C. *Onze Hospes zegt wel; maar ik zal u nog meer zeggen; wanneer myn buik vol is, heb ik maar weinig van doen om myn honger te verzaaden.*

D. *Myn Heer, ik*

cup

cup from you, you preach too long upon the Vintage.

C. *Well, well, like for like.*

B. *But, Gentlemen, you do not mind that it begins to be late.*

A. *Do not trouble your self, we shall have time enough.*

Gentlemen, here are the two Pullets, they are as tender as...

B. *Sit you down there, Landlord, and eat a bit with us.*

H. *Gentlemen, I will tell you one thing, I eat not much; but I make it up in drink.*

C. *We must do so, little eating, much drinking.*

H. *I eat my part well enough; for I do really believe, that as long as I drink I shall never die.*

D. *You say right; but*

blaas die kelk van u, gy preekt al te lang over de Wyntyd.

C. *Wel, wel, leer om leer.*

B. *Maar, Heeren, gy geeft 'er geen acht op, dat het laat begint te worden.*

A. *Ontrust u zelve niet, wy zullen tyds genoeg hebben.*

Heeren, hier zyn de twee Kuikens, zy zyn zo murw als...

B. *Zit daar neer, Hospes, en eet wat met ons.*

H. *Heeren, ik zal u een ding zeggen: ik eet niet veel, maar ik maak het goed met drinken.*

C. *Zo moeten wy doen, weinig eeten, en veel drinken.*

H. *Ik quyt my wel genoeg; want ik geloof waarlyk, dat, zo lang als ik drink, ik nooit zal sterven.*

D. *Gy hebt gelyk,*

L 4

other-

248 De Engelsche en Nederduitsche

otherwise when you are dead, you shall drink no more.

L. Alas! what misfortune, when I think upon it; come, let us drink then, while we live.

A. Drawer, go and draw us of the same white Wine.

I will, Sir.

Make haste.

A. Come, Landlord, sing a fuddling Song.

I will, Sir, but I must first drink a Glas.

B. This Drawer is long a coming.

L. He would be fit to fetch death.

Why dost thou make us stay so long?

C. Come, Landlord, this is to your health, and to thank you for your good company.

maar anders, wanneer gy ook dood bent, zult gy niet meer drinken.

H Eylaas! wat een ongeluk, als ik 'er aan gedenk: kom laat ons dan drinken, terwyl wy leeven.

A. Tapper, gaa en tap van de zelfde witte Wyn.

Ik zal, myn Heer.

Haast u wat.

A. Kom, Hofpes, zing een dronkemans deuntje.

Ik zal, myn Heer: maar ik moet eerst een glaasje drinken.

B. Deze Tapper blyft lang weg.

H. Hy zou bequaam zyn om den Dood te haalen.

Waarom laat gy ons zo lang wachten?

C. Kom, Hofpes, dit is op uw gezondheid, en om u voor uw goed gezelschap te bedanken.

H. Sir,

SAMENS PRAAKEN. 249

L. Sir, I am your most humble Servant.

I am to give you thanks for the honour you have been pleased to bestow upon me.

B. What do we owe you, Landlord?

Gentlemen, there is eight shillings for Wine, pay what you please for the rest.

Here Landlord, there is fifteen shillings for all, are you content.

Yes, Sir, and give you many thanks besides.

Farewell, Landlord, till we see you again.

Gentlemen, your most humble servant, I hope you will do me the favour to come and see me again.

Yes, yes, we will.

You shall always command the best Wine.

H. Myn Heer, ik ben uw zeer ootmoedige dienaar.

Ik zal u bedanken voor de eere, die gy my hebt gelieven aan te doen.

B. Wat zyn wy u schuldig, Hofpes?

Heeren, daar zyn acht schellingen voor de Wyn te quaad, betaalt voor de rest wat u goed dunkt.

Daar, Hofpes, daar zyn vyftien schellingen voor alles, bent gy te vrede?

Ja; myn Heer, en ik bedank u hooglyk daarenboven.

Vaarwel, Hofpes, tot weerziens toe.

Heeren, uw zeer ootmoedige dienaar, ik hoop dat gy my de gunst zult doen, en my weér aanspreken.

Ja, ja, wy zullen. Gy zult altyd met de beste Wyn gediend worden. L 5 We

We thank you, Landlord.

Gentlemen, I wish you well home.

We thank you; Landlord.

We have staid there a long while, it is vety late.

Let us go quickly to find out our Boat.

Truly; this man is good company.

So he is.

He deserves that people should go to his house.

He receives people vety kindly.

Come, honest friends, we have staid a little longer than we thought.

You must make a little haste, if you please.

As much as we can possibly, Gentlemen.

Do then, you shall have another shilling to drink.

Wy bedanken u, Hofpes.

Heeren, ik wensch UL. wel t'huis.

Wy bedanken u, Hofpes.

Wy hebben daar een langen tyd geweest, het is al heel laat.

Laat ons wat ras gaan, om onze schuit te vinden.

Zeker, deze man is goed gezelschap.

Zo is hy.

Hy verdient dat men tot zynent zou gaan.

Hy ontfangt de luden zeer vriendelyk.

Kom, Vrienden, wy hebben een weinig langer uitgebleeven, dan wy gedagt hadden.

Gy moet u wat haasten, zo't u belieft.

Zo veel als wy kunnen, Heeren.

Doet zo, dan zult gy nog een schelling tot drinkgeld hebben.

I

I think we shall have time enough.

It is fine weather, we have wind and tide, we shall come home in good time.

The Moon shines bright, we go a great pace, we shall quickly be at London Bridge.

These men are strong, they row with all their strength.

How pleasant it is now upon the Water!

Are not those Fishers?

Yes, Sir.

Do you think they have got any fish?

Yes truly, they have.

Let us buy some.

No, no, let us not stay, we have not too much time.

What should we do with that fish?

We will eat it.

Ik denk, dat wy tyds genoeg zullen hebben.

Het is mooi weer, wy hebben voor de wind en voor stroom, wy zullen by tyds t'huis komen.

De Maan schynt helder, wy gaan snel voort, wy zullen met der haast by de Brug van Londen weezen.

Deze kaerels zyn sterk, zy roeijen uit alle hunne macht.

Hoe vermakelyk is 't nu op 't water!

Zyn dat geen Visschers?

Ja, myn Heer.

Denkt gy, dat zy visch gevangen hebben?

Ja, wis hebbenze.

Laat ons wat kopen.

Neen, neen, laat ons niet wachten, wy hebben niet al te veel tyd over.

Wat zouden wy met die visch doen?

Wy zoudenze eeten.

252 De Engelsche en Nederduitsche

There is enough at the Fish market.

You say right; but it is not so good, and it is dearer.

It is as good every year. What matter is it, how dear it is? it is not too dear neither.

I do not love fish; I love flesh better.

You are a great flesh-eater.

There is nothing better than a good stewed Carp.

You have reason.

I love Tenches extremely, when they are well seasoned.

So do I.

Myself thinks that they do dress fish better in Holland than here.

That is true, the Dutch are better Cooks than we are.

Yet I have eaten

Daar is genoeg op de Vischmarkt.

Gy hebt gelyk, maar zy is niet zo goed, en zy is duurder.

Zy is volkomen zo goed. Wat legt 'er aan gelegen hoe duur ze is? En zy is ook zo duur niet eens.

Ik hou niet van visch, ik heb liever vleesch.

Gy bent een groote vleesch-eeter.

Daar is niet beter dan een goede gestoofde Karper.

Gy hebt gelyk.

Ik hou byzonder van Zeelt, wanneer ze wel toegemaakt is.

Zo doe ik ook.

My dunkt, dat zy in Holland de visch beter toemaaken dan hier.

Dat is waar, de Hollanders zyn beter Koks dan wy.

Ik heb 'er evenwel

some

SAMENSPRAKEN. 253

some well dressed in this Country. in dit Land gegeten, die wel toegerecht waren.

I believe it.

I was at Kingston a while ago with a Gentleman, a friend of mine, that carried thither two great Carps from London; we had them dressed for us very well in our Inn. I did never eat any thing so good.

In what Inn did you lodge?

At the Castle.

It is true, it is a good Inn; there is a handsome Maid which is a very good Cook.

Ah, ah, we are come already to the Tower.

If it were not so late, we would go to visit a Gentleman, a friend of mine, in the Tower, that would entertain us nobly.

Ik geloof 't wel.

Ik was, een poos geleeden, eens te Kingston met zeker Heer, een vriend van my, die twee groote Karpers van Londen medenam; en wy kreegen ze zeer wel toegemaakt in onze Herberg; Ik heb nooit iets beters gegeten.

In wat Herberg waart gy t'huis?

In 't Kasteel.

't Is waar, dat is een goede Herberg, daar is een aardige Meid, die een brave Kok is.

Ho, ho, wy zyn alree by den Tour gekomen.

Indien 't zo laat niet was, wy moesten een zeker Heer, een vriend van my, in den Tour gaan bezoeken, hy zou ons treffelyk onthaalen.

254 De Engelsche en Nederduitfche

It is too late, it must be some other time.
When you please, we shall go there.

O God be thanked, we are arrived.
Softly, Gentlemen, step out one after another, we are come in good time.

It is so late, let us pay for the Boat, it is good reason.

Here, honest men here is your money; here is another shilling that we promised you to drink.

We thank you Gentlemen.

Now Gentlemen, it is time for us to take leave one of another.

Gentlemen, before we part, will you be pleased to let me give you a Glass of Seck?

No, Sir, we thank you; it shall be for

't Is nu al te laat, op een ander tyd eens.
 Als 't u belieft, zo zullen wy 'er eens gaan.

O, God zy gedankt; wy zyn al aan.
 Zachtjes, Heeren, stap een voor een uit; wy zyn nog in goede tyd aangekomen.

't Is al te laat, laat ons voor de schuit betaalen, 't is reden.

Daar, Maats, daar is uw geld, en daar is nog een schelling, die wy u tot drinkgeld be- loofden.

Wy bedanken u, Heeren.

Nu Heeren, 't is tyd dat wy onze afscheid van malkander nemen.

Heeren, eer wy scheiden, belieft het u dat ik u nog een glaasje Sek geef?

Neen, myn Heer, wy bedanken u; op

SAMENSPRAAKEN. 255

another time.

Come, come, it is not so late.

For my part, I must go home, I will not drink to day, they stay for me at home.

Well, Sir, since you are not pleased, farewell, I rest your servant.

I thank you for your good company.

Gentlemen, your most humble servant.

I wish you a good evening, and a good night.

The forty-first Dialogue.

Gentlemen, I am going to take my leave of you.

Why will you go?

Because it is almost dinner time.

Can you not dine

een ander tyd eens.
 Kom, kom, 't is zo laat nog niet eens.

Ik voor my moet t'huis gaan, 'ik wil van daag niet meer drinken; zy wachten t'huis na my.

Wel, myn Heer, dewyl 't u niet belieft, vaarwel dan, ik blyf uw Dienaar.

Ik bedank u voor uw goed gezelschap.

Heeren, uw zeer ootmoedige Dienaar.

Ik wensch u een goeden avond, en een goeden nacht.

De een-en-veertigste Zamenpraak.

HHeeren, ik zal myn afscheid van u neemen.

Waarom wilt gy heen gaan?

Om dat het schier eetens-tyd is.

Kunt gy van den

with

with us?

Sir, I give you thanks, I cannot stay to day.

Why, what business have you?

I have not much business, but I must needs dine at home to day.

Have you invited any body to dine with you?

No, but I did promise a Dutch Gentleman, who doth not understand our Language, to go along with him into the City, to help him to buy some commodities.

What time do you look for him?

I look for him about two a clock.

Are you sure he will come?

I am not sure of it, but seeing I have pro-

middag niet met ons eeten?

Myn Heer, ik bedank u, ik kan 't van daag niet wachten.

Waarom, wat hebt gy te verrichten?

Ik heb juist niet veel te verrichten, maar ik moet noodzaakelyk van de middag t'huis eeten.

Hebt gy iemand genood om met u te eeten?

Neen, maar ik heb een Duitfch Heer, die onze taal niet verftaat, beloofd met hem in de ftad te gaan, en hem behulpzaam te zyn in 't koopen van eenige waaren.

Wat tyd verwacht gy hem?

Ik verwacht hem omtrent twee uren.

Bent gy verzekerd dat hy komen zal?

Ik ben 'er juist niet van verzekerd, maar

mifed

mifed him, I must needs be at home.

It is well done.

Well then, I will not hinder you.

Farewel, your Servant.

Sir, I am your most humble Servant.

Boy, go open the door to Master.

I can open it my self.

But you have not the Key.

How! do you lock your door?

It is our custom.

Pray, Sir, oblige me so much as to present my respects to your Sister.

Sir, I shall not fail, but she is very much your Servant.

evenwel, dewyl ik 't hem beloofd heb, zo moet ik maken t'huis te zyn.

't Is wel gedaan.

Wel, ik zal u dan niet hinderen.

Vaarwel, uw Dienaar.

Myn Heer, ik ben uw zeer ootmoedige Dienaar.

Jonge, doe de deur open voor Mr...

Ik kan zelf wel open doen.

Maar gy hebt de sleutel niet.

Hoe, sluit gy uw deur?

't Is onze gewoonte zo.

Ik bid u, myn Heer, dat gy my zo veel verplicht, dat gy myne gebiedenis aan uwe zuster doet.

Myn Heer, ik zal niet in gebreke blyven; maar zy is uwe Dienaresse.

258 De Engelsche en Nederduitsche

I am her most humble Servant. Ik ben haar zeer ootmoedige Dienaar.
When shall we see one another again? Wanneer zullen wy malkander weér zien?
To morrow, if it pleases God. Morgen, als 't God belieft.
I will come and see you. Ik zal u komen bezoeken.
Pray do. Ik bid u, doe zo.
I will expect you. Ik zal u verwachten.
Farewell. Vaarwel.
James, where goesst thou? Jakob, waar heen?
I was going to look for you, Sir. Ik ging om na u te zien, myn Heer.
What is the matter? Wat is de reden?
They stay for you to dinner. Zy wachten na u met eeten.
What! is it so late? Wat! is het dan zo laat?
It is twelve a Clock. 't Is twaalf uuren.
Already? Alreede?
They say so. Zy zeggen zo.
Who is at home? Wie is 'er t'huis?
It is Mistress such a one, who is come this morning to see your Sister. 't Is Juffrouw zo een, die van de morgen gekomen is om uwe Zuster te bezoeken.
How long hath she been there? Hoe lang heet zy 'er al geweest?
She came as soon as you Zy quam zo dra

SAMENSPRAAKEN. 259

you went out, but your Sister went to walk abroad with her, and they came back together. als gy uitgegaan waart: maar uwe Zuster ging eens met haar uit, en zy quamen t'zamen weërom.
Doth she dine at home? Zal zy te middag t'huis eeten?
I think so, Sir. Ik geloof ja, myn Heer.
Is the dinner ready? Is de maalyd gereed?
Yes, Sir, they only stay for you to sit down. Ja, myn Heer, zy wachten maar alleen naar u om aan te zitten.
Let us make haste then, the clock strikes. Laaten wy ons dan wat haasten, de klok slaat.
It is twelve, Sir. Dat is twaalf, myn Heer.
Are you sure of it? Weet gy 't zeker?
Yes, Sir, it is so much. Ja, myn Heer, 't is zo veel.
I did not think it was so late. Ik dacht niet, dat het zo laat was.
Ring the Bell. Trek aan de schel.
Ring hard. Schel hard.
They are coming, Sir. Zy komen, myn Heer.
Madam, your most humble servant. Juffrouw, uw zeer ootmoedige Dienaar.
Your most humble Uwe zeer ootmoedige

Madam, I am very glad to meet with you here so fortunately.

Sir, the Gentlewoman your Sister did me the honour to invite me to dinner, after a little walk that we have had together.

Oh! what a good Sister I have, to invite to our house such persons as I honour as you.

I must kiss her presently for that very thing.

Come hither, Sister, that I may kiss you.

Why will you kiss me?

Because of the happiness which you have procured me.

What happiness, Brother?

For having invited this Lady to dine with us.

dige Dienaresse, myn Heer.

Juffrouw, ik ben blyde u hier zo gelukkig te ontmoeten.

Myn Heer, Juffrouw, uw Zuster heeft my de eere gedaan, om my ten eeten te noodigen, na dat wy een weinig t'zaamen gewandeld hadden.

O! wat een goede Zuster heb ik, dat zy zulke perfoonen tot onzent noodigt, die ik eer als u.

Ik moet haar terstond kussen, alleen om die zaak.

Kom hier, Zuster, dat ik u eens kus.

Waarom wilt gy my kussen?

Om dat gy my aan zo een geluk geholpen hebt.

Wat geluk, Broeder?

Dat gy deze Juffrouw by ons ten eeten genodigd hebt. I

I did it for my own interest, as well as for yours.

Truly, I am very much engaged to you both, for your kind love and your civilities.

Let us leave of compliments.

But, Brother, from whence come you, that you made us stay so long?

I come from giving a visit.

But you might have dined without me.

You should not have staid for me.

You should have begun.

Your Sister hath too much respect for you, Sir, as not to wait for you.

She stays for me sometimes, as the Fryer stays for the Abbot.

In earnest, Brother, I

Ik heb het zo wel om myn eigen belang gedaan, als om 't uwe.

Waarlyk, ik ben zeer in u beide gehouden, om uwe vriendschap en beleefdheid.

Laat ons de complimenten achterwege laten.

Maar, Broeder, waar komt gy van daan, dat gy ons zo lang hebt doen wachten?

Ik kom van een bezoek.

Maar gy had wel zonder my kunnen eeten.

Gy zoud na my niet gewacht hebben.

Gy zoud maar begonnen hebben.

Uwe Zuster, myn Heer, draagt u te veel eerbiedigheid toe, dat zy u niet zoude wachten.

Zy wacht zomtyds na my als de Monnik na den Abt.

In ernst, Broeder, ik
some-

262 De Engelsche en Nederduitsche

Sometimes wait too long for you, both at dinner and supper.

And sometimes also you dine well without me.

That seldom happens, but when the time is past.

You are a good Sister, I do not complain.

Truly, you were to blame to complain without a cause.

Come, come, let us talk of something else; let us dine quickly, I begin to have a good stomach.

Besides that, I must make haste.

For I look for a Gentleman who is to call upon me as soon as I have dined.

How, Brother, will you leave the company of Madam?

wacht zomtyds al te lang na u met eeten, zo wel 's Middags, als 's Avonds.

En zomtyds eet gy 's middags ook wel zonder my.

Dat gebeurt zelden, dan wanneer de tyd voorby is.

Gy bent eene goede Zuster, ik heb niet te klaagen.

Zeker, gy zoud te beschuldigen zyn, indien gy zonder oorzaak klaagde.

Kom, kom, laat ons van wat anders praaten; laat ons met der haast eeten, ik begin honger te krygen.

Behalven dat, zo moet ik my haasten.

Want ik verwacht zeker Heer, die my zal aanspreken zo ras als ik gegeten heb.

Hoe, Broeder, zult gy 't gezelschap van Juffrouw verlaaten?

Ma-

SAMENSPRAAKEN. 263

Madam will be pleased to have the goodness to excuse me; For I am engaged by word of mouth to keep a Gentleman company into the City, who is to call on me presently.

Sir, I should be very sorry to hinder the effect of your promises.

Madam, I beg a thousand times your pardon, if I commit this day any incivility against you; but another time I will redeem this fault.

Sir, there is no fault, I assure.

Madam, I know you to be so good, that I am sure you will not believe that it is for want of respect to-

Juffrouw zal gelieven de goedheid te hebben, dat ze my ver- schoone; want ik ben door myn woord ver- bonden, om een Heer, die my terstond zal aan spreken, in de stad gezelschap te houden.

Myn Heer, 't zou my bedroeven, dat ik tot belet van uwe belofte zou strekken.

Juffrouw, ik bidde duizendmaal om ver- giffenisse, indien ik dezen dag eenige on- heushid tegen u be- gaa, op een ander tyd zal ik deze fout ver- beteren.

Myn Heer, daar is niets-misdreeven, dat verzekere ik u.

Juffrouw, ik weet dat gy zo goed zyt, dat ik my wel mag verze- keren, dat gy niet ge- loven zult, dat het uit- wards

264 De Engelsche en Nederduitsche enz.

wards you.

Sir, I know you so well, that I know you to be the most civil Gentleman that ever I knew; that is all I can say.

Madam, you are too much obliging, you are obliging to an excess that is not imaginable. You will be pleased to grant me the permission to draw a conjecture of it to my advantage.

Alas, Sir, what do you speak of? My words are not able to advantage you to any thing.

gebrek van eerbiedigheid tegen u is.

Myn Heer, ik ken u zo wel, dat ik wel weet, dat gy de beleefste Heer zyt, dien ik ooit gekend heb; en dat is alles, wat ik zeggen kan.

Juffrouw, gy zyt al te verplichtende, gy zyt zo overdadig verplichtende, dat het onbegrypelyk is: 't zal u gelieven my toe te staan, dat ik een giffing tot myn voordeel daar uit trekke.

Helaas, myn Heer, waar spreekt gy van? Myne woorden zyn van zo weinig belang, dat zy u nergens toe kunnen te staade komen.

E I N D E.

THE THIRD PART

Of the Compendious

G U I D E,

Containing a small

VO' CABULARY.

HET DERDE DEEL

Van de korte

W E G W Y S E R,

Zynde een

WOORDE-BOEKJE.

A V O C A B U L A R Y.

Een WOORDEN-BOEK.

A ofte *An* werd by de *Engelsche* gebruikt voor een voorstellige Artykel, en betekent een; als *a Man* een mensch; *an Arm* een Arm.

A B

to *Abandon* Verlaaten.
 to *Abase* Verneederen.
Abash Verbaast.
 to *Abate* Verminderen.
 an *Abbot* een Abt.
 to *Abbréviate* Verkorten.
 to *Abhor* Verfoeyen.
 to *Abide* blyven, verblyven.
Abject Verworpen.
 to *Abjure* Verzweren.
Ablative Afnemer.
Able Machtigh.
 to *Abolish* Te niete doen.
Abominable Afgryffelik.
Abortive Misboren.
Above Boven.
 to *Abound* Overvloeyen.
About Om, omtrent.

A B

Abroad Buyten.
Abrogate Ie niet doen.
Abrupt Afgebroken.
Absent Absent, afwezende.
 to *Absolve* Ontlaan.
Absolutely Absolute-lyk, volkomenlyk.
 to *Abstain* Onthouden.
 an *Abstract* een Kort begrip.
 to *Abstract* Aftrekken.
Absurd Onbetamelyk.
Abundance Overvloed.
 to *Abuse* Misbruiken.
 to *Accept* Aannemen.
Acceptable Aangenaam.
Access Toegang, access.
 an *Accident* een Toeval.
Acclamation Toeroeping.

A C

to *Accomplish* Volbrengen.
 an *Accord* een Accord, overeenkominge.
According to Volgens, ni.
 to *Account, Account, or esteem* Achten.
 an *Account* een Reekening.
 to *Accuse* Beschuldigen.
 to *Accustom* Gewennen.
 an *Acche* or *pain Pyn.*
Head-ache Hooftpyn.
Tooth-ache tantpyn, &c.
 to *Acknowledge* Erkennen.
 an *Acorn* een Aker.
 to *Acquaint* bekend maken.
Acquaintance Gemeinsame kennisse.
 to *Acquis* Ontvaften.
 an *Acquittance* een Quitancie.
 an *Acre* or *Aker* een Akker ofte Morgen (*Lands*).
 an *Act* een Ordinantie.
 to *Act* Doen.
 an *Action* een Actie,

A C

handeling.
Acute, Scherp, subtyl.
 to *Add* By-doen.
 an *Adder* een Adder.
Addicted, Begeven, genegen.
Addition, Byvoeginge.
 to *Adhere* Aankleven.
 to *Adjourn* Uitsstellen tot een zekere tyd.
 to *Admire* Verwonderen.
 to *Admit* Toelaten.
 to *Admonish* Vermanen.
 to *Adore* Aanbidden.
 to *Adorn* Verficien.
 to *Advance* Verheffen.
Advantage Voordeel, avantagie.
 to *Adventure* Avontureren.
 an *Adverb* een Bywoord.
 an *Adversary* een Tegenparty.
Adversity Tegenspoet.
Advice Raat, advys.
 to *Advise* Beraden, adviseeren.
Adultery Overspel.
Affable Beleeft, spraakzaam.
 Aa 2 *Affec-*

A F

Affection Genegentheid.
Affinity Maagschap.
Affliction Verdrukkinge, quellinge.
to Afford Geven, toeven.
to Affront Affronteren.
Afore Voor.
Afraid Vervaart.
After Na, Echter.
Again Wederom.
Against Tegen.
Age Ouderdom.
an Age een Eeuw.
an Agent een Agent.
to Aggravate Bezwaren.
Ago or *past* Verleden, geleden.
Agony Angst, bangigheid.
Agreeable Over een komende.
an Ague een koorts.
Aid Hulp, onderfant, *what Ails you?* wat schort u?
an Aim een Mick, oogmerk.
the Air de Lucht.
to Ake or *Acbe* Pyn hebben.

A L

Alas Eylaas.
an Alien een Vremling.
Alike or *like* Gelyk.
Alive Levende.
All Al, alle.
to Allay or *mitigate* Verlichten.
All be it Alhoewel.
to Alledge by-brennen.
Allegiance Onderdanigheid.
an Alley een naauw Straatje, een gang.
Alliance Alliantie.
to Allow Toestaan, toestemmen.
to Allot Opleggen.
to Allure Aanlokken.
an Almanack een Almanack.
Almighty Almachtig.
an Almond een Aman-del.
Almost bykans, naasten by.
Alms Aalmoes.
Aloft Omhoog.
Alone Alleen.
Aloof Van verre.
Aloud Luid van stem.
Already Alreede.
Also Ook.

an

A L

an Altar een Autaar.
to Alter Veranderen.
Although Hoewel.
Altitude Hoogte.
Altogether altemaal.
Alum Aluin.
Always Altyt.
I Am ik ben.
to Amaze Verbaast maken.
Ambassador Ambassadeur.
Amber Amber, brandsteen.
Ambiguous Twyffelachtig.
Ambition Eergierigheid.
Ambuscade Embuscade.
to Amend Verbeteren.
Amiable beminnyk.
to do Amis Qualyk doen.
Amity Vrientschap.
Among Onder, onder-tusschen.
to Amount in reekening bedragen.
Amorous minnellyk.
Ample breede, wyde.
Amplify vermeerderen.
an Anabaptist een

A N

an Anabaptist of *te* Mennonist.
Ancestors Voor-Oaders.
an Anchor, *ancre* or *anker* een Anker.
Anchovies Ansjovis.
Ancient Oudt.
the Ancle bone het Enkelbeen.
And Ende.
an Andiron een brandzyer.
Against Tegen.
Anew Van nieuws.
an Angel een Engel.
Anger Toorn, gram-schap.
Angry Gram.
to Angle Visschen met den Angel roe.
Anguish Anghit, benaueheid.
Animadversion Aanmerkinge.
to Animate moedt geven.
Animosity Verbitterdheid.
Annihilate vernietigen.
to Anoint Salven.
to Annoy beschadigen, beroeren.
Annual Jaarlyks.
 Aa 3 *Anon*

A N

Anon Terfont, straks.
Another Een ander.
an Answer een Antwoort.
an Ant een Mier, Eemte.
Antichrist Antichrist.
to Anticipate Voorkomen.
Antidote Tegengift.
Antipathy Tegenfin, tegen passie.
Antiquity Outhheid.
an Anwill, een Aanbeel.
Anxious fiet *Anguisb*.
Any Eenige.
Any where Ergens.
Apace Mer haast, haastelyk.
Apart Byzonder.
an Ape een Aap.
Apostacy Afval.
Apostle Apostel.
an Apothecary een Apoteker.
Apparent klaar, openbaar.
Apparel kleedinge.
an Apparition een Verschyninge.
to Appeal Appeleeren, tot hooger Recht roepen.

A P

to Appear tevoorschyn komen.
to Appease Te vreden stellen.
an Appendix een Aanhangsel.
to Appertain Toebehooren.
an Appetite een Appetyt.
Applause Toejuichinge
an Apple een Appel.
to Apply Toevoegen, toepassen.
to Appoint Ordineeren, toestellen, assigneeren.
to Apprehend Aangrypen, vangen, vatten.
Apprentice een-koopmans knecht, een leer-jongen.
to Approach Aannaderen.
to Appropriate Toe-eigenen.
to Approve Voor goet keuren, approbeeren.
an Apron een Schortekleedt.
Apt Bequaam.
Aptness Geschiktheid.
Aray (in battel) Slagorde.

Aray

A R

Aray (in cloaths) Cie-raat.
an Arbitrator een Scheidsman.
a (green) Arbour een (groen) Pryeel.
an Arch-Duke een Aerts-Hertog.
an Archer een Boog-schieter.
Ardent Bernende, vyerig.
to Argue Disputeeren.
an Argument een Argument.
to Arise Opstaan.
Arithmetick Cysterkonst.
an Ark een Arke.
an Arm een Arm.
to Arm Wapenen.
an Armourer een Wapenkamer.
Arms (weapons) Wapenen.
an Army een Leger.
to Arraign Voor een Vyerfchaar beschuldigen.
to Arrest Grypen, arresteren.
Arrived Aangekomen.

A R

Arrogance Presumtie, hovaardye.
an Arrow een Pyl.
Art Konst.
an Artichoke een Artetocke.
an Artery een Slagader.
an Article een Artykel.
an Artificer een Konstenaar.
Artillery Geschut, Artillerye.
As Als, gelyk.
to Ascend Opklommen.
to Ascertain Versceekeren.
to Ascribe Toe-schryven.
Asham'd Beschaamt.
Asbes Asfche.
an Ash tree een Eschenboom.
Aside Ter zyden.
to Ask Vragen.
an Asp een Aspick, een Slang.
an Aspiration Aanblazinge.
to Aspire Eerzucht hebben.
Asquint Scheelchtig.
an Ass een Ezel.
to Assay Probeeren.

AS'

to *Assail* or *assault* Aanvallen.
 to *Assamble* Verzamen.
 to *Assent* Toe-stemen.
 an *Assignatie* een Assignatie.
 to *Assist* bystaan.
Assistance Hulp.
 to *Associate* Vergezelschappen.
 to *Assoil* Ontbinden.
 to *Assure* Verzekeren.
 to *Asswage* Verzoeten.
 to *Astonish* Verbaast maken.
Astonished Verbaast.
 to go *Astray* Dwalen.
Asunder Apart.
At Tot.
 to *Attain* Verkrygen.
 to *Attempt* Onderwinden.
 to *Attend* Wachten.
Attire kleeding.
Attornement Verzoeninge.
 to *Attract* Aantrekken.
 an *Attorney* een Procureur.
 to *Attribute* Toe-rekenen.
 to *Avail* Nuttig zyn.

AV

Avarage Avary.
Avarice Gierigheid.
Audience Gehoor.
 to *Avenge* Wreeken.
 to *Avert* Waarmaken.
 to *Augment* Vermeerderen.
 an *Aunt* een Moeje, Meutje.
 to *Avouch* Verzeekeren.
 to *Avoid* myden, vermyden.
Austere Grimmig.
Authority Autoriteit, Overigheid.
Autumn Herfst.
Aw Ontzag.
 to *Awake* Ontwaken.
Aware Voorziende, achnemende.
Away Uit de weg.
 an *Awl* een Ellen.
Awry krom, scheef.
 an *Ax* een byl.
 an *Axle-tree* Wagenaassche.
Ay Ja.
Azure Hemelsblauw.

E.

to *Abble* Praten, klappen.
 'a *Babe*

BA

a *Babe* een klein kindje.
 a *Baby* een Poppetje.
 a *Baboon* een Baviaan.
 a *Bachelor* een Ongetrouwt man
 the *Back* den Rug.
 to *Backbite* van iemand achter zyn rug quaat spreken.
 the *Backbone* den Ruggraat.
 to *Back-slide* te ruggeglyen.
Backwards Ruggewaarts.
Bacon Speck.
Bad Quaat.
 a *Badge* een teeken.
 a *Badger* een Das.
 a *Bag* een Sakje.
Baggage bagagie.
 a *Bag-pipe* een Sackpyp.
Bail borge.
 a *Bailiff* een Baljuw.
 to *Bait* Pleysteren.
 a *Bait* (for fish) Aas voor vis.
Bays bayen.
 to *Bake* backen.
Ballast ballast.
Bald kaal.
 a *Bale* een baal.

BA

a *Balk* een balk.
 a *Ball* een bal.
 a *Balance* een balance.
Balm balssem.
Balsam balssem.
 a *Band* (of Soldiers) een bende (Soldaten).
 a *Band* een band.
 a *Band* (for the neck) een bes.
 to *Bang* slaan.
 to *Banish* bannen.
 a *Bank* or *bench* een bank.
 a *Bank* (of the Sea) een bank, dyk, ofte kant van de zee.
 a *Bank* or *hillock* een heuvel.
 a *Bank* (for Use-money) een Wisselbank.
 a *Banker* een Bankier.
 a *Bankrupt*, een bankeroetier.
 a *Banner* een Vaan, banniere.
 a *Banquet* banket.
 to *Baptise* doopen.
 a *Baptism* den doop.
 a *Bar* or *lever* een handboom.
 to *Bar* or *bolt* Grendelen.
 a *Barber* een Barbier.
 Aa 5 *Bar*

B A

Bare Bar, naakt.
a Bargain Over-een-
 komen op een koop.
a Barge een Schipken
 met riemen.
to Bark (as a dog) Bat-
 fen, blaffen.
Bark (of a tree) Schors
 ofte bast van een
 boom.
a Bark een kleyn
 fcheepjen.
Barley Gerfte.
a Barn een Schuer.
a Barnacle een Cape-
 fon.
a Barrele een Tonneken.
Barren Onvruchtbaar.
a Barrow (with wheels)
 een Kruiwagen.
Bafe Slecht, gering.
Bashfull Schaamach-
 tig.
a Basket een Mand.
a Basin een Becken.
a Bastard een Baftaard.
a Bat een Vliedermuis.
a Bat or club een Stok,
 kluppel.
a Bath een Badftove.
to Bathe Baden.
a Battailor *Battel* Bat-
 talje ofte ftryd.
a Band een Koppelfter.

B A

a Baudy houfe een hoer-
 huis.
to Bawl Schreuwten.
to Bay Baffen.
a Bay tree een Laurier-
 boom.
to Be Zyn.
a Beacon een Baken.
a Beadle een Bedel, Uit-
 roeper.
Beads Koralen.
a Beak een Vogels bek.
a Beam een Balk.
a Beam (of the Sun) een
 Strale (der Sonne.)
a Bean een Boon.
to Bear Dragen.
to Bear or suffer Ver-
 draagen, lyden.
to Bear or bring forth
 Baren.
to Bear off Af-houden.
to Bear up onderftut-
 ten.
to Bear sway Heerfchen.
a Bear een Beer.
a Beard een Baard.
a Bearer een Drager.
a Beast een Beest.
to Beat Slaan.
Beauty Schoonheid.
Because Om dat.
to Beck or nod Knikken
 met het hoofd.

it

B E

it *Becometh* het Be-
 taamt.
a Bed een Bed.
a Bed een Bed-ftede.
a Bed-fellow een By-
 fleep.
to Bedew bedauwen.
a Bee een Bye.
a Bee-hive een Bye-
 korf.
Beef Offe vleefch.
Been Gewceft.
Beer Bier.
a Beetle een Beetyl.
to Befall bevallen.
Before te vooren.
to Beg bedelen.
to Beget Teelen.
to Begin beginnen.
Begotten Gegeneereet.
to Bewile bedriegen.
Behalf van wegen.
Behaviour Gedraag-
 zaamheid.
to Behad Onthoof-
 den.
Behind Achter, na.
to Behold Aanfchou-
 wen.
 it *Behoveth* het be-
 hoort.
Being het wezen.
to Belch Windbre-
 ken.

B E

to Be-leaguer Belege-
 ren.
Belief Geloof.
to Believe Gelooven.
a Bell een klok, fchel.
the Belly de buik.
to Bellow Loeyen.
Bellows Blaasbalk.
to Belong Toebehoor-
 ren.
Beloved Beminde.
Below, Onder, benee-
 den.
a Belt een Gordel-
 riem.
a Belt (for a sword)
 een Draagband.
to Bely beliegen.
to Bemoan beklagen.
a Bench een Bank.
to Bend buigen.
Beneath beneden.
Benediction Segenin-
 ge.
Benefit Weldaad.
Beneficial Profyte-
 lyk.
Benignity Goedertie-
 rentheid.
Bent Geboogen.
Benummed Siapcrig van
 leden.
to Bequeath Nalaten
 by Testament.
 Aa 6 to

BE

to *Beray* befmetten.
 to *Bereave* berooven.
 a *Berry* een Besje.
 to *Besech* Smecken.
 it *Beseemeth* het be-
 taamt.
Besides beneffens.
Besides himself buiten
 wesen.
Besides that Daar-en-
 boven.
 to *Besiege* belegeren.
 to *Beswear* Besmee-
 ren.
 a *Besom* een Besem.
 to *Bespeak* Bespree-
 ken.
 the *Best* de beste.
 to *Bestow* uitgeeven of
 schenken.
 to *Betake* begeven.
 to *Bethink* bedenken.
Betimes By tyden,
 vroeg.
 to *Betoken* betecke-
 nen.
 to *Betray* Verraden.
 to *Betroth* Ondertrou-
 wen.
Better beter.
Between Tusschen.
 a *Bever* Bever, Caf-
 toor.

BE

to *Bewail* beweenen.
 to *Beware* behoeden.
 to *Bewitch* betoove-
 ren.
 to *Bewray* Ontdek-
 ken.
Beyond Over, aan de
 over zyde.
 a *Bib* een Slab.
 to *Bib* Dikmaals zui-
 pen.
 the *Bible* den Bybel.
Bickering kyvinge.
 to *Bid* gebieden.
 to *Bid* Nooden.
Big Groot, buykig.
 a *Bill* een hyl.
 a *Bill of Exchange* een
 Wisselbrief.
 a *Biljard* een kleyne
 dal.
 to *Bind* binden.
 a *Bird* een Vogel.
 a *Bird cage* een Vogel-
 koye.
Bird-line Vogel-lym.
Birth Geboorte.
Bishop Bisschop.
Bisker biskuit.
 a *Bit* een Gebit, een
 Toom.
 a *Bitch* een Teeve.
 to *Bite* byten. *Bit.*

BI

Bitter bitter.
Bitterness bitterheid.
 to *Blab* klappen.
Black Swart.
 a *Blackmore* een Mo-
 riaan.
 a *Bladder* een blaas.
 the *Blade* (of a *Sword*)
 het Lemmer van een
 Degen.
 the *Shoulder-Blade* het
 Schouder blad.
 a *Blain* een Puist.
Blame schult.
Blameless onschuldig.
 to *blanch* De schorsie
 afdoen.
 a *Blanket* een Bedde-
 deksel.
Blankish witachtig.
 to *Blaspheme* Gods-
 lasteren.
 a *bladder* een blaas.
 to *blaze* opflikkeren.
 to *bleach* bleiken.
Blear-eyed die loopen-
 de oogen heeft.
 to *bleat* bleeten.
 to *bleed* bloeden.
 a *blemish* een Vlak.
Blessed gezegent.
Blew blaau.
Blind blind.
 a *Blister* een Puyste.

BL

to *Blossom* bloeyen.
Blithe Vrolyk.
 a *Block* een blok.
 to *Blot* kladden.
 to *Blot out* Uitwif-
 schen.
Blode bloet.
 a *Blow* een slag.
 to *Blow* blasen.
Blunt stomp.
Blush schaamroot.
 to *Bluster* bulderen.
 a *Board* een berdt.
 to *Boast* Roemen.
 a *Boat* een boot.
 a *Bobbin* een Klos.
 a *Body* een Lichaam.
some Body yemant.
no Body niemant.
 a *Bodkin* een Priem.
 to *Boil* kookken.
Bold stout.
 a *Bolster* een Hoofst-
 kussen.
 a *Bolt* (to shoot) een
 Pyl.
 to *Bolt* grendelen.
Thunder bolt een Don-
 derkloot.
Bondage slaverny.
 a *Bone fire* een Victory-
 vuur.
 a *Bond* een Obligatie.
 a *Bone* een Been.
 Aa 7 Ba-

B O.

Bonelace Speldewerks kant.
a Bonet een kap.
a Bon grace een Santee.
a Book een Boek.
a Boot een Leers.
a Booth or *Tent* een kraam of tent.
the Border de kant.
the Borders of a Land de Landpaalen.
to Bore booren.
Born Gebooren.
to Borrow Leenen.
a Bosom een boesem.
a Botch een Swellinge.
to Botch slechtelyk verlappen.
Both beyde.
a Bottle een Fles.
the Bottom den Bodem.
a Bough of a tree een Tak van een boom.
Bought gekocht.
to Bawl rollen.
Bounds, limits Bepalinge.
Bound gebonden.
Bounty Mildadigheid.
to Bow buigen.
a Bow een Boog.
a rain-Bow een Regenboog.

B O.

the Bowels het Inge-want.
to Bounce op bonfen.
a Box een Doos.
Boxwood Palmhout.
a Boy een Jongen.
to Brabble kyven.
Braces (in building) balken.
a Brace or *couple* een paar.
a Bracelet een Brafelet.
Brackish brack.
to Brag Glorieeren.
Brains de Herffenen.
Bramble or *Briar* een Doorn.
Bran Semel.
a Branch een Tak.
a Brandiron een brandyzer.
Brass koper.
Brave braaf.
to Brawl brullen.
a Breach een breuk.
Bread Brood.
Breath breette.
to Break breeken.
Break of day het krieken van den dag.
Break fast Onbyt.
a Breast een borst.
Breath Adem.
Breeches Broeck.

to

B R

to Breed Broeden.
Brevity kortheid.
to Brew Brouwen.
to Bribe Met giften omkoopen.
Brick Gebakken steen.
Brickle Bros.
a Bride een Bruid.
a Bridegroom een Bruidgom.
a Bridge een Brug.
a Bridle een Toom, bit.
Briefly Voornametyk.
Bright Helder.
the Brim of a cup den boord van een beker.
Brimstone Swavel.
Brine Pekel, breyn.
to Bring brengen.
to Bring forth, baren.
Brink de kant van 't water.
Brittain Brittanje.
to Broach Opfeken.
Broad breed.
to Broil Braaden, roof-ten.
a Broker een Maakelaar.
a Brood een Broedfel.
a Brook een water loop.

B R

a Broom een Besem.
Broth Sop.
a Brother een Broeder.
a Brother in Law een Swager.
the Brow het Voorhoofd.
the eye-Brows de Winkbrauwen.
Brown Bruin.
to Bruise Stooten.
a Brush een kleeerborstel.
Brutish beestachtig.
a Bubble een Bobbel.
a Buck een Bock.
a Bucket een Emmer.
a Buckle een Gesp.
Buckram Bockeraal.
a Bud een knop.
to Build Bouwen.
a Bull een Stier.
a Bullet een kogel.
the Bulk de grootte.
a Bullock een jongen Os.
Bulrushes Biesen.
a But-wark een Bolwerk.
a Bunch of grapes een Bos Druiven.
a Bundle een Pak.

a

BU

a *Bungler* een Broder.
 a *Bung-hole* het spondegat.
 a *Burden* een Last.
 a *Burgess* een Vrye burger.
 a *Burial* een begraafenis.
 to *Burnish* verciereren
 to *Burn* branden.
 a *Burr* een Klis.
 to *Bursh* scheuren.
 a *Bush* een bos (*hout*).
 a *Bushel* een mudd.
Busy bezig.
 a *Busk* een plansjet.
 a *But* or *mark* een doelmerk; een wit.
But maar.
 a *But of Wine* een aam Wyns.
 a *Butcher* een Vleeshouwer.
 a *Butler* een Bortel-lier.
Butter boter.
 a *Butlery* or *Bouttelry* een Spyskamer.
Buttermilk Karmelk.
 the *Buttoks* de Bil-len.
 a *Button* een Knoop.
 to *Buy* koopen.

CA

to *Buz* Rommelen als Byen.
By, *hard by* dicht by.
By and by datelyk.
 a *By-path* een by padt.

C.

the *Caball*'t Cabal.
Cabbage kool.
 a *Cabinet* een Cabinet.
 a *Cabin of a Ship* een Kooy in 't Schip.
 a *Cable* een Cabel.
 a *Cage* een Voogel-kooy.
 a *Cake* een Kock.
 to *Cackle as a Hen* kakelen als een Hoent.
Calamity Elendigheid.
 a *Calendar* een Dag-rol.
 to *Calculate* oprekenen.
 a *Calf* een Kalf.
 the *Calf of the leg* de kuit.
 a *Caliver* een Roer.
 to *Call* roepen.
Calm stil.
 to *Calumniate* valsche-lyk beschuldigen.
 a *Camel* een Cameel.
 the

CA

the *Camp* het Veld.
 to *pitch the Camp*'t Le-ger slaan.
I Can Ik kan.
 to *Cancel* Te niet doen.
 a *Candle* een keers.
 a *Candlestick* een kandelaar.
 a *Candle-snuffer* een keers snuiter.
 a *Cane* een Riet.
 a *Suger-cane* een Sui-ker-riet.
 the *Canker* de Canker.
 a *Canu* een Kan.
 a *Canon* een stuk Ge-schuts.
Canons Canonnen, Wetten.
 a *Canon in a Cathedral-Church* een Dom-heer.
 a *Canopy* een Pavil-ioen.
Canvas Canefas.
 a *Cap* een Muts.
Capable bequaam.
 a *Cape of a cloack* de kap van een mantel.
 to *Caper* den Capriool maken.
Capers Kappers.
Capital Doodelyk.

CA

Capitulate Capitulere-n.
 a *Capon* een Capoen.
 a *Captain* een Capi-teyn.
Captious Bezrypelyk:
Captivity Gevangenis
 a *Carcase* Caronje, doo-de lichaam.
 a *Card for Wool* een Wolkaardt.
 a *pack of Cards* een kaarte spel.
 a *Sea-Card* een Zee-kaart.
Care Sorg.
Carefulness Sorgvul-digheid.
Careless Sorgeloos.
Carnal Vleeschelyk.
 to *Carp* Bedillen.
 a *Carpenter* een Tim-merman.
 a *Carpet* een Taafel-kleer.
 a *Carrion* een krenge.
 a *Carrot* een Geele Wortel, of peen.
 to *Carry* Dragen.
 a *Carry of Cars* een kar.
 to *Carve in wood* in Hout Snyderen.

CA

to *Carve* meat Voor-
fnyden.
a *Case* or *matter* Oor-
zaak, reden.
a *Case* to put something
in een Koker.
a *Case* of a noun een
geval van een naam-
woord.
a *Casement* een Open
venster, tralie.
to *Cast* beer Af-danken.
a *Cask* een Vaasje.
to *Cast* Werpen.
to *Cast down* Neder-
werpen.
to *cast off* and *cast away*
Verwerpen.
to *Cast accounts* Cyf-
feren.
to *Cast guns* or *metalls*
Geschut gieten.
to *Cast* or vomit Over-
geven.
a *Castling in law* Ver-
oordeeling.
a *Castle* een Kasteel.
Casual Toevallig.
a *Cat* een Kat.
a *Cattarrh* een Catarre.
to *Catch* Vangen.
to *Catechize* Catechi-
zeeren.
Cattle Vee.

CA

a *Candle* een Kaars.
a *Cave* een Hol.
a *Cauldron* een ketel.
a *Cause* een Oorzaak.
a *Caution* een Behoe-
dinge.
to *Cease* Ophouden.
Celestial Hemelsche.
a *Cellar* een kelder.
to *Censure* Oordeelen.
the *Center* het Center,
middel punt.
Certain Seeker.
Chaff kaf.
a *Chain* een Ketten.
a *Chair* een Stoel.
Chalk Kryt.
a *Chamber* een Kamer.
a *Chamber-pot* een Wa-
ter-pot.
Chamlet Kamelot.
a *Chandler* een Keers-
maker.
a *Chanel* een Canaal.
to *Change* Veranderen.
a *Chapman* een Koop-
man.
a *Chappel* een Kapel.
a *Chapter* een Cappit-
tel.
Char-coal Houte-kool,
to *Charge* Ten laste
leggen.
Charges Onkosten. to

CH

to *Charm* betooveren.
to *Chase* Jagen.
Chaste Kuifch.
to *Chat* Praten.
Chattels Goederen.
a *Chauldron* (of *coals*)
een Mate (kolen)
van zes-en-dertigh
Mudden.
to *Chaw* or *chew* Ka-
wen.
Cheap Goet koop.
to *Cheaper* Afdingen.
Cheerfull Vrolyk.
to *Cheat* Bedriegen.
to *Check* Berispen.
a *Cheek* een Wang.
Cheese Kaas.
to *Cherish* koesteren.
a *Cherry* een Kerfle.
Chests Schaakbord.
a *Chest-nut* een Casta-
nie.
to *Chew* siet *Chaw*.
Chicken Kiecken.
to *Chide* kyven.
Chief Opperste.
Chill kout, huyverig.
a *Child* een Kint.
to *Chime* Op de klok-
ken spelen.
a *Chimney* een Schoor-
steen.
the *Chin*, de Kin.

CH

Chips Spaanders.
the *Choice* de keur.
to *Choke* Worgen.
Choler Gramschap.
to *Chop* kappen.
Christ Chriitus.
a *Church* een Kerk.
to *Chuse* kiezen.
Cider Appel drank.
a *Cickle* een Sicket.
Cinamon Caneel.
a *Cipher* een Cyfer.
a *Circle* een Cirkel.
to *Circumcise* besnyden.
Circumspect Voorlich-
tig.
Cizars een Schaar.
a *City* een Stadt.
a *Citizen* een Borger.
a *Cittern* een Cyter.
Civil beleest.
Clay Kley.
to *Claim* Toe-eigenen.
a *Clasp* een Gesp.
a *Claw* een klaauw.
Clean Reyn, zuiver.
Clear klaar.
to *Cleave* Klieven.
to *Climb* klimmen.
to *Clip* Snippen.
a *Clock* een Klok.
a *Cloke* een Mantel.
Cloth Laaken.
a *Cloth* een kleedt.
a *Cloud*

CO

a *Cloud* een Wolk.
Cloves Kruidt Nagelen.
 a *Clout* een Doeksken.
 a *Clown* een Boer.
 a *Coach* een koetsje.
 the *Coast* de kust.
 a *Coat* een Rock.
 a *wast-Coat* een borst ofte lyf-rok.
 a *Cobler* een Schoenlapper.
 a *Cobweb* een Spinnewebbe.
 a *Cock* een Haan.
 a *Cocket* een Zegel van den Tol of Coltuimhuis.
 a *Codd (fish)* een Kabeljauw.
 a *Coffin* een Dood-kist.
 to *Coin* muntten.
Cold kout.
 a *Cole* een kool.
 to *Collect* Vergaderen.
 a *Colledge* een Collegie.
Collick Pyn in de darmen.
 a *Colonel* een Collonel.
Colour Verwe.
 a *Column* een Pylaar.
 a *Combat* een gevecht.
 a *Comb* een kam.
 to *Come* komen.

CO

a *Comet* een Comeet.
Comfort Trooft.
 to *Command* Commandeeren.
 a *Commandment* een Gebodt.
 to *Commend* Loven.
Commerce koopmanschap.
Commission Commissie.
Common Gemeen.
Common wealth, een Republyk.
 to *Communicate* mededeelen.
 a *Company* een Geselschap.
 a *Companion* een Gefel.
 to *Compare* Vergelyken.
 a *Compass* een Passer.
 a *Computation* een oprekening.
 to *Conceive* Verstaan.
 to *Conceive (a child)* ontfangen.
 to *Conclude* besluiten.
Concord Eendracht.
 to *Condemn* Verdoppen.
 to *Confess* bekennen.
 to *Confirm* bevestigen.
 to

CO

to *Confiscate* Confiskeeren.
 to *Confute* Wederleggen.
 a *Congregation* een vergadering.
 to *Connive* door de vingeren zien.
 to *Conquer* Overwinnen.
 the *Conscience* Conscientie, gewisse.
 to *Consent* Toestaan.
 to *Consider* Overwegen.
 to *Consist* Bestaan.
Constancy Standvastigheid.
 to *Constrain* Bedwingen.
 to *Consult* beraden.
 to *Consume* Verteeren.
 to *Contain* behelzen.
 to *Contemn* verachten.
 to *Content* Voldaan.
 to *Continue* Geduren.
 to *Contradict* Tegen spreken.
 to *Contrive* Overleggen.
Convenience bequaamheid.
 to *Convince* Overtuigen.

CO

a *Cook* een Kock.
 to *Coal* Verkoelen.
 a *Cooper* een Kuiper.
 a *Copy* een Cotype.
Copper koper.
Coral Coraal.
 a *Cord* een koorde.
Cordial Hertelyk.
Cork Kurk.
Corn koorn.
 a *Corner* een Hoek.
Corpulent Swaar-lyvig.
 to *Correct* Straffen.
 to *Corrupt* bederven.
Costly kostelyk.
Cotton Catoen.
 a *Covenant* een Verbond.
 to *Cover* bedekken.
 to *Cover* begeeren.
 the *Cough* den Hoest.
 a *Council* een Raat.
 to *Counsel* te raden.
 to *Count* Reekenen.
 the *Countenance* het Aangezicht.
Courage Moed.
Course (not fine) Grof.
 the *Court* het Hof.
Courteous beleeft.
 a *Cousin* een Neef.
 a *Cow* een Koe.
Coyf een Vrouws muts.

CR

a *Crab* een Krabbe.
 to *Crack* Kraaken.
 a *Cradle* een Wieg.
Craft Listigheid.
 the *Cramp* de Kramp.
 a *Crane* (a bird) een Kraan.
 a *Crane* (to lift burdens) een Kraan.
 to *Crave* Ootmoediglyk bidden.
Cream Room.
 to *Creare* Scheppen.
 to *Creep* kruipen.
 to *Cry* Kryten.
 a *Crime* een Faut.
 a *Cripple* een Kreupel.
Crooked krom.
 to *Crow* Krayen.
 a *Crown* een Kroon.
Cruel Wreét.
 a *Cup* een Kop.
Curd Wrongel.
 to *Crull* Krullen.
Curran Corenten.
 a *Curtain* een Gordyn.
 a *Cushion* een Kuffen.
 a *Custom* een Gewoon-
 te.
 to *Cut* Snyden.

D

a *Dagger* een Pon-
 jaart.

D A

Dainty Lekker.
Damask Darnast.
 a *Dame* een Vrouw.
Dammage Schade.
 to *Damn* Doemen.
 a *Damp* een Damp.
Danger Perykel.
Dangerous gevaarlyk.
 to *Dare* Durven.
Dark Donker.
 a *Dart* een Schicht.
 to *Dash* (against) Sto-
 ten.
 to *Date* Dateeren.
 a *Daughter* een Doch-
 ter.
 a *Daughter in Law* een
 stief-dochter.
 a *Dans* een Dans.
 the *Dawning of the day*
 den Dageraat.
 a *Day* een Dag.
 a *Deacon* een Diaken.
Dead Dood.
Deaf Doof.
 to *Deal*, Handelen en
 Deilen.
Dear Dierbare.
Dear Duur.
Death de Dood.
 a *Debt* een schult.
 to *Decay* Vervallen.
Deceit Bedrog.
 to *Deceive* bedriegen. to

DE

to *Declare* Verklaren.
 to *Decrease* Afnemen.
 to *Decease* Besluiten.
 a *Deed* een Daad.
Deep Diep.
 a *Deer* een Hart.
 a *Defer* een Neder-
 laag.
 a *Defect* een Ontbree-
 kinge.
 to *Defend* beschermen.
 to *Defile* Verzuilen.
 to *Defraud* bedriegen.
 to *Deject* Nederwer-
 pen.
 to *Delay* vertraagen.
 to *Deliberate* Raadsla-
 gen.
 a *Delight* een Lust.
 to *Deliver* Verlossen.
 to *Demasud* Eyschen.
 to *Demonstrate* bewy-
 zen.
 to *Deny* Ontkennen.
 to *Depart* Wechgaan.
 to *Depend* Afhangen.
 to *Deride* Uitlagchen.
 to *Descend* Nederdaa-
 len.
 to *Describe* beschryven.
 to *Deserve* Verdienen.
 to *Desire* begeeren.
Desolate Eenzaam, Ver-
 woest.

DE

to *Despair* Wanhoo-
 pen.
 to *Despise* Verachten.
 to *Destroy* Verdeltruc-
 ren.
 to *Detain* Oonthouden.
 to *Detest* Verfoeyen.
 to *Divide* Verdeelen.
 the *Devil* den Duivel.
 to *Devour* Verliinden.
Dew Dauw.
 a *Dial* een Uurwyzer.
 a *Dictionary* een Dic-
 tionarium; Woor-
 denboek.
 to *Die* sterven.
 to *Differ* Verchillen.
Difficulty zwaarig-
 heid.
 to *Digest* Verteeren.
 to *Dig* delven.
Dignity Waardigheid.
Diligent Naartig.
 to *Diminish* Verminde-
 ren.
Dim Duister.
 a *Dinner* een Middag-
 maal.
 to *Dip* Indoopen.
 to *Disburse* verchieten.
 to *Discern* ondersche-
 den.
 to *Discharge* Yemant
 ontlaiten. to

DI

to *Discover* Ontdekken.
Discreet Voorzichtig; belcheiden.
to *Disdain* Versmaden.
a *Disease* een Siekte, ongemak.
a *Dish* een Schotel.
Disbonour Onere.
Disobedient ongehoorzaam.
to *Dispatch* Verrichten.
to *Displease* Misbehagen.
to *Dispraise* Misprijzen.
to *Dispute* Disputeren.
to *Dissemble* Veinzen.
to *Dissolve* Ontbinden.
to *Disswade* Ontraden.
to *Distill* Distilleeren.
to *Distinguish*, Onderscheiden.
to *Distribute* Uitdeelen.
a *Ditch* een Sloot.
Division verdeeling.
to *Divulge* Uitstroijen.
to *Do* Doen, maken.
a *Doctor* een Doctoor.
a *Dog* een Dogge, een Hond.
Doleful beklaglyk,

DO

jammerlyk.
Done Gedaan.
a *Door* een Deur.
a *Dosen* een Dozyn.
a *Doublet* een Wambuys.
Double Dubbel.
to *Doubt* Twyffelen.
Down Neder.
to *Dote* Suffen.
a *Dove* een Duif.
a *Dragon* een Draak.
a *Dram* een Dragma.
a *Draper* een Drapier.
to *Draw* Trekken.
to *Draw beer* Tappen.
to *Draw (water)* (water) putten.
Dreadfull vreeslyk.
a *Dream* een Droom.
Dregs Droessem.
Dry Droog.
to *Drink* Drinken.
to *Drive* Dryven.
to *Drop* Druipen.
the *Dropsy* de waterzucht.
to *Dröwn* verdrinken.
Drowsy Slaperig.
a *Druggist* een Drogist.
a *Drum* een Trommel.
a *Duck* een Endvogel.
a *Ducket* een Dukaat.
a *Duke* een Hertog.
Dui-

DU

Dul Bot, stomp.
Dung Mest, dreck.
a *Dungeon* een Kerker.
Dust Stof, poeder.
Dirt Vuiligheid, slijk.
a *Dutchess* een Hertoginne.
Duty Plicht.
a *Dwarf* een Dwerg.
to *Dwell* Woonen.
to *Dye* Verwen.

E

E Ach Elk, een iegelick.
an *Eagle* een Arent.
an *Ear (of corn)* een Aar (van Koorn).
an *Earl* een Graaf.
Early vroeg, by tyds.
to *Earn* verdienen.
Earnest Ernstig.
Earth Aarde.
an *Earthquake* een Aardbevinge.
Ease Gemak.
to *Ease* verlichten.
the *East* het Oosten.
Easter Paaschen.
to *Eat* Eeten.
the *Ebb* Ebbe.
an *Echo* Echo, wederklank.

EC

an *Eclips* Eclipsis.
an *Edge (of a knife)* een Scherpte (van een mes).
Edification Stichtinge.
to *Educate* Opvoeden.
an *Eel* een Aal.
to *Effect* volbrengen.
an *Egg* een Ey.
Either Ofte.
Elbow een Elleboog.
Elder Ouder.
the *Elect* de Uitverkorene.
an *Element* een Element.
an *Elephant* een Olifant.
an *Ell* een Elle.
Eloquent Welsprekent.
Else Andersins.
Elsewhere Elders.
to *Embrace* Omhelfen.
to *Embroider* Borduurren.
Eminent Overtreffende.
an *Emperour* een Keyzer.
an *Empire* een Keyzerryk.
to *Employ* Employceeren.
Empty Ledigh.
Bb to

E N

to *Enable* machtig maken.
 to *Exchant* Betooveren.
 to *Encluse* Insluiten.
 to *Encourage* Aanmoedigen.
 an *End* een einde.
 to *Endeavour* Betrachten.
 to *Endure* Verdragen.
 to *Enforce* bedwingen.
Englisch Engels.
 to *Engrave* Graveeren.
 an *Enemy* een Vyant.
 to *Enjoy* Genieten.
Enough genoeg.
 to *Enrich* ryk maken.
 an *Ensign* een Banier of Vaandel.
 to *Entice* Aanlocken.
 an *Entrance* een Ingank.
Entreat Smeeken, bidden.
Envy Nyd.
Equity Bilykheid.
 to *Err* Dwaalen.
 an *Errand* een Boodschap.
 to *Escape* Ontkomen.
Especialy Voornamentlyk.
 to *Establissh* Bevestigen.

E X

to *Esteem* Achten.
Eternity eeuwigheid.
 to *Evacuate* Ontruimen.
 the *Even* or *evening* den Avond.
Even Effen.
Every one Yder een.
Evil Quaet.
 an *Ew* een Oye.
Exalt Perfect.
 to *Exalt* Verheffen.
 to *Examine* Examineeren.
 an *Example* een Voorbeeld.
 to *Except* Uitnemen.
Except Uitgenomen.
 the *Exchange* de Beurs.
 to *Exchange* Wisselen.
 to *Exclude* Uitsluiten.
 to *Excuse* Ontschuldigen.
 to *Exercise* Oeffenen.
 to *Exhort* Vermaanen.
 to *Expect* verwachten.
Expedient Betamelyk.
 to *Expel* uitdryven.
Experience Ervarentheid.
 to *Expound* uitleggen.
 to *Express* uitdrukken.
 to *Extend* uitspreyden.

F A.

to *Extinguish* uitbluschen.
 to *Extol* verheffen.
Extraordinary Extraordinaris.
Extremity Het uiterste.
 an *Eye* een Oog.
 the *Eye-brow* Winkbrauw.

F.

the *Face* het aangezicht, aanzigt.
Facility Lichtheid.
 a *Fact* een Daat.
Faculty Faculteit.
 to *Fade* verwelken.
 a *Fadom* een Vadem.
 to *Fail* Faillieeren.
Fain Geeren.
 to *Fain* or *feign* veinzzen.
Faint Flaauw.
Fair schoon.
 a *Fair* (or *market*) een jaarmarkt.
Faith Geloof.
Faithful Getrouw.
 to *Fall* vallen.
False valsch.
Fame 't Gerucht.
 a *Family* een Huisgesin.

F A.

Famine Hongers-noot.
Fancy or *fantasy* inbeeldinge.
 a *Fan* een Waeyer.
 to *Fare* varen.
Farewell vaart wel.
Far verre.
 a *Fashion* een Fatsoen, manier.
 to *Fast* vasten.
Fat Vet.
 a *Fat* een Vat.
Fate Noodlot.
 a *Father* een Vader.
 a *grand-Father* een Groot-vader.
 a *Fault* een Schult.
 to *Favour* vergunnen.
Fear vrecze.
 a *Feast* een Gastmaal.
 a *Feather* een Veder.
 to *Feed* voeden.
 to *Feel* voelen.
Fellowship Gezelschap.
 a *Fen* een Veen.
 to *Fence* schermen.
Fervent vierig.
 to *Fetch* halen.
Fend doodelyke haat.
 a *Fever* Brandende koorts.
Few weinig.
Fidelity Getrouwigheid.

F I

a *Field* een veldt.
 a *Fig* een vyge.
 to *Fight* vechten.
 to *Fill* vullen.
Filth vuiligheid.
 to *Find* vinden.
Fine Mooi, net.
 a *Finger* een Vinger.
 to *Finish* Eindigen.
Firm vast.
 the *First* de Eerste.
 a *Fish* Visch.
 a *Fist* een vuist.
Fit bequaam.
Five vyf.
 a *Flagg* een vlagge, van.
 a *Flaggon* een Kan.
 a *Flame* een vlam.
 to *Flatter* vleijen.
Flax vlas.
 a *Flea* een Vloot.
 a *Fleet* een Vloot.
Flesh vleesch.
 to *Flie* vliegen.
 to *Flie away* vluchten.
 a *Flie* een vlieg.
 to *Fling* Gooyen.
 the *Floor* de vloer.
Flour (of meal) Meel.
 to *Flow* vloedden.
 a *Flower* een blom.
 a *Flute* een Fluyt.
Fodder Voeder.

F O

a *Foe* een Vyand.
 to *Fold* vouwen.
 to *Follow* volgen.
Folly Sotheid.
Fondness Malligheid.
Food voetsel.
 a *Fool* een Sor, gek.
 a *Foot* een voet.
For Want.
 to *Forbid* verbieden.
 to *Force* Dwingen.
 a *Forehead* een Voorhoofd.
 to *Fortell* voorzeggen.
 to *Forfeit* verbeuren.
 to *Forget* vergeten.
 to *Forgive* vergeven.
 the *Former* de voorste.
 a *Forrest* een Foreest.
 to *Forstake* verzaken.
 to *Forstwear* verzwieren.
Forth voort, buiten.
Forthwith Terstont.
Fortune Geluk.
Foul vuil.
 a *Fowl* een vogel.
 a *Fountain* een Fontein.
Four vier.
 a *Fox* een Vos.
Fraight vracht.
Frankinsence Wierook.
Fraud bedrog.

Free

F R

Free vry.
 to *Freeze* vriezen.
French Frans.
 a *Friend* een vriend.
Fresh versh.
 to *Fry* Fruiten, branden.
Frogg een vorsch.
From van.
Frost vorst.
Fruit vrucht.
Full vol.
 to *Fullfil* volmaken.
Fury Kafernye.
 to *Furnish* Stoffeeren.
Further (or *farther*) verder.
Furthermore Daar-entoven.
Future Toekomende.

G

Gain Winste.
 to *Gainsay* Tegen-spreken.
 the *Gall* de Galle.
Gallant Prachtig.
 a *Gallery* een Galdery.
 to *Gallop* Gallopeeren.
 the *Gallows* de Galg.
Games Spelen.
 a *Goal* (or *sail*) een Gevangenis.

G A

to *Gape* Gapen.
 a *Garden* een Tuin.
 a *Garland* een Krans.
Garlick Look.
 a *Garment* een Kleed.
Garrison Garnisoen.
 a *Garter* een Kouffebant.
 a *Gate* een Poort.
 to *Gather* vergaderen.
 to *Gaze* Starogen.
Gender Geslachte.
Generall Generaal.
 a *Gentilman* een Edelman.
 to *Guess* Gissen.
Gesture Gelaat.
 to *Get* krygen.
Ghost Geest, Spook.
 a *Giant* een Reus.
 a *Gift* een Gifte.
 to *Gild* vergulden.
Ginger Gengber.
 to *Gird* Gordden.
 a *Girdle* een Gordel.
 a *Girl* een Mysje.
 to *Give* Geven.
Glad blyde, vrolyk.
Glass Glafs.
 a *looking Glass* spiegel.
 to *Glean* Naleezen.
 a *Glimmering* een glans.
 a *Globe* een Kloot.
Glory Glorie, eer.
 Bb 3. *Gloves*.

GR

Gloves Hantschoenen.
Glue Lym.
a Glutton een vraat.
to Gnash knarssen.
to Gnaw knagen.
a Goat een Bok of een Geyt.
God Godt.
to go gaan.
Go to wel aan.
Gold gout.
Good goed.
a Goose een gans.
the Gospel het Euangelium.
to Govern Gouverneren.
the Gout de Jicht, Podagra.
a Gown een Tabbaart.
Grace genade.
Grain graan of koorn.
Grand groot.
a Grape een Druif.
Grass Gras.
to Grate Raspen.
a Grave een Graf.
Gratitude Dankbaarheid.
Grease Smeer.
Great groot.
Greedy gierig.
Green groen.
to Greet groeten.

GU

Grief droefheid.
to Grind Maalen.
to Gripe grypen.
a Grocer een Kruidenier.
to Grone steenen.
the Ground de gront.
to Grow groeijen.
to Grudge benyden.
to Guard beschermen.
a Guest een gast.
a Guide een Lydsman.
Guile bedrog.
Guilty, Schuldig, handdadig.
Gum Gomme.
the Gumms het Tantevleesch.
a Gun een Roer.
to Gush out Uitvloeyen.
a Gutter een goot.

H.

a Haddock een Schelvis.
a Haft een Heft.
Hail Hagel.
Hair hayr.
Half de helft, half.
to Hallow Heyligen.
to Halt Hinken.
a Halter een strop.

H A

a Ham een Ham.
a Hammer een Hamer.
a Hand een hand.
a Handkerchief (handkercher) een Neusdoek.
to Handle handelen.
Handsom mooi.
to Hang ophangen.
to Happen gebeuren.
Happy gelukkig.
to Harbour herbergen.
Hard hard.
a Hare een Haas.
Harm schade.
Harmless onnoosel.
a Harp een Harp.
to Harrow eggen.
a Hart een hert.
Harvest herfit.
to Hasten haasten.
a Hat een hoet.
to Hatch broeden.
a Hatchet een Byl.
to Hate haten.
to Have hebben.
a Haven een haven.
Haughty hoogmoedig.
Hay hooy.
Hazard hafaard.
He hy.
a Head een hoofd.
to Heal genesen.
Health gezondheid.

H I

a Heap een hoop.
to Hear hooren.
the Heart het hert.
Heath een heyde.
Heathen heyden.
to Heave heffen.
Heaven Hemel.
Heavy swaar.
a Hedge een hegge.
to take Heed hoeden.
a Heel een hiel.
Height hoogte.
an Heire een erfgenaam.
Hell Helle.
a Helmet een helm.
to Help helpen.
to Hem Zoomen.
Hemp hennip.
a Hen een henne.
Hence hier van daan.
an Herb een Kruit.
Here hier.
Hereafter hier na.
an Heretick een ketter.
a Herring een haring.
to Hew houwen.
to Hide verbergen.
High hoog.
a Hill een Berg.
Him hem.
to Hinder verhinderen.
to Hire Huuren.
a History een Historie.
to Hit Raaken, treffen.
 Bb 4 *Hit-*

H I

Hitber Herwaarts.
Hoarse Heesch.
a Hog een Verken.
a Hogshead een Ox-
 hoofd.
to Hold Houden.
a Hole een Gar.
Holy Heilig.
Hollow Hol.
at Home 't Huis.
Honest Eerlyk.
Honey Honig.
Honour Eer.
a Hood een Vrouwen
 kaper.
a Hoof (of a beast) een
 Hoef (van een
 beest).
a Hook een Haak.
a Hoop een Hoep.
to Hop Huppelen.
to Hope Hoopen.
Hopps Hoppe.
a Horn een Hoorn.
Horrible Schrikkelyk.
a Horse een Paart.
an Host (army) krygs-
 heir, leger.
Het Heet.
an Hour een Uur.
a House een Huys.
Hunger Honger.
to Hunt Jagen.
to Hurt Seer doen.

I M

a Husband een Vrouws
 gerouwde Man.
a Hymn een Lofzang.
Hypocrisy Geveinit-
 heid.

I

I Ik.
Jaundice de Geel-
 zucht.
the Jawbone het Ka-
 kebeen.
Ice Ys.
Idle Luy.
an Idol een Afgod.
to Jest Gekfcheeren
 to *Jest* Jokken.
Jesus Jesus.
a Jew een Jode.
a Jewel een Juweel.
If Indien.
Ignorance Onwetent-
 heid.
Ill Quaet.
an Image een Beelt.
to Imagine Inbeelden.
to Imitate Na-doen.
Immediately Terftont.
Immortal Onsterffe-
 lyk.
to Impart mede deelen.
Impossible onmooglyk.
Impudent onbeschaamt
 In

I N

In In.
an Inch een duim breed.
to Include Insluiten.
Incredible ongelooflyk.
Indifferent onpartydig.
Industry naarfteigheid.
Infallible Onfeilbaar.
an Infant een klein
 kind.
to Infect befmetten.
Inferiour minder.
Infinite On eindelyk.
to Infirm onderwyzen
to Inhabit Inwoonen.
to Inherit Erven.
Iniquity Ongerechtig
 heid.
Ink Inkt.
an Ink horn een Inkt-
 koker.
an Inn een Herberg.
Innocent Onnozel.
to Inquire Navragen.
to Instruct onderwyfen.
an Instrument een werk-
 tuig, instrument.
Interest Interest, woe-
 ker.
to Interpret Vertalen.
to Interrupt Veritoren.
an Introduction een In-
 leidinge.
to Invent Uitvinden.
Invisible Onfichtbaar.

K E

to Invite Nooden.
Inward Inwendig.
a Journey een Ryte.
Joy Vrolykheid.
to Joyne Voegen.
a Joyner een Schryn-
 werker.
a Joynt een Lid.
Iron Yzer.
Is Is.
to Itch Jeuken.
a Judge een Rechter.
a Judgment Oordeel.
to Juggle Guichelen.
Juice Sap.
Ivory Yvoor.
Just Rechtvaardig.
Justice Gerechtigheid.
to Justify Rechtaer-
 digen.
K
to Keep Bewaren.
a Kettle een Ketel.
a Key een Sieutel
the Kidneys de Nieren.
to Kill Dooden.
Kind Vriendelyk.
to Kindle Onsteken.
a King een Koning.
a Kingdom een Koning-
 ryk
a Kiss een Zoen.
a Kitchen een Keuken.
 Bb 5

KN

a *Knave* een Boeve.
to *Knead* Kneeden.
a *Knee* een Knie.
to *Kneel* knielen.
a *Knife* een mes.
a *Knight* een Ridder.
to *Knit* Breijen.
to *Knock* kloppen.
a *Knot* een knoop.
to *Know* kennen.
a *Knuckle* een knokkel.

L.

L *Labour* Arbeid.
Lace kant.
to *Lack* (or *want*) gebreeken.
a *Lackey* een Lackey.
a *Lad* een jong gezel.
a *Ladder* een ladder ofte leer.
a *Ladle* een pot lepel.
a *Lamb* een lam.
Lame lamme.
to *Lament* beklagen.
Land landt.
Land-lord Huisheer.
a *Language* een Taal, spraak.
to *Languish* Flauw worden.
a *Lantern* een Lan- teern.

LA

the *Lap* Schoot.
Large breed.
a *Lark* een Leuwerik.
a *Lash* een Slag.
to *Last* dueren.
the *Last* de leste.
a *Latch of a door* een klink van een deur.
Late laat.
Lattices Tralien.
to *Laugh* lachen.
a *Law* een Wet.
a *Lawyer* een Advocaat.
to *Lay* leggen.
Lazy lui.
Lead loot.
to *Lead* leyden.
a *Leaf* een Bladt.
a *League* een verbond.
Lean mager.
to *Lean* Opleunen, steunen.
to *Leap* Springen.
Leap-year Schrikkel- jaar.
to *Learn* Leeren.
Least Op dat niet.
the *Least* de kleinste.
Leather leder.
to *Leave* verlaten.
Leaven Deeffern.
the *Left hand* de Slinker-hand.
a *Leg* een been.

LI

a *Lemon* een Lamoen.
to *Lend* leenen.
Length lengte.
Lent de lente.
a *Leper* een melaatsche.
Less minder.
to *Lessen* kleyn maken.
a *Lesson* een lesse.
Let toelaten.
a *Letter* een brief.
Lowd Boos, godt- loos.
a *Libel* een pasquil.
Liberal mildadig.
Liberty vryheid.
a *Library* een Biblio- teek.
Licence verlof.
a *Lie* een leugen.
to *Lie* liegen.
Life leven.
to *Lift* Oplichten.
Light licht.
Light (not heavy) licht. (niet zwaar).
Like gelyk.
Lime kalk.
a *Limit* een paal, lant- paal.
to *Limn* schilderen.
a *Line* een Linie.
the *Lining (of a coat)* de voeding.

LO

Linnen lywaat.
a *Lion* or *Lyon* een Lecuw.
the *Lip* de Lippe.
to *Lisp* lippen.
Little luttel, klein.
to *Live* leven.
the *Liver* het lever.
a *Livery* een liverey.
Lo niet.
a *Loadstone* een Scyl- steen.
a *Loaf* een Broot.
a *Lobster* een kreeft.
a *Lock* een Slot.
to *Lodge* logeeren.
the *Loins* de lenden.
Long lang.
to *Long* verlangen.
to *Look* sien, kyken.
a *Loop* een lits.
to *Loose* losmaken.
a *Lord* een Heer.
Lordship Heerschap.
to *Lose* verliezen.
Lost verhooren.
to *Losbe* walgen.
to *Love* Beminnen, lief- hebben.
Love liefde.
Low Nederig, laag.
Lowd luyd.
a *Lowse* een luyt.
Luck Geluk.
Bb 6

LU

Luke warm Lauw.
to *Lurk* Schuilen.
Lust Welluft.
Lustre een Luifter.
Lusty lustig.
a *Lute* een Luyt.

M.

a *Mace* een Scepter.
Mace Foclie.
Mad Sinneloos.
Made Gemaakt.
Madder Mee-krappen.
the *Magistracy* de Overheid.
Magnanimity Grootmoedigheid.
Magnificence Heerlikheid.
to *Magnify* Grootmaken.
a *Maid* een Maagd,
Meid.
to *May* (or *can*) Mogen.
Majesty Majesteit.
to *Maintain* Onderhouden.
a *Major* een Majoor,
Burgermeester.
to *Make* Maken.
Malcontent Misnoegt.
the *Male* (of every kind)

MA

het Manneken.
Malice Boosheid.
Malt Mout.
a *Man* een Man.
to *Manage* Uitvoeren.
the *Manes* (of a horse) de Manen, mane.
Manifest Openbaar.
Manifold Menigvuldig.
Manner Manier.
(good) *Manners* Seden, goede manieren.
Many Veel.
a *Map* een Kaarte.
Marble Marmersteen.
to *March* Marcheeren.
a *Mare* een Merry.
the *Margin* de Kant.
a *Mark* een Merk.
a *Market* de Markt.
a *Marquis* een Markgraaf.
Marriage Houwelyk.
to *Marry* or *be married* Trouwen, ofte getrouwt worden.
Marrow Merg.
a *Martyr* een Martelaar.
to *Marvel* Wonderen.
a *Mason* een Metfelaar.
the *Mast* de Miffie.
the

ME

the *Mast* de Miff.
a *Master* een Meester.
a *Match* Lont.
Matches Swavelstokken.
Matter Materie, stof.
a *Mauud* een Mande.
Meal Meel.
a *Measure* een Mate.
Meat Kost, spys.
to *Meditate* Overdenken.
a *Medlar* een Mispel.
Meek Sachtzinnig.
to *Meet* Gemoeten.
Meet Bequaam.
Melancholy Melancolye.
to *Melt* Smelten.
a *Member* een Lid, een Lidmaat.
Memory Gedachtenis.
to *Mention* Melden.
a *Merchant* een Koopman.
Mercy barmhertigheid.
Merit Verdienste.
Merry Vrolyk.
a *Message* een boodschap.
a *Messenger* een Bode.
Metal Metaal.
the *Middle* Middel.
Midnight middernagt.

MI

a *Midwife* een Vroedvrouw.
Might Macht.
Mild Sachtzinnig.
a *Mile* een Myl.
Milk Melk.
to *Milk* melken.
a *Mill* een Moolen.
a *Miller* een Moolenaar.
the *Mind* 't Gemoeed.
to *Mind* Acht neemen.
Mindfull Gedachtig.
Mine Myn.
a *Mine* een Myne.
to *Mingle* Mengelen.
a *Minister* een Predikant.
the *Mint* de Munt.
a *Minute* een Minuit.
a *Miracle* een miracul.
Mire Slyk.
Mirth Vrolykheid.
Mischance Ongeval.
a *Mischief* een Feyt.
a *Misdeed* een Misdaad.
Misery Elendigheid.
to *Mistake* Verzinnen.
to *Mistrust* Mistrouwen.
to *Mitigate* Verzachten.
Bb 7

MO

to *Mix* fier Mingle.
a Mocker een Spotter.
Madeft manierlyk.
Moift Vochtrig.
to *Moleft* quellen.
a Moment een Oogenblik.
a Monarch een Monarch.
a Month een Maant.
Money Gelt.
a Monk een Munnik.
a Monster een Monster.
a Monument een Gedenkteeken.
the *Moon* de Maan.
More Meer.
the *Morning* Morgentyd.
Mortal Sterfelyk.
a Mortar een Vyzel.
Morter Mortel.
to *Mortify* Dooden.
Mose Mos.
Most meest.
Mother Moeder.
a Motion een Beweging.
Mouldy Schimmelachtig.
to *Mount* Opklimmen.
a Mountain een Berg.
to *Mourn* Treurigzyn.

MU

a Mouse een Muys.
the *Mouth* de mont.
to *Mow* maayen.
Much veel.
Mud modder.
a Mulberry een moerbefie:
a Mule een muyl-Ezel.
to *Multiply* Vermeerderen.
a Multitude een menigre.
a Murderer een moordenaar.
to *Murmure* murmuereeren.
Musick Mufiek.
Musk muscus.
I Must ik moet.
Must Nieuwe Wyn.
Mustard mostaart.
to *Munster* monfteren.
Mutable Veranderlyk.
Mute Stom, ftijl.
Mutton Schapen vlees.
Mutually Onderlinge wederzyds.
to *Muzzle* muilbanden.
a Mystery een Verborgentheid.

N. the

NA

N.

the *Nails* (of the fingers) de Nagelen.
a Nail een Spyker.
Naked Naakt.
a Name een Naam.
to *Name* Noemen.
Namely Namentlyk.
a Napkin een Servet.
a Narration een Verhaal.
Narrow Naauw.
a Nation een Volk, Natie.
Nativity Geboorte.
Nature Natuur.
the *Navel* de Navel.
a Navy een Vloot Scheepen.
Navigation Scheepvaart.
Naught Quaat.
Nay Neen.
Near Na-by.
Neat Net.
Necessary Nootzaakelyk.
Necessity Nootwendigheid.
the *Neck* den Hals.
Need Gebrek.

NO

a Needle een Naalde.
to *Neglect* verzuimen.
a Neighbour een buurman.
Neither Nochte!
a Nephew een Neef.
a Nest een Nest.
a Net een Net.
a Nettle een Netel.
Never Nooit.
Nevertheless Niet tegenstaande.
New Nieuw.
the *Next* de Naafte.
a Niggard een Gierigaart.
Nigh Na-by.
the *Night* de Nacht.
Nimble Gaauw.
Nine Negen.
to *Nip* Nypen.
No Neen.
in No wise Geensins.
Noble Adel.
to *Noe* Knikken.
None or *no* geen.
Noise geraas.
Noon de Noen, middag.
Nor Nochte.
North Noort.
the *Nose* de Neus.
the *Nostrils* de Neusgaten.

Noe

NU

Not Niet.
 a *Notary* een Notaris.
 to *Note* Opmerken.
Nothing or *nought*
 Niets.
 to *Nourish* Voeden.
Now Nu.
 a *Number* een Getal.
 to *Number* Rekenen.
 a *Nun* een Nonne, Ba-
 gyn.
 a *Nurse* een Voedster,
 Minne.
 a *Nut* een Neut.
Nutmeg Noote-mus-
 caat.

O

an *Oak-tree* een Ei-
 ken-boom.
 an *Oar* een Riem.
 an *Oath* een Eed.
Oats Haver.
Obedience Gehoor-
 zaamheid.
 to *Obey* Gehoorzaam
 zyn.
 to *Objeſt* Tegenwer-
 pen.
 an *Obligation* een Ver-
 binteniſſe.
 to *Oblige* Verbinden.
Oblivious Vergetclyk.

ON

Obscure duifter.
 to *Obſerve* Waarne-
 men.
Obſtinate Hertnekkig.
 to *Obſtrukt* Stoppen.
 to *Obtain* Verkrygen.
Occaſion Gelegen-
 heid.
 the *Ocean* de Oceaan,
 de groote Zee.
Odious Hatelyk.
 an *Odour* een Reuk.
Of Van.
 to *Offend* Ergernis ge-
 ven, beſchadigen.
 to *Offer* Aanbieden,
 prefenteeren.
 an *Office* een Ampt, Of-
 ficie.
Offspring Afkomſt.
Oſten or *oſtentimes*.
 Dikmaal.
Oil Olie.
Ointment Salve.
 an *Oiſter* een Oeſter.
Old Out.
 an *Olive* een Olyf.
 to *Omit* Achterlaten,
 verzuimen.
Omnipotent Almachtig.
Once Eens.
One Een.
Only Alleenlyk.
 an *Onion* Ajuin.

to

OV

to *Open* Open doen.
Openly Opentlyk.
Operation Werkinge.
Opinion Opinie.
Opportunity Gelegen-
 heid.
 to *Oppoſe* Tegenſtaan.
 to *Oppreſs* Onderdruk-
 ken.
Or Of, ofte.
 an *Oracle* een Orakel.
 an *Oration* een Oratie.
 an *Orchard* een Boom-
 gaart.
 to *Ordain* Ordonnee-
 ren.
Order Order.
Orderly Ordentlyk.
Ordinarily Gewoon-
 lyk.
 an *Organ* een Orgel.
 the *Original* d'Oor-
 ſpronk.
Ornament Cieraar.
 an *Orphan* een Wees-
 kind.
Otherwise Andersins.
 an *Oven* een Oven.
Over Over.
 to *Overcaſt* overleggen.
 to *Overcome* overko-
 men, overwinnen.
 to *Overflow* overvloed-
 den.

PA

to *Overlive* overleven.
Over-long over lang.
 to *Overmaſter* Over-
 meeſteren.
 to *Overſee* overſien.
 to *Overthrow* Omwer-
 pen.
 to *Overturn* omkeeren.
 to *Overweigh* overwe-
 gen.
 to *Overwhelm* Over-
 ſtulpen.
 an *Ounce* een Once.
Our Onſe.
Outward Uitwendig.
 to *Owe* Schuldig zyn.
 an *Owl* een Uyl.
Own Eygen.
 an *Owner* een Eigenaar.
 to *Own* Eigenen.
 an *Ox* een Os.

P

a *Pace* een Pas.
 to *Pacify* Vreede
 maken.
 a *Pack* een Pak.
 a *Pad-lock* een hangſlot.
 a *Page* een Pagie.
Pain Pyn.
 to *Paint* Schilderen.
 a *Pair* een Paar.
 a *Palace* een Paleis.

Pale

P A

Pale Bleek.
the Palm of the hand de palm van de hand.
a Palm-tree een Palmboom.
the Palsy beroerte.
a Pan een pan.
a Pancake een pannekoek.
the Panch *tripes* de pens.
to Pant Beven, kloppen.
a Pantoffle een pantoffel.
the Pap de Mam ofse Tepel.
Paper pampier.
Paradice Paradys.
a Parcel een partye.
Parchmant perkement.
to Pardon vergeven.
to Pare affnyden.
Parents Ouderen.
the Parliament het Parlement.
a Parlour een Binnenzaal.
a Parrot een Papegaay.
Parsley Petersely.
a Parsnep een Pinsternakel.
a part een gedeelte.

P A

to Partake deelachtig zyn.
Partial partydig.
Particular byzonder, particulier.
a Partition een deilinge.
a Partner een medegezel.
a Partridge een Patrys.
a Pasquil een Pasquil.
to Pass passeeren.
a Passenger een passagier, reyziger.
the Passover Paaschen.
a Pass-port een Paspoort.
a Passion een leidinge, drift.
Past verby gegaan.
Paste (dough) deeg.
a Pasty een Pastey.
Pastime tydverdryf.
a Pastor een Herder.
a Pasture een Weyde.
a Path een pad.
Patience gedult.
a Patriarch een Patriarch.
a Patron een patroon.
a Pattern een voorbeeld.
to Pave paveyen, plaveyen.
a Pavillion een paviljoen.

to

P E

to Pawn Te pant leggen.
to Pause Rusten, spansceren.
a Paw een Poot.
to Pay Betalen.
Peace Vrede.
a Peach een Persick.
a Peacock een Pauw.
a Pear een peer.
a Pearl een Peerl.
Pease Erweten.
Peculiar Eigen.
Pedigree Afkomst.
Peewish Korfel, moejelyk.
a Pelt een Vel.
a Pen een penne.
to Penetrate Doordringen.
Penitent Berouwig, boetvaardig.
a Penknife een pennemes.
a Penny een pennink, een stuiver.
a Pensil een penceel.
a Pension een pensioen.
a Penthouse een Luiffel.
Penury Armoede.
People Volk.
Pepper Peper.
Peradventure by avontuur, misschien.

P E

to Perceive bemerken, bescuren.
Perdition Verlies, verdervenisse.
Perfect Volkomen, volmaakt.
to Perfect Voleinden.
to Perform Volbrengen.
Perillous Gevaarlyk.
Period punt, eind.
to Perish Vergaan.
Perjury Eedbrekkinge.
a Perewig een pruik.
to Permit Toestaan, toclaten.
Pernicious Schadelijk.
to Perpetrate Begaan.
Perpetual Eeuwig, geduurig.
Perplexed Verwerd, bekommert.
to Persecute Vervolgen.
Perseverance Volherding.
to Persist Volherden.
a Person een persoon.
to Perswade met reden toebrengen.
Perverse Verkeert.
to Peruse Doorzien.
to Pester Quellen.

a

PI

a *Pestle* (or *pounder*) een Stramper.
 a *Petticoat* een Vrouwen Onder-Rok.
 a *Petition* een Request, begeerte.
Pewter Peuter, Tin.
Phantasy Inbeeldinge.
 a *Pheasant* Phayfant-vogel.
 a *Philosopher* een Philosoph.
 a *Phrase* een Spreuk.
Physick Medicyn.
 to *Pick* Pikken.
Pickle Peekel.
 a *Picture* een Schildery.
 a *Pye* een Pastey.
Piezy Godtvruchtigheid.
 a *Pigeon* een Duif.
 a *Pig* een kleyn Venken, een Keu.
 a *Pike* een Spies.
 a *Pike* (*fish*) een Snoek.
 a *Pelgrim* een Pelgrim.
 to *Pill* de Schors afschellen.
 a *Pillar* een Pylaar.
 a *Pillow* een Hoofdkussen.
 a *Pilot* een Lootsman.
 to *Pinch* Nypen.

PL

a *Pink* (*a little Ship*) een Pink.
 a *Pinna* (*Ship*) een Pynas.
 a *Pix* een Speld.
 to *Pix* Aanspellen.
 a *Pint* een Pint.
 a *Pipe* een Pyp.
 to *Pipe* op de Fluitspeelen.
 a *Pirate* een Zee-Rover.
 to *Piss* Piffen.
 a *Pistol* een Pistool.
 a *Pit* een Put.
Pitch Pek.
 a *Pitcher* een Aarden kruik.
Pit in wood, *Pit* in het hout.
Pity Jammer.
 to *Pity* medelyden.
 a *Place* Plaats.
 the *Plague* Pestilentie.
Plain klaar, even.
Plaintiff klager.
 a *Plaster* een Pleister.
 a *Planet* een Planeet.
 a *Plank* een Plank.
 to *Plant* Planten.
Plate Silver werk.
 a *Platform* grontform, 't bewerp van een huis.

PL

a *Platter* een Plateel, een schotel.
 to *Plead* Pleyten.
Pleasant Geneugelyk.
 to *Please* Behagen.
what Pleasest you? wat behaagt UL.?
Pleasure Plaasier.
 a *Pledge* een Borg, een pant.
Plenty Overvloet.
 the *Pleurisy* de pleuris.
 a *Plough* een Plceg.
 to *Pluck* plukken.
 a *Plum* een pruim.
 a *Plume* een Veder, pluymagie.
 a *Plummer* een Lootgieter.
 a *Plummet* een Kloot van Loot.
 to *Plunge* Duiken, insteeken.
 a *Pocket* een Sak.
 the *Pox* de pokken.
 a *Poem* een Gedicht.
 to *Point* (*with the finger*) met de Vinger duiden.
 the *Point* de punt.
 to *Poise* Wegen.
Poison Vergift.
Pol-money Hoofstgelt.
Policy politie, Raat.

PO

to *Polish* polysteren.
 to *Poll* Scheeren.
 to *Pollute* Vuil maken.
 a *Pomp-granat* een Granaat appel.
Pompous Pompeus.
 a *Pompon* een Pompoen.
 a *Pond* een Poel, Vyver.
 to *Ponder* Overleggen.
 the *Poop* (*of the Ship*) Achter kasteel (*van 's Schip*).
Poor Arm.
 the *Pope* de Paus.
Populous Volkryk.
 a *Porch* een Voorhof.
 the *Pores* de Sweetgaten.
Pork Verken-vleesch.
 a *Port* (*Haven*) Poort, Haven.
 a *Portion* een Deel.
 a *Position* een Stelling.
 to *Possess* Besitten.
Possible mogelyk.
 the *Post* the Post.
Posterity Nakomelingschap.
 a *Pot* een Pot.
Potent machtig.

P O

a *Potentate* een Potentaat.
Pottage Sop, potspys, moes.
 a *Potter* een Pottebakker.
 a *Pottle* een Stoop.
Pouder Poeder.
Poverty Armoede.
Poultry Hoenderen.
 a *Pound* een Pont.
 to *Pour* Gieten.
Pourtraiture Afbeeldsel.
Power Macht.
Practise Praetyk.
 to *Praise* Pryzen.
 to *Pray* Bidden.
 a *Prayer* een Gebed.
 to *Preach* Prediken.
 a *Preamble* een Voorreden.
Precedent Voorgaande.
 a *Precept* een Gebod.
Precious Kostelyk.
Precise Precys
Predecessor Voorganger.
Prediction Voorzegging.
 to *Predestinate* Voorordineeren.
Preeminence Uittoe-kentheid.

P R

Preface Voorreden.
 to *Prefer* Advanceren, voorstellen.
Prejudice Nadeel.
 to *Prepare* Bereyden.
 to *Prescribe* Voorfchryven.
Presence tegenwoordigheid.
 to *Preserve* bewaren.
President President, Voorzitter.
 to *Press* pressen, dwingen.
 to *Presume* verftouten.
 to *Pretend* ergens naftaan.
Pretty mooy.
 to *Prevail* Overweldigen.
 to *Prevent* Voor-komen.
 a *Prey* een roof, buit.
 to *Prick* prikkelen.
 the *Prick of a pin* de steek van een speld.
Pride Hoovaardigheid.
 a *Priest* een Priester.
 a *Prince* een Prince.
Principal Opperste.
Principle Beginzel.
 to *Print* Drukken.

P R

a *Prison* een Gevangknisse.
Private Privaat, eenzaam.
 a *Privilege* een Privilegie, voorrecht.
Privily Heimelyk.
 a *Prize* een Prys.
 to *Prize* Achten.
Probable Waarschynelyk.
 to *Proceed* Voortgaan.
 a *Process* een Proces.
 to *Proclaim* Uitroepen.
 to *Procrastinate* Uitsstellen.
 to *Procreate* Genereeren.
Proctor een Procureur.
 a *Prodigal* een Verquister.
Prodigious Wonderbaar.
 to *Produce* Voortbrengen.
 to *Profess* Belyden.
Profit Profyt.
Profound Diep.
Profuse Overdadig.
 to *Prognosticate* Voorzeggen.
 a *Project* een Bewerp.
 a *Prologue* een Voorreden.

P R

Prono Genegen.
 to *Pronounce* Uitspreken.
 to *Prop* Ondersteunen.
 to *Propagate* Voortplanten.
Prophane Onheilig.
 a *Prophet* een Propheet.
 to *Propose* Voorstellen.
 to *Proogue* Uitsstellen.
 to *Prosecute* Navolgen.
Prosperity Geluk, welvaart.
 to *Protect* Beschermen.
 to *Protest* Protesteeren.
 to *Protract* Uitsstellen, uittrekken.
Proud Hovaardig.
 a *Proverb* een Spreekwoort.
 to *Provide* Voorzien.
 a *Province* een Provincie.
 to *Provoke* Opwekken.
Prudence Voorzichtigheid.
 a *Psalms* een Psalm.
 a *Publicain* een Tollenaar.
Publick Gemeen.
 to *Publiss* Openbaren.

PU

a *Padding* een Beuling,
 pot pastey.
 to *Puff* Blazen.
 to *Pull* Trekken.
 a *Pulpit* een Preek-
 stoel.
 the *Pulse* den Pols.
 a *Pomp* een Pomp.
 to *Punish* Straffen.
Purbblind Stukziende.
 to *Purchase* Koopen,
 verwerven.
Pure Zuiver.
 to *Purge* Purgeeren.
 to *Purify* Reinigen.
 to *Purloin* Ontrekken.
Purple Purper,
 to *Purpose* Voornee-
 men.
 a *Purse* een Beurs.
Purslain Porceleyn
 -kruyt.
 to *Pursue* Vervolgen.
 to *Push* Stooten.
 a *Push* een Puiſte,
 to *Put* Setten.
 to *Put on* Aandoen.
 to *Putrify* Verrotten.
 to *Puzzle* Ymant zwa-
 righeid aandoen.
 een *Py* (Vogel) Exter.

QUA

Q

a *Quack* een Quack-
 falver.
 a *Quadrant* een Vier-
 kant.
 to *Quake* Beven, fid-
 deren.
Quality Hoedanig-
 heid.
Qualities manieren.
 a *Qualm* een haastige
 Flaute.
Quantity Veelheid.
 a *Quarrel* een Questie,
 krakkeel.
 a *Quart* Twee pinten,
 een kan.
 a *Quarter* een Vierde
 deel.
 a *Quarry of stone* een
 Steen kuil.
 a *Queen* een Hoere.
 a *Queen* een Konin-
 ginne.
 to *Quell* Quellen.
 to *Quench* Uitbluf-
 schen.
 a *Question* een Vrage.
Quick Gaauw, leven-
 dig.
 to *Quicken* Verquik-
 ken.

Quickly

QU

Quickly Raschjes, ter-
 stont.
Quicksilver Quiksil-
 ver.
Quiet Gerust.
 a *Quill* een Schaft.
 a *Quilt* een Matras.
 a *Quince* een Quee-
 peer.
 the *Quire* de Koor.
 a *Quire of Paper* een
 Bock Pampier.
 to *Quit* Quyten, quyt
 schelden.
 to *Quiver* schudden.
Quotidian Dagelyks.

R

a *Race* een Geslach-
 te.
 a *Race* een Loop.
 a *Rabbit* een Conyn.
 a *Rack* or *manger* een
 kribbe.
 to *Rack* Pynigen.
 a *Racket* een Rinket.
Radish Radys.
 to *Rage* Rasen.
Rage Uitzinnig.
 a *Rag* een oude Lap.
 to *Rail* Schelden, ver-
 smaden.
Rain Regen.

RA

a *Rainbow* een Regen-
 boog.
 to *Raise up* Opwekken.
Raisins Rozyn.
 a *Rake* een Riek *ofte*
 Egge, ook een Ligt-
 mis.
 a *Ram* een Ram.
 a *Ranch* een Rye *ofte*
 order.
 to *Rankle* Verrotten.
Ransom Rantsoen.
Raping Neming met
 geweld.
Rare Ongemeen, zel-
 den, raer.
 to *Rarify* Dun maken.
 a *Razor* een scheer-
 mes.
 a *Rat* een Rot, Ratte.
Rash Onvoorzichtig.
Rate Prys.
 a *Rater* een schatter.
Rather Liever.
 to *Ratify* Bevestigen.
 a *Rattle* een Ratel.
Rational Redelyk.
 a *Raven* een Raven.
Ravening Roovinge.
 to *Ravish* Schoffieren.
Raw Rauw.
Ray of the Sun Sonne-
 stralen.
 to *Reach* Reiken.

Cc

to

R E

to *Read* Lezen.
Ready Gereet.
Really Met der daad.
 a *Realm* een Koninkryk.
 a *Ream of Paper* een Riem Papier.
 to *Reap* Maaijen.
Reason Reden.
 to *Rebate* Afkorten.
Rebellious Wederspannig.
 to *Rebuke* Berispen.
 to *Recant* Herroepen.
 a *Receipt* een Ontfang.
Receipts Genes-middelen, Ordonnantien.
 to *Receive* Ontfangen.
Reciprocal Wederzyds.
 to *Recite* Herhalen.
 to *Reckon* Reekenen.
 to *Reclaim* Wederom roepen.
 to *Recollect* Vergaderen.
 to *Recommend* Aanpryzen, bevelen.
 to *Recompence* Vergelden.
 to *Reconcile* Verzoenen.
 to *Record* Gedachtig wezen.

R E

a *Record* een Oorkonde, een Register.
 to *Recover* Herhalen, weer krygen.
Recourse Toevlucht.
 to *Recoil* Te rugge wyken.
 to *Recreate* Vermaaken.
 a *Recusant* een Ontzegger, de naam gegeven aan een Pausgezinde.
Red Root.
 to *Redeem* Verlossen.
Redeemer Verlosser.
 to *Redound* Herkooopen, overvloeijen.
 to *Redress* Recht maken, reformeeren.
 to *Reduce* Wederom brengen.
 a *Reed* een Riet.
 to *Reel* Waggelen.
 a *Reel* een Haspel.
 to *Refer* een Saak aan yemant stellen.
 to *Refine* zuiveren.
 to *Reflect* Opzien.
 to *Reform* Verbeteren, heritellen.
 to *Refresh* Ververffen.
 to *Refuse* Weigeren.
 to *Refute* Wederleggen.
 Re-

R E

Regal Koninklyk.
 to *Regard* Achten, opmerken.
Regeneration Wedergeboorte.
 a *Regiment* een Regiment.
 a *Region* een Landschap.
 to *Rehearse* Herhalen.
Register Bladwyzer, Register.
 to *Reject* Verwerpen.
 to *Reign* Regeeren.
 the *Reins* de Nieren.
 to *Rejoyce* Verheugen, verblyden.
 to *Relapse* Weder instorten.
 a *Relation* (or *kindred*) Bloedverwantschap.
 a *Relation* (or *story*) een Verhaal.
 to *Release* Ontlossen.
 to *Relent* Berouw hebben.
 to *Rely* Vertrouwen, steunen.
Relief Onderstand.
 to *Relinquish* Verlaten.
Reliques and remainders overblyfzelen.
 a *Relish* een Smaak, een geur.

R E

to *Remain* Overblyven.
Remedy Remedie.
Remembrance Gedachtenisse.
Remiss Slap, onachtzaam.
 to *Remit* Vergeven.
Remorse Knaginge.
 to *Remove* Weg doen, verplaausen.
 to *Render* Weder ofte overgeven.
 to *Renew* Vernieuwen.
Rennet Melk-Rinzel.
 to *Renounce* ontzeggen.
Renown'd Beroemt.
Rents Renten, inkomsten.
 a *Rent* een Scheur.
 to *Repair* Hermaken.
 to *Repay* Weer betalen.
 to *Repeat* Herhalen.
 to *Repel* Verjagen.
 to *Repent* Leedwezen.
Repentance Berouw.
 to *Repine* Morren.
 to *Reply* Weder antwoorden.
 to *Report* Rapportceeren, vertellen.
 Cc 2 to

R E

to *Repose* Rusten.
 to *Reprive* Uitsfel geven.
 to *Reproach* Verwyten.
Reprobate Verworpen.
 to *Reprove* Berispen
 to *Repulse* Verstooten.
Reputation Grootachtinge.
 a *Request* Verzoek.
 to *Request* Ootmoedig bidden.
 to *Require* Vereytschen.
 to *Requite* Vergelden.
 to *Resemble* Gelyken.
 to *Reserve* Bewaren, voorbehouden.
 to *Resign* Overgeven.
 to *Resist* Wederstaan.
 to *Resolve* Resolveeren, ontdoen.
Respect Achtinge.
 to *Respect* Ontzien.
 to *Respire* Ademmen.
Respite Uitsfel.
 the *Rest* de Rest.
 to *Rest* Rusten.
 to *Rest* Overschieten.
 a *Restitution* Wedergevinge.
 to *Restore* Wedergeven, herstellen.
 to *Restrain* Bedwin-

R E

gen, in den toom houden.
Resurrection Wederopstanding.
 to *Retail* in 't kleyn verkoopen.
 to *Retain* Onthouden.
 to *Retire* Te rugge ofte alleen gaan.
 to *Retrait* Wederwerpen.
 to *Retreat* Te rugge keeren.
 to *Return* Wederom keeren.
 to *Reveal* Openbaren.
 to *Revenge* Wreken.
Revenue Inkomst.
 to *Reverence* Eerbieden.
 to *Review* Herzien.
 to *Revise* Weer overzien.
 to *Revive* Levendig maken, herleven.
 to *Revoke* Herroepen.
 to *Revolt* Afvallen.
 to *Revolve* Herdenken.
 a *Reward* een Belooninge.
Rheum Snot ofte loopder neuse, of mont.
 a *Rib* een Ribbe.

R I

a *Riband* een Lint, een snoer.
Rice Ryst.
Rich Ryk.
Riches Rykdom.
 a *Riddle* een Raatsel.
 to *Ride* Ryden.
Ridiculous Belachelyk.
Right Recht.
Righteous Rechtveerdig.
Rigour Wreetheid, strengheid.
 a *Rime* een Rym.
 a *Ring* een Ring.
 to *Ring* (bells) Luiden, (de klokken).
Riot Muiltory.
 to *Rip* onttoeren.
Ripe Ryp.
 to *Rise* opstaan, ryzen.
Rites Ceremonien, ge-woonten.
 a *River* een Rivier.
 to *Rob* Rooven.
 a *Robber* een Rover.
 a *Robe* een Kostelyk kleet.
 a *Rock* een Steenro.ze.
 a *Rod* een Roede.
 a *Roe* een Rhee.
 a *Rogue* een Schelm.
 to *Roll* Rollen.

R O

a *Rood of Land* een Roede Lands.
 a *Roof of a house* een Dak van een huis.
Room Ruymte.
 a *Root* een wortel.
 a *Rope* een Touw.
 to *Rore* Brullen.
 a *Rose* een Roos.
Rosin Harst.
 to *Rost* Braden.
 to *Rot* Verrotten.
Rough Ruig, rouw.
Round Ront.
 to *Rouse* opwekken.
 to *Row* Roeijen.
Royal Koninklyk.
 to *Rub* Vryven, krauwen.
 the *Rudder* het Roer.
Ruddy Rootachtig.
Rude Grof, ongema-niert.
Rue Wynruit.
 to *Rue* Berouwen.
Rugged Oneffen, ruig.
 a *Rug* een Rouwe De-ken.
 to *Ruin* Vernielen.
Ruinous Bouwvallig.
 to *Rule* Heerschen.
 a *Ruler* een Regeerder.
 a *Rule* een Regel.
 to *Rumble* Rommelen.

RU

to *Ruminata* Herkauwen.
a Rumour Gerucht.
to *Run* Loopen.
a Rundlet een Kinneken.
a Rupture een scheur, een breuk.
a Rusb een Biese.
Rustical Boerachtig.
Rye Rogge.

S.

the *Sabbath* den Sabbath.
a Sable een Swaart, ofte fabel.
a Sachel een Knapzak.
a Sack een Sak.
Sackcloth Hayrenkleet.
to *Sacrifice* Op-offeren.
Sad Droevig.
Sad-colour Donker.
a Saddle een Sadel.
Safe Behouden.
Safeguard Bescherminge, fauvegardc.
Saffron saffraan.
Sage savie of falie.
Sage Wys.
to *Sail* Zeylen.
a Saint een Heylige.

SA

a Sale een Verkoop.
a Sallet een sla of slaat.
a Salmon een Salm.
Salt Sout.
Salvation Saligheid.
Salvo de Zalf.
to *Salute* Groeten.
the *Same* de zelve.
Sap Sap.
Satan Satan.
to *Satiate* Verzaden.
Satisfaction Voldoeninge.
Savage Wild.
Sauce Saus.
Saucy stout.
to *Save* Bewaren, behouden.
Save sparen.
Saviour Saligmaker.
Sausage Saucys.
a Saw een Zaag.
to *Say* zeggen.
Scab Schurf, schutfe.
a Scabbard een Swaart-ichedel.
a Scaffold een Schavot.
to *Scald* Mer heet water broeijen.
the *Scalp* de Kop.
Scaly Schubbig.

SC

a Scandal een Schandaal.
Scarce Schaars.
a Scarf een Sluyer.
Scarlet Schartaken.
a Seat een Lidteycken.
Scarfe Naauwelyks.
to *Scatter* Verstroyen.
a Scepter een sceppter.
Schism Scheuring.
a Scholar een Leerling.
a School een Schoole.
Science Wetenschap.
to *Scoff* spotten.
to *Scold* schelden, kyven.
Scope Oogmerk.
to *Scorch* Branden, schroeyen.
to *Scorn* Verachten.
to *Scowl* zuur zien.
to *Sour* schuuren.
to *Scourge* Geesselen.
to *Scratch* Krabben.
to *Scrape* schrapen.
a Screen een schutffel, scherm.
a Scribe een schryver, schriftgeleerde.
Scripture Schriftuur.
a Scruple een scrupel, twyffeling.

SE

the *Scull* de Hoofspan, Bekneel.
Scum schuim.
a Scuttle een Korfken, schotel.
the *Sea* de Zee.
a Seal een Segel.
a Seam een zoom.
a Seamster or *Simster* een Naaiſter.
to *Search* Nazoeken.
the *Second* de Tweede.
Searge Sergie.
the *Season* Sayfoen.
a Seat een Setel, stoel.
Seven zeven.
a Secretary een Secretaris.
a Sect een Secte.
a Section een Deeling.
Secret Verborgten, heimelyk.
Secure zeker.
Secure zorgeloos.
Sedition Seditie, oproer.
to *Seduce* Verleiden.
to *See* sien.
Seed Saät.
to *Seek* Soeken.
it *Seemeth* het Schyn.
to *Seeth* Zieden, koken.
Se-

S E

Seldom Selden.
 to *Select* Uitkiezen.
Selfsb Selfachtig.
 to *Sell* Verkoopen.
 the *Senate* den Raat.
 to *Send* zenden.
Sense Sin, gevoel.
Sensible Gevoelig.
 to *Scent* or *savour* Rieken.
 a *Sentence* een Sententie, vonnis.
 to *Separate* Afzonderen, scheiden.
 a *Sepulcher* een Graf.
Serge Sergie.
Serious Ernstig.
 a *Sermon* een Predicatie.
 a *Serpent* een Slang, Serpent.
 a *Servant* een Dienaar.
 to *Serve* Dienen.
 to *Set* zetten, stellen.
Severall Verscheiden.
Severe Stuur, straf.
 to *Sew* or *sow* Nayen.
Sewet Vet.
 the *Sexton* de Koster.
 a *Shadow* een Schaduw.
 to *Shake* Schudden.
Shallow ondiep.

S H

the *Shambles* een Vleeshal.
Shame Schaamte.
Shared Gedeelt.
 to *Shape* Fatsoeneeren, scheppen.
 to *Shave* Schaven.
She Sy.
 a *Sheaf* een schoof.
Shears Schaaren.
 a *Sheath* een scheidde.
 to *Shed* Gieten, storten.
 a *Sheep* een Schaap.
 a *Sheet* of *Paper* een Vel Papier.
 a *Sheet* (of *Linnen*) een slaap-laken.
 a *Shell* schulpe, schille.
 a *Shelf* een Banck of Plank.
 a *Shelter* een schuilplaats.
 to *Shew* Toonen.
 a *Shield* een Schild.
 a *Shift* een Verandering, ook een Vrouwen Hembr.
 a *Shilling* een Schelling.
 the *Shin* de schein.
 to *Shine* schynen.

S H

a *Ship* een Schip.
 a *Shirt* een Mans Hembr.
 a *Shive* of *Bread* een snede Broods.
 a *Shoe* een schoen.
 a *Shoemaker* een schoenmaker.
 to *Shoot* (with a gun) schieten.
 a *Shop* een winkel.
 the *Shore* de Itraan.
Short Kort.
 a *Shovel* een schop.
Should zoude.
 it *Should* or *ought* het behoort.
 a *Shoulder* een schouder.
 to *Shout* or *cry out* schreeuwen.
 a *Shower* (of *rain*) een Plas-regen.
 to *Shrink* weyken en krimpen.
 to *Shut* sluiten, toedoen.
 a *Shuttle* or *shuttle* een spool.
Sick Siek.
 a *Sickle* een Sikkel.
 a *Side* een zyde.
Aside Ter zyde.

S I

a *Siege* een Beleg.
 to *Sift* ziften.
 a *Sift*, *five* or *seven* Teemlt of Sift.
 to *Sigh* Suchten.
 a *Sight* een Gezicht, een Schoufpel.
 a *Sign* een Teeken.
 a *Signet* een Segel-ring.
 to *Signify* Betekenen.
Silence stilzwygentheid
Silk Syde, Sy.
 a *Syllable* een syllaab.
Silver Silver.
 a *Similitude* een Gelykenis.
Simple slecht.
Sin Sonde.
 to *Sin* zondigen.
Since sedert, sint.
Sincere oprecht.
 to *Sing* zingen.
 to *Sink* zinken.
 a *Sinew* een zenuwe.
Sir Monsieur, Heere, een Eer-tytel van een Ridder.
Sirrup Syroop.
 a *Sister* een Suster.
 to *Sit* Sitten.
 a *Sitbe* een Seiffen.
 a *Skain* of *thred* een Streng garen.

S L

the Sky de Lucht.
Sky-colour Hemels-
 blaauw.
Skill Konste, weten-
 schap.
Skin vel.
Slack Slap, los.
 to *Skip* Springen.
 a *Slate* een Leye of te
 latte.
 to *Slander* Lasteren.
 a *Slave* een Slaaf
 to *Slay* Doodlaan.
 to *Sleep* Slaapen.
 a *Sleeve* een mouw.
Slender Dun, mager.
Slime slym.
 to *Slide* glyden, slibbe-
 ren.
 to *Slice* Snyder.
 a *Slice* een Snee.
 a *Sling* een slinger.
 to *Slip away* Ontslip-
 pen.
 a *Slipper* een Muil.
Slippery Glad, slibber-
 achig.
 a *Slue* een wilde Pruim.
 a *Sloven* een Morspot.
Slow Traag.
 a *Sluce* een Sluis.
 to *Slumber* Sluimeren.
Sluttish Morfig, vuil.

S O

Small Klein, dun.
 to *Smart* Smerten.
 to *Smell* Ruiken.
 to *Smile* Grimlagchen.
 to *Smite* Smyten.
 a *Smith* een Smit.
 a *Smock* een Vrouwen-
 Hembr.
Smoke Rook.
 to *Smother* Verstikken.
 to *Smooth* Stryken.
 a *Snail* een Slak.
 a *Snake* een Slange.
 a *Snare* een Strik.
 to *Snatch* Rukken.
 to *Sneeze* Niezen.
 to *Snort* or *snore* Snor-
 ken.
Snot Snot.
Snow Sneeuw.
 to *Snuiff* Snuiten.
So Soo, alsoo.
Sober Sober.
Society Gezelschap.
 a *Sock* een Sok.
Soft Sacht.
 to *Soil* Vuil maken.
 to *Soke* Weyken.
Sold Verkocht.
Sole Alleen
 the *Sole of the foot* de
 Zool van de voet.
Some Sommige. *Sorze-*

S O

Something Yet, eenig
 ding.
Somewhat Wat.
Somewhere Ergens.
 a *Song* een Sang.
 a *Son* een Soon.
Soon Haast, terstont.
Soot Roet.
Sope Zeep.
 a *Sop* een Soppe.
 a *Sore* een zeer.
 a *Sorcerer* een Tove-
 naar.
Sorrow Droefheid,
 verdriet.
Sorry Bedroeft.
 a *Sot* een Sor.
 the *Soul* de Ziel.
 a *Souldier* een Soldaat.
 to *Sound* Klinken, lui-
 den.
 the *South* her Zuiden.
Sour Suur.
Southsaying Waarzeg-
 ging.
 to *Sow* Sayen.
 a *Sow* een Seug.
 a *Spade* een Spade.
 a *Space* een Spacie.
 a *Span* een Span.
 to *Spare* Sparen.
 a *Spark* een Vonk.
 to *Sparkle* Glinsteren.

S P

a *Spectacles* een Brille.
 to *Speak* Spreeken.
 a *Speech* een Taal, een
 spraak.
 to *Speed* spoeden.
 to *Spel* spellen.
 to *Spend* Verquisten.
 to *Spew* or *spue* spou-
 wen, overgeven.
Spices specery.
 a *Spider* een Spinne-
 kop.
 to *Spill* storten.
 to *Spin* spinnen.
 the *Spirit* de Geest.
 to *Spit* spouwen.
 a *Spit* een spit.
Spite spyt.
 to *Spoil* bederven.
 a *Spoon* een Lepel.
 a *Spot* een Vlek.
 a *Spouse* een Bruid.
 to *Spread* spreiden.
 the *Spring* de Lente,
 Voorjaar.
 a *Spur* een spoor.
 to *Spurn* Achter uit-
 slaan.
Squint eyed scheel.
 to *Stab* Mer een Pon-
 jaart steken.
 a *Stable* een stal.
 a *Staff* een staf, stok.
 Cc 6

ST

to *Stagger* stronkelen.
 a *Stain* een Vlekke.
Stairs Trappen.
 a *Stake* een staak, paal.
 to *Stammer* stamieren.
 to *Stamp* stampen.
 to *Stand* staan.
 a *Star* een sterre.
 to *Starch* styven.
 a *Statute* een Statuit.
 to *Stay* Blyven.
 to *Steal* steelen.
 to *Steep* te weeken
 leggen.
 to *Steer* stuuren.
 a *Step* een stap.
 a *Step-father* een stief-
 Vader.
 to *Stick to* Aankleven.
 a *Stick* een stock.
 a *Sting* een Prikkel.
 to *Stinck* stinken.
 to *Stir* Roeren.
Stockins Kouffen
 the *Stomach* de maag.
 a *Stone* een steen.
 a *Stool* een stoel.
 to *Stoop* Bukken.
 to *Stop* Stoppen.
 a *Story* een Verhaal,
 Historie.
 a *Storm* een Storm.
Stout stout.

ST

Straight Recht.
Strained Gezeigt en
 gedouwt.
Strait Eng, nauw.
 a *Stranger* een Vrem-
 deling.
 a *Straw* een stroo.
Strayed Verdwaalt.
 the *Stream* de stroom.
 a *Street* een straat.
Strength sterkte.
 to *Stretch* Rekken.
 to *Strike* slaan, smy-
 ten.
 a *String* een snoer.
 a *Stripe* een slag.
Strong sterk.
 a *Student* een student.
 to *Study* studeeren.
Stumbling struikeling.
 to *Subdue* onderbren-
 gen.
 to *Submit* onderwer-
 pen.
 to *Subscribe* onder-
 schryven.
Substance substantie.
Succour Bystant.
Such zulke.
 to *Suck* zuigen.
Suddain schieelyk.
Suet or *tallow* smeer.
 to *Suffer* Lyden.

Su-

SW

Sugar Zuiker.
 a *Sum* een somma.
Summer Somer.
 the *Sun* de Sonne.
 to *Sup* zuipen.
Superscription opschrift.
Supper Avondmaal.
 to *Support* onderhou-
 den.
Sure zeker.
Surety Borge.
 to *Suspect* Mistrou-
 wen.
 to *Sustain* ophouden.
 to *Swallow* zweigen.
 a *Swan* een Swaan.
 to *Swear* zweeren.
 to *Sweat* zweeten.
 to *Sweep* vegen.
Sweet zoet.
 to *Swell* zwellen.
Swift snel.
 to *Swim* swimmen.
 a *Swine* een Zwyn.
 a *Sword* een Degen,
 zwaard.
Swounding Bezwy-
 ming.

T.

a *Table* een Tafel.
 a *Tail* een staart.

TA

a *Tailer* Kleermaker.
 to *Take* Nemen.
 a *Talent* een Talent.
 to *Talk* Praten.
Tallow Talk.
Tame Tam.
Tape Linnen, lint.
Tapestry Tapyt.
 to *Tarry* Verdoeven.
 a *Tart* een Taart.
 to *Taste* smaken.
 a *Tavern* een Wya
 Herberg.
Taught Geleert.
 to *Tax* Taxeeren.
 to *Teach* Leeren.
 a *Tear* een Traan.
Tedious Verdrietig.
Teeth Tandten.
 to *Tell* Tellen of vertel-
 len.
 to *Temper* Matigen.
 a *Tempst* een Tem-
 peet.
 a *Temple* een Tempel.
 to *Temps* Verzoeken.
Ten Tien.
 a *Tenant* een Huurder.
Tender Teder.
 a *Term* een Termyn of
 tyd.
Terrible Vreesfelyk.
 a *Territory* een Ge-
 bied,
 Cc 7

TE

bied, Landschap.
 to *Testify* Getuigen.
 a *Tetter* een Klein lopende zeerigheid.
Than Dan.
 to *Thank* Bedanken.
That Dat.
 to *Thaw* Doyen.
The De.
 a *Thief* een Dief.
Then Dan.
Thence Daar vandaan.
There Daar.
Therefore Daarom.
Thereof Daar van.
Thick Dik.
 the *Thigh* de Dye.
Thine Dyn, uwen.
 a *Thing* een Ding.
 to *Think* Denken.
Thin Dun.
Thirst Dorst.
Thirty Dertig.
This Deze, dat.
Thither Daar na.
Through Door.
Thou Du, gy.
 a *Thorn* een Doren.
Thoughts Gedachten.
Thred Draad, Garen.
 a *Throne* een Throon.
 the *Throat* de Keel.
 to *Threaten* Dreigen.

TI

to *Thrive* Prospereren.
 to *Throw* Werpen, gooijen.
 to *Thrust* stooren.
 a *Thumb* een Duim.
Thunder Donder.
 to *Tie* Binden.
Timber Timmerhout.
Time Tydt.
Tim (Pewter) Lin.
Tired Vermoedt.
Tithe Tiende.
 a *Title* een Tytel.
To Tot, aan, na.
To and fro Herwaarts, derwaarts.
 a *Toad* een Padde.
 a *Toad-stool* Duivels brood.
 a *Toe* een Teen.
Together Met malkander, t'effens.
 to *Toil* Arbeiden, vermoeyen.
 a *Token* een Merkteeken.
Told gezeld.
Toll or *tribute* Tol, schattinge.
Tolerable Verdraaglyk.
 to *Toll* a bell een Klok luiden.

TO

a *Tomb* een Tombe ofste Graf.
 a *pair of Tongs* de Tangen.
 a *Tongue* een Tonge.
 a *Tool* een Instrument ofte gereetschap.
 a *Tooth* een Tant.
 the *Top* or *height* de Top ofte hoogte.
 a *Top* een Top ofte tol.
 a *Torch* een Fakkelt, toortse.
 to *Torment* Quellen, pynigen.
Torn Gescheurt.
 to *Tost* Braden.
 to *Touch* Aanraken ofte voelen.
Touching Aangaande.
 a *Touchstone* een Toetsteen.
Tough Taay.
Tow grof vlas.
 to *Tow* a *Ship* een Schip roeyen ofte trekken.
 a *Towel* een Hantdoek.
 a *Tower* Tooren.
 a *Town* een Stad of Dorp.
Toys Beuzelingen.
Trade Neeringe, han-

TR

del, ambacht.
 a *Traitor* een Verrader.
 to *Translate* Overzetten.
 to *Travel* Reizen.
Treachery Verradery.
Treacle Driakel.
 to *Tread* Treden.
Treason Verraat.
Treasures schatten.
 a *Tree* een Boom.
 to *Tremble* Beven.
 a *Trencher* een Teljoor, Tafelbort.
 a *Trespas* Overtredinge.
 a *Tribe* een Geslacht.
Tribulation Wederwaardigheid.
 to *Try* Beproeven.
Trifles Beuzelingen.
Trinity Drievuldigheid.
 a *Triumph* Triomf, Zege-juyg.
Troubles Moeiten.
 a *Trough* een Trogh.
 a *Troup* een Bende, Troup.
 a *Trowel* een Metse-laars Troffel.
True waar.
 a *Trumpet* een Trompet.

V A

a *Trunk* een Koffer.
 to *Trust* Betrouwen.
Truth waarheid.
 a *Tub* een Fobbe.
 a *Tulip* een Tulp.
 a *Tumult* een oproer.
 a *Tune* een Toon.
 a *Tun* een Tonne.
 a *Turf* een Turf.
 to *Turn* Weder om-
 keeren.
 a *Turnep* een Raap,
 knol.
 a *Tutor* een Voogt,
 Bewaarder.
Twelve Twaalf.
Twilight Tweelicht.
Twenty Twintig.
 to *Twine* or *twist*
 Draaijen, tweynen.
Two Twee.
 a *Tyran* een Tyran,
 Dwingeland.

V.

to be *Vacant* Ledig
 zyn.
 a *Vail* Dekfel, hang-
 fel.
Vain Ydel.
 in *Vain* Vergeefs.
Valiant Dapper.

V A

Value waardye.
 to *Vanish* Verdwynen.
Vanity Ydelheid.
 to *Vanquish* Overwin-
 nen.
Vapour Rook, damp.
Variety Verandering.
 a *Vassal* een Leenhou-
 der, onderzaat.
Veal Kalfs-vleesch.
 a *Vein* een Aader.
Velvet Fluweel.
Vengeance wraak.
 a *Verb* een werk woort.
Very zeer, heel.
 to *Verify* waar maken.
Verity waarheid.
 a *Verse* een Vaerse.
Vertue Deugd.
 to *Vex* Quellen, pla-
 gen.
Ugly leelyk.
 a *Vial* een Viool.
Vice ondeugt.
 a *Victory* een Victorie,
 overwinninge.
Victuals Victualie, pro-
 viant.
 to *View* Bezien.
Vigilance wakkerheid.
Vigorous Klock, vly-
 tig.
Vile Snoode, gering.

V I

a *Village* een Dorp.
 a *Villain* een Boef,
 schelm.
Vindication Revengie.
Vindictive wraakgie-
 rig.
 a *Vine* een Wyngaart.
Vinegar Azyn.
Vintage de wyn-lez-
 inge, wyn-tyd.
 a *Vintner* een Wyn-
 verkooper.
 a *Viol* een Viool.
 to *Violate* Schenden,
 verontreinigen.
Violence Gewelt, hef-
 tigheid.
Violently Geweldiglyk.
 a *Violet* een Violet-
 bloem.
 a *Viper* een Slange,
 Adder.
 a *Virgin* een Maagt.
Virginity Maagden-
 dom.
Virility Mannelyk-
 heid.
 a *Visage* een Aange-
 zicht.
Visard een Mom-aan-
 gezicht.
Visible Sienlyk, zicht-
 baar.

V I

a *Vision* een Gezichte,
 verschyninge.
 to *Visit* Bezoeken, de
 visite geven.
Visitation een Bezoe-
 kinge.
 the *Vitals* de Levende
 deelen des Lichaams.
 to *Vitiate* Schenden.
Vitious Ondeugent.
 to *Vituperate* Laken.
Vivacity Levendigheid.
 an *Ulcer* een Zwcer,
 gezwel.
 an *Umbrage* een Scha-
 duwe, een ombrage,
 suspitie.
 an *Umpire* een Scheids-
 man.
Unable Onmachtig.
Unacceptable Onaange-
 naam.
Unanimity Eendrach-
 heid.
Unapt Onbequaam.
Unarm Ontwapenen.
Unawares Onver-
 wacht.
Unbelief Ongeloovig-
 heid.
Unbecoming Onbeta-
 mend.
 to *Unbuckle* or *unbut-*
 ton

UN

ten ontgespen, ont-
 knoopen.
Uncapable Onbequaam.
Uncertain Onzeker.
Unchangeable Onver-
 anderlyk.
Unchaste Onkuis.
Uncivil Onbeleeft.
Uncle een Oom.
Unclean Onrein, on-
 zuiver.
Uncomely Onbetame-
 lyk.
Unconstant Onstant-
 vastig.
Uncover ontdekken.
Unction een Salvin-
 ge.
Under Onder.
Undergo Ondergaan,
 lyden.
Underhand Heimelyk
 to *Underhold* Onder-
 houden.
Underling een On-
 derling, een die min-
 der in Officie is.
Undermine Ondermy-
 nen.
Underneath Beneden.
Understand verstaan.
Undertake Onder-
 winden.

UN

Undiscreet Onbeschei-
 den, indiscreet.
Undivided Ongeschei-
 den.
Undo Ontdoen, los-
 maken.
Undo (a man) Ye-
 mant verderven.
Undone Bedorven.
Undoubted Ongetwyf-
 felt.
Uneasy Ongemakke-
 lyk.
Unequal, uneven On-
 effen.
Unestimable Onwaar-
 deerlyk.
Unexpected Onver-
 wacht.
Unfeigned Ongeveinst.
Unfaithful Ontrouw.
Unfallible Onfeilbaar.
Unfit Onbequaam.
Unfold Ontvouwen.
Unfortunate Ongeluk-
 kig.
Unfriendly Onvriende-
 lyk.
Unfruitfull Onvrucht-
 baar.
Ungodly Ongoddelyk,
 goddeloos.
Ungracious Ondeugende,

UN

de, daar geengenaede
 meer in is.
Ungratefull Ondank-
 baar.
Unhandsom Onge-
 schikt, leelyk.
Unhonest Oneerbaar.
Unicorn een Een-
 hoorn.
Uniform gelykformig.
Union Vereenigen.
Universal Algemeen.
University een Univer-
 siteit, Hooge schole,
 Academie.
Unjust Onrechtvaer-
 dig.
Unkind Onvriendelyk.
Unknown Onbekent.
Unlawfull Onwettig.
Unlearned ongeleert.
Unless Ten zy ofse uit-
 genomen.
Unlike Ongelyk, on-
 effen.
Unload ontladen.
Unmannerly Ongema-
 niert, boers.
Unmeet onbequaam.
Unmindfull Vergetig,
 onagrzzaam.
Unmodest Ongeschikt.
Unmovable onbeweeg-
 lyk.

UN

Unnatural Onnatuur-
 lyk.
Unnecessary onnoodig.
Unorderly Onordente-
 lyk.
Unpardonable onver-
 geeflyk.
Unpaid Onbetaalt.
Unpatient Onverdul-
 dig.
Unperceivable Onge-
 voelig.
Unperfect Onvolkoo-
 men.
Unpleasant Ongenoeg-
 gelyk.
Unpolished Ongepolyft,
 onverciert.
Impossible Onmooglyk.
Unpregnable Onwin-
 baar.
Unprepared onbereid.
Unprofitable Onnutte-
 lyk, onprofytelyk.
Unprovided Onverzien.
Unquiet ongeruft.
Unready onbereid.
Unreasonable onrede-
 lyk, zonder reden.
Unregarded ongeacht.
Unreprovable onberis-
 pelyk.
Unreverent Onoerbie-
 dig.

UN

Unrewarded Onbe-
loont.
Unrighteous onrecht-
veerdig.
Unripe onryp.
Unruly ongeregelt.
Unsatiable Onverza-
delyk.
Unsavoury Onsmake-
lyk.
to *Unsay* ontzeggen.
to *Unseal* ontzegelen.
Unsearchable onuitvin-
delyk.
Unseasonable ontydig.
Unseemly onbetamelyk.
Unseen ongezien.
Unsensible ongevoelig.
Unserviceable ondien-
stelyk.
Unsettled ongestadig.
Unshamefaced Onbe-
schaamt.
Unshaven ongeschoo-
ren.
Unshod ongeschoeid.
Unskilful onervaren,
onwetende.
Unsound ongezont.
Unspeakable onuitpre-
kelyk.
Unspotted onbevlekt.
Unstable ongestadig,
ongedurig.

UN

Unstained ongeschent.
Unstayed Ongetem-
pert.
Unsteadfast onstantvas-
tig.
Unsupportable onverdra-
gelyk.
Unsure onzeker.
Unsupportable onlyde-
lyk.
Unstamed ongetemt.
Unstained onbesmet.
Untaught ongeleert.
Unthankful ondank-
baar.
Unthought onverdacht,
onverwacht.
an *Untrif* een Ver-
quister.
Untrif onspaarzaam.
Untied Ontbonden,
ontknoopt.
Until Tot, tot dat.
Untilled ongeakkert.
Untimely ontydelyk.
Unto Tot, al tot, tot
den, toe, ter.
Unzold ongezeid, on-
vertelt.
Untouched ongeraakt.
Untoward Arg, boos,
verkeert.
Untrue onwaar, valsch.
to *Unvail* ontdekken.
Un-

UN

Unusual ongebruike-
lyk, ongewonelyk.
Unutterable onuitpre-
kelyk.
Unwalled onbemuurt.
Unwary onvoorsichtig.
Unwatered ongewa-
tert.
Unwearied overmoeit.
Unwholsom ongezont.
Unwilling onwillig.
Unwise Onwys.
Unwitty onvernuftig.
Unwontedness onge-
woonheid.
Unworthy Onwaardig.
Unyoked ontspannen,
ontbonden.
a *Vocation* een Vocatie,
beroep.
a *Voice* een stem of te
vois.
to *Void* Wyken.
to *make Void* Ledig ma-
ken.
a *Volume* een Deel van
een Boek.
Voluntary Vrywillig.
Voluptuous Weilustig,
weeldrig.
to *Vomit* spouwen, bra-
ken.
a *Vote* een stemme.

UP

to *Vouchsafe* Waardig
achten, verweerdig-
gen.
a *Vow* een Belofte aan
Godt.
a *Vowel* een Vocaal.
a *Voyage* een Reize of te
Voyagie ter Zee.
Up Op.
to *Upbraid* Verwyten.
to *Uphold* ondersteu-
nen, onderhouden.
Upon Op, boven,
over.
Upper Overste.
Uppermost Allerboven-
ste.
Upright oprecht.
an *Uproar* een oproer.
Upside-down Het on-
derste boven.
Upward opwaarts, om
hoog.
to *Urge* Dringen, wrin-
gen.
an *Urinal* een Ordi-
naal, een Urinaal-
glas.
Us ons.
to *Use* Gebruiken.
an *Usher of a School* een
Onder Rector, Con-
Rector.

W A

to *Usurp* Tegen recht houden.
Usury Woeker.
 to *Utter* Uitspreken.
 the *Utter* most de Uiterste.
Vulgar Gemeyn.
 a *Vulture* een Gier.

W.

a *W*afel een Wafel, ook een Ouweltje.
 to *Waft* over over voeren.
 to *Wag* Waggelen, wankelen.
 to *Wag the head* Het hooft schudden.
 to *lay a Wager* Wedden.
Wages Gagie, loon.
 a *Waggon* een Wagen.
Waight or *weight* Gewicht.
 to *Wail* Kryten, kermen.
Wainscot wagenschor, want schot.
 to *Wait* Wachten.
 to *Wait for* Verwachten.

W A

to *Wake* Waken.
 to *Walk* Wandelen.
 a *Wall* een Muur ofte wal.
 a *Wall-louse* een Weegluys.
 a *Wall-nut* een Ockernoot.
 to *Wander* Dwalen, doolen.
 to *Want* Gebrek lyden.
Wanton Dertel, weeldig.
War Oorlog.
 to *Ward* Behoeden, beschermen.
Wares Waren, Koopmanschap.
 to *be Wary* Voorzichtig zyn, zich wachten.
Warm Warm.
 a *Warming-pan* een Bedt-pan.
 to *Warn* Waarschouwen, vermanen.
 a *Warrant* een Bevel, order.
 a *Wart* een Wratte of Vrat.
 to *Wash* Wasschen.

W E

a *Wasp* een Wespe.
 to *Waste* Bederven, verwoesten, verquisten.
 a *Wast-coat* een Hermtrok.
 to *Watch* Waken.
 a *Watch* een Uurwerk.
Water Water.
 a *Wave* een Baar ofte golve.
Wax Was, Lak.
 a *Way* een Weg.
We Wy.
Weak zwak, krank.
Weal Welvaart.
Wealth Rykdom.
 to *Wean a child* Een kind speenen.
Weapons Wapenen.
 to *Wear* Dragen.
 to *Wear out* Verslyten.
Weary Moede, vermoeid.
Weather Weder.
 to *Weave* Weven.
 a *Web* een Webbe.
 to *Wed* Houwen, trouwen.
 a *Weed* een Wiede.
 a *Week* een Weeke.
 to *Weep* Weenen.

W E

to *Weigh* Wegen.
Welcome Welkom.
Well Wel.
 a *Well* een Put.
 a *Wench* een Meid of Meisken.
 the *West* West, het Westen.
Wet Nat.
 a *Whale* een Walvis.
 a *Wharf* een Werf ofte Haven.
What Wat.
Whay Wey, huy.
 a *Wheel* een Puyft.
Wheat Terwe, Weyte.
 a *Wheel* een Wiel.
 a *Wheel-barrow* een Kruiwagen.
 a *Whelp* een jongen hond.
When Wanneer.
Whence Van waar.
Where waar.
Wherefore waarom.
Whereto Waar toe.
 to *Whet* Werten, slypen.
Whether of, ofte.
Which welke.
While and *mean while* Terwylen, ondertusschen.
White

W H

White Wit.
Whore een Hoer.
Wicked Boos.
Widdow een Wedu-
 we.
Wife een Wyf.
Wilde wilt.
the Will de wille.
the Wind de Wind.
a Window een Venfter.
Wine Wyn.
Which 't welk.
a Witch een Tovenaar-
 fter.
Winter winter.
Wife Wys.
With Met.
Within Binnen.
a Witness een Getui-
 ge.
Wo wees:

Y E

a Woman een Vrouw.
to Wonder Verwonde-
 ren.
Wood Hout.
Wool wol.
a Word een woort.
to Work werken.
Wrath Toorn.
to Write Schryven.

Y.

Y Ea Ja.
a Year een Jaar.
Yellow Geel.
Yesterday Gisteren.
Yet Noch.

Z.

Z Eal Yver.

F I N I S.